K
III
71

Digitized by Google

CONTINENTVR IN HOC VOLVMINE.

Æſopi Phrygis fabulæ. CCXIIII. e Græco in Latinum elegantiſſima oratione conuerſæ.

Eiuſdem fabulæ. XXXIII. per Laurentium Vallam virum Clariſſimum verſæ.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Eiuſdem fabulæ. LXIII. a Salone Parmenſe verſu Elego latinitate donatæ.

Eiuſdem item fabulæ. XLII. Elego quoq; verſu ab Auiano tralatæ.

Laurentii Abſtemii Maceratenſis Hecatomythium primũ, hoc eſt Centum fabulæ.

Eiuſdem Hecatomythium ſecundum, hoc eſt Centum fabulæ.

Eiuſdem Libellus de verbis communibus.

Bibliothecæ Domus Romanæ Pauperum
Matris Dei Scholarum Piarum.

6.15.

2

Aeſopi Fabularum Tabula.

A

Abies.& Rubus. 126.
Accipiter.& Philomela. 150.
Adoleſcentes.& Cocus. 71.
Aethiops. 44.
Agricola ipſius filii. 12. 66.
Agricola.& Ciconia. 28.
Agricola.& fortuna. 64.
Agricola.& Aquila. 69.
Agricola.& Vipera. 114.
Agricola.& Serpens. 127.
Agricola.& Mare. 134.
Alcedo. 45.
Amici duo.& Vrſus. 86.
Ancilla.& Herus. 20.
Ancilla.& Vidua. 61.
Anſeres.& Grues. 167.
Anus.& medicus. 55.
Aper.& Leo. 128.
Apollo tẽtatus a maligno.39
Aquila.& Cantharus. 3.
Aquila.& Graculus. 2.
Aquila.& Agricola. 69.
Aquila.& Vulpes. 149.
Aquila.& Teſtudo. 168.
Aquila. 202.
Arundines.& Quercus. 81.
Arundo.& Olea. 75.
Aruſpex.& Eunuchus. 112.
Aſellus.& Capella. 17.
Aſinus.& Equus. 26. 165.
Aſinus.& Leo. 103.
Aſinus.Leo.& Vulpes. 152.
Aſinus.& Hortulanus. 156.
Aſinus ſilueſtris. 186.
Aſinus.& Vulpes.188. 191.
Aſinus.& Ranæ. 139.
Aſinus.& Coruus. 190.
Aſinus. 208.
Aſini. 187.
Aſtrologus.& Viator. 13.
Auarus. 166.
Auceps.& Caſſita. 157.
Auceps.& Turdus. 105.
Auceps.& Vipera. 132.
Auicula laqueo capta. 143.

B

Balænæ.& Delphines. 83.
Boreas.& Sol. 51.
Bos.Equus.& Canis. 138.
Bos.& Iuuenca. 76.
Boues. 49.
Boues.& Leo. 108.
Bubo. 48.
Bubulcus. 50.

C

Columba. 195.
Columba.& Cornix. 196.
Colũbæ.& Monedula. 179.
Camelus. 77. 193.
Cancer.& Vulpes. 145.
Cancer.& Serpens. 172.
Canes.& Herus. 42.
Canes. 94.
Canis.& Vulpes. 14.
Canis.& Homo. 79.
Canis.Equus.& Bos. 138.
Canis.& Cocus. 141.
Canis.& Lupus. 142.
Canis.Gallus.& Vulpes.142
Canis.& Hortulanus. 144.
Canis.& Sus. 170. 171.
Canis.& Cornix. 177.
Cantharus.& Aquila. 3.
Capella.& Aſellus. 17.
Capella.& Paſtor. 18.
Carbonarius.& Fullo. 36.
Caſſita. 1.
Caſſita.& Auceps. 157.
Caſtor. 139.
Cæſor lignariꝰ.& Vulpes.113.
Cerua.& Leo. 88.
Cerua.& Venatores. 89.
Cerua. 90.
Ceruus.& Leo. 101.
Cicada.& Formica. 148.
Ciconia.& Agricola. 28.
Citharœdus. 146.
Cocus.& Adoleſcentes. 71.
Cocus.& Canis. 140.
Coriarius.& Diues. 107.
Cornix.& Hirũdo. 123 105.
Cornix.& Coruus. 76.
Cornix.& Canis. 177.
Cornix.& Columba. 196.
Coruus. 201.
Coruus.& Serpens. 178.
Coruus.& Cornix. 176.
Coruus.& Aſinus. 190.
Coruus.& Vulpes. 210.
Creditor.& Debitor. 4.
Crocodilus.& Vulpes. 53.
Culex.& Leo. 207.
Cuſtos Apium. 91.

D

Debitor.& Creditor. 4.
Deceptor. 41.
Delphines.& Balænæ. 83.
Delphinus.& Simia. 99.
Delphinus.& Thunus. 121.
Demades Orator. 84.
Diogenes Cynicus. 85.
Diues. 197.
Diues.& Coriarius. 107.
Diues.Anſer.& Holor. 43.
Duo amici.& Vrſus. 86.
Duo Inimici ſimul naui. 72.
Duo contendentes. 24.

E

Eques.& Equus. 137.
Equus.& Eques. 137.
Equus.& Aſinus. 26. 165.
Equus.Bos.& Canis. 138.
Eunuchus.& Aruſpex. 112.

F
Feles.& Mures. 67.
Felis.& Mures. 87.
Felis in Fœminā mutata. 65.
Filiæ.& Mater. 57.
Formica. 183.
Formica.& Cicada. 148.
Formica.& Columba. 154.
Fortuna.& Puer. 100.
Fullo.& Carbonarius. 36.
Fures. 147.
G
Galli. 21.
Gallina auripera. 204.
Gallina.& Hirundo. 192.
Gallina.& Vidua. 56.
Gallus.& Muſtela. 31.
Gallus.& Perdix. 34.
Gallus.Cãis.& Vulpes. 142.
Graculus.& Aquila. 2.
Graculus alienis pennis indutus. 118.
Grues.& Anſeres. 167.
Grus.& Lupus. 206.
Grus.& Pauo. 125.
H
Hædus.& Lupus 96. 102.
Hercules. 78.
Herus.& Ancilla. 20.
Herus.& Canes. 42.
Heros.& Homo. 122.
Hinnulus. 163.
Hircus.& Vulpes. 8.
Hirundo.& Luſcinia. 16.
Hirũdo.& Cornix. 123. 175.
Hirundo.& Gallina. 192.
Homines duo contendentes. 24.
Homo oculis captus. 11.
Homo.& Vulpes. 25.
Homo iactabundus. 38.
Homo.& Canis. 79.
Homo.& Heros. 122.
Homo pſractor ſtatuæ. 199.
Hortulanus.& Canis. 144.
Hortulanus.& Aſinus. 156.
I
Iactabundus Homo. 38.
Inimici duo ſimul nauigantes. 72.
Iupiter.& Quercus. 19.
Iupiter.Neptunus.& Minerua. 119.
Iupiter. 116. 117. 120. 214.
Iuuenca.& Bos. 76.
L
Leo.Sagittariꝰ.& Vulpes. 25.
Leo.& Vulpes. 30. 205.
Leo.& Cerua. 88.
Leo.& Ceruus. 101.
Leo.& Aſinus. 103.
Leo.& Boues. 108.
Leo.& Aper. 128.
Leo.& Onager. 130.
Leo.& Rana. 151.
Leo.Aſinus & Vulpes. 152.
Leo.& Vrſus. 153.
Leo.& Lupus. 174.
Leo.& Culex. 207.
Leo.& Taurus. 211.
Leo.& Ruſticus. 212.
Lepores. 182.
Lepores.& Ranæ. 164.
Lignator.& Mercurius. 59.
Lupus.& Vetula. 15.
Lupus.& Hædus. 99. 102.
Lupus.& Vulpes. 106.
Lupus.& Canis. 141.
Lupus.& Paſtor. 173.
Lupus.& Leo. 174.
Lupus.& Ouis. 181.
Lupus.& Grus. 206.
Luſcinia.& Hirundo. 16.
M
Malignus tentans Apollinem. 39.
Malus.& Punica. 158.
Mater.& Filiæ. 57.
Maritus.& Vxor. 95.
Medicus.& Anus. 55.
Medicus & Aegrotus. 133.
Medicus. 131.
Mercurius.& Lignator. 59.
Mercurius.& ſtatuarius. 97.
Mercurius.& Tireſia. 98.
Mercurius. 111. 115.
Mergus. Veſpertilio.& Rubus. 155.
Miluus. 135.
Miluus.& Anguis. 136.
Miſticapillus uir.& Amicæ duæ. 29.
Monedula.& Pauo. 161.
Monedula.& Columbæ. 179
Monedula. 180.
Mors.& Senex. 54.
Morſus a Cane. 70.
Mulier.& Filius.& Paſtores. 53.
Mulier.& Maritus temulentus. 60.
Mulier Venefica. 62.
Mulier.& Ouis. 110.
Mulus. 124.
Mures.& Feles. 67.
Mures.& Felis. 87.
Muſcæ. 93. 213.
Muſtela. 6. 63.
Muſtela.& Veſpertilio. 138.
Muſtela.& Gallus. 31.
O
Olea.& Arundo. 75.
Onager.& Leo. 130.
Opilio.Porcelliꝰ.& oues. 104
Ouis.& Lupus. 181.
Ouis.& Mulier. 110.

P
Paſtor. 5. 193.
Paſtor.& Capella. 18.
Paſtor Caprarius. 109.
Paſtor.& Lupus. 173.
Paſtores.Mulier.& Filiꝰ. 53.
Pauo.& Grus. 125.
Pauo.& Monedula. 161.
Pauper Deis impoſſibilia promittens. 7.
Perdices.& Veſpæ. 160.
Perdix.& Gallus. 54.
Philomela.& Accipiter.150.
Pinus. 80.
Piſcator. 46. 200.
Piſcatores. 37. 40.
Porcellꝰ.opilio.& oues 104.
Prometheus. 129.
Puer oues paſcẽs. 209.
Puer.& Fortuna. 100.
Puer.& Cochleæ 58.
Pulex. 169.
Punica.& Malus. 158.
Q
Quercus.& Iupiter. 19.
Quercus.& Arundines. 81.
R
Rana.& Leo. 151.
Ranæ. 74.
Ranæ.& Sol. 68.
Ranæ.& Lepores. 164.
Ranæ.& Aſinus. 189.
Ranunculæ duæ. 47.
Ranunculæ Regem ab Ioue petentes. 52.
Rubus.& Abies. 126.
Rubus.& Vulpes. 32.
Rubus.Veſpertilio.& Mergus. 155.
Ruſticus.& Leo. 212.
S
Sagitariꝰ.Leo.& Vulpes.25.
Senex.& Mors. 54.
Serpens. 194.
Serpens.& Agricola. 127.
Serpens.& Cancer. 172.
Serpens.& Coruus. 178.
Simia. 82.
Simia.& Delphinus. 99.
Simius.& Vulpes. 92.
Singularis animal.& Vulpes. 162.
Sol.& Boreas. 51.
Sol.& Ranæ. 68.
Statuarius.& Mercuriꝰ. 97.
Sus.& Canis. 170. 171.
T
Talpa. 159.
Taurus.& Leo. 211.
Teſtudo.& Aquila. 168.
Thunnus.& Delphinꝰ. 121.
Tireſia.& Mercurius. 98.
Turdus.& Auceps. 105.
V
Venatores.& Cerua. 89.
Vermis.& Vulpes. 203.
Veſpæ.& Perdices. 160.
Veſpertilio.Rubus.& Mergus. 155.
Veſpertilio.& Muſtela. 184.
Vetula.& Lupus. 151.
Viatores. 73. 185.
Viator.& Aſtrologus. 13.
Vidua.& Ancilla. 61.
Vidua.& Gallina. 56.
Vipera.& Agricola. 114.
Vipera.& Auceps. 132.
Vir Miſticapillus.& Amicæ duæ. 29.
Vrſus.& Vulpes. 27.
Vrſus.& Amici duo. 86.
Vrſus.& Leo. 150.
Vulpes. 9. 10.
Vulpes.& Coruus. 210.
Vulpes.& Hircus. 8.
Vulpes.& Canis. 14.
Vulpes.& Homo. 23.
Vulpes.Sagittariꝰ.& leo.25.
Vulpes.& Vrſus. 27.
Vulpes.& Leo. 30.
Vulpes.& Rubus. 32.
Vulpes.& Crocodilus. 33.
Vulpes.& caput repertũ.35.
Vulpes.& Simius. 92.
Vulpes.& Lupus. 106.
Vulpes.& Cæſor lignarius. 113.
Vulpes.Gallꝰ.& Canis.142.
Vulpes.& Cancer. 145.
Vulpes.& Aquila. 149.
Vulpes.Leo.& Aſinus. 152.
Vulpes.& Singularis animal. 162.
Vulpes.& Aſinus.188. 191.
Vulpes.& Vermis. 203.
Vxor.& Maritus. 95.

FINIS.

¶Tabula in triginta tribus Aeſopi Fabulis per Laurentium Vallam e græco in latinum conuerſis.

A
Aduleſcentes.& Cocus. 18.
Aegrotus.& Medicus. 26.
Agricola.& Canes. 13.
Agricola.& Filii. 14.
Amici Duo.& Vrſus. 17.
Arundo.& Olea. 19.
Aſinus.& Equus. 9.
Aſinus.& Lupus. 27.
Auceps.& Vipera. 21.
Auceps.& Merula. 28.
C
Caluus. 33.
Canes.& Agricola. 15.
Canis.& Lanio. 24.

Caper.& Vulpes. 1.
Carbonarius.& Fullo. 5.
Caſtor. 22.
Cocus.& Adoleſcentes. 18.
D
Delphinus.& Thunnus. 23.
E
Equus.& Aſinus. 9.
F
Felis i Fœminã mutata. 12.
Filij.& Agricola. 14.
Filius Senis.& Leo. 32.
Fullo.& Carbonarius. 5.
G
Gallus.& Perdix. 3.
Gallina.& Mulier. 15.
I
Iactabundus Vir. 6.
L
Lanius.& Canis. 24.
Leo.& Vulpes. 2.
Leo.& Filius Senis. 32.
Lupus.& Aſinus. 27.
M
Mater.& Puer. 30.
Medicus.& Aegrotus. 26.
Merula.& Auceps. 28.
Morſus a Cane. 16.
Mulier.& Gallina. 15.
O
Olea.& Arundo. 19.
P
Pardus.& Vulpes. 11.
Paſtor. 31.
Perdix.& Gallus. 3.
Piſcator. 8.
Puer.& Mater. 30.
S
Satyrus.& Vir. 10.
T
Thunnus.& Delphinus. 23.
Tubicen. 20.
V
Vates quidam. 25.
Viator. 29.
Vipera.& Auceps. 21.
Vir Apollinem tentans. 7.
Vir iactabundus. 6.
Vir.& Satyrus. 10.
Vrſus.& Amici duo. 17.
Vulpes.& Leo. 2.
Vulpes.& Caput repertũ. 4.
Vulpes.& Caper. 1.
Vulpes.& Pardus. 11.

FINIS.

Aeſopi fabularum tabula Salone interprete.

A
Accipiter.& Capo. 61.
Accipiter.& Philomela. 45.
Agnus.& Lupus. 2, 27.
Anguis.& Homo. 31.
Aper.& Aſellus. 11.
Aquila.& Teſtudo. 14.
Aquila.& Vulpes. 13.
Aſellus.& Aper. 11.
Aſellus.& Equus. 43.
Aſellus.& inſtitor. 57.
Atheniẽſes carẽtes Rege. 21.
Aues.& Hirundo. 20.
Aues.& Quadrupedes. 44.
B
Bos.& Rana. 40.
Boues.& Ceruus. 58.
C
Caluus.& Muſca. 32.
Canis.& Dominus. 28.
Canis.& Fur. 24.
Canis.& Lupi ſocietas. 54.
Canis.& Ouis. 4.
Canis portans carnem. 5.
Canis prægnans, & alia Canis. 9.
Capo.& Accipiter. 61.
Capra.& Hædus. 30.
Capra.Leo.Ouis.& Iuuenca. 6.
Catulus.& Dominus. 17.
Ceruus.& Boues. 58.
Ceruus.& Ouis. 31.
Ceruꝰ ſpeculãs ſe ĩ ſõte. 47.
Ciconia.& Vulpes. 33.
Ciuis.& Eques. 60.
Coluber.& Homo. 10.
Colũbę petentes Regẽ. 25.
Coruus.& Vulpes. 15.
D
Dominus.& Canis. 28.
Dominus.& Catulus. 17.
E
Eques.& Ciuis. 60.
Equus.& Aſellus. 43.
Equus.& Leo. 42.
F
Filius.& Pater. 50.
Fœdus ouium.& Luporum. 52.
Fœmina nubens furi. 7.
Formica.& Muſca. 37.
Fur.& Canis. 24.
G
Gallus.& Iaſpis. 1.
Graculus.& Pauo. 35.
Grus.& Lupus. 8.
H
Hædus.& Capra. 30.
Hirundo.& Aues. 20.
Homo.& Anguis. 31.
Homo.& Coluber. 10.
I
Inſtitor.& Aſellus. 57.
Iudæus.& Pincerna. 59.
Iuuẽca.Leo.Ouis.& capra. 6.
Iuuenis.& Thais. 49.

L
Leo.& Equus. 42.
Leo.& Mus. 18.
Leo.Ouis.Capra.& Iuuenca. 6.
Leo.& Paſtor. 41.
Leo ſenex. 16.
Lepores fugientes. 29.
Lima.& Vipera. 51.
Lupi.& Canis ſocietas. 54.
Lupus.& Agnus. 2. 27.
Lupus.& Grus. 8.
Lupus.& Sucula. 25.
Lupus,qui inuenit caput marmoreum. 34.
Lupus.& Paſtor. 62.
Lupus.& Vulpes. 38. 46.
Lupoꝝ.& Ouiuꝫ fœdus.52.
M
Miluus.& mater. 19.
Mula.& Muſca. 36.
Mus.& Leo. 18.
Mus.& Rana. 3.
Mus,ruſtic⁹.& Vrbanus.12.
Muſca.& Caluus. 32.
Muſca.& Formica. 37.
Muſca.& Mula. 36.
Muſtela.& Vir. 39.
N
Nemus.Vir.& Securis. 53.
O
Ouis.& Canis. 4.
Ouis.Leo.Capra.& Iuuenca. 6.
Ouis.& Ceruus. 31.
Ouiū.& Lupoꝝ fœdus. 52.
P
Paſtor.& Leo. 41.
Paſtor.& Lupus. 62.
Pater.& Filius. 50.
Pauo.& Graculus. 35.
Philomela.& Accipiter. 45.
Pincerna.& Iudæus. 59.
Q
Quadrupedes.& Aues.44.
R
Rana.& Bos. 40.
Rana.& Mus. 3.
Ranæ petentes Regem.22.
S
Securis.Vir.& Nemus. 53.
Simia.& Vulpes. 56.
Societas Canis.& Lupi.54.
Succula.& Lupus. 25.
T
Thais.& Iuuenis. 49.
Terra tumens. 26.
Teſtudo.& Aquila. 14.
V
Venter.& alia membra. 55.
Vipera.& Lima. 51.
Vir.& Muſtela. 39.
Vir.& Securis.& Nemus.53.
Vulpes.& Aquila. 13.
Vulpes.& Coruus. 15.
Vulpes.& Ciconia. 33.
Vulpes.& Lupus. 38. 46.
Vulpes.& Simia. 56.
Vxor.& Vir. 48.
FINIS.
Aeſopi fabularum tabula Auiano interprete.
A
Abies.& Dumus. 19.
Anſer pariens oua aurea.33.
Aquila.& Teſtudo. 2.
Arundo.& Quercus. 16.
Aſinus,qui iuenit pellem Leonis. 5.
B
Bacchus.& Venditor. 23.
Bos.& Mus. 31.
Bos.& Vitulus. 36.
C
Camelus cōquerēs Ioui. 8.
Cancer.& mater. 3.
Canis.& Leo. 37.
Canis notam habens. 7.
Capella.& Leo. 26.
Caſſita auicula. 21.
Cicada.& Formica. 34.
Cornix.& Vrna. 27.
Cupidus.& Inuidus. 22.
Currus.& Ruſticus. 32.
Cuſtos.& Viator. 29.
D
Dumus.& Abies. 19.
E
Eques Caluus. 10.
F
Formica.& Cicada. 34.
Fur.& Puer. 25.
G
Grus.& Pauo. 15.
H
Hædus.& Lupus. 42.
Harundo.& Quercus. 16.
I
Imber.& Olla. 41.
Inuidus.& Cupidus. 22.
Iupiter.Simia.& Natus.14.
Iuuencus.& Ruſticus. 28.
L
Leo.& Canis. 37.
Leo.& Capella. 26.
Leo.& Taurus. 13. 18.
Leo.& Venator. 24.
Lupus.& Hædus. 42
Lupus.& Mulier. 1.
M
Mater.& Cancer. 3.
Miles.& Tuba. 39.
Mulier.& Lupus. 1.
Mus.& Bos. 31.
N
Nat⁹.Iupiter.& Simia. 14
O
Olla.& Imber. 41.
Ollæ duæ. 11.

P
Pardus.& Vulpes. 40.
Pauo.& Grus. 15.
Phocas.& Piſciculus. 38.
Piſcator.& Piſcis. 20.
Piſcis.& Piſcator. 20.
Piſciculus.& Phocas. 38.
Puer.& Fur. 25.
Q
Quercus.& Harundo. 16.
R
Rana.& Vulpes. 6.
Ruſticus.& Currus. 32.
Ruſticus.& Iuuēcus. 28.
Ruſticus,qui inuenit Theſaurum. 12.
Ruſticus.& Sus. 30.
S
Simia patiens. 35.
Simia,Iupiter.& Natus.14.
Socii duo.& Vrſa. 9.
Sus.& Ruſticus. 30.
T
Taurus.& Leo. 13. 13.
Teſtudo.& Aquila. 2.
Tigris.& Venator. 17.
Tuba.& Miles. 39.
V
Venator.& Leo. 24.
Venator.& Tigris. 17.
Venditor.& Bacchus. 23.
Ventus.& Viator. 4.
Viator.& Ventus. 4.
Viator.& Cuſtos. 29.
Vitulus.& Bos. 36.
Vrna.& Cornix. 27.
Vrſa.& Socii duo. 9.
Vulpes.& Pardus. 40.
Vulpes.& Rana. 6.

FINIS.

Laurentii Abſtemii Fabularum tabula in Hecatomythio primo.

A
Accipiter inſequens columbam. 3.
Accipiter.& Cuculus. 7.
Accipiter.& Luſcinia. 92.
Accipitres.& Columbæ.96.
Adoleſcens in funere matris canens. 61.
Adoleſcens ex coitu infirm⁹. & Lupus. 90.
Aegrotus uir Clyſteria recuſans. 63.
Agricola militiam & mercaturam affectans. 55.
Agricola.& Poeta. 75.
Amnis ſuum fontem conuitiis laceſſens. 57.
Anguilla conquerens, ꝙ magis,ꝙ Serpēs iſeſtaret. 17.
Anus Dæmonē accuſans.33.
Apes.& Vrſus. 38.
Aquila.& Pica. 26.
Aquila filios Cuniculi rapiens. 81.
Aranea.& Hirundo. 4.
Arbores pulchræ & Deformis. 12.
Aries cū Tauro pugnās.79.
Aſinus.& Vitulus. 8.
Aſinus.Simia.& Talpa. 18.
Aſinus.& Scurra. 56.
Aſinus ægrotans.& Lupi uiſitantes. 64.
Aſinus.Nux.& Mulier. 65.
Aſinus laborum finem non inueniens. 66.
Aſinus,qui Hero ingrato ſeruiuerit. 68.
Aſinus uiridis.& uidua. 80.
Aſinus tubicen.& Lepus tabellarius. 95.
Auarus ſacculum nūmorum alloquens. 100.
Auceps.& Fringilla. 39.
Aues Scarabeos timētes.37.
Aues plures reges eligere uolentes. 59.
Auriga.& Rota currus ſtridens. 84.
C
Cæra duritiē appetens.54.
Canes urbani Villaticum inſequentes. 32.
Canis.& Herus. 36.
Canis.& Sus. 41.
Canis oues dñi occidēs. 78.
Capones pingues.& Macer. 10.
Carduelis.& Puer. 45.
Cochlea. 71.
Columba.& Pica. 6.
Columbæ & Accipitres.96.
Coriarius emens pellem Vrſi nondum capti. 49.
Cuculus.& Accipiter. 7.
Culex cibum.& hoſpitium ab Ape petens. 94.
Cycnus in morte canens.13.
D
Dæmō.& Vir malignus.58.
Diues quidā.& Seruus. 30.
E
Epiſcopus.& Scurra. 44.
Equus.& Miles. 40.
Equus.& Mulus. 47.
Equus.& Porcus. 48.
Equus iccultus,ſed uelox.88.
Eremita uirgo ægrotās. 29.
Eremita.& Miles. 50.
F
Felis.& Mus. 67.
Filius.& Pater. 77.

Fringilla.& auceps 39.

G

Gelotypus uir. 62.
Glires Quercum eruere uolentes. 35.

H

Herinaceus.& Vipera. 72.
Herus.& Canis. 36.
Hirundo.& Aranea. 4.
Hirundo.&Turdus. 27.
Hyſtrix.& Lupus. 69.

I

Iuuenis curuitatem ſenis irridens. 24.

L

Legatus auarus Tubicines decipiens. 22.
Leo.& Mus. 52.
Leo porcum ſibi ſocium eligens. 93.
Lepus.& Vulpes. 75.
Lepus calliditatem. & Vulpes celeritatem ab Ioue petentes. 87.
Lepus tabellarius. & Aſinus tubicen. 95.
Lupus.& Hyſtrix. 69.
Lupus ouis pelle idutus. 76.
Lupus piſcis. 81.
Luſcinia.& Accipiter. 92.

M

Malignus.& Dæmon. 58.
Miles.& Equus 40.
Miles.& Eremita. 50.
Miluus.& Mus. 70.
Mulier flens uirum morientem. & Pater eam conſolans. 14.
Mulier flens diſceſſum amatoris. 15.
Mulier, quæ pro uiro ſe mori uelle dicebat. 60.
Mulier. Nux.& Aſinus. 65.
Mulier ignem in Mariti domum ferens. 97.
Mulus.& Equus. 47.
Mus in ciſta natus. 1.
Mus.& Ruſticus. 28.
Mus.& Leo. 52.
Mus.& Felis. 67.
Mus.& Miluus. 70.
Muſca in quadrigis inſidens puluerem ſe excitaſſe dicens. 16.

N

Nautæ ſanctorum auxilium implorantes. 19.
Nux. Aſinus.& Mulier. 65.

O

Ouis Paſtori conuitians. 83.

P

Pater.& Filius. 77.
Pica.& Columba. 6.
Pica & Aquila. 26.
Piſces e Sartagine in prunas deſilientes. 20.
Poeta.& Agricola. 75.
Porcus.& Equus. 48.
Prætor repetundarum damnatus. 98.
Puer.& Carduelis. 43.

Q

Quadrupedes ſocietatem aduerſus aues cum piſcibus ineuntes. 21.

R

Ranæ.& Teſtudo. 54.
Ruſticus. 89.
Ruſticus impetrans ut triticū abſq; ariſtis naſceret. 2.
Ruſticus Amnem tranſiēs. 5.
Ruſticus.& Mus. 28.

S

Sacerdos.& Pyra. 46.
Scurra.& Epiſcopus. 44.
Scurra.& Aſinus. 56.
Senex Puellā in uxorem accipiens. 25.
Senex ob impotentiam libidinem carnis reliquēs. 74.
Senex Iuuenem poma ſibi ſurripientē ſaxis deiiciēs. 91.
Senex mortem differre uolens. 99.
Siler.& Vlmus. 53.
Simia. Aſinus. & Talpa. 18.
Sus.& Canis. 41.

T

Talpa. Aſinus.& Simia. 18.
Teſtudo.& Ranæ. 54.
Trabs.& Boues eam trahentes. 11.
Trabs increpans Boum pigritiam. 42.
Turdus.& Hirundo. 27.

V

Vidua uirum petens. 31.
Vidua.& Aſinus uiridis. 80.
Vipera.& Herinaceus. 72.
Vir qui ad cardinalem nuper creatum gratulandi gratia acceſſit. 23.
Vir & Vxor bigami. 51.
Vir Malignus.& Dæmō. 58.
Vir Gelotypus. 62.
Vir Clyſteria recuſans. 63.
Vir Amicos experiri uolens. 85.
Vitulus.& Aſinus. 8.
Vlmus.& Siler. 53.
Vpupa indigne honorata 45.
Vrſus.& Apes. 38.
Vulpes.& Mulieres Gallinas edentes. 9.
Vulpes.& Lepus. 75.
Vulpes carnem Leporis Ca-

ni laudans. 86.
Vulpes celeritatem.& Lepus calliditatem ab Ioue petentes. 87.

FINIS.

Laurentii Abſtemii Fabularum Tabula i Hecatomythio ſecundo.

A

Accipiter. Miluus.& Aquila. 83.
Agricola ictus ab Ape. 63.
Aper Aſinum ad certamen prouocans. 28.
Aquila.& Teſtudo. 8.
Aquila in pulchritudine ſe cęteris auibus præſerens. 7.
Aquila.& Bubo. 14.
Aquila.Accipiter.& Miluus. 83.
Arundo ab Auicula nidulum petens. 55.
Aſinus.Canis.& Lupus. 9.
Aſinus,qui Porco inuidebat. 21.
Aſinus.Canis.& Lupus. 52.
Aſinus,qui obiens uinum eſfudit. 54.
Auarus uir moriens. 32.
Auarus poma marceſcentia comedens. 79.
Auarus nimis agros cuſtodiens. 80.

B

Bos cornua a Deo petēs. 73.
Boues ſperantes paſcere: qui ad arandum ducti ſunt. 97.
Bubo.& Aquila. 14.

C

Canes.& Lupus. 53.
Canis.Aſinus.& Lup⁹.9.52.
Canis. 19.
Canis.& Paterfamilias. 49.
Canis,qui occidit filium Domini. 62.
Canis.& Capra. 64.
Capra.& Canis. 64.
Ceruus.& Leo. 48.
Claudus primum accubitum tenens. 68.
Conuiuium Leonis. 17.
Cucurbita cito: & Olea tarde naſcens. 12.

D

Dæmon. 90.
Dæmō uxorē recuſans. 94.
Delector Militum. 50.
Diues petens a Fortuna: ne plures ſibi daret diuitias. 1.

E

Epiſcopus.& Sacerdos. 5.

F

Felis: quæ murem: & caſeum comedit. 16.
Ficedula.& Turdus. 31.
Filius Hortulani. 25.
Fœmina Maritum uerberans. 99.

G

Galli iter ſe pugnātes. 60.
Gallina.& Pullus. 40.
Gallina.& Vulpes. 51.
Gallus Vulpinam pellem fugiens. 26.
Gallus.& Vulpes. 38. 100.
Grammaticus docens Aſinum. 33.

H

Hydrus Ranam deuorare uolens. 65.

I

Inſanus ſapiētiā uēdēs. 84.
Iuuenis ducturus Vxorē. 66.

L

Leo.& Vulpes. 42.
Leo.& Ceruus. 48.
Leo a Vulpe edoctus: ut poſſet e uinculis exire. 70.
Leo partem prædæ a Lupo petens. 87.
Leonis conuiuium. 17.
Lup⁹.Aſinus.& Canis.9.52.
Lupus.& Vulpes. 15. 41.
Lupus: qui ſe religioni addixerat. 34.
Lupus.& Leo. 42.
Lupus.& Canes. 53.
Lupus eluriens: qui in cadauer Bouis inciderat. 91.

M

Malus arbor igētia poma. 81
Merula. Miluus. & Turdus. 59.
Miles obſidionem oppidi timens. 96.
Miluus.& Merula. & Turdus. 59.
Miluus.Accipiter.& Aqla. 83
Morio Crucifixum pro Thuribulo gerens. 35.
Mulier ob Turdos uerberata. 22.
Mulier a Viro uerberata: quę ſe mortuam ſimulabat. 82.
Mures tintinabulum Feli ſuſpendere uolentes. 95.

O

Olea.& Cucurbita. 12.
Olitor: qui Talpam occidere uolebat. 44.
Opilio: qui inter Canes Lupum aluit. 24.

Oues immoderate ſegetem depaſcentes. 86.
Ouis capta a Cane. 76.
P
Paſtor Gregem ſuum aduerſus lupum hortans. 27.
Paterfamilias. & Canis. 49.
Pater. & Filius. 74.
Pauo a Milite pennis ſpoliatus. 77.
Pauper. 10.
Pecunia potius ad malos q̃ ad bonos accedens. 13.
Philoſophus Cynicus qui percuſſori ſuo argenteum dedit. 72.
Pica Cuculum pro Accipitre fugiens. 56.
Porcellus. & teſtamentum patris. 85.
Porcus lætus morte inimici. 93.
Porcus poſt mortem gratiã domino referens. 58.
Pſitacus. 6. 71.
Puer diſcere nolens. 75.
Pullus. & Gallina. 40.
S
Sacerdos. 4.
Sacerdos. & Epiſcopus. 5.
Sacerdos: qui turdos Puero ſuo aſſandos dederat. 30.
Senex pater. & Filius. 74.
Serpens ſaxo oppreſſus. 36.
Seruus, qui Aſinũ Heri e rupe deiecit. 57.
T
Teſtudo. & Aquila. 8.
Turdus. & Ficedula. 31.
Turdus uiſco captus. 78.
V
Vidua, quæ Operarium ſuũ ſibi coniugio copulauit. 2.
Vir deflens uxorem. 3.
Vir de morte patris piſcicu los ſciſcitans. 18.
Vr, qui Vicino conuiuante ueſicã concutiebat. 20.
Vir, qui experiri uoluit mentem Vxoris. 25.
Vir, qui uxori ſe ouum peperiſſe dixerat. 29.
Vir Auarus moriens. 32.
Vir lapidatus, qui reſurrexit. 37.
Vir diues. & Vir literatus. 45.
Vir literat⁹. & Vir diues. 45.
Vir beneficus, qui in latrones inciderat. 61.
Vir decrepitus arbores inſerens. 67.
Vir, qui Theſaurum compatre conſcio abdiderat. 69.
Vir. & Vxor. 88.
Vir ſepem deſtruens ut inutilem. 89.
Vir, qui ſe felicitatis ſuæ cauſam: infelicitatis uero fortunam eſſe dicebat. 98.
Vrſus, qui Vxori oculum eruit. 47.
Vulpes. 11.
Vulpes. & Lepus. 15. 41.
Vulpes. & Gallus. 38.
Vulpes Gallinas metu canis inuadere non audens. 39.
Vulpes a Cane capta. 46.
Vulpes. & Gallina. 51.
Vulpes a Ruſtico capta. 92.
Vulpes. & Gallus. 100.
Vultur a Canibus captus ob prædam non dimiſſã. 43.
Vxor. & Vir. 88.

FINIS.

Domicus Palladius Soranus ad Lectorem.

O vtinam ſe ſe poſſet ſpectare latinum
Nobis qui græce tradidit iſta prior.
Diceret is, credas, hinc græca Thalia recede,
Cultius hæc quoniam muſa latina canit.

Ioannis Andreæ Turriani in Æſopi Fabulas Carmen.

Iam tandem paſſus tineas, cariemq; libelle
Exi, quid dubitas, Rhinocerota times?
Te tuus excipiet ſumptis Maſſarius armis,
Donec ſecuro te ſinat ire gradu.
O cedro decorande liber, frons pumice leui
Ornetur, nitida & cornua fronte geras,
Nam cum te toto laudet Maſſarius orbe
Viuere te claro ſidere certus eris.
Interea infauſtis auibus ducatur in æuum
Nobile tentarit lædere ſiquis opus.

FINIS.

Franciſcus Maſſarius Venetus Ioanni Andreæ
Turriano ſuo Salutem.

BIBLIOTECA ROMA VITTORIO EMANUELE

Complures Turriane iucundiſſime mihi tecum amoris cauſæ ītercedūt,& hæ magni quidem ſunt ponderis,quæ ad te quodā animi affectu complexandū, amandūq; me compellere,ac quodam modo cogere uidentur. Sed me magis,ac magis iſtæc tua florens in iuuenili ætate facūdia, mouet,ꝑcipue reꝝ,ac literaꝝ īſtitutio, quā tuis cōtinuis vigiliis, tuo frequenti,ac aſſiduo ſtudio tibi maxima cū laude cōparaſti me miꝝ in modū excitat, arctatq;.Ea enī te adeo clarum,& illuſtrem reddidit,vt qui tecum ſit cō/parandus, non facile eſt reperire. Nempe virtutes animi omnino fuluo ſunt auro pretioſiores,quibus ſine,natura hominis eſt admodum cæca. Vnde ille peripateticorum princeps Ariſtoteles ad Alexandrum ſcribens:Longe inquit pulchrius eſt ,ac regale magis animo eſſe bene con/ſtituto,q̄ habitum corporis veſtibus ornatum pulchris intueri. Tu vero id prudentiſſime obcallēs,ad animum uirtutibus excolendum ſemper incubuiſti: cognoſcens hoīem iure appellari neminē, niſi qui diuina ꝓpemodū īſignitus virtute refulgeat.Nō igit̄(ut opinor)miraberis ſi quos vehemētī quodam animi ſtudio, atq; iucūditate Aeſopi Phrygis Apologos,elegātia fictiōis illuſtres plegerim,eoſq; miris qbuſdā laudibus extollere ſoleā, quū ꝑſertim viri multi,in literaꝝ cultu nō ignobiles, in huiuſmodi īterpretādis Apologis inſudauerīt:ꝑcæteris Laurētius Vallēſis literis homo multis,rerūq; græcaꝝ plurima, atq; varia ſciētia ꝑditus,cuius libri nō īcelebres feruntur,

tres & triginta Aeſopi fabulas e græco in latinum vertit ſermonē, haud medius fidius vſqueq̄q̧ aſpernandū. Gua rinus etiam Veronenſis, Oībonus Leonicenus, cōpluresq̧ alii viri ætatis ſuæ doctiſſimi, ingenioq̧ amœniſſimo, & græca facundia celebres. Romulus & quidam etiam ſoluta oratiōe, & Salo Parmēſis, ac Auianus elego uerſu nōnullos Aeſopi Apologos latinitate donarūt. De quo Phryge hoc egregio fabulatore, haud pauci non extreme claſſis authores, mentionem fecerunt. Nam Macrobius vir & græca facundia, & conſulari honore præditus, Aeſopi Apologos adhortationis in bonā frugem gratia repertos eſſe teſtat̄. Quid & A. gellius florentis homo facundiæ, & reꝝ, literarumq̧ veteꝝ impenſe doctus de Aeſopo locutus eſt? his vſus uerbis. Aeſopus ille e Phrygia fabulator haud immerito ſapiens æſtimatus eſt, quū quæ vtilia monitu, ſuaſuq̧ erant, nō ſeuere, nō imperioſe pcepit, & cēſuit, ut philoſophis mos ē, ſed feſtiuos, delectabilesq̧ Apologos cōmētus, res ſalubriter, ac ꝓſpicieter aīaduerſas in mentes, aīoſq̧ hominū cū audiendi quadam illecebra induit. Horatium quoq̧ poetaꝝ elegātiſſimū, Aeſopias fabulas adducere, ſuoq̧ carmini adnectere non puduit, quū cecinerit. Olī qđ Vulpes ægroto cauta Leoni. & alibi. Parturient montes, naſcet̄ ridiculus mus. Cæteꝝ ut Fabiū, & alios tam poetas, q̄ philoſophos clariſſimos omittam. Ariſtoteles pſtabilis homo ſapientiæ, eiuſq̧ oībus exhibendæ prōptiſſimus, quē omnes, tum græci, tū latini, īgenii, ſtudii, doctrinarūq̧ nomine ſumme reueriti ſunt, in Rhetoricis ad Theodectē oſtendit, Oratorē ꝓ ut res, & locus exigit, ad exēpla, ſimilitudines, fictoſq̧ Apolo

gos recurrere oportere,aliq̃ adducẽs exẽpla.Ait enĩ, *Steſichorus*,quõ Himerei Phalarim ĩperatorẽ cõſtituiſſent, cuſtodeſq; corporis daturi eẽnt:poſtq̃ alia diſſeruit,Apologũ eis dixit. Equus ĩquit prata ſolus obtinebat, quorũ quũ Ceruus aduenĩẽs paſcua deuaſtaſſet,de vltiõe Cerui hominẽ cõſuluit. At ille facile inq̃t,ſi frenum patieris,& ego in te haſtã tenẽs aſcẽdero. Accepit Equus cõditionẽ. aſcendit in ipſũ Homo. Ita ꝑ vltiõe,hoĩ Equus ſeruiuit. Quãobrẽ & vos inq̃t cauete,ne quũ velitis hoſtẽ vlciſci, idẽ qđ Equus patiamini. Frenũ iam recepiſtis,q ĩperatorẽ dictatorẽ cõſtituiſti. Si vero cuſtodiã quoq; dederitis, ac aſcendere pmiſeritis,ſeruietis profecto Phalaridi. Aeſopus autẽ quom in Samo primatem quẽdã populi capitis accerſitum defenderet,dixit: Vulpẽ quum fluuiũ trãſiret in foueam decidiſſe, eiq; longo ibi tempore quum exire non poſſet afflictæ multas caninas muſcas inſediſſe. eam tranſiens aſpexit Herinaceus: miſertuſq; rogauit, ſi vellet,vt ab ea caninas muſcas euelleret,quũq; ipſa negaſſet, cauſam miratus quærebat. Tunc illa,iam inquit,hæ ſaturatæ,parũ ſanguinis trahũt,q ſi has tu excuties fameſcẽtes veniẽt aliæ,q̃ qđ mihi ſanguinis reſtat,totũ ebibẽt. Sic igit̃ dixit,vobis quoq; viri Samii,nihil iam iſte locupletatus officit: ſi vero hũc ĩterimetis,pauperes alii locum eius occupabunt,qui ciuitatis pecuniã facile rapiendo cõſumẽt. Huiuſmodi itaq; Apologi ad populũ maxime accõmodati ſũt. Quemadmodũ M. Menenius Agrippa(vt Liuius teſtat̃)quom plebẽ a ſenatu diſſẽtire videret,ſapiẽter ĩ cõciõe locutus eſt,atq; eũ huiuſmodi cõciliauit Apologo. Olim inq̃ens q̃rites,humani artus ventrẽ otioſum,

& deſidē ītuentes,ab eo diſcordarunt, nec amplius illi ci/
bum adminiſtrare decreuerunt. Sed quū ipſi quoq; ali/
menta illi denegādo, quæ per mēbra omnia deferunt᷑,de
ficerent,cum eo in gratiā redierunt.Eodem inquit modo
ſenatus & populus: quaſi vēter & membra,alteꝝ alterius
auxilio indigent, & vt diſcordia ītereunt, ita cōcordia va
lent. Quo Apologo populus reuocatus cum ſenatu ami
ce vixit. Nō minori quoq; ingenio Demades p̄ſtantiſſi//
mus orator, quom Athenis cōcionaret᷑, nec attentas po//
puli haberet aures, quādā fabulam ſedictuꝝ eē pollicitus
eſt. Adhibuerūt illi actutū aures. Ille ſubdidit. Ceres, Hi/
rūdo, & Anguilla iter faciebāt, quom vero ad fluuiū quē
dā appropinq̄ſſent. Hirūdo euolauit, Anguilla ſe in aqs
īmerſit. his dictis, Demades conticuit. Inſtabant illi rogā
tes, quid Cereri accidit. Stomachata eſt inquit, ꝓpterea
qđ ad audiendas fabulas vacatis, res neceſſarias ciuitatis
negligitis. Hos igitur Aeſopi Apologos vna cū his, qui
ab Abſtemio viro eruditiſſimo editi ſunt, diligenti cura,
ac ſtudio emēdatos, nō veluti rem leuiculam tibi dedica/
re volui: cognoſcēs haud dubie tibi maxime profuturos,
quom oratoriæ facultati operā nauiter impenderis. ꝓfu/
turos etiā arbitror his oībus, in quoꝝ manus ꝑuenerint,
quādoqdē multa, atq; varia inſunt, quæ ad vtilitatem atq;
ad audientium voluptatem ſpectare videmus. Eoſq; hila
ri, ac feſtiua frōte ſuſcipias oro, vt indices ſint apertiſſimi
amoris mei erga te ſummi, vtq; quātum te obſeruo: ac ve
neror, cum multis quidē de cauſis (vt dixi) tum maxime
ob inſignē tui animi virtutē, non ſubobſcure intelligas.

VALE.

ÆSOPI Phrygis pulcherrimi ac delectabiles Apologi feliciter incipiunt.

De Caſſita. I.

AVICVLA eſt parua, nomen eſt Caſſita,habitat,nidulaturq; in ſege/ tibus,id ferme temporis, vt appetat meſſis,pullis iamiam plumantibus, ea Caſſita in ſementes forte conceſ/ ſerat tēpeſtiuiores. propterea frumē tis flaueſcentibus, pulli etiā tūc ſuo lucres erant. Quum igitur ipſa iret cibum pullis quæſitū, monet eos,vt ſiqd ibi nouæ rei fieret, diceret' ve, animad/ uerterent,idq; ſibi vbi rediſſet,renūtiarent. Dominus po ſtea ſegetum illaꝝ filium aduleſcentem uocat,& vides ne inquit hæc ematuruiſſe?& manus iam poſtulare? Iccirco die craſtio vbi primū diluculabit,fac amicos adeas,& ro ges veniant,operāq; mutuam dent,& meſſem hāc nobis adiuuent:hæc ille vbi dixit, diſceſſit,atq; vbi rediit Caſſi ta,pulli trepiduli circūſtrepere,orareq; matrē, vt ſtatim iam properet,atq; alium in locum ſeſe aſportet,nā domi nus inqunt miſit,qui amicos rogaret, vti luce oriente ve niant,& metant. Mater iubet eos a metu otioſos eē. Si enī Dominus inquit meſſem ad amicos reiicit,craſtino ſeges non metetur,neq; neceſſe eſt hodie vti vos auferam. Die igitur poſtero mater in pabulū volat. Dominus quos ro gauerat opperit',Sol feruit,& fit nihil,& amici nulli erāt. Tum ille rurſum ad filium,amici iſti inqt magnā in partē ceſſatores ſūt,quin potius imus,& cognatos,affineſq; no ſtros oramus,vt adſint cras tempori ad metendum? Itidē

hoc pulli pauefacti matri nunciant. Mater hortat̃, vt tũ quoq; ſine metu, ac ſine cura ſint, cognatos, affineſq; nul/los tã obſeqbiles eſſe ait, vt laborẽ capeſcendũ nihil cõten tur, & ſtatĩ dicto obediãt. Vos mõ ĩqt aduertite, ſi mõ q̃d denuo dicet̃. Alia luce orta auis ĩ paſtũ ꝑfecta eſt, cognati & affines operã, quã dare rogati ſũt ſupſederũt. Ad poſtre mũ igit̃ Dñs filio, valeant inqt amici cũ ꝓpinqs. Afferes prima luce falces duas, vnã egomet mihi, & tu capies alte ram, & frumẽtũ nos metipſi manibꝰ noſtris cras metemus. Id vbi ex pullis dixiſſe dñm mater audiuit, tp̃s inqt eſt ce dendi, & abeũdi. fiet nunc dubio ꝓcul qd̃ futuꝝ dixit. In ipſo.n. iã vertit̃, cuia eſt res, nõ ĩ alio, vñ petit̃. atq; ita Caſ ſita nidum migrauit, & ſeges a Dño demeſſa eſt. Hec qdẽ eſt fabula, de amicoꝝ, & ꝓpinquoꝝ leui plerũq; & inani fiducia:

De Aquila, & Graculo. II.

Aquila ex alta deuolans rupe, Agnum rapuit, Graculus id cõſpicatus, æmulatiõe rem imitari voluit. Delatus igitur magno ſtrepitu, Veruecem aggreſſus eſt, & defixis ĩ vel/lere vnguibus, cum ĩde ſe tollere neqret, incaſſum volita/bat, dum Opilio re aĩaduerſa, accurens eum cõphendit, eiuſq; pẽnas circũcidit, ad veſperã deniq; ad ſuos filios at/tulit, qbus rogantibus, quæ auis illa eſſet. Inq̃t, vt ego cer to ſcio Graculus eſt, vt ipſe ſibi voluit Aquila. Fabula ĩn nuit, certamen aduerſus p̃ſtantiores, p̃terq̃, ꝙ nihil efficit, in calamitatem quoq; plerumq; decidere ſolet.

De Aquila, & Cantharo, hoc eſt Scarabæo. III.

Aquila inſectabat̃ Leporẽ. Ille auxilio deſtitutus, ad Can/thaꝝ ſupplex venit. At Cantharus bono aĩo eſſet Lepori dixit. Veꝝ, vt Aqlam appropinquãtẽ vidit, orabat ne ab

ſe ſupplicē āuelleret. At Aqla, puitate Cāthari deſpecta, corā Leporē deuorauit. Inde ſimultatē,& odiū Canthar⁹ aduerſus Aqlā exercebat, obſeruabatq; & ī dies eā,& ſi qn̄ oua foueret Aqla diſcedēte,ſublimis ille elatus, voluebat oua,& īter ſe collidēdo frāgebat. Hoc pacto læſa Aqla,ad Iouē confugit. Eſt enī Aqla Iouis ſacra auis,orauit,daret ſibi locū vbi tuto nidificaret. In ſuo gremio Iupiter oua Aquilā fouere iuſſit. vbi Cantharus id reſciuit,globo ex ſtercore facto ſubuolauit,atq; ī Iouis gremiū ſeſe de repē/te īmiſit. Dū Iuppiter ſtercus excutere contendit,oblitus quid geſtaret,oua decidūt,atq; frāgunt̄. Inde vſq; ad hūc diem Aqla,tūc oua excludere aiūt,cū Cāthari abſunt. Fa/bula īnuit,neminē cōtēnere oportere q̄libet paruū. Null⁹ enī tā eſt ībecillis, quī laceſſitus,aliq̄ rōne poſſit ſe vlciſci.

De Debitore,& Creditore. IIII.

Cogebat̄ Athenis a Creditore Debitor, vt æs alienum diſ/ſolueret. Rogabat,obſecrabatq; prīo debitor, vt paululū tpis ad ſoluendum ſibi prorogaretur, oſtendebatq; ino//piam. Verum,vbi nihil perſuadere videbat,Suem produ/xit,q̄ ſola ei erat:& Creditore pn̄te vendebat, acceſſit Em/ptor,rogat an Sus fœcūda ſit. Ait ille nō mō eā eē fœcūdā, ſed mira quoq; id rōne ipſi cōtingere. Nā initio℞ tpe,fœ/minas enitit̄,ī mineualib⁹mares. Cū ille nouitate rei ſtu/peſceret,addidit Creditor,noli admirari. Nā tibi ſi eā eme ris ī bacchanalibus ēt hædos enitet̄. Fabula īnuit,pleroſq; ſtudio lucri haud q̄q̄ pigere etiā iis,quæ fieri nequeant,te/ſtimonio ſuo falſo aſtipulari.

De Paſtore. V.

Paſtor Capellas ad pabulum egit, cū conſpexiſſet pleraſq; feras īmixtas ſuis,facto veſpere,vniuerſas ī ſuū cōpulit ſta

bulū,poſtridie īgēti exorto frigore,cū feras educeř ad cō ſueta paſcua nō poſſet,ītus curabat,at ſuis paꝶ pbebat ali mēti.Hactenus.ſ.ne fame perirēt,foris abūdātius ꝓponebat cibū remiſſa hieme,vt cūctas ad pabulū eduxit,e veſtigio feræ,vt mōtes nactæ ſūt,diffugierūt.Incuſabat Paſtor,& īgratitudinē exprobrabat,ſi qdē diligētiore cura ſaginatæ ipm reliquāt.cōuerſæ dixerūt,hoc magis nobis cruēdū eſt,Si.n.nos alienas,& feras,vt acceſſimus diligentius curandas conſueuiſti,q̄ illas quæ tuæ erant, liquet vtiq;,ſi poſthac acceſſerint,te illas nobis prælaturum.

De Muſtela ruſtica VI.

Muſtela ruſtica vt audiuit cortales aues morbo laborare,ī ſpē medici apportās idonea ad medēdū īſtrumenta affuit, aſtititq; p foribus cortis rogabat vt valerēt:illæ p q̄ cōmode pulchre īqunt,modo tu hinc abeas.Ita īprobi hoīes prudentes nō latent,etiā ſi admodū ꝓbitate præſe ferant.

De Paupere Deis impoſſibilia ꝓmittente. VII.

Homo inops ægrotabat,maleq; vexabatur,vt medici deſperarent ſalutem.Deos orare cœpit,pollicitus,ſi ſanitatem rurſus ei reſtituāt,centū boues ī ſacrificiū ipſis ſe allatuꝶ. Rogante Vxore vbi tot boū haberet,ſi ſanus fieret? Inqt ille. Putas ne me hīc ſurrectuꝶ,vt Dii vota hæc a me exigant?Fabula innuit,pleroſq; facile polliceri,quæ re perficere poſſe nō ſperant.

De Vulpe,& Hirco VIII.

Vulpes forte in puteū decidit,ſtabatq; anxia ꝓ eo,q̄ rationē p aſcēſū eu adēdi nullā ſibi ꝓpōi videbat.Siti cōpulſus Hircus ad os putei acceſſit,ut Vulpē vidit rogat an bona ſit aqua.Illa ſortē amplexa libēs lōgā laudē aq̄ detexuit, ⁊ pulchrā eē īquiens,& guſtu ſuauem.Hortariq; eū cœpit,

ne cunctaret quin deſcēderet. Ille ſtulte deſiluit: cupidinē bibendi cū extinxiſſet, ad aſcenſū reſpexit, cū exire nō poſſet, Vulpem cōſulit. Quidnam agendū ei videretur. Illa pulchrū inquit excogitaui cōſiliū ad ſalutem, mō tu velis. Si primores pedes muro appuleris, deīde proclinatis cornibus ego per tergus vadens tuū, vbi aſcēdero te quoq; ſurſum attrahā. Ille alteꝝ hoc quoq; admittit conſiliū alacer obſequit. Hac ratiōe Vulpes p crura: terguſq; Hirci, innixa cornibus aſcendit: & ad os putei adſtitit. Hircū q; ſaluere iubens abituræ ſimilis videbat. Expoſcebat ille quāobrem promiſſa tranſgrederet. Conuerſa Vulpes reſpōdit. Heus tu ſi tantū mentis quātū pilloꝝ in mēto haberes, nō prius deſcendiſſes: q̄ de aſcenſu cōſideraſſes. Ratio fabulæ eſt, prudentia, & mente præditos homines, finem reꝝ prius animo excogitare debere, deinde dare eis operam incipere.

De Vulpe. IX.

Vulpes eſuriens conſpexit pendentes racemos de qbuſdā ramuſculis, quos capere magnopeř voluit q̄dem, ſed minime potuit. Inde caſſa abſcedens, ſecū dixit: bene eſt, nōdum erant maturi. Hac ratione pleriq; homines, quæ maxime velint, cum aſſequi nequeant, tempora cauſantur.

De Vulpe. X.

Vulpes laqueo capta, abſciſa cauda fugit, turpe id ſibi putans carere cauda, cōſtituit id ipm cæteras Vulpes facere ſūmope adhortari. Nēpe, ut cōi calamitate ſuā ipſa obtegeret turpitudinē. Cōgregatis oib⁹ Vulpib⁹, cōcionata ē, ſuadens caudas oēs abſcīdere, nō. n. indecens hoc eſt dūtaxat membrū, imo ēt ſupuacaneū, & oneri aptū. Excepit vetula q̄dā Vulpes, heus tu, certe niſi hoc cōduceret tibi,

nobis id vt faceremus nequaq̃ conſuleres. Fabula innuit, ĩprobos hoĩes nõ beniuole cõſulere amicis, ſed ad cõmodũ, vſumq; ſuũ.

De Homine oculis capto XI.

Homo oculis captus. Cõſueuit q̃cq̃d in manus ſuas veniret tactu diſq̃rere, q̃le id eẽt. Traditus aliq̃n ei eſt Lupius Catulus, quẽ tactu identidẽ tractans, quid nã eẽt ambigẽs, deniq; dixit, Canis ne, an Vulpis? an eiuſcemodi aĩantis fœtus? hoc ſit eq̃dẽ neſcio. Illud certe ſcio, hoc q̃cq̃d ẽ aĩalis ad gregem ouiũ adducere nõ e re eſſe. Fabula ĩnuit, affectatiões intimas ĩproboꝝ ſæpenumero, q̃litate, diſpoſitoneq; corpis dignoſci.

De Agricola, & Filiis ipſius. XII.

Homo Agricola iã morti finitimus, cũ voluiſſet ſuos Filios ad amorẽ agricolendi ĩcendere, accerſitis ad ſe eis dixit: Filioli mei, Ego iã de vita demigro, q̃cq̃d mihi patrimonii eſt, in vinea noſtra ĩuenietis. Illi Patre vita defuncto, rati theſauꝝ ĩ vinea eſſe abſcõditũ, ligonibus, falcibus amputatoriis, ſimilibuſq; acceptis, vineam enixe effoderũt, atq; penitus expurgarũt, & theſauꝝ q̃dẽ nuſq̃ adepti ſunt. Vinea vero bene defoſſa, diligẽterq; expurgata, multiplices, & vberes attulit fructus, & poſſeſſores locupletauit. Fabula ĩnuit, Laborem & ĩduſtriam ꝓ theſauro mortalibus eẽ.

De Aſtrologo, & Viatore. XIII.

Conſueuit q̃ſpiã ſideꝝ, corporũq; ſublimiũ Cõtẽplator, ſingulis diebus prima nocte ſidera, & cælũ ſuſpicere, & meatus eius diligẽter explorare. Accidit ſemel ei, vt dũ in ſuburbiis cõtẽplatiõi huiuſmodi penitus ĩtẽderet, in puteũ ĩprouiſo caderet, cœpit lamẽtari, & auxiliũ ĩclamare. Hac vociferatiõe, quidã ꝑtereundo admonitus, acceſſit. Quid rei ſit ſciſcitatꝰ, caſum deniq; didicit. Cõuerſus ad Aſtrolo

gum. Heus inqt tu, quæ in cælo ſunt cōſpicari conatus, q̄ ĩ terra, & ꝑpe pedibus ſunt, nō cernis. Fabula ĩnuit, ꝙ pleriq;, quom pn̄tia neſciant, futura cognoſcere gloriant̄.

De Vulpe, & Cane. XIIII.

Vulpes in gregem ingreſſa ouium Agnum lactentem apprehēdit, eumq; deoſculari fingebat. Rogauit Canis quã obrem id faceret. Alludo inquit, atq; amplector præ amore. A tq̄ reſpondit Canis, niſi actutum Agnum dimiſeris, Canem tibi adducam, qui cū ludas. Ad hominem vafrū, & deceptorem Fabula opportuna, & idonea eſt.

De Lupo, & Vetula. XV.

Lupus eſuriens circuibat quærendo cibum, profectus autē in locum quendam, audiuit plorantem Puerulum, eiq; Vetulam dicentem, deſine plorare, ſin minus, hac hora te Lupo tradam. Ratus autem Lupus Aniculam ſerio dicere. Expectabat ad multam horam. Poſtq̄ autem ſucceſſit veſpera, audit rurſus Vetulam blandientem Puerulo, & dicentem, ſi Lupus huc venerit, interficiemus eum fili. Hæc audiens Lupus abeundo dicebat. ĩ hoc tugurio, alia quidem dicunt, alia autem faciunt. Fabula, in eos, quoꝝ facta, verbis minime reſpondent.

De Hirundine, & Luſcinia. XVI.

Luſciniæ cōſulebat Hirundo, vellet cum hominibus cōſueſcere, atq; vna habitare, quēadmodum ipſa faceret. Reſpōdit illa, nolo dolorē iã antiquatæ calamitatis reminiſci, q̄obrem ſolitudine me oblecto. Fabula innuit, potius ſine dolore viuere in deſertis, q̄ cū malis habitare in ciuitabus.

De Capella, & Aſello. XVII.

Capellam, & Aſellū Homo qdã domi paſcebat, cōmota eſt

inuidia Capella ꝑ eo,ꝙ plus cibi Aſello ſubminiſtrabat. Accedit ad eũ,atq; ei curam ꝓcedens,heus,nimis inqt la/ boras:nũc molando,nũc ferendo ſarcinas,quamobrem tibi conſulo, fingas te inſanum,& morbo ſiatico captũ,atq; ſubinde ĩ aliquam foueam te deiicias,vt aliqñ quietis particeps fias. Credidit Aſellus,& in foueã ſe ꝓcipitãs, pene crura fregit. Acceſſit Dñs,& vocato Medico,vt opem ferret Aſello orabat. At Medicus inqt,pulmone Capellæ opus eſt,quẽ maceratũ,& aq̃ dillutũ Aſello des, deĩde cõualeſcet. Occiſa poſt hac Capella,& pulmone euulſo, medicamẽta ex ꝑſcripto Medici Aſello ꝓbent. Qui ad/ uerſus alteꝝ dolos aſtruit,ſuoꝝ ipſius maloꝝ auctor fit.

De Paſtore,& Capella. XVIII.

Reuocabat ad ſtabula Capellas Paſtor caprarius,vna caꝝ relicta,pene eſt ſuauitate pabuli retenta. Iecit Paſtor la/ pidem,vt eam inde aduocaret,adeptus eſt,& cornu fre/ git,deĩde ĩpenſe Capellã rogabat, vt nihil diceret Dño. At Capella. Et ſi ego ĩquit tacuero,res ipſa palam eſt,& cornu fracto facinus indicat. Qui ſibi ſunt maloꝝ ſuoꝝ cauſa,culpam temere,& ſtulte ſortito aſcribere volunt.

De Quercubus,& Ioue. XIX.

Incuſabant acriter Iouem Quercus,cur nos ꝓduxiſti?cur ĩter reliquas arbores ſatas,eductaſq; voluiſti?an vt quotidie cædamur?Reſpondit Iuppiter,uos ipſæ eſtis in cau/ ſa,quamobrem cædamini,niſi enim ſurculos:atq; ramos produceretis, nũquã ſecuris vobis admoueretur. Fabula innuit,ꝙ nemo debeat fortuna,& fortitudine nimium gloriari,quom plerũq; etiam infelicitas ſaluos faciat.

De Hero,& Ancilla. XX.

Amore turpis, & male moratæ Ancillæ captus eſt Herus. Illa petito auro, ſplendide ſemetipſam ornabat. Et Heræ pugnas texebat, Veneri deniq; rem ſacrã crebro faciebat, gratiaſq; agebat q̃ſi quæ ſe formoſam, & pulchrã faceret. Viſa ẽ per quietem Ancillæ Venus dicere. Noli gratiam mihi habere, perinde ac honeſtam te faciã. Quãdo equi/dem illi cui tu pulchra videris vehemẽter iraſcor, atq; ſuc cenſeo. Non decet efferri nimis eos: qui turpiter dictant, maxime vero maiori ſunt turpitudini obnoxii, qui ſunt natura deformes atq; degeneres.

De Gallis. XXI

Duo Galli Gallinacei acriter de Gallinis ĩter ſe pugnabãt, quippe quos aiunt æque hominibus iraſci. horũ alterũ victus in angulo quodã delituit, alter victoria elatus, ſono/rum cecinit, atq; ad tectũ ſalto volauit. Vnde Aquila con tinuo ipſum rapuit. Ille alter, qui ſeſe abdidit citra pericu lum incolumis, cũ reliquis auibus verſabatur. Affabula/tio: Facile ſaluus cõparat ex nimia calamitate, cõtra, q in/gẽti felicitate p̃ditus ẽ, raro fit, vt ĩmunis piculoꝝ euadat.

De Lupo & Agno. XXII

Lupus quũ Agnũ inueniſſet errantẽ, eũ pcepit. Tũ Agnus cauſam q̃ſiuit, quo iure uel iniuria eũ comederet. Cui Lupus ſtatim excepit. Tu mihi abũde iãdiu ĩtuliſti iniurias. Agnus gemẽdo ait, quo mõ id fieri potuit, quũ nuprime venerim ad lucẽ? Lupus denuo ait, agrũ mihi paſcendo deuaſtaſti. Agnus inqt ei, quũ dentibus ẽt careã id facere nequi. Lupus rurſũ ait, ex meo quoq; fõte bibiſti. Agnus quo inqt pacto id fieri potuit, quũ aquã ex ætate nondũ biberim? ſed lac matris cibus, & potus adhuc mihi ſit? Lu

pus demum ira concitus ait, licet tua ſoluere nequeam ar/
gumenta, cœnare tamen opipate intendo, agnumq; corri
puit, ac illum mãducauit. Fabula innuit, ꝙ apud impro
bos ratio & veritas locum non habent.

De Homine, & Vulpe. XXIII.

Exercebat inimicitias qdã aduerſus Vulpẽ, ꝓpterea ꝙ ſibi
dãno eẽt, eã aliquãdo adeptus cõphendit, & vt maiorẽ ſup
plicio eã vlciſceret̃ ſtupas oleo ĩbuit, eaſq; caudæ Vulpis
alligauit, ſubĩde ignẽ admouit, & ardere cœperũt eã, ſors
ĩ ſegetes eiuſmodi vlterius ĩduxit. Erat ãt tp̃s meſſis. Ille
ſequebat̃ plãgẽdo, lamẽtãdoq;, ꝙ fructus tantũ nõ in ma
nibus poſitos perdidiſſet. Anteq̃ incipias, finem experiri
oportet. Hac ratiõe enim pleriq; ſe ſaluos faciunt. Facilẽ
oportet eſſe, nec nimis iraſci: ex nimia enĩ ira, magna de/
trimenta ſæpenumero accidunt moroſis, & iracundis.

De duobus contendentibus. XXIIII.

Contendebant inter ſe duo, vter maior eſſet Theſeus, an
Hercules. Dii propterea irati, vterq; vtriuſq; agros vlci/
ſcendo vaſtauit. Subditorum contentio, heros prouo//
cat, vt aduerſus ſe iracundi ſint.

De Sagittario, & Leone, & Vulpe. XXV.

Aſcẽdit quidã ĩ mõtẽ ſagittãdi peritus, feras figẽdi ſtudio.
Reliq̃ feræ nuſq̃ ſunt. Leo dũtaxat apparuit, atq; eũ ꝓuo
cauit ad pugnã. Ille emiſſo telo, Leoni vulnus ĩfixit, adie
citq;. Vide quẽ tibi p̃mitto nũtiũ: dein q̃lis ip̃e ad te acce/
dã cõſidera. Leo ictus, fugerẽ cœpit. Vulpes hortabat̃ eũ
ne fugeret. Reſpõdit Leo nequaq̃ me decipies. Qñ enĩ tã
tope eſt amarus nũtius, q̃d faciã ſi ipſe aduerſus me vene/
rit? Fabula ĩnuit, Non quid pſuaſores ſentiant, ac iubent,

ſed quid pro viribus ipſi poſſimus conſiderare oportere.

De Equo,& Aſino. XXVI.

Homo quidá Aſinum,Equūq; habebat:dum ambo iter fa/
cerēt.Dixit Aſellus Equo,Si me ſaluum,& reducem uis,
tolle aliqd oneris, alioqui morior. At ille abnuit.Subin/
de Aſinus defatigatus, mortuus cecidit. Herus ſublato
vniuerſo onere,Equo impoſuit.Inſuper & ipſum Aſelli
coriū.Ingemuit Equus,dicens:væ mihi,parum ſarcinæ
tollerare nolui, nunc vero neceſſitate coactus vniuerſam
ſubſtineo. Fabula īnuit.Si magni cum paruis,quæ ſunt ī
vita cōicant,& vna labores ſubſtinent,vtriq; ſalui fiunt.

De Vrſo,& Vulpe. XXVII.

Vrſus magnopere gloriabatur,ſe hoīum eſſe ſtudioſum:
quando quidem humanū cadauer non attigit,nec carni
bus eiuſmodi veſcitur.Ad quem inquit Vulpes,ſatius eſ/
ſet mortuos trahere,q̄ viuos lacerare. Fabula innuit,ſi/
mulatos ,&ināis gloriæ cupidos,rei veritas facile arguit.

De Agricola,& Ciconia. XXVIII.

Agricola quidam in agro tetendit retia Grues capturus,q̄
ſementem corrūperent,comprehenſæ ſunt pleræq;. In/
ter quas capta eſt forte Ciconia, quæ enixe orabat,vt di/
mitteretur,negabat ſe Gruem,Ciconia ſum īquit pietate
p̄ditum animal, & quidē parentes colo, & eis inſeruio.
En vide colorē,nō par eſt, nō ſimilis Gruibus.Reſpōdit
Agricola. Quis nā ſcis neſcio,te captā cū inimicis certo
ſcio,cū quibus vna te perdere mihi cōſiliū eſt. Fabula ī
nuit,nō eſſe coeundum cū improbis,pulchrū eos fuge//
e,ne qn̄ inſons in eadē diſcrimina cum ſontibus incidas.

De viro Miſticapillo,& duabus Amicis. XXIX

Adulescẽs quidam duabus vtebatur mulieribus, quarum altera anus erat, altera iunior: huius capillos nigros anus vellicabat, quippe quæ ſenẽ eum videri volebat. Illa q̃ na tu erat iunior, contra, canos vellicabat: donec vtraq; velli catiõe factus eſt caluus, & res ei probro euenit. Fabula in nuit miſerum eẽ eum, qui mulieri ſe committit. Mulier enim mari aſſimilatur, quod quandoq; tranqllũ eſt, & ar ridere videtur, quãdoq; tumeſcit & inuadentes ſuffocat.

De Vulpe, & Leone. XXX

Vulpes, quæ nõdum conſpexit Leonẽ, vt caſu in eum inci/ diſſet, ita primũ exterrita eſt, vt pene vita excideret, cũ ite/ rum eum vidiſſet, territa ẽ illa quidẽ, ſed nõ vt prius. Ter/ tio cum conſpexiſſet, ita contempſit, vt accedens, eum al/ locuta ſit. Fabula innuit, vſum atq; conſuetudinem res formidoloſas faciles tractu ſolere reddere.

De Muſtela ruſtica, & Gallo. XXXI

Muſtela ruſtica cum cepiſſet Gallum Gallinaceum, eũ co/ medere uoluit, non ſine aliqua ratione honeſti, cœpit ita q; accuſare eum, moleſtus es inquiens hominibus, noctu uociferando, eoſq; ſuaui ſomno priuando. Reſpondebat ille vſui hoc eſſe hominibus, vt qui cantu huiuſmodi ex/ citati ad cõſueta accederint opera. Rurſus Muſtela alte rum infert crimen. Impius inquit es atq; ſceleroſus, qui cum matre, cumq; ſororibus coire haud vereris. Etiam hoc inquit ille lucro dominis accedit, quando ea ratio/ ne pleraq; oua eis quotidie pariuntur. Deniq; Muſtela dixit, & ſi maxime tui defendendi copia abundas, mini/ me tamen ego incibatus manebo. Subinde illum come/ dit. Fabula innuit, hominem natura improbũ & cauſas

malefaciendi

ſas malefaciendi quærentem, ſi nulla honeſti ſpecie id fa-
cere poteſt, aperte tamen improbitate, & ſcelere vtitur.

De Vulpe & Rubo. XXXII.

Vulpes dum ſepem ſcandere niteretur, vt aīaduertit per lu-
bricū vadere, & iam iam caſuram eſſe, apprehendit Rubū,
ſed nihil ꝓficit, quādo ſtimulis aculeis compuncta ſangui
nolenta vehementer dolere cœpit. Conuerſa vero ad Ru
bum, me miſeram inquit, ad te cōfugi auxilium petens, de
terius tu me affeciſti. Sed heus tu, inquit, Rubus erraſti
quæ me apprehendere conata es, cū ipſa cōſueuerim alios
apprehendere. Fabula innuit, ſtultitiam argui hominum,
cum ſui inuadendi gratia, ad eos confugiunt, quibus inna
tum eſt male alios afficere.

De Vulpe, & Crocodilo. XXXIII.

Cum de nobilitate Vulpes, & Crocodilus cōtenderēt, Cro
codilus multa ſuperbe de ſplēdore maioꝝ diſſeruit, & ꝑ-
ſertim ꝙ ludis, & certaminibus gymnicis ꝑfuerat. Excipi
ens Vulpes ſodes inquit, etiam ſi tu id non dicas pellis ta-
men iſta tua perſpicue id teſtatur te iam īde a ſuperioribus
annis exercitatum. Fabula innuit, mendaces facile a rebus
ipſis refelli.

De Gallis, & Perdice. XXXIIII.

Tenebat domi quidā Gallos Gallinaceos, emit quoqꝫ Per-
dicē, & vt vna paſcerent̄ īmiſcuit, ꝑcutiebant identidem il-
lam Galli, atqꝫ abſe abigebant. Moleſtiſſime illa ferebat,
hoc putans ꝓpterea id ſibi accidere, ꝙ nō eiuſdē gētis, eiuſ
dēqꝫ generis cum Gallis eſſet. Vt paulo poſt Gallos vidit
inter ſe pugnātes, acriterqꝫ percutiētes, ſollicitudine, & do
lore ſoluta, At eqdem inquit, non iam amplius mihi rem

hanc moleſte putabo, quãdo video hos íter ſe tam acriter digladiari. Fabula innuit, prudentes facile aliorum ferre íiurias, quando vident illos ne a domeſticis quidem abſtinentes.

De Vulpe, & Capite reperto. XXXV.

Ingreſſa eſt Vulpes domum Hiſtrionis, & dum ſingula vaſa contractat atq; diſquirit, Caput reperit laruæ, apte, & affabre factum, quod cum in manibus accepiſſet, o inquit q̃ le Caput, & cerebro caret. Fabula accõmodat̃ ad eos, qui cõſpectu, & corpe magnifici ſunt, aĩo atq; ingenio ſtolidi.

De Carbonario, & Fullone. XXXVI.

Habitabat quandam domum Carbonarius, rogauit quoq; Fullonem, vt vna habitare ſecum vellet. At Fullo inquit, id equidem facere nequeo. timeo enim, ne quæ ipſe dealbarem tu carbonaria aſpergine fuſcares. Fabula innuit, oẽ diſſimile natura eſſe inſociabile.

De Piſcatoribus. XXXVII.

Piſcatores trahebãt ſagenam grauem, & difficilem tractu, rati multitudinem piſcium captam gaudebãt, exultabantq;. Verum vt ad littus extractum eſt rete piſcium quidem cõſpexerunt parum, ſaxum immane inuenerunt. cœperunt illico dolere, & aĩo angi, nõ tam ob paucitatem piſcium, q̃ q; ſecus res euenerit q̃ exiſtimarint: inter quos quidam grãdior natu; Nolite inquit amici moleſte rem ferre. Videtur enim voluptas eſſe germana dolori. Quamobrem neceſſe fuit, nos prius voluptate affectos, deniq; in dolorem ĩcidere. Fabula docet, non eſſe dolendum accepta repulſa.

De Homine iactabundo. XXXVIII.

Homo qdã peregre ꝓfectus, in terrã reuerſus patriã rediit, & iactabũdus, pleraſq; pleriſq; ĩ locis fortiter feciſſe, gloriã

ibat. Immo vero etiam Rhodi ſtrenuũ feciſſe ſaltum, qualem nemo ex p̃ſentibus potuiſſet facere, huic rei teſtes adducebat eos, qui tũc præſentes fuiſſent. Excepit quidam, dixitq; illi amice, ſi vera dicis nõ eſt opus teſtibus. En Rhodus, en ſaltus. Fabula innuit, fruſtra citari teſtes, quando rei actio in promptu non eſt.

De Maligno Apollinem tentante. XXXIX.

Improbus quidam homo irreligioſuſq; venit Delphos tentaturus Apollinem, accepit in manu paſcerculum, quẽ ſinu veſtis tegebat. Stetitq; ad tripodem, cõſuluitq; Deum, o Rex Apollo, quod fero in manibus, vtrum viuit, an ſpiritu caret? certo volẽs, vt ſi ſpiritu careret reſponſum foret, viuum oſtendere paſcerculum, ſin ſpiritu præditum, confeſtim ſuffocatum, p̃ducere mortuum. At Deus calliditatem agnoſcens eius, reſpondit. Vtrum vis o homo facere, facito, penes te eſt, ſiue viuum, ſiue mortuũ velis, quod tenes, oſtendere. Fabula docet, diuinitatẽ nunq̃ decipi poſſe, nihil eam latere.

De Piſcatoribus. XL.

Piſcatores iuerant piſcatum, & cũ diu laboraſſent, nihil coeperãt quamobrem anxii, mœſtiq; redire relicta piſcatione volebant. Ecce autem Thũnus in nauiculam inſiluit, quẽ grandiuſculi piſces inſectabantur, hoc capto læti abierũt. Fabula innuit, ſæpe q̃ ars non p̃buit ea donaſſe Fortunã.

De Deceptore. XLI.

Homo quidam ægrotans vouit Diis immortalibus, ſi euaſiſſet ſanus, centum boues ſacrificaturus. Dii vero tentandæ mentis eius cauſa morbo liberarunt. Sanus poſtea factus; cum votum ſoluere nequiret, centum boues fictos,

& in aram perlutos igne conſumpſit. Dii irati volentes eū vlciſci,per quietē ei aſtiterunt,dixerūtqꝫ ſurge,& abi ī quē dam locum vbi inuenies auri talenta cētum. Ille experre/ctus præ gaudio geſtiens in locum,ei per quietem nominatum,curriculo peruenit perquirens aurum. At in Latro/nes incidit,qui eum comprehenderunt,quos ille rogabat, dicens,dimittite me,& dabo vobis mille talenta auri. Fabula innuit, mendacibus hominibus Deos eſſe infenſos.

De Hero,& Canibus XLII.

Homo quidam præ hieme extra vrbem relictus,inopia cibi primum oues,quas habebat,comedit:deinde capellas. In/ualeſcente autem hieme, aratores etiam boues interemit, atqꝫ comedit. Canes vt hoc explorauerunt,inter ſe collo//cuti ſunt, profugiendum eſt nobis hinc: quādo enim Dominus aratoribus bobus nequaq̄ pepercit,quonammodo nobis pepercerit? Fabula innuit,eos magnopere eſſe auer/tendos,qui ne a domeſticis quidem abſtinent.

De Diuite,Anſere,& Holore. XLIII.

Homo locuples Anſerem, Holoremqꝫ vna nutriebat, non tamen eiuſdem rei cauſa. Alterū enim cantus,alterum menſæ gratia,cum vero Anſeri cædes immineret, q̄obrem ale/batur,& ob noctem,& tenebras facultas dignoſcendi non daretur. Holor pro Anſere abactus,cœpit modulationem canere quādam,velut mortis exordium. Vnde factum eſt, vt cantu indicaret naturam, mortem euitauerit modula//tione. Fabula innuit,muſicam ſæpe mortem poſſe differre.

De Aethiope. XLIIII.

Aethiopem emit quidā, ratus hoc illum eſſe colore prio//ris incuria domini: quum domum adduxiſſet,omnia affe/

rebat, quibus nigredo abſtergi poſſet. At colorem mutare nequiuit, morbum vero ei induxit. Fabula innuit, quæ innata ſunt permanere quemadmodum initio prodierunt.

De Alcedone. XLV.

Alcedo auis eſt ſolitudinis ſtudioſa, atque amica littoribus. Hæc fertur uenationes hoīum vitabunda obſeruare, atq; propterea in ſcopulis nidificare. Accidit aliquando, vt iuxta ſaxū, quod littori adiacebat pullos excluſerit, vt vero ad pabulum profecta eſſet, mare tempeſtate ingruente, ac fluctibus tumeſcentibus ſuperauit nidum, atq; pullos inundatione corrumpit. Illa reuerſa, vt rem explorauit, me miſeram inquit, quæ terreſtres vitans inſidias, ad mare cōfugi, qđ mihi ſe longe infidelius exhibuit. Fabula docet, pleroſq; homines, dum inimicos declināt, in difficiliores, moleſtioreſq; amicos, q̄ inimici fuiſſent, incidere.

De Piſcatore. XLVI.

Piſcator quidam in fluuio captabat piſciculos, iactis retibus utrinq; circundedit fluctus, deinde funiculo alligauit lapidem, quo aquā percutiebat, nempe, vt piſciculi territi, in laqueis incauti incurrerent. Quidā ex acolis, vt hoc cōſpexit incuſabat Piſcatorem, vt qui fluuium perturbaret, & lucidam aquam haurire minus permitteret. Cui Piſcator reſpondit. Enimuero niſi hoc pacto fluuius turbaretur, me fame perire erit neceſſe. Fabula innuit, adulatores ī ciuitatibus tum maxime quæſtum facere, cum ciues & populares perturbatos in ſeditiones concitant.

De duabus Ranunculis. XLVII.

Duæ Ranunculæ paſcebantur in lacu æſtiuo tempore, ſiccato autē lacu præ æſtu, relinquētes illum, alterum cōquire

bant. Forte ad puteum peruenerunt, quem vt conſpexe// runt, altera dixit alteri, deſcendamus in puteum. Excepit illa, & ſi aqua hic quoq; defecerit, qbus artibus aſcende// mus? Fabula innuit, non inconſiderate res eẽ aggrediẽdas.

De Bubone. XLVIII.

Dependebat ex feneſtella Bubo, accedens Veſpertilio quærebat, quid eſſet in cauſa, q̃ interdiu quieſceret, noctu can/ taret. non ab re inquit ille, neq; incaſſum id facio: cum ení aliquando interdiu canerem captus fui, pro eo caſtigatus vt vides nunc taceo. Excepit Veſpertilio: non enim nunc tibi eſt præcauendum, quando nulla eſt tibi vtilitas, ſed priuſq̃ comprehenſus eſſes. Fabula innuit, poſt errata ſtultum eſſe pœnitentiam.

De Bobus. XLIX.

Trahebant plauſtrum Boues, ſtridebat Axis, conuerſi Bo/ ues, heus tu inquiunt, nos totam ſarcinam ſuſtinemus, & ſtridis. Fabula innuit, plures homines lamentari, & ægre ferre aliis laborantibus.

De Bubulco. L.

Errabant aliquando Boues, & inter paſcẽdũ, Bubulcus amiſit Vitulum, cum quæſiuiſſet, nec inuenire potuiſſet. Io// uem precatus eſt, ſi furem inueniret, hædum ipſi in ſacri// ficium allaturum. Ingreſſus nemus, cum Leonem conſpe xiſſet lacerãtem Vitulum, exterritus, ſublatis ad cælum ma nibus, Iupiter domine inquit modo tibi hædum in ſacri/ ficium afferre promiſeram, ſi inueniſſem furem, nunc tau/ rum me ſacrificaturum polliceor, ſi manus furis euaſero. Fabula innuit, non inconſiderate, nec temere uota Diis facere oportere inſtante moleſtia.

De Borea,& Sole. LI.

Hibernus Boreas aduerſus Solē cœpit cōtēdere, vter prior veſtē cuidā Viatori auferret. Boreas prior ſperauit poſſe veſtē Viatori auferre, ſi vehemētius flare cœpiſſet. At Viator, vt ſenſit frigus, ambabus manibus veſtē cōtinuit, & caput ī quodā foramine petræ īmiſit, relictis foris clunibus. Sol ſubinde primo tpe īmiſſo, viatorē a frigore recreauit, deinde æſtu adducto, coegit eū iā in ſudorē reſolutū veſtē exuere: quo factū ē, vt Boreas victus abiret. Fabula īnuit, cōſueſcere eos, q̄ ob imbecillitatē re cupita nō potiunt̄ mēdacio id obtinere velle, & tamen rei veritate redargui.

De Ranunculis Regē ab Ioue petētibus. LII.

Ranūculæ moleſte ferebāt ſe ſine Rege degere, miſerūt legatos ad Iouē, ſupplicesq; ſibi Regē dare petierūt. At ille, vt eaꝝ cōnſpexit leuitatem, lignum in media palude penitus fixit, cōfeſtim pauefactæ Ranūculæ in fundum ſeſe merſerunt, tranſacto multo tpe, vt lignū aīaduerterent īmobile, abiecto timore, adeo rē contempſerūt, vt ſcandentes inſiderēt, indigne ferētes eiuſmodi Regē hēre. miſerunt iteꝝ ad Iouē, rogantes alterum det Regē, qui p̄fecit illis Anguillā. Cōſpicatæ vero ſtoliditatē eius admittere noluerūt, q̄n tertio ad Iouē venerūt, petebantq;, vt alium daret. Stomachatus Iupiter, Colubrum eis miſit, qui ſtatim ſingulas comprehendens ad vnam comedebat. Fabula īnuit, ſatius eſſe Deo obtēperare, q̄ malos, & turbatos hēre Principes.

De Paſtoribus, & Muliere, & Filio. LIII.

Immolabāt ī agro Paſtores Caprā, aderat forte Mulier pauper cula, & vna Filius: inter epulādū cœpit Puer lamētari, qppe cuius ſtomachus refertus carnib⁹, & īteſtinis ītumue

rat,o Mater inqens diſrūpor dolore, atq; laboro ex inteſtinis. Reſpondit Mater non ex tuis filiole,ſed ex alienis inteſtinis,dolor iſte prouenit,q̄ tu paulo auidius hauſiſti. Fabula innuit, hominem obæratum facile accipere & conflare æs alienū, repoſcente creditore, quaſi is ſua non aliena redditurus doler.

De Sene,& Morte. LIIII.

Senex quidam cum ligna cæcidiſſet in monte, & humeris ſuſtuliſſet,inter eundum grauatus ſarcinulam, feſſus ligna qdē depoſuit,Mortem vero inclamare cœpit.aſtitit illico Mors,rogabatq;,quãobrē accerſita eēt.Nō inqt mi Mors, vt me perimas,ſed vt ſarcinā ſuſtollas, & mihi rurſus īponas te accerſi. Fabula innuit,natura homines vitæ eſſe ſtudioſos,& ſi mille pericula ingruant,viuere tamen volunt.

De Anu,& Medico. LV.

Anus quædā dolebat ex oculis,vocauit Medicū, pactaq; eſt mercedē haud inuita ſolutura ſi cōualuiſſet,ſi minus nihil datura. Cœpit Medicus medicamēta afferre,& quotidie frequens domum Aniculæ veniebat,liniebatq; oculos ita, vt nihil videre poſſet. Interea conſueuit aliqd ex vaſculis ſurripere, cōualuit Anicula:& cum animaduertiſſet nihil eſſe domi relictum,omnia interrepta,cogereturq; a Medico,ut pactam mercedem ſolueret, quippe quæ clare videret, adductis ad hoc quoq; teſtibus. Reſpondit nequaq̄ video,nihil eſt enim domi relictum quod videam, dum dolebam oculos, multa domi meæ videbam. Nunc vt tuis valentibus oculis nihil eſt quod videam. Fabula innuit, improbos homines ex iis quæ callide agunt, plerunq; improbitatem ſuam ſolere arguere.

De Vidua, & Gallina. LVI.

Viduà quædam Gallinam domi ſaginabat, quæ ſingula oua quotidie pareret. Rata ſi paulo lautius eſcam Gallinæ præberet, bina oua ſingulis diebus eſſet paritura, pinguefecit eam. Gallina autem pinguefacta, ne ſingula quidem oua, vt conſueuerat, parere poterat. Fabula innuit, Auaro cupiditate nimia etiam quæ poſſidet ſæpe amittere.

De Matre, & Filiabus. LVII.

Mulier quædam duas habebat filias, maturas uirō, Alteram Hortulano, Alteram Figulo locauit. Venit aliquando Mater viſuram filiam, quā Hortulano locauerat, & inter confabulandum, rogabat, quemadmodum res domi haberet. Cætera inquit illa perpulchre, vnum illud a Diis ſupplicandum eſt, ſcilicet, vt pluuia Hortus irriget̃, atq; inde ꝓuentus fiat. Profecta exinde Mater ad viſendum alteram Filiam, quæ Figulo data erat, iiſdem cum illa vſa eſſet verbis. Reſpondit Filia. Cætera Mater nobis ex voto procedunt. Reliquum eſt, vt ſudum Sidus, & ſicum Cælum ꝑcibus, votiſq; a Ioue impetremus: nempe, vt Solis radii calidiores deſcendant, & figulina vaſa decoqueant. Reſpondit Mater neutrum faciam. Nam ſi pro te ſupplicauero, damno ſororis id fecero.

De Puero, & Cochleis. LVIII.

Agricolæ Filius aſſabat Cochleas, & cū audiſſet eorum ſtridorem, ite in malam rem inquit peſſimæ beſtiæ, domus veſtræ conburunt̃, & vos canitis. Fabula innuit, quod intempeſtiue fit, iure probro datur.

De Lignatore, & Mercurio. LIX.

Lignator quidam apud fluuium propriā perdidit ſecurim,

inops igitur conſilii prope ripam ſedendo lugebat. Mercurius autem cauſam luctus intelligens, & miſeratus hominem, deſcedens in fluuium auream reportauit ſecurim, & an hæc eſſet, quam amiſerat, rogauit. Illo non eam eſſe dicente, rurſus vrinatus argenteam ſuſtulit. Illo autem neq; hanc eſſe propriam dicente. Tertio vrinatus, propriam attulit. Illo autem hanc vere eſſe perditam dicente. Mercurius cognita ipſius æquitate, omnes ei dono dedit. Ille recedens ſociis quæcunq; acciderant enarrauit, quorum vnus eadem perficere ſtatuit, & ad fluuium acceſſit, & propriam ſecurim deiecit in profluentem, lugenſq; ſedebat: apparuit igitur Mercurius & illi, & cauſa luctus præcognita, vrinatus ſimiliter auream ſecurim extulit, & rogauit an hanc perdidiſſet. Ille autem eam eſſe lætabundus aſſerebat. Peroſus Deus tantam impudentiam, nõ ſolum eã retinuit, ſed ne propriam quidem reddidit. Fabula innuit, quantum iuſtis numen opitulatur, tantum iniuſtis eſſe contrarium.

De Muliere, & Marito temulento. LX.

Mulier quædã, cuius Maritus erat temulentus, cupiens hoc morbo Maritum laborare, tale quidpiam machinat', vt vidit Maritum præ ebrietate ſopitum, & ferme in morem mortui, ſenſu carentem, humeris ſuſtulit, atq; ad libitinam detulit: vbi cum eum depoſuiſſet, ipſa abiit, tantiſper morata, dum cõiicere potuit illum iam ſobrium, experrectũ eſſe. Acceſſit, pulſauit hoſtium, rogante Marito, quiſnam fores pulſet? Reſpondit illa, ego adſum, qui mortuis conſueui ferre cibaria. Non mihi eſculenta inquit ille, ſed poculenta magis affer. Moleſtum enim mihi eſt de eduliis

audire verba fieri,cum potionis nulla mentio fiat. Planxit illa pectus. Me miſeram inquiens, ne hoc machinata quidem rei meæ ꝓfui. Quãdoquidem tu Maritę non modo non caſtigatus es,verum quoq; deterior factus. Conuerſo in naturam morbo præ conſuetudine. Fabula innuit, non oportere diutius improbitati immorari. Fit enim vt etiam nolentem hominem corruptus mos occupet.

De Vidua,& Ancillis. LXI.

Mulier q̃dam vidua induſtria,& rei familiaris ſtudioſa, Ancillas,quas hẽbat,conſueuit de nocte ad pẽſa,& opus excitare,edocta ſcilicet cãtu galloꝝ. defatigatæ Ancillulæ conſtituerũt ob rẽ ſuã fore, ſi gallũ domeſticũ interficiãt. Quaſi illo authore, Hera noctu excitet᷑. Id cõſilii quom ꝑfeciſſent,cõtigit, vt in grãdiorẽ difficultatẽ inciderent. Hera.n. ĩcerta tẽporis intempeſta nocte ipſas excitabat. Fabula innuit,pleriſq; hoĩbus callida conſilia,maloꝝ cauſam fieri.

De Venefica Muliere. LXII.

Venefica Mulier,& quæ ꝓcurationes, expiationeſq; ſcelerũ alios edoceret,ac inde quæſtum ingentem faceret, accuſata impietatis,damnata eſt capitis. Cum autem duceret᷑ ad ſupplicium, conſpicatus Quidam ipſam dixit. Tu quæ iras Deorum prouocari, reconciliariq; poſſe te ſcire profitebare,qua ratione nunc hominum cõſilia,vt tibi adeſſent neſciiſti allicere? Fabula innuit, pleroſq; magna polliceri, qui ne parua quidem efficere poſſunt.

De Muſtela. LXIII.

Muſtela ingreſſa officinam Fabri ærarii lingebat appoſitã limam,cum vero ſenſim raderet᷑ lingua, ꝓflueretq; ſanguis, delectabatur Muſtela, putãs id voluptatis,& vſu ſibi eue//

nire ex ferro,donec corroſa lingua oı̄no perdita eſt. Fabu/ la innuit,pleroſq; cōtentione aliis nocēdi, ſe ipſos lædere.

De Agricola,& Fortuna. LXIIII.

Agricola qdam dum agrū foderet,incidit in aurū, quā obrē terram quotidie ſertis ornabat,vtpote de ſe benemeritam. Interuenit Fortuna,dixitq;. Heus tu q̄re mea munera ter/ ræ aſſignas,q̄ ego tibi obtuli,volens te locupletem? Vez ſi mutato tpe qcqd eſt iſtud aurū alioz manus puenerit, tū certo ſcio,me Fortunam incuſabis. Fabula innuit, Benefa ctorem agnoſcere oportere,& illi referre gratiam.

De Fele in Fœminam mutata. LXV.

Felis amore formoſi Adoleſcentuli capta, deprecata eſt Ve nerem,vt ſe in mulierem tranſformet. Miſerta Dea muta/ uit Felem in ſpecioſam adoleſcentulam. Delectatus eius forma Adoleſcēs,illam duxit vxorem,& domi accepit: dū celebrantur nuptiæ,& Felis ritu hoı̄um, vt ſponſa ornata ı̄ cubiculo ſederet,experiri voluit Venus,ſi mutata forma, mutati etiam eſſent mores: Murem in conſpectu dedit. At ſtatim Felis oblita præſentium, de cubili ſurgēs Murem inſectabatur. Tum indigne ferens rem Venus, rurſus in priorem naturam reſtituit. Fabula docet, improbam na/ turam hominum imutatione rerum,& temporum nequa quam mutari.

De Agricola,& Filiis. LXVI.

Filii Agricolæ per inſidias contendebant. Pater oratione,& monitis eos reconciliare non poterat. Iuſſit deı̄de faſcicu lum virgarum ſibi afferrent,cum attuliſſent,iuſſit vt quiſ/ q; faſciculum acciperet,atque confringeret. Singuli co// nati, nihil profecerunt, poſthac ſolui faſciculum iuſſit,

& ſingulas virgas ſeorſum frangi,quod facile factum fuit. Subiunxit ſubinde,ita mei filioli, ſi fueritis voluntate, & animo iuncti,Inimicis non eritis facile captu.Si per con/tentionem diſſideritis,facile & capi,& lædi poteritis.Fabula innuit,tanto validiorem eſſe concordiam,quanto ad iniuriam opportunior eſt diſcordia.

De Felibus,& Muribus. LXVII.

Feles,& Mures implacabile inter ſe gerebant bellũ.At vin/cebant ſemper Feles.Inierunt proinde Mures conſilium. Et rati propterea ſe vinci,quod imperatores non haberẽt. Grandiuſculos Mures decreuerunt ſibi duces,quorũ im/perio armati,ſtipulis pro haſtis vtebantur,cum autem cõflexiſſent rurſus ĩproſpere præliati,deuicti ſunt. Interea minores,qui erant inermes diffugientes, atq; per latebras ingredientes,ſalui facti ſunt. Qui erãt armati, q̃d latebras ingredi nõ poterant,interierunt. Vnde innuitur, pleroſq; quorum ſenſus eſt leuior,ſolere oblectare rebus futilibus.

De Ranis,& Sole. LXVIII.

Celebrabantur æſtiuo tẽpore Solis nuptiæ:qua de re cuncta animalia gaudebant, exultabant quoq; Ranæ, inter quas vna dixit. Quid eſt o ſtultæ? Quare lætamini?ſi ſolus Sol omnem vliginem,& humorem terræ exugat:vbi vxorem duxerit,& ſibi ſimilem ſuſceperit filium,quid mali nos ha/bituras putatis?Fabula innuit. Neminem oportere nimis extolli,ſi quid ad præſens accidat,quo gloriari poſſit, finis eſt ſpectandus.

De Agricola,& Aquila. LXIX.

Agricola Aquilã reperit captam, cuius admiratus pulchritudinem liberam ire permiſit.Aquila vero in pñtia nõ vi/

ſæ eſt, gratiam referre. Immo vero, cum hominem vidiſſet ſedentem iuxta parietem ruinoſum, de capite eius arripuit pileum. Ille exurgens, Aquilam perſequebatur. A qua ſubinde pileum iecit, quo reaſumpto homo ad parietẽ rediit apud quem ſedebat, quem interea temporis ruiſſe comperit. Agnita vero ratione relatæ gratiæ ſummopere admiratus eſt. Referenda eſt gratia ei, a quo benemeritus ſis. Bene enim facienti bene debetur.

De morſo a Cane. LXX.

Admorſus quidam a Cane ibat quærendo, qui mederetur, datus eſt ei obuiam quidam, qui cum animaduertiſſet qd quæreret, ſodes inquit, Si ſaluum te vis, ſume panem, & tinge illo cruore, qui de vulnere effluxit: panem deinde ſic cruentatum, Cani, qui momordiſſet comedendum præbe. Tunc ille ridens. Enimuero inquit, ſi id fecero omnes oppidani Canes excitaro, vt me admordeant. Fabula innuit, improbos homines etiam beneficiis affectos ad iniuriam inferendam magis irritari.

De Adoleſcentibus, & Coco. LXXI.

Duo Adoleſcentuli aſſidebant ad Cocum, dum vero Cocus ſatagit, & ĩ muniis ſuis paulo accuratius occupatur, alter Adoleſcentulus partem carnium ſurripuit, & in alterius depoſuit ſinu. Conuerſus Cocus ſurreptam carnem quærebat. Qui ſurripuerat iureiurando affirmabat nõ habere, qui habebat, affirmabat non ſurripuiſſe. At Cocus cum ĩtellexiſſet calliditatem, & dolum. Et ſi me inquit lateritis, Deos tamen, quos peieratis: nequaquã latebitis. Fabula innuit, peierantes, & ſi homines lateant, Deum tamen latere non poſſe.

De duobus Inimicis ſimul nauigantibus. LXXII.

Duo quidam, qui inter ſe inimicitiam exercebant, eadem vecti naui nauigabant: horum Alter in puppi, Alter in prora ſedebat, inhorruit tempeſtas, & nauis iam dari peſſum periclitabatur. Tum qui in puppi ſedebat Rogauit Gubernatorem, vtra pars nauis prius eſſet obruenda, prora inquit Gubernator, tum ille excepit. Mihi quidem non erit moleſta mors, ſi ante me inimicum viderо pereuntem. Fabula innuit, pleroſque homines nullam ſui damni rationem habere, modo videant inimicos male haberi.

De Viatoribus. LXXIII.

Duo ſimul iter faciebant, horum Alter ſecurim inuenit, Alter qui non inuenit admonebat, ne diceret reperi, ſed reperimus. Paulo poſt acceſſit ille, qui ſecurim amiſerat, & inſectabatur repertorem. Ille conuerſus ad comitem dixit, periimus. At ille excepit. Perii dic, non periimus, quippe qui quum ſecurim inueniſſes, inueni maluiſti dicere, q̃ inuenimus. Fabula docet, eos qui rei proſperæ non fuerunt participes, in rebus aduerſis non futuros conſtantes Amicos.

De Ranis. LXXIIII.

Duæ Ranæ vicina incolebant loca: ſed altera in lacu profundo, & procul a via. Altera iuxta viam, & parum aquæ habens. Hortabatur hanc altera, vt ad ſe demigraret. Nempe vt tutius vitam degeret, noluit illa, aiens, non facile ſe poſſe aſſuetam ſibi habitationem deſerere, perſiſtitq; recuſando, dum curru tranſeunte oppreſſa periit. Fabula innuit homines aſſuetos ĩprobis, & corruptis mo

ribus,prius plerunq; perire,q̃ meliora ſibi deligant.

De Arundne,& Olea. LXXV.

Arundo,& Olea de conſtantia, & robore cõtendebant. Ex probrabat Olea Arundini imbecillitatem, facilitatemq; quaqua verſum declinandi ad flatũ ventorum. Tacebat Arundo,dum vehementi exorto vento, Arundo ipſa la//befieri,quatiq; paulisper cœpit,demum ob conſuetudinẽ facile cõſtitit.Olea vero cõmota, cum reniti ad ventũ con/tenderet,radicitus cõuulſa interiit. Fabula innuit facilius ſalutẽ ſibi cõparare eos,q́ tempori, & potioribus non reſi/ſtunt,q̃ illos qui aduerſus maiores conantur contendere.

De Iuuenca,& Boue. LXXVI.

Iuuẽca quum vidiſſet aratorem Bouem labori adiectũ. Væ tibi inquit,qui iſtiuſmodi laborem ſuſtines. Acceſſit ſub/inde feſtum,& Bouis Dominus, illum quidem ſolutum dimiſit. Iuuencam uero retinuit iugulandã. Quum hoc Bos conpſexiſſet, ad Iuuencam conuerſus, ſurriſit, In//quiens.Nimirum propterea tunc ceſſabas,quia nunc eras moritura.Fabula innuit. Ignauo,& otianti ſæpe pericu//lum imminere.

De Camelo. LXXVII.

Tranſibat Camelus fluuium velociter currentem, quom ve ro inter tranſeundum,ſtercus per ſeceſſum egeſiſſet,ſtatim q; ſtercus ipſum præ oculis in uerticibus volui conſpe//xiſſet.Quid eſt iſtud inquit?poſteriora mea nunc ante me verſari conſpicio.Fabula innuit,quæ male acta poſt habe mus ad aliquod tempus ea ipſa præ oculis in opprobrium præponuntur.

De Hercule. LXXVIII.

Per iter

Per iter anguſtum tranſiſſe Hercules traditur, & conſpexiſſe ſimile quiddam malo, ac illud conatus conterrere. At illud duplo maius factum eſt, demum quanto vehementior illud aggrediebatᷣ, & claua percutiebat, tanto amplius inflari, & in magnitudinem perduci videbatᷣ: vt tranſitum omnino obſtrueret. Tum ille abiecta claua, ſtetit admirabundus. Apparuit de repente Minerua: Noli mirari inqens Frater: malum, quod vides, Contentio, & Diſcordia eſt, quam ſi quis relinquat, nec pugnare velit, aut minuitᷣ, aut talis, qualis initio orta eſt, manet. Sin repugnare pgat, magis turgeſcit. Fabula innuit, omnibus palam eſſe, contentionem, & diſcordiam cauſam eſſe ingentis damni.

De Homine, & Cane. LXXIX.

Conuiuium Quidam, & cœnã opipare apparauit, eius Canis alteꝝ Canem ſibi amicum iuitauit ad cœnam. Acceſſit ille. At Cocus per crura eũ corripuit, atq; foras eiecit: reliqui Canes ei obuiã facti rogabant, quẽadmodũ cœnaſſet. Ita dixit ille, vt ne viã quidẽ, quã exierim ſcire poſſim. Fabula innuit, ſæpe eos: qui indigne gloriabundi aliquo ingrediuntur, turpiter inde ignominiaq; aſperſi abire.

De Pino. LXXX.

Cæſores qdam lignarii Pinum findebãt, & vt facilius finderent: ex ea ipſa Cuneos fecerũt, tum Pinus dixit, non adeo mihi moleſtã exiſtimo ſecurim, q̃ cædor: quãtũ Cuneos, qui de me ipſa pdierũt. Non adeo eſt moleſtũ aliqd detrimẽti accipe ab ignotis, & alienis, q̃ a familiaribus, & notis.

De Quercu, & Arundinibus. LXXXI.

Quercus viuenti radicitus conuulſa, atq; in pfluentẽ iacta: dũ flumine veheretᷣ, Arundines adiacẽtes rogabat. Quare

illæ tenues,& imbecilles vi vento℞ nō cōuellerentur. Re/ſponderunt illæ. Nos omni vēto flanti obſecundamus,& cedimus. Quo fit,vt nuſq̄ lædamur. Vos contra repugnatis,atq; reſiſtitis,quamobrem radicitus conuellimini. Fabula innuit,non oportere reſiſterę potentibus, & domi/nis rerum,ſed cedere,& parere.

De Simia. LXXXII.

Duos ꝑgenuit filios Simia,quo℞ alte℞ adamabat,alterum odio habebat. Ille cui maxime indulgebat,cū ſemp̄ in ſinu matris teneret̄,atq; mō huc, mō illuc veheret̄, dūq; ſtrin/gitur,& oſculis ſæpe petit̄,ſuffocat̄. Alter odio matris profugus, cum in ſolitudinem, atq; ſiluas ſe recipit̄, viuit, & incolumis eſt. Fabula innuit,pleroſq; eſſe hoīes, quos ini/micos habere magis ꝓdeſt,q̄ amicos. Vn̄ natū̄ eſt ꝓuer/bium.pernicioſa amicitia,inimicitiam eſſe præoptandam.

De Delphinis,& Balænis. LXXXIII.

Delphines,& Balænæ inter ſe pugnabāt,quō vero certamē hoc,per contentionē in horas magis inualeſceret. Gobius emerſit: eſt aūt paruus piſciculus, q cœpit tentare, vt rixā diſſolueret. Tū Delphinus qdam forte fortuna accedens, Gobio dixit. Nobis qdem toleratu facilius eſt,īter nos pu/gnantibus īterire,q̄ interuentu tuō, & opera, reconciliari. Fabula innuit, nonnullos q̄uis indignos eſſe, qui ſi turbu/lenta tempora nacti ſunt, aliquid ſe poſſe videri volunt.

De Demade Oratore. LXXXIIII.

Demades Orator cōcionabat̄ Athenis,quom vero Popu/lus min⁹ attēderet. Fabulā quādā ſe dictu℞ ait. Adhibue/runt illi actutū aures. Ille ſubdidit: Ceres, Hirūdo, & An/guilla,iter faciebant,quū vero ad fluuiū quēdam appropi

quaſſent. Hirundo euolauit, Anguilla ſe in aquis immer/ ſit, his dictis, Demades conticuit. Inſtabant illi rogantes, qd Cereri accidit. Stomachata eſt īquit, propterea ꝙ ad audiendas fabulas vacatis, res neceſſarias ciuitatis negligitis. Fabula innuit, pleroſq; ignauos, & ſtultos homines, quæ voluptati ſunt, q̄ quæ vſui, pernicioſa malle.

De Diogene Cynico. LXXXV.

Diogenes Cynicus iter faciebat, peruenit tandē ad ripas cuiuſdam fluuii, aq̄ nimia redūdantis, cū nando tranſire neq̄ret, ſubſtitit anxius. Aīaduertit eū Quidam ex iis, q ſoliti eſſent fluuiū vado tranſire. Accedit, tollit eū ſatis comiter, atq; deuehit. Ille inopiam & paupertatē ſuā expoſtulabat. Nempe ob quam gratiam referre bene de ſe merito nequiret. Interea vidit ille Alteꝝ ad vlteriorē ripam ſtantē, & trāſire volentē qdē, ſed minime audētē. Accurrit atq; ipm deportat. Tūc Diogenes iam eqdē, īquit, ꝓ re acta nullam ti/ bi hēo gratiam. Video enī te hoc non iudicio, ſed morbo quodam facere. Fabula innuit, eos, qui promiſcue, & ſine diſcrimine de probis æque, & īprobis bene merent, nulla exiſtimari laude dignos, ſed ꝓ ſtultis, & incōſideratis hēri.

De duobus Amicis, & Vrſo. LXXXVI.

Duo amici inſtitutū iter vna faciebant, datus eſt illis obuiā Vrſus, eoꝝ Alter arborem conſcendit, atq; inter ramos, & frōdes delituit, Alter de repēte oppreſſus humi ſeſe pro/ ſtrauit, & mortuum fingebat. Acceſſit Vrſus. Admouit ro/ ſtrū, olfaciebatq;. Ille ſpūm cōtinebat. Quare abſtinuit Vrſus. Aiunt. n. eiuſmodi belluā morticinis carnib⁹ nō veſci. poſteaq̄ Vrſus abiit, Homo ſurrexit. Ille qui in arbore erat deſcēdit, Rogabatq;, qd illi ī aure Vrſus dixiſſet: admouit

Reſpondit ille,ne vnq̃ tali ſocio in itinere faciũdo uterer, qui in rebus aduerſis non permaneret. Fabula hæc docet, ſinceritatem amicitiæ in aduerſitatibus maxime probari.

De Fele,& Muribus. LXXXVII.

In quadã domo plurimi erant Mures, cognouit hoc Felis, atq; illuc demigrauit, & ſingulos deinceps capiendo cõmedebat. Reliqui Mures, vt viderunt ſe in dies pauciores fieri, Conſilium ineunt, vt relictis imis partibus domus, in ſuperioribus habitarent, rati Felem illuc aſcendere minime poſſe,& hoc pacto ſe ſaluos futuros. Vt Felis hoc intellexit,ſtatuit commento aliquo eos fallere. Iamq; aſcendens quoddam lignum,muro ĩfixum,ſeſe ſuſpenſum diu continuit,ſimulauitq; mortuum. Cum vero Mus quidã de alto ꝓſpexiſſet, heus tu inquit, non etiam ſi ſacculus ſias,ad te accedam. Fabula innuit, prudẽtes homines nulla verſutia,ſimulationeq; eorum decepi,quorum improbitatem,& fallaciam ſint experti.

De Cerua,& Leone. LXXXVIII.

Cerua venatores fugiens:in Antrũ quoddã eſt introgreſſa, offendit ibi Leonẽ, a quo correpta comedebat. Moriens illa dixit. Væ mihi,quæ homines fugiens,in beſtiam omnium immaniſſimam ĩcidi. Fabula innuit,ſæpe homines, dum parua pericula vitarẽ cupiunt, maiora experiuntur.

De Cerua,& Venatoribus. LXXXIX.

Cerua Venatores fugiens, in vinea quadã delituit, præteriẽrunt parũper Venatores,Cerua periculũ euaſiſſe rata, folia vitis,& pampinos rodere cœpit. Strepitu ĩterea edito, admoniti Venatores,e ueſtigio redierunt,ac iaculis illã cõfoderunt. Moriens illa hæc verba ꝓtulit. Iure morior:nõ

enim oportebat me vites lædere, quæ me obtexerunt. Hac fabula palam fit, Deum iure punire eos, qui bene de ſe meritis iniuriam faciunt.

De Cerua. XC.

Cerua quædam altero capto oculo, ĩ littore paſcebatᷣ, tenens ſanum oculum terram verſus, propter venatores, alterum mare verſus, vnde nihil mali ſibi futuꝝ ſuſpicabatᷣ: ꝑter// vehebantᷣ quidam nauigiolo, & vt Ceruam conſpexerũt, telis confoderunt. Lamentabatᷣ tunc Cerua, & ſortem ſuã expoſtulabat. Inquiens, vnde timebam nihil mali accepi, unde nihil mali euenturum putabam, inde ꝑdita, & per/dita ſum. Fabula innuit, ſæpe id euenire mortalibus, vt q̃ videntur noxia, illa ꝓſint: quæ commoda, illa noceant.

De Apium Cuſtode. XCI.

Introiuit Quidam alienũ apiariũ, & dño clam fauos ſurripuit. Rediit poſtea ille, & vidẽs apiaria fauo vacua, ſtabat ſe//cũ, reputans qd iſtud eſſet. Redierũt iterea Apes, q̃ paſtũ ierant, & vt dñm ibi offenderunt. Aggrediuntᷣ acriter, pun/gunt aculeis, & peſſime hñt. Tum ille o peſſimæ beſtiæ, Il/lũ, q fauos veſtros furatus eſt, immunẽ abire ſiniſtis, Me vero q veſtra cura ſum ſollicitus, aculeis pungitis, & male tra/ctatis. Fabula innuit, nonnullos hoĩes ob ignorantiam ab hoſtibus non cauere, amicos, vt inſidiatores propellere.

De Vulpe, & Simio. XCII.

In cõuẽtu aĩaliũ aliqñ ſaltauit Simius, & cõmẽdatiõe oĩum ꝓbatus, Rex ab oĩbꝰ decretus eſt. Vulpes inuidebat id qc/qd eſſet honoris illi, cũ vero vidiſſet carnẽ appoſitã laq̃o, Simiũ eo perduxit. Ego inqt theſauꝝ nunc prima reperi, eo tñ uti nolui, qñ qdẽ lege eiuſmodi res Regi cõceduntᷣ. Hortabaturq; eũ, vtpote regẽ, vt theſaurũ tolleret. Ille in/

cõſiderate acceſſit, & laqueo ſtatí correptus eſt,cœpit de/ inde expoſtulare,& in Vulpem vt falſam, & fallacem acri ter íuehi. Rñdit Vulpes. An tu Simie tali ſtultitia prædi// te,cæteroꝶ animaliũ te regem voluiſti? Fabula innuit,ſæ// pe in calamitates ĩcidere, qui res incõſiderate aggrediunť.

De Muſcis. XCIII.

In quodam penu effuſum eſt mel, deuolarũt ſtatim Muſcæ, & paſcebanť. At pedib⁹ eaꝶ penitus infixis,cũ aduolare co narenť,neqbãt.moribũdæ aũt,miſeras nos dicebant, q̃ ob paululũ eſcæ perimus. Fabula innuit,plerilq; voracitatem multoꝶ maloꝶ cãm eſſe.

De Canibus. XCIIII.

Duos quidã hẽbat Canes,quoꝶ alteꝶ rõnem venãdi docu it,alteꝶ domus cuſtodem conſtituit. Et ſi qñ venaticus ille Canis aliquid eſſet venatus, etiam domeſticus ille cuſtos, particeps erat epularum. Moleſte ferebat rem venaticus il le Canis,& illi domeſtico ignauiã exprobrabat. Enimue/ ro inquiens præclaꝶ eſt iſtud facinus,ſi quotidie ipſe labo re conficiar,tu vero otioſus rebus mea induſtria ꝑtis veſca ris. At inquit ille. Noli me,ſed Herum accuſare: qui ita me docuit,vt non meo labore,ſed alieno alerer. Fabula innuit, adoleſcentes ignauos,non tam eſſe accuſandos, q̃ parentes eorum culpandos,qui ipſos ita educarunt.

De Marito,& Vxore. XCV.

Habebat q̃dam uxorẽ,oĩbus domeſticis, familiaribuſq; ĩfen ſam. Statuit cognoſcere,an talis eſſet erga parentũ ſuoꝶ fa/ miliares,proinde honeſtã nactus cãm, ad patrem ſuũ eã iu bet ire,paucis poſt dieb⁹ cũ rediiſſet. Rogauit quo nã mõ ibi vixiſſet. Reſpondit illa, Bubulcos, caprarios,atq; opi/ liones ſuſpectam ſe habuiſſe, Cui dixit ille, o Mulier,ſi il/

ſi tibi moleſti erant,q̃ de nocte ſurgunt,& ad armenta pro/ ficiſcunt̃, ſero vero redeunt,quid ſperandum eſt de iis,qui bus cũ tota die verſaris? Fabula innuit, ſæpe de paruis ma/ gna cognoſci,& ex notis de obſcuris fieri coniecturam.

De Hædo,& Lupo. XCVI.

Hædũ relictũ a grege Lupus inſequebat̃, conuerſus Hædus ad Lupum dixit. Iam video me tibi ꝓpoſitũ eſui. Verũ ne iniucũde moriar, hãc mihi gratiam facito,cane vt ipſe ſal/ tem,dein moriar:canẽte Lupo,& Hædo ſaltãte, Canes ad/ moniti de repente adſunt,& Lupũ fugientẽ acriter inſectã tur. Cõuerſus ad Hædũ Lupus, merito inqt hoc mihi ac/ cidit,quẽ oportuit cocũ eſſe,nõ fiſtulatorẽ imitari. Fabula innuit,qui ea,qbus natura apti ſunt, negligunt:quæ vero aliorum ſunt,exercere conant̃,in infortunia incidere.

De Mercurio,& Statuario. XCVII.

Mercurius ſcire volens,quo honore mortales eum afficerẽt, venit in officinam ſtatuarii,hoĩ factus ſimilis,vbi cũ vidiſ/ ſet ſignum Iouis. Rogauit, quanti id emi poſſet, cum ille reſpondiſſet ſextertio. Surridens iteꝝ rogat. Quanti ſignũ Iunonis. Maioris dixit ille. Vidit poſthac ſignum ſui ĩp/ ſius, ratus autem maximã ſui rõnem apud mortales habe ri,q̃ & nũtius eſſet Deoꝝ,& interpres,& q̃ſtuoſus, Roga/ uit quoq;,q̃ti ipſum. Rñdit Statuarius,ſi duo priora ſigna emeris,hoc tibi dabo gratuito. Fabula innuit, Virum ina/ nis gloriæ cupidũ,nullius eſſe pretii apud alios.

De Mercurio,& Tireſia. XCVIII.

Mercurius expiri volẽs,an Tireſiæ vaticinatio vera eſſet,fura tus eius boues,ex agro venit ad ipm̃ in vrbẽ, hoĩ ſimilis,& apud Tireſiã ſtetit. Allato interea nuntio ſurreptiõis boũ,

deduxit ide Tireſias Mercurium, venitq; foras cōſpicatu
rus eiuſmodi omen ſibi de bobus quærenti offeratur. Ad/
monebatq; Mercuriū, vt ſibi nūtiaret cuiuſmodi eēt auis,
q̄ primo ſe obuiā daret. Vidit Mercurius Aqlam de læua
dextrorſum volantē, & id Tireſiæ nuntiauit, nihil ad rem ī
quit Tireſias. Iterum ſpectanti Mercurio, oblata eſt Cor/
nix in arbore inſidens, q̄ modo ſurſum ſuſpicere, modo de
orſum deſpicere videbaᵗ. Narrauit vati etiā hoc. Tū Tire/
ſias ꝓfecto inquit, Cornix iſta, & cælum, & terram adiurat,
me boues receptuꝝ, ſi tu volueris. Hoc conueniet dicere
ad eum, quem ſuſpiceris rei ablatæ eſſe ſurreptorem.

De Simia, & Delphino. XCIX.

Mos erat nauigantibus Catellos, & Simias, atq; eiuſmodi ri
dicula aīalia ſecū ducere, ad ſolatiū difficultatū, q̄ pcipiun/
tur de nauigatione. Nauigans qdam tenebat in naui Simi
am, cū curſū ad Simiū Atticæ ꝓmōtoriū teneret, coorta eſt
vehemens tēpeſtas, qua naui īuerſa, nando qſq; ſalutē ſibi
q̄rebat. Nabat ēt Simia, eam Delphinus cōſpicatus, & ho/
minē eē ratus, accedēs dorſo ſuſtulit, deuehebatq; terrā uer
ſus. Cū Pyræū ꝓpinquaſſet naualem Athenienſiū, rogabat
Simiā an genere eſſet Athenienſis. Sum inqt illa claris ꝑcrea
ta parētibus. Rogat iteꝝ an Pyræū ſciat. Illa putās de hoīe
aliquo Delphinū rogare, cognoſco inqt, & mihi cum illo
magna eſt conſuetudo, & amicitia. Stomachatus Delphi
nus ob id mēdacii, peſſū illam dedit, atq; peremit. Fabula ī
nuit, illos, qui mēdacio alios decipere volunt, ſæpe in cala/
mitatē extremam incidere, & ſe primos ſentire deceptos.

De Puero, & Fortuna. C.

Dormiebat Puer qdam in margine putei: aſtitit actutū For

tuna, inclamitans. Surge Puer, & Abi hinc, ne in puteum proruas, & hoc mihi Fortunæ pleriq; homines vitio dent. Fabula innuit, pleroſq; ſua culpa in difficultates incidere, & tamen Fortunam incuſare.

De Ceruo, & Leone. CI.

Ceruus ſiti laborans, acceſſit ad fontẽ quẽdã bibendi gratia, inter bibẽdũ, ſui ipſius aĩaduertit in aqua umbrã, & de cornibus qdem vehemẽter elatus exultabat, pedũ gracilitatẽ, imbecillitatẽq; grauabat̃, & ægre ferebat. Interea dũ hæc cogitat, extitit Leo, & illũ perſeq cœpit: ille in fugam conuerſus longe præibat. Satis eſt ingens Leoni cor, vt ceruo pedes. Sed q̃diu per planiciẽ perſecutio fit, nõ cõprehenſibilis videbat̃ eſſe, Ceruus, vt ad Salebras, cõfragoſoſq; ſaltus deuẽtum eſt, implicatis cornibus qbuſdam vepribus, & ramuſculis, adeptus Ceruũ Leo eſt, & perimere cœpit, expoſtulantem, dicentemq;, me miſerũ, qbus ſtulte efferebar, hæc mihi ĩteritus potiſſimum cã fuere. Fabula docet, pleroſq; opinione falſos, q̃ ſibi vſui eſſe poſſunt ſolere contemnere, contra quæ obeſſe poſſint velut vtilia colere.

De Hædo, & Lupo. CII.

Stabat ſuper turrim Hædus, & Lupum prætereuntem ĩcrepabat. Heus tu inquit Lupus, non tu mihi, ſed locus ipſe conuitiat̃. Fabula innuit, & locum, & tempus, ſæpenumero materiam aduerſus maiores ferociendi præbere.

De Aſino, & Leone. CIII.

In quadam villa Gallus ſimul, & Aſinus paſcebant̃, Leo eſuriens Aſinum conſpicatus ingredit̃, & inuadere cœpit, ob ſtrepitum Gallus experrectus cecinit, eius cãtu Leo exterritus, in fugam cõuertit̃: aiunt enim Gallorũ cantũ terrori

eſſe Leonibus, tum Aſinus inani ſublatus ferocia, q̄n Gal/li cantu Leonem vidit expauiſſe, egreſſus, Leonem perſe/quebatur. At Leo, vt paulo remotiorē a villula vidit Aſi//num, conuerſus inuaſit, atq; peremit. Hic autem moriens, clamabat, miſer ego & ſtultus: bellatoꝝ enim non exiſtens parentum, cuius gratia ad bellum cōmotus ſum? Fabula innuit, ꝙ nonnulli mortales modeſtia inimicoꝝ ſuorū ita abutuntur, vt in eos inſoleſcere īcipiant, poſthac ſua imbe/cillitate detecta, funditus ipſi corruunt.

De Porcello, & Opilione, & Ouibus. CIIII.

In grege quodā ouiū Porcellus ſe immiſcuit, atq; vna paſce/bat, aīaduertit hoc aliq̄n Opilio, corripuitq; Porcellū re//nitentem, vociferantēq;. Tū Oues Porcellum accuſant, ꝙ vociferaret, & tactū Opiliōis tā ægre pateret. Nos inq̄nt crebro cōprehendit, atq; attrectat nihil vociferātes. Quid eſt nūc in cauſa? cur tu tam inepte vocifereris? At inqt ille, non ſimilis eſt mea comprehenſio veſtræ: vos enim, aut vt vellera tōdeat, aut vt lac emungat, aut vt agnos ſurripiat, corripit. me vero propter carnes, & vitam ipſam. Fabula īnuit, merito illos lamentari, & queri, quibus diſcrimen ꝓ/poſitum eſt, nō de opibus, & pecunia, ſed de ſalute, & vita.

De Aucupe, & Turdo. CV.

In myrto quadam ſolitus eſt Turdus crebro inſidere, & pa/ſci. Nam ob iucūditatem baccaꝝ non ita facile diſcedebat. Aīaduertit hoc Auceps, & viſco cōprehenſum incautum tenuit. Turdus moriturus, me miſeꝝ inquit, qui ob dulce/dinem paruulam cibi, vita infeliciter priuor. Cōgruit hoc dicere ad libidinoſum, & luxu perditum hominem.

De Lupo, & Vulpe. CVI.

In Lupum Vulpes incauta incidit, & eũ rogare, obſecrareq̃ cœpit, ne interimeret, Vetulã ſe inqẽs, & annis confectam. Dimittã ĩqt Lupꝰ te, ſi tria mihi verba dixeris vera. Rñdit Vulpes: vtinã tibi nõ veniſſẽ obuiã, ſed poſteaq̃ ĩ te ĩcidi, vtinã cæcum te offendiſſem. Igit̃ inqt Lupus, nõ amplius vixeris, ne rurſus in me ĩcidas. Fruſtra culpamus fortunã, ſi noſtra ignauia incauti, in damna, & peſtem incidimus.

De Coriario, & Diuite. CVII.

Iuxta domum cuiuſdam Diuitis cõduxit domicilium Coriarius. Diues illum inſequebatur, vitabundus maleolentiam. parum inquit Coriarius, mephitis moleſta tibi erit, dum conſueſcas, aſſuetus deinde non id olfatu percipies. Ergo inquit Diues, ob artificium iſtud tuum ſenſum nos amittemus? Fabula innuit, volentibus citra periculum viuere, nõ inimicis eẽ fidẽ habẽdã, ĩmo vero amicis credẽdũ.

De Bobus, & Leone. CVIII.

Errabãt ſimul tres Boues, obſeruabat Leo, an poſſet eos diſſociare, vt aliquem ſeparatim perimeret. Quod non facile aliquandiu conſequi poterat, propter eoꝝ concordiã, ſub dole poſthac crimina ſerendo ſeparauit illos, atq; diſiũxit. Tum ſingulos deſtitutos aggrediẽs facile oppreſſit. Fabula innuit, concordiam validum eſſe armamentũ aduerſus omne periculũ, & firmam poſſeſſionem ad requiem vitæ.

De Paſtore Caprario. CIX.

In ſpecum deſertam Caprarius vrgente hieme Capellas induxit. Inuẽit forte ibi capras, & hircos ſilueſtres maiores, pluresq; ſuis, quorum tum proceritate, tum multitudine oblectatus, ſuas neglexit, & alienas curabat: abeũte hieme egreſſurus de ſpecu, Capellas ſuas comperit fame periiſſe,

Siluestres statī fugiētes per mōtē illū reliquerunt, vt inanis & vacuus domum ſuam rediret. Fabula innuit, neq̄q̄ de/ cere noſtra negligere, & ſpe futuri lucri aliena curare.

De Muliere, & Oue. CX.

Vidua q̄dam domi cōtinebat Ouē, eius vellus volens hēre tondebat. Sed ita incaute, vt vna ēt carnem detegeret. Do/ lens Ouis dicebat. Here cur me offendis? Quid pōderi ad dere poterit pauxilum ſanguinis mei. Namq; ſi carnibus tibi opus eſt, Lanium voca, ſi lana, eſto tu tonſor, vt rurſus poſſis me ſaluam tondere.

De Mercurio. CXI.

Mercurius quēdam per vniuerſum orbē currū trahebat, mē daciorū, calliditatis, & vafriciæ plenum, ſingulis locis, qua tranſiret aliqd de onere impartiens. Verū vt in terram Ara/ bum venit, dicit̄ de repente diffractū currum, & qcqd erat oneris reliqui inter ſe hoīes ſunt partiti, nec pmiſerunt qd piā illinc alio trāſferri. Fabula docet, Arabes mēdaces eſſe, & deceptores, in quorū lingua nulla vnq̄ veritas reperit̄.

De Eunucho, & Aruſpice. CXII.

Eunuchus acceſſit ad Aruſpicem rem ſacram facturus, atq; vota, nūcupaturus, vt liberos pcrearet. Tū Aruſpex cū ex ta inſpexiſſet, dixit, qñ ad ſacrificium aīum intēdo, patrem te futurū auguror, cū in os tuum inſpicio ne vir qdē mihi videris. Fabula innuit, malignos hoīes facile dephendi, cū res factu non faciles a Diis immortalibus petunt.

De Vulpe, & Cæſore lignario. CXIII.

Fugiebat Vulpes, Venator aūt eā inſectabat̄, illa conſpecto Cæſore lignario, orare cœpit, atq; obſecrare, cotegeret ſe ra muſculis, atq; frōdib⁹, & venatori nō pderet. Annuit ille,

& hoc pacto Vulpes delituit. Interuenit Venator. Rogat an illuc Vulpes ingreſſa eſſet? Negat ille vidiſſe, digito tñ locũ oſtẽtabat. Venator verbo fidẽ habuit, digitũ nõ attendit, atq; pteriit. Vulpes ſubinde ridibũda exiit: cui Cæſor lignarius dixit, habeto mihi gratiã, ꝙ te ſaluã feci. Illa rñdit, animaduerti omnia: & ne iuſiurãdũ trãſgrederetis, voce qdem me ſaluã, digito aũt captã, interemptãq; voluiſti. Ex fabula hac innuit, adulatoꝝ verba perſuaſui eſſe conſentanea, Mores vero, & praui ſunt, & fraudibus pleni.

De Vipera, & Agricola. CXIIII.

Agricola Viperam frigore pene exanimatã offendit, eam in ſinu repoſuit, atq; refocillauit. Illa fomentis eiuſmodi remiſſa atq; explicita, cum Agricola manu eam fricando demulcere voluiſſet, momordit, & ſtatim peremit. Ille moriens dixit. Iure hæc patior, qui malæ rei miſertus ſum. Fabula innuit, prauo, & improbo hoĩ, ſiue proſpere, ſiue aduerſe aliqd ei accidat, non eſſe opitulandum. Praua enim natura, & mala mens, pro beneficiis mala retribuere ſolet.

De Mercurio. CXV.

Mercurius iuſſu Iouis oĩbus Artificibus medicamẽtũ mendacii tẽperauit, & dedit. Ita vt æquã portione, cuiq; menſura medicamenti daret. Vltimo loco venit ad Coriariũ, & quicquid reliqui erat medicamenti, exhauſta olla illi infudit. Hoc factum eſt, vt omnes Artifices facile mentiantur, maxime omnium Coriarii. Fabula Artificibus mendacium ex norma adſcribit.

De Ioue. CXVI.

Iupiter creatis hominibus, reliquos mores, atq; affectus cuiq; ipſe impoſuit: Verecundiã tãtũmõ obliuione captus poſt

habuit. Quamobrem, cum non daret locus, quo eam itro duceret: per vulgus eam igredi iuſſit. Illa initio renitebat, indigne rem ferens. Vt vero Iupiter frequens inſtabat. Eq dem iquit, hac lege, & his cōditionibus ingrediar, ſi Amor non ingrediatur. Si autem introierit eueſtigio ipſa exeam. Hinc vſu venit, vt omnes exoleti, & improbi ſint impudentes. Fabula contra exoletos, & improbos.

De Ioue. CXVII.

Iupiter nuptias celebrabat, & cunctis aĩalibus epulū pſtitit. Sola Teſtudo relicta non venit. Hæſitabundus Iupiter, eā quærebat, quare ad epulum ipſa quoq; non acceſſiſſet. Illa reſpondit: Domus eſt amica, domus iucunda, domus mihi optima. Stomachatus Iupiter eam damnauit, vt domū ſuam ſecū geſtando circumeat. Fabula innuit, pleroſq; homines malle tenuiter domi viuere: q̄ apud alios ſplendide, & opipare tractari.

De Graculo alienis pēnis induto. CXVIII.

Iupiter cū voluiſſet auibus Regē pficere, Statuit diē in qua oēs aduenirēt. Vt cōſpectis oībus, formoſiſſimū oīum Regē illis decerneret. Graculus deformitatē ſuā moleſte ferēs, ambeūdo cæteras aues, pēnas, q̄ de ſingulis deciderēt, colligēdo ſibi ipſi impoſuit, & affixit. Quare factū eſt, vt ſpecioſiſſimus oīum videret. Die ſtatuta ad Iouē vniuerſæ aues acceſſerūt. Et cum decreturus eēt Graculū Regē auibus, Aues ipſæ rem grauatæ: conſtituerūt ſuā quæq; pēnā Graculo auferre. Vnde factum eſt, vt Graculus rurſum Graculus (vt erat) exiſteret. Fabula innuit, multos hoīes occupatione alienæ rei, exiſtimationem ſibi vendicare. Sublata vero re aliena, quales prius erant, tales ſubinde apparere.

De Ioue, & Neptuno, & Mineruа. CXIX.

Iupiter, Neptunus, atq; Minerua certabant. Quis eorum pulchrius quippiam ederet. At Iupiter hoiem pulcherrimum creauit, atq; induxit. Neptunus taurum. Minerua mortalibus domum oſtendit. Accerſitus eſt Momus, qui cognoſceret. Et prio cœpit poſitionē cornuū tauri vitio dare. In armis illa debere extare, nempe vt ferire vehemētius poſſet. Hominis item, & mentem, & conſilia foris ppalam eſſe, non intus, ſcilicet vt quiſq; dignoſceret, quid alii cogitarēt. Domum vltimo loco rephendebat, q rotas ferreas non hēret, Quibus vna cum dominis peregre pficiſci, & improbum vicinum effugere poſſet. Fabula innuit, nihil eſſe tam ſapienter confectum, quod ſubſannationi non ſit obnoxium.

De Ioue. CXX.

Iupiter oīa bona in dolio quodā cōcluſa, & obſerata cōmendauit cuidā Homini. Ille nimiū auidus quid ītus eſſet, paulo curioſius perquirens, amouit operculum dolio. Statim vero oīa bona ſubuolarūt ad Deos, ſola Spes relicta ē apud hoīes. Fabula innuit, elapſis cæteris bonis, ſolā Spē reliquā eſſe hominibus, q̄ futura bona hoībus pollicet, & ſpōdet.

De Delphino, & Thunno. CXXI.

Thunnū perſequebat Delphinus, & cū vehementi ſtrepitu iam iā adepturus eēt, puectus nimio impetu excidit in cōtinentē, & vna ſimili impetu ēt Delphinus inhæſit. conuerſus itaq; Thunnus, vt iam exanimatū cōſpexit Delphinū. Iā inqt mihi nō erit moleſta mors, cernēti authorem peſtis meæ vna mecū peuntē. Fabula īnuit, hoīes facile mala illata ferre ſolere, ſi illarores malorum videant eadē peſte premi.

De Homine, & Heroe. CXXII.

Habebat q̃dam domi ſuæ ſignũ cuiuſdã Herois, cui magni-
fice quotidie ſacrificabat. Cum vero quotidiana impenſa
eiuſmodi ſacrificiorũ, Subſtãtia viri illius cõſumeret. Aſti-
tit Heros noctu, per quietẽ illi dicens: Amice deſine iã pa-
trimoniũ tuum eiaculari, atq; corrũpere. Nã ſi conſumpto
patrimonio inopia premi cœperis, in me culpã certo ſcio
conuertes, Fabula innuit, Multos, qui ſua improbitate, &
ſtultitia rem ſuã abſumũt, culpam in Deũ, Fortunã ve ſole
re referre.

De Hirundine, & Cornice. CXXIII.

Hirundo dixit ad Cornicẽ, ego, & virgo, & Athenienſis ſum,
& Regina, & Regis Athenienſium filia: addidit huic et Te
rea & ſororẽ, & linguæ exciſionem. Cui dixit Cornix, ſi ab
ſciſa lingua, ita es importuna, & loquax, q̃d faceres, ſi etiam
lingua prædita eſſes? Nemo de præteritis gloriabundus ſe
extollat, Immo naturã ſuam agnoſcat: bona enim huius
ſæculi incerta, caducaq; ſunt.

De Mulo. CXXIIII.

Mulus hordeo ſaginatus, diſcurrebat, exultabatq; elatus ab
domine, & dicebat: Equa me genuit: tamẽ curſu non ſum
ea inferior. Vt primum vero in mentem ei venit, finito cur
ſu, patre Aſino ſe natum, contriſtatus ingemuit. Fabula
innuit, q̃ & ſi tempus fert aliquem ad gloriam ſui princi-
pii non obliuiſcatur, q̃ vita hæc inſtabilis eſt.

De Pauone, & Grue. CXXV.

Certabat Pauo varius cum Grue procera, & vaſtã, contem-
nebatq; Gruem, eius colorem conſpiciens excepit Grus.
At equidem ad aſtra vſq; ſubuolare, & canere poſſum. Tu
vero tanq̃ Gallus gallinaceus humi ſemper uerſaris: ſur-
ſum trahi non potes. Fabula innuit, ſatius eſſe ſublimem,

& conſpicuum

& conſpicuum ferri ignobili, & inopi veſte, q̃ ſine gloria viuere ſumptuoſa indutum veſte.

De Abiete, & Rubo. CXXVI.

Certabant inter ſe Abies, & Rubus, gloriabat̃ Abies, & ſeſe collaudabat. pulchra inqens ſum, ꝓcera, atq; ſublimis, & ad temploꝝ tecta, ædium laquearia, nauiumq; ædificationem magnopere vtilis: qua igit̃ ratione potes tu mecũ contendere? Reſpondit Rubus, ſi memoria repetieris, & ſecures, & ſeras, & cæſores, & fabros lignarios animo tibi impſentaueris. Malueris certe te rubum eſſe, q̃ abietẽ. Fabula innuit, neminem oportere extolli, & gloriari rebus momẽtaneis, & aduẽtitiis. Tenuis enim vita, & pompa carens tutior ad omnem fortunæ impetum eſt.

faber lignarius

De Serpente, & Agricola. CXXVII.

Serpens in Agricolæ veſtibulis nidificans, interfecit eius infantem puerulum, luctus aũt parentibus fuit magnus. At Pater ex dolore ſumpſit ſecurim, & ad latebram Serpentis acceſſit, ſtabatq; pro foramine obſeruabũdus ſi ꝓdeat, vt ſecuri interimat. Proſpexit iterea Serpens, & paululum caput extulit, feſtinando Agricola, vt ipſum percuteret, errauit, & ſaxum tantum, quod adiacebat interſcidit. Diſceſſo autem Serpente, Agricola ratus Serpentem non amplius iniuriæ meminiſſe, capiens panem, & ſalem, appoſuitq; in foramine. Serpens autem ſubtile ſibilans dixit, non erit nobis poſthac fides, & amicitia, donec ſaxi fiſſurã præ oculis habeo, & tu tui Filii tumulum. Fabula innuit, ingentes inimicitias, non facile reconciliari.

De Leone, & Apro. CXXVIII.

Leo, & Aper vrgente æſtu, & ſiti, venerunt ĩ fontẽ paruulum,

bibendi gratia,& contendebant,quis eorum prior de fon te biberet. Eouſq; aūt prouecta eſt inter eos contentio, vt iam cædi finitimi viderentur. Interea paululum ad ſe con/ uerſi,reſpirandi gratia,conſpexerunt Vultures præſtolan/ tes,vter cadat,vt eum comederēt, animaduerſione huiuſ/ modi periculi,contentionem tranſigunt, inimicitiáq; de/ ponunt. Melius eſt inquiunt nos amicos eſſe, & viuere,q̄ eſcam nos ipſos præbere Vulturibus,atq; Coruis. Fabu la innuit, vtile eſſe omni ī re quemq̄ vires ſuas metiri,& ad uerſus potentiores,neq; contendere,neq; cum illis ſocie/ tatem inire.

De Prometheo. CXXIX.

Prometheum aiunt formato primo homine duas peras ipſi appenſas accommodaſſe maloꝝ plenas,alteram ante,bre/ uiorem ſcilicet,& alienis malis refertam,maiorem poſt ter ga,ſuis propriis malis repletam. Fabula innuit, ſolere ho/ mines calamitates aliorum,atq; errores diligenter conſpi/ cere, ſua propria de induſtra ignorare.

De Onagro,& Leone. CXXX.

Inſectabant̄ venando beſtiolas Onager,& Leo : Leo fretus viribus,celeritate pedum confiſus Onager. poſt venatio/ nem,feras Leo partit̄,& diſponit trifariam. Subdidit pri/ mam haꝝ particulam ipſe ſumam ꝓpter primatum, Rex enim omnium ſum. Altera mihi cōpetit,ſociali iure. Ter/ tia magnā tibi minat̄ cladem,ſi tāgere auſus fueris. Fabu la innuit,cum maioribus minime habenda commercia.

De Medico. CXXXI.

Medebatur Aegrotanti cuidā Medicus : At ille morbo ſua leſcēte vita deceſſit. Dum funus effertur aderat Medicus,

Homo hic inquiēs ſi vino abſtinuiſſet,ſi medicamēta ſum pſiſſet,& clyſteribus vſus fuiſſet,non eſſet mortuus. Excepit quidam dicens,o bone Vir. Non nunc tibi de his eſt philoſophandum,quando nihil prodeſſe potes. Tunc admonere,tunc ſuadere te oportebat,quando iſta vſui eē potuiſſent. Fabula innuit, non eſſe verbo iuuandos amicos, poſteaq̄ res eorum periit,ſed inſtante neceſſitate opportunis remediis ſuccurrendum.

De Aucupe,& Vipera. CXXXII.

Auceps viſco & cānis ſumptis,aucupādi gratia ꝓfectus eſt. Conſpexit forte turdū in excelſa ſedentem arbore, cōmiſit cannas apte,& in longitudinem idoneam protraxit, vt earum porrectione Turdum caperet: dum ſurſum verſus ſpectat,Viperam quieſcentem incautus calcauit. Illa irritata cōtinuo illū momordit. Cœpit ad morſū linqui animo,dixitq;,me miſerum,qui dum aliū cape conor,ab alio ipſe letaliter captus ſum. Fabula innuit, ſæpenumero vſu venire,vt qui aliis inſidiātur,alioꝝ ipſi inſidiis capti ſint.

De Medico,& Aegroto. CXXXIII.

Medicus quidam incidendi artis non admodū peritus, cuidam non belle habenti ſubſequens dicebat,para te ad exitum,craſtino enim die ad ſummū perendie,vita decedes. Hæc vbi dixit Medicus abiit. Acti interea nonnulli dies ſunt,cōualuit ægrotus, &domo pallidus ꝓdiit,habuit forte obuiā Medicū,q ei mortē ꝑdixerat. Salutat ip̄m Medicus,Rogatq; qd apud īferos agat᷑. Excepit ille. Quieſcūt oēs,aqua lethes ebibita,paulo enim ante Mors ip̄a,& Pluto diriter minabant᷑ oībus Medicis, pro eo ꝙ ægrotos nō ſinerēt mori, affirmabatq; ſe īterfuiſſe ꝓſcriptiōi eiuſmōi,

in qua Medicū quoq; ipm futurū fuiſſe aſcriptū, niſi ipſe interueniēs certiores illos feciſſet. Stultū eū, nō verū eē Medicū. Fabula innuit, obtrectatores, & inuidos conſueſcere, quæ ipſi efficere nequeant, ne aliis qdē efficiēda pmittere.

De Agricola, & Mari. CXXXIIII.

Agricola vidit de ſpecula nauim tēpeſtate, & fluctibus agitari, cōuerſus ad mare, o elemētū inqt truculētiſſimū, & humano generi infeſtiſſimū. Mare ſubīde ſumpta effigie muliebri. Noli inqt o hō mihi rem hāc ī vitiū vertere, nō ego in culpa ſum, ſed vēti, qui me pturbāt: q ſi ſine iis nauigare potueris, mitiorē me, æquioreq; terra ipſa inuenies. Fabula innuit, q ſæpe dños benignos, & mites, improbi & neq̄ aſſeclæ, & famuli, ad irā, & excandeſcentiā puocare ſolent.

De Miluo. CXXXV.

Miluus acuta erat præditus uoce, cū audiſſet Equū hinnire, imitandi eum ſtudio ſæpe id facere conſueuit. Sed nec alienum hinnitum ediſcere potuit, & ſuam ipſius vocem perdidit, ita vt oīno, & aliena, & ſua voce priuatus fuerit. Fabula innuit, eos qui ob inuidiam, & obtrectatoriā æmulationem ſupra ingenium aliena imitari conantur, præterq̄, qđ id minime aſſequuntur, ſua quoq; perdunt.

De Miluo, & Angue. CXXXVI.

Miluus Anguē corripuit, & ſublime volauit, cōuerſus Anguis miluum momordit, quare vterq; in terrā deiecti ſunt. Moribūdo miluo, Anguis īſultās dixit. Quid erat, q̄re ita furēter eos opprimere volueris, q nullā tibi iniuriā intuliſſent, ſed en iniuſtæ rapinæ iuſtas luis pœnas. Fabula īnuit, eos q nimia cupiditate ībecilliores opprimere volūt, plerunq; in fortiores incidere ſolere, & vnde non ſperant, in

de ſeuere cogi cupiditatis pœnas dare.

De Equite,& Equo. CXXXVII.

Eques quidam Equum ſuum tātiſper hordeo ſaginabat,q̄/ diu bellum gerebat,nempe vt commoditate eius iuuare/ tur:poſito bello, & cibo magnam partem detrahebat, & Equum ſeruiliter oneribus, & ſarcinis iumentariis facie/ bat obnoxium. Indictum rurſus interea eſt bellum,& tu/ ba equites ad ordines vocabantur:ille iſtrato Equo,& fre no impoſito armatus eum cōſcendit,& additis calcaribus vt citius ſe moueret vrgebat. At Equus imbecillitate,ine/ diaq; confectus,nihil ꝓficiebat, dixitq; domino. Iam ſine me,& abi,inter ordines peditum te colloca, quandoqui// dem me ex Equo Aſinum feciſti. Nec fieri poteſt,vt rurſus de Aſino,vt Equo vti poſſis. Fabula īnuit,tempora requie tis & otii,non oportere obliuiſci difficultatum.

De Equo,& Boue,& Cane. CXXXVIII.

Equus,Bos & Canis oppreſſi domū cuiuſdā hoīs introie/ runt. Ille libens eos accepit,& fomentis pleriſq; refocilla/ uit. Dein Equo quidem ꝓpoſuit hordeū. Tauro paleas. Cani reliquias menſæ. Ob huiuſmodi benignā hoſpitali/ tatē referre ei gratiam voluerunt. Et ita quiſq; aliquid an/ noꝝ ætatis ſuæ hoī impartiuit. Equus primos conceſſit an nos,q̄obrē in iuuenta quiſq; & feruens eſt aīo,& alacer ad quæuis. Bos deinde medios tribuit annos,vñ fit,vt eo ſta/ tu ætatis laborioſus ſit, & opibus reqrendis ſolerte ītēdat. Tertio loco deīceps Canis vltimos annos cōceſſit. Vñ vſu venit vt qſq; ſeneſcendo moroſus & difficilis fiat, nec alios amet,q̄ qui cibum præbēt,qbus alludit ſemp,atq; obſequi tur,Non dantibus vero allatrat,& moleſtus ē. Fabula hæc

docet,hoĩes improbos,& male moratos,illos dũtaxat ſole re amare,a quibus aliquid vtilitatis percipiunt.

De Caſtore. CXXXIX.

Caſtor aĩal eſt quadrupes plerũq; in lacubus & ſtagnis ver/ ſat᷑,cuius genitalia Medici aiunt vſui mortalibus eſſe. Is cum videat homines ſe perſequentes iam eſſe aſſecuturos, Intelligens quamobrem ita acriter perſequant᷑. Ipſemet genitalia excidit,& abiicit:qua ratione periculum euadẽs, ſalutem conſequitur.Fabula innuit,prudentium eſſe ho/ minum pro ſalute totius,aliquam partem abiicere.

De Cane,& Coco. CXL.

Inſiluit in culinã Canis, & occupato Coco,corripuit mor/ dicus cor,& illico aufugit.Conuerſus Cocus,vt fugientẽ vidit.Heus tu inquit.Vbicunq; fueris te obſeruabo.Non enim mihi cor abſtuliſti,ſed cor dediſti.Fabula ĩnuit,dam na,& clades doctiores reddere homines.

De Cane,& Lupo. CXLI.

Canis ꝓ foribus cuiuſdã villulæ quieſcebat,decurrit Lupus Canem ipſum oppreſſum deuoraturus:orabat, obſecra// batq; Canis inquiens.Noli me nũc Lupe perimere, maci/ lentus enim & gracilis ſum,ꝙ ſi epulas has pauliſper diſtu leris.Herus meus celebraturus eſt breui nuptias,tum ipſe in epulis nuptialibus multa comedã,& pinguis efficiar,& ero tibi iucũdius epulũ,ꝑſuaſus Lupus abiit. Poſt aliquot dies reuerſus cõſpexit Canẽ in domo ſedẽtẽ,tũ eum ſuſpi/ ciens Lupus vocabat, cõmemorabatq; ꝓmiſſa & pacta,nõ inqt Canis, ſed ſi amplius me in veſtibulo quieſcẽtẽ offen/ deris,perime, lacera,deuora,nullas expecta nuptias.Fabu/ la innuit,prudentes,ſenſatoſq; hoĩes ſicubi periculo libera

ti fuerint,rē ipſam in poſterū diligenter obſeruāt, & cauēt.

De Cane,& Gallo,& Vulpe. CXLII.

Canis,& Gallus ſocietate inita iter vna faciebāt, adueſpera-
ſcente Gallus aſcendebat arborem,& ibi quieſcebat. Ca-
nis iuxta radices arboris foramen inuenit, & eo ſe recepit.
Gallus intempeſta nocte,vt ſolet,canere cœpit. Vulpes cā
tu exaudito confeſtim eo cucurrit,atq; ad truncum aſtitit.
Rogabat Gallum,vt deſcenderet,cupere ſe enim eiuſmo-
di animal exoſculari,cuius cantu ſūmopere oblectata eēt.
Reſpondit Gallus,excita prius Vulpes hoſtiariū ſub ra-
dice arboris dormientem,vt ille hoſtium aperiat,qua ipſe
deſcendens,ad te proficiſci queam. Dum Vulpes hoſtia-
rium quæritat,Canis experrefactus de repente exiluit, &
Vulpem diſcerpſit. Fabula innuit, ſapiētes homines inimi
cos ſolere remittere a ſe ad potentiores inimicos.

De Auicula laqo capta. CXLIII.

Auicula quædā capta inſidiis,lamētabat,expoſtulabatq; di
cens,me miſerā,atq; ejūnoſam,quæ nō aurū expilaui, nō ſa
cra legi,nō publicum depeculata ſum, non rē aliquā ꝑtio
ſam furata.p iruū tritici granum,mortem mihi adſtruxit.
Fabula īnuit,pleroſq; ꝑ ui lucri cā, ingens ſubire periculū.

De Cane,& Hortulano. CXLIIII.

Canis Hortulani ꝓceps in puteum cecidit, Hortulanus vo-
lens Canem inde extollere,deſcēdit ipſe eo raptim,Canis
arbitratus propterea Hortulanum tam prope deſcēdiſſe,
vt ſe penitus ſubmergeret,& peſſundaret. Cōuerſus Hor-
tulanum momordit. Ille dolenter rediens,Iure inqt ita læ
ſus ſum,qui malam Beſtiam ſaluam facere volui. Accom
modatur Fabula ad eos,qui iniurii ſunt,& ingrati.

Cancer mare egreſſus,prope littus paſcebatur. Vulpes eſu/
riens,vt eum conſpexit,acceſſit,comprehenditq;. Cancer
moribundus,Iure inquit morior,qui cum marinus ſim,
terreſtrem me facere volui. Fabula innuit,ſolere eos ple/
rūq; in calamitates incidere,qui propriis ſtudiis omiſſis,
alienis & nihil ad ſe attinentibus,operam dant.

De Citharœdo. CXLVI.

Citharœdus qdā ineptus,cōſueuerat cameratā domū intra
re,& ibi canere.Reſonabat.n.ob fornicē vox,& Citharœ
dus putabat ſuauitatem eiuſmodi ſono ſuæ vocis cōflari.
Hac re elatus,ſtatuit ſe in Theatrū dare,& artē ibidē oſten/
tare. Verū vt inepte admodum canere cœpit,toto exibila/
tus Theatro exploſus eſt.Fabula innuit,declamatores nō
nullos ī ſcholis pnūciationē oratoriam imitātes opinione
efferuntᷓ,& ad rēpub.capeſcēdā ſe dant.Vbi explorata ſtul
titia,facile cōtemnuntur,& nulla re digni habentur.

De Furibus. CXLVII.

Fures domū quandam ingreſſi,nihil quod aſportarēt inue/
nerunt,pter Gallū,quem cōprehenderūt,& inde abierūt.
Timens interitum Gallus,frequens orabat,vt ſe dimitte//
rent. Vſui inqens mortalibus ſum,ppterea qđ cātu noctu
eos excito,& ad opus,muniaq; dimitto. At illi inqunt,p
pterea magis peribis,q eos excitas,& nobis cōmoditatē fu
randi ītercipis.Fabula innuit,ea ſolere maxime obeſſe im/
probis,quæ frugi,& probis admodum proſunt.

De formica,& Cicada. CXLVIII.

Hiemis tempore,Formica qdem in conditorio repoſito fru/
mēto veſcebatur,Cicada fame peribat,& vt ſibi cibi aliqd

impartiretur Formicam identidem obſecrabat. At illa ex cepit. Cur æſtate non colligebas cibum? Hæc aũt rñdit, nõ vacabam, ſed canebam muſice. Illa autem ſubridens dixit, ſed ſi æſtatis tempore canebas, hiemis ſalta. Fabula aduerſus eos accommodatur, qui in iuuentute nolunt laborare & propterea in ſenectute mendicant.

De Aquila, & Vulpe. CXLIX.

Aquila, & Vulpes inita amicitia prope habitare decreuerũt confirmationem amicitiæ faciendo conſuetudinem. Aq̃la ſuper alta arbore nidum affixit, Vulpes vero in ꝓximis arbuſtis filios peperit: ad pabulum igit̃ aliq̃n Vulpe profecta, Aquila cibi indigens, deuolans in arbuſta, & filios huius raptos vna cum ſuis pullis deuorauit. Vulpes vero reuerſa, & re cognita, non tam filiorum triſtata eſt morte, q̃ vindictæ inopia, quia enim terreſtris eſſet, volucrem perſequi haud poterat: quare ꝓcul ſtans quod etiam impotentibus eſt facile, inimicæ maledicebat. non multo autẽ poſt, Capram quibuſdam in agro ſacrificantibus euolans Aq̃la partem victimæ cum ignitis carbonibus rapuit, & in nidum tulit. Vento vehementi tunc flante, & flamma excitata, Aquilæ pulli inuolucres adhuc cum eſſent, aſſati in terram decidunt. Vulpes vero accurens in conſpectu Aquilæ omnes deuorauit. Fabula ſignificat, eos q amicitiam, licet ab affectis iniuria fugiant vltionem ob impotentiam, diuinum tamen ſupplicium non depulſuros.

De Philomela, & Accipitre. CL.

Philomela ſup arbore ſedẽs de more canebat. Accipiter autẽ videns, ac cibi indigẽs volando corripuit, quæ cum occidẽda foret, orabat Accipitrẽ, ne deuoraretur, neq; enim ſatis

eſſe ad Accipitris ventrem implendum, ſed oportere ip̄m cibo egentem ad maiores aues conuerti. at Accipiter ſuſci piens ait, ſed ego certe demens eſſem, ſi qui in manibus pa- ratus eſt, cibo dimiſſo, quæ nō vidētur perſequar. Fabula ſignificat, pleroſq; homines eodem mō eſſe inconſultos, q ſpe maiorum incertoꝝ, quæ in manibus habent, amittant.

De Leone, & Rana. CLI.

Leo audita aliquando Rana valde clamante, vertit ſe ad vocem, ratus magnum aliqd̄ animal eſſe, parumper aūt expectando, vt vidit ſtagno egreſſam, accedens ꝓprius procul cauit. Fabula ſignificat, nō oportere antequā videas, voce ſola pertubari.

Leo, & Aſinus, & Vulpes. CLII.

Leo, & Aſinus, & Vulpes, inita ſocietate egreſſi ſunt ad ve- nandum. Multa igitur præda capta, iuſſit Leo Aſino, vt di uideret ſibi. At ille tribus partibus factis æqualiter, vt eli- gerent, eos hortabatur, & Leo iratus, Aſinum deuorauit. Inde Vulpi, vt diuideret, iuſſit. Illa vero in vnam partem omnibus congeſtis, ſibi minimum quiddam reliquit. tum Leo ipſi, quis te o optima diuidere ſic docuit? Ea inquit, Aſini calamitas. Fabula ſignificat, caſtigamenta homini- bus eſſe aliorum infortunia.

De Leone, & Vrſo. CLIII.

Leo, & Vrſus ſimul magnum nacti Hinnulum, de eo pugna bant. grauiter igitur a ſe ipſis affecti, vt ex multa pugna eti am vertigine corriperentur, defatigati iacebant. Vulpes autem circumcirca eūdo, vbi proſtratos eos vidit, & Hin- nulum in medio iacentem, hunc per vtroſque percurren- do, rapuit, fugienſq; abiuit. at illi videbāt quidem ipſam,

ſed quia non poterant ſurgere, nos miſeros dicebant, quia Vulpi laborauimus. Fabula ſignificat, aliis laborantibus alios lucrari.

De Formica, & Columba. CLIIII.

Formica ſitiens deſcendit in fontem, ac tracta a fluxu, ſuffocabatur. Columba vero hoc viſo, ramum arboris acceptũ in fontem proiecit, ſuper quo ſedẽdo Formica, euaſit. Auceps autem quidam poſt hoc calamis compoſitis ad Columbam comprehendẽdum ibat. hoc autem viſo, Formica Aucupis pedem momordit, qui dolens, & calamos ꝓiecit, & vt Colũba fugeret autor fuit. Fabula ſignificat, oportere benefactoribus gratiam referre.

De Veſpertilione, & Rubo, & Mergo. CLV.

Veſpertilio, & Rubus, & Mergus inita ſocietate mercatoriam decreuerunt vitam agere. Itaq; Veſpertilio argentum mutuata proiecit in medium. Rubus veſtem ſecum accepit. Mergus tertius, æs: & nauigauerunt. tempeſtate autem vehementi oborta, & naui euerſa, omnibus perditis, ipſi in terram euaſerunt: ex illo igitur Mergus littoribus ſemper aſſidet, num quopiam æs eiiciat mare. Veſpertilio vero creditores timens, interdiu non apparet, noctu ad pabulum exit. Rubus prætereuntium veſti inhæret, ſicubi ſuam cognoſcat quærendo. Fabula ſignificat, in ea, quibus incumbimus, in poſterum recidere.

De Aſino, & Hortulano. CLVI.

Aſinus ſeruiẽs Olitori, quoniã paꝝ comedebat, plurimũ laborabat, ꝓcatus eſt Iouem, vt ab Olitore liberatus alteri venderetur domino, cum Iupiter exoratus, iuſſiſſet ipm̃ Figulo vendi, iterum iniquiore animo perferebat, q̃ prius

onera,& cœnum,& tegulas ferre. Rurſus igitur, vt muta/
ret dominum rogauit,& Coriario venundatus eſt: peiorẽ
itaq; prioribus herum nactus, videns quæ ab eo fierent, ſu
ſpirando ait, hei mihi miſero melius erat mihi apud prio/
res heros manere, hic enim vt video,& pellem meam ope
rabitᷣ. Fabula ſignificat, tũc maxime priores dominos a fa
mulis expeti, cum de ſecundis periculum fecerint.

De Aucupe,& Alauda. CLVII.

Auceps auibus ſtruxerat laqueos, Alauda vero hũc procul
videns rogauit, quid nam operaretur, eo vrbem cõdere di
cente, deinde procul regreſſo,& abſcondito, Galerita viri
verbis credendo, acceſſit ad caſſem,& capta eſt, at Aucu/
pe accurrente, illa dixit: heus tu, ſi talem vrbem condis, nõ
multos inuenies incolentes. Fabula ſignificat, tunc maxi/
me domos,& vrbes deſolari, cũ præfecti moleſti fuerint.

De Punica,& Malo. CLVIII.

Punica,& Malus de pulchritudine cõtendebant, multis cõ
tentionibus interim factis, Rubus ex ꝓxima ſepe audiens
deſinamus ait o Amice aliquando pugnare. Fabula ſignifi
cat in præſtantiorum ſeditionibus, viliſſimos quoq; cona
ri eſſe aliquos.

De Talpa. CLIX.

Talpa cæcum animal eſt. dixit igitur aliquando Matri, mo
rum Mater video: deinde rurſus ait, thuris odore plena
ſum. & tertio iterum, ærei lapilli fragorem audio. Ma/
ter vero reſpondendo ait, o Filia vt iam percipio, non ſo/
lum viſu priuata, ſed & auditu,& olfactu. Fabula ſignifi/
cat, non nullos iactabundos impoſſibilia promittere,&
in minimis redargui.

De Veſpis, & Perdicibus. CLX.

Veſpæ, & Perdices ſitibundæ ad Agricolam iuerunt, ab eo petentes bibere, promittentes pro aqua hanc gratiam redditurum, Perdices fodere vineas, Veſpæ circũ circa eũdo aculeis arcere fures. At Agricola ait, ſed mihi ſunt duo boues, qui nihil ꝓmittendo, omnia faciunt: melius igit᷑ eſt illis dare, q̃ vobis. Fabula in viros pernicioſos, qui promittunt quidem iuuare, lædunt autem admodum.

De Pauone, & Monedula. CLXI.

Auibus creaturis Regem, Pauo orabat vt ſe ob pulchritudinem eligerent. eligentibus autem eum omnibus. Monedula ſuſcepto ſermone ait. ſed ſi te regnante, Aquila nos pſequi aggreſſa fuerit, quomodo nobis opem feres. Fabula ſignificat, Principes non modo propter pulchritudinẽ, ſed & fortitudinem, & prudentiam eligi oportere.

De Singulari animali, & Vulpe. CLXII.

Singularis agreſtis ſup quadã ſidens arbore dentes acuebat. Vulpe rogante cauſam, quare nulla præpoſita neceſſitate dentes acueret, ait. non ab re hoc facio: nam ſi me periculũ inuaſerit, minime autem me tunc acuendis dentibus occupatum eſſe oportebit, ſed potius paratis vti. Fabula ſignificat aduerſus periculum præparatum eſſe oportere.

De Hinnulo. CLXIII.

Hinnulus aliquãdo Ceruo ait, Pater tu & maior, & celerior Canibus, & cornua præterea ingẽtia geſtas ad vindictam, cur nam igitur ſic eos times? & ille ridẽs ait: vera quidem hæc inquis Fili. vnum vero ſcio, ꝙ cum Canis latratum audiuero, ſtatim ad fugam neſcio quo modo efferor. Fabula ſignificat, natura timidos nulla admonitione fortificari.

De Leporibus,& Ranis. CLXIIII.

Lepores aliquando in vnum profecti, ſuam ipſorum deplorabāt vitam,quod foret periculis obnoxia,& timoris plena,quod & ab hominibus,& Canibus,& Aquilis,& aliis multis conſumantur. melius itaq; eſſe mori ſemel, q̃ toto vitæ tempore timere.hoc igitur firmato,impetum fecerũt ſimul in paludem,quaſi in eam inſulturi,& ſuffocandi.ſed cum Ranæ,quæ circum paludem ſedebant,curſus ſtrepitu percepto,illico in hanc inſiluiſſent,ex Leporibus quidam prudentior eſſe viſus aliis ait, ſiſtite o ſocii, nulla re graui vos ipſos afficite,iam vt videtis,& nobis alia ſunt animalia timidiora.Fabula ſignificat,miſeros grauioribus aliorum conſolari calamitatibus.

De Aſino,& Equo. CLXV.

Aſinus Equum beatum putabat,q; abundanter nutriret,& accurate,cum ipſe neq; palearum ſatis haberet,præſertim q; defatigatus, cum autem tempus inſtitit belli, & miles armatum aſcendit Equum huc, illuc ipſum impellendo, cæterum & in medios hoſtes inſiluit, & Equus vulneratus iacebat. His viſis Aſinus Equũ mutata ſententia miſerum exiſtimabat. Fabula ſignificat, non oportere Principes & diuites imitari,ſed in illos inuidia, & periculo conſideratis,paupertatem amare.

De Auaro. CLXVI.

Auarus qdam cum omnia ſua bona vendidiſſet, & auream glebam feciſſet,in loco quodã infodit, vna defoſſo illic & animo ſuo,& mente.atq; quotidie eũdo,ipſam videbat:id aũt ex operis qdã obſeruãdo cognouit,& refoſſam glebã abſtulit.poſt hæc & ille profectus,& vacuũ locũ videns,lu

gere cœpit,& capillos euellere. Hunc cũ q̄dam vidiſſet ſic plorantẽ,& cãm audiuiſſet; nec ſic ait o tu triſtare,neq;.n. habens aurum,habebas:lapidem igitur pro auro acceptũ reconde,& puta tibi aurum eſſe, eundem enim tibi vſum præſtabit.nam,vt video,neq; cum auꝝ erat,vtebare. Fabula ſignificat,nihil eſſe poſſeſſionẽ,niſi uſus adfuerit.

De Anſeribus,& Gruibus CLXVII.

Anſeres,& Grues in eodem prato paſcebant, Venatoribus autem viſis,Grues,quod eſſent leues, ſtatim euolauerunt. Anſeres vero ob onus corporum cũ manſiſſent,capti fuerunt. Fabula ſignificat,& in expugnatione vrbis,inopes facile fugere,Diuites autem ſeruire captos.

De Teſtudine,& Aquila CLXVIII.

Teſtudo orabat Aquilam, vt ſe volare doceret.ea autem admonente procul hoc a natura ipſius eſſe,illa magis p̄cibus inſtabat.accepit igitur ipſam vnguibus, & in altũ ſuſtulit, inde demiſit, hæc autem in petras cecidit, & contrita eſt. Fabula ſignificat,multos,quia in contentionibus prudentioribus non audiuerint ſe ipſos læſiſſe.

De Pulice. CLXIX.

Pulex aliq̄ñ ſaltãs,viri pedi inhæſit, hic autem Herculem in auxilium inuocabat.at hic cum illinc rurſus ſaltaſſet,ſuſpirando ait,o Hercules,ſi contra Pulicem non auxiliatus es, q̄uo contra maiores aduerſarios adiuuabis? Fabula ſignificat,nõ oportere in minimis Deũ rogare,ſed in neceſſariis.

De Sue,& Cane. CLXX.

Sus,& Canis mutuo conuitiabantur,& Sus iurabat p Venerẽ ꝓculdubio dẽtibus diſciſſurũ Canẽ. Canis vero ad hæc diſſimulãter dixit.bene per Venerẽ nobis iuras, ſignificas

enim ab ipſa vehementer amari, quæ impuras tuas carnes deguſtantem, nullo pacto in ſacellum admittit. & Sus propter hoc igitur magis præſe fert Dea amare me, nam occidentem, aut alio quouis modo lædentem omnino auerſatur. tu tamen male oles & viua, & mortua. Fabula significat, prudentes oratores, quæ ab inimicis obiiciuntur, artificioſe in laudem conuertere.

De Sue, & Cane. CLXXI.

Sus, & Canis de fœcũditate certabãt, dixit aũt Canis fœcũda eſſe maxime pedeſtriũ oĩum: & Sus occurrens ad hæc inqt, ſed cũ hæc dicis, ſcito & cæcos tuos te Catulos parere. Fabula ſignificat, nõ ĩ celeritate res, ſed in perfectiõe indicari.

De Serpente, & Cancro. CLXXII.

Serpens vna cum Cancro viuebat, inita cum eo ſocietate. Itaq; Cancer ſimplex moribus, vt & ille mutaret admonebat aſtutiam. hic autem minime obediebat. Cum obſeruaſſet igitur Cancer ipſum dormientem, & ꝓ viribus compreſſiſſet, occidit. At Serpente poſt mortem extenſo, ille ait, ſic oportebat ante hac rectum & ſimplicem eſſe, neq; enĩ hãc pœnam dediſſes. Fabula ſignificat, qui cum dolo amicos adeunt, ipſos offendi potius.

De Paſtore, & Lupo. CLXXIII.

Paſtor nuper natum Lupi Catulũ reperit, ac ſuſtulit, vnaq; cum Canibus nutriuit. at cum adoleuiſſet, ſi quando Lupus Ouem rapuiſſet, cũ Canibus & ipſe perſequebat̃. cũ Canes vero aliquando non poſſent aſſequi Lupum, atq; ideo reuerterent̃, ille ſequebat̃, vt cũ ipſum aſſecutus eſſet, vt Lupus particeps foret venationis, inde redibat. ſin autẽ Lupus extra non rapuiſſet Ouem, ipſe clam occidens, vna

cum Canibus

cum Canibus comedebat, donec Paſtor cum cõiectaſſet, & intellexiſſet rem, de arbore ipſum ſuſpendit, & occidit. Fabula ſignificat, naturã prauã bonos mores non nutrire.

De Leone, & Lupo. CLXXIIII.

Leo cum conſenuiſſet, ægrotabat iacens in antro, acceſſerant aũt viſitatura Regem præter Vulpem cætera animalia. Lupus igitur capta occaſione accuſabat apud Leonem Vulpem, quaſi nihil facientem ſuũ oĩum dominũ, & ꝑpterea neq; ad viſitationẽ profectam. interim affuit & Vulpes, & vltima audiuit Lupi verba. Leo igitur contra eam infremuit, ſed defenſionis tpe petito, & quis inquit eoꝝ, q̃ cõuenerunt tantum profuit, quantum ego, quæ in oẽm partem circuiui, & medicamentum pro te a Medico quæſiui & didici? cum autem Leo ſtatim vt medicamentum diceret, imperaſſet, illa inquit, ſi Lupo viuente excoriato, ipſius calidam pellem indueris. & Lupo iacente, Vulpes ridens ait, ſic non oportet dominum ad maleuolentiam mouere, ſed ad beneuolentiam. Fabula ſignificat, eum, qui quotidie machinatur, in ſeipſum laqueum vertere.

De Hirundine, & Cornice. CLXXV.

Hirundo, & Cornix de pulchritudine contendebant. reſpõdens autem Cornix ei dixit, ſed tua pulchritudo uerno tempore, meum vero corpus etiam hieme durat. Fabula ſignificat, durationem corporis decore meliorem eſſe.

De Cornice, & Coruo. CLXXVI.

Cornix Coruo inuidens, quod is ꝑ auguria hominibus vaticinaret̃, ob idq; crederet̃ vti futura prædicens, conſpicata viatores quoſdam ꝑtereuntes iuit ſup arborem quandã, ſtanſq; valde crocitauit, illis vero ad vocẽ conuerſis, & ad/

miratis,re cognita q̄dam inq̄t,abeamus heus vos, Cornix enim eſt,quæ crocitauit,& auguriū non habet. Fabula ſignificat,eodem modo & homines præſtantioribus certantes præterq̄ , qđ nō ad æqua pueniūt,riſum quoq; debere.

De Cornice,& Cane. CLXXVII.

Cornix Mineruæ ſacrificans,Canē inuitauit ad epulas. Ille vero ad eam dixit,quid fruſtra ſacrificia abſumis? Dea.n. adeo te odit,vt ex peculiaribus quoq; tibi auguriis fidem ſubſtulerit.cui Cornix ob id magis ei ſacrifico,vt reconcilietur mihi.Fabula ſignificat,pleroſq; ob lucrum non vereri inimicos beneficiis proſequi.

De Coruo,& Serpente. CLXXVIII.

Coruus cibi indigens,vt Serpētē in aprico quodā loco dormientē vidit hūc deuolādo rapuit.hic cū ſe vertiſſet , atq; momordiſſet ipm.Coruus moriturus dixit,me miſerum, qui tale reperi lucrum,quo etiam pereo.Fabula in virum, qui ob theſaurorum inuentionem de ſalute periculatur.

De Monedula,& Columbis. CLXXIX.

Monedula ī columbario quodam Columbis viſis bene nutritris dealbauit ſeſe,iuitq;,vt & ipſa eodem cibo impartiretur.hæ uero donec tacebat,ratæ eam eſſe Columbam,admiſerunt.ſed cum aliquando oblita vocem emiſiſſet,tunc eius cognita natura, expulerunt percutiendo, eaq; priuata eo cibo rediit ad Monedulas rurſum, & illæ ob colorē, cum ipſam non noſſent a ſuo cibo abegerunt , vt duorum appetens,neutro potiretur . Fabula ſignificat,oportere & nos noſtris contentos eſſe,conſiderantes auaritiam,præterq̄ quod nihil iuuat,auferre ſæpe & quæ adſunt bona.

De Monedula. CLXXX.

Monedulam cum quis cepiſſet,& pedem alligaſſet filo, ſuo tradidit Filio. Hæc nō ferendo victum inter hoīes,vbi parumper libertatē nacta eſt,fugit,in ſuumq; nidū ſe cōtulit. circūuoluto vero ramis vinculo,euolare haud valēs,cum moritura eſſet,ſecum loquebat̃,me miſerā,quæ apud homines nō ferēdo ſeruitutem,incaute me me vita priuaui. Fabula ſignificat,nonnunq̃ quoſdam,dum ſe a mediocribus ſtudent periculis liberare,in maiora incidere.

De Lupo,& Oue. CLXXXI.

Lupus a Canibus morſus,& male affectus abiectus iacebat: cibi vero indigens viſa Oue, rogabat vt potū ex p̄terfluēte flumine ſibi afferret.ſi enim tu mihi inquit dederis potum,ego cibum mihi ipſi inueniam,illa re cognita,ait: ſed ſi ego potum do tibi,tu & cibo me vteris.Fabula in virum maleficum per ſimulationem inſidiantem.

De Leporibus. CLXXXII.

Lepores olim belligerantes cum Aquilis,inuocarūt in auxilium Vulpes.Hæ aūt dixerūt,vobis auxiliaremur,niſi ſciremus qui vos eſtis,& cum qbus bellamini.Fabula ſignificat,eos qui cum præſtātioribus certāt,ſuā ſalutē cōtēnere.

De Formica. CLXXXIII.

Quæ nunc Formica,homo olim fuit.Hic agriculturæ aſſidue incumbens,non erat propriis laboribus cōtentus, ſed & vicinorum fructus ſurripiebat.Iupiter autem indignatus huius auaritia, tranſmutauit eum in hoc animal,quæ Formica appellatur:veꝝ cū mutaſſet formam,non & affectū mutauit.nā vſq; nūc arua circumeundo,alioꝝ labores ſurripit,& ſibi recondit.Fabula ſignificat, natura prauos, & ſi maxime ſpeciem tranſmutarint,mores non mutare.

De Veſpertilione,& Muſtela. CLXXXIIII.

Veſpertilio in terrã cũ cecidiſſet, a Muſtela capta eſt, & cum occidenda foret,pro ſalute rogabat: hac vero dicente, nõ poſſe ipſam dimittere, ꝙ natura volucribus omnibus ini/mica foret,ait.non Auem, ſed Murem eſſe, & ſic dimiſſa eſt.Poſtremo autẽ cum iterum cecidiſſet, & ab alia capta Muſtela,ne voraret orabat:hac autem dicente cunctis ini micam eſſe Muribus.Hæc nõ Mus,ſed Veſpertilio eſſe di cebat,& rurſus dimiſſa eſt,atq; ita euenit bis mutato nomi ne,ſalutem conſecutam fuiſſe.Fabula ſignificat,neq; nos ĩ iiſdem ſemper eſſe oportere,cõſiderantes eos, qui ad tem/pus mutantur,plerunq; pericula effugere.

De Viatoribus. CLXXXV.

Viatores ſecundum littus quoddam iter facientes,iuerunt in ſpeculam quandam,& illinc cõſpicati ſarmenta procul natantia nauim eſſe magnam exiſtimarunt, quamobrem expectarunt,tanq̃ appulſura ea eſſet,cum vero a vento la/ta ſarmenta propius forent, non nauim amplius,ſed ſca//pham videre videbantur.aduectis autem illis, cum ſarmẽ ta eſſe vidiſſent,inter ſe dixerunt,vt nos igitur fruſtra, qđ nihil eſt,expectabamus.Fabula ſignificat, nonnullos ho/mines,qui ex improuiſo terribiles eſſe videntur,cum peri culum feceris,nullius eſſe pretii,inueniri.

De Aſino ſilueſtri. CLXXXVI.

Aſinus ſilueſtris Aſino viſo domeſtico in loco quodã apri/co profectus ad ipſum,beatũ dicebat & corporis habitu//dine,& cibi perceptione.Deinde vero cum vidiſſet eũ fe//rentem onera,& Agaſonẽ retro ſequẽtem, & baculis ipm percutientem,ait:aſt ego nõ amplius beatũ te exiſtimabo.

video.n.non ſine magnis malis habere te felicitatem. Fabula ſignificat, non eſſe æmulanda lucra, in quibus inſunt pericula, & miſeriæ.

De Aſinis. CLXXXVII.

Aſini olim ꝓpterea, quod aſſidue onera ferrent, & fatigarentur, legatos miſerunt ad Iouem ſolutionem laboꝝ petentes. hic autem oſtendere ipſis volẽs, id nõ poſſe fieri, ait tũc eos liberatũ iri laboribus, cũ mingẽdo fluuiũ fecerint. ac illi eũ veꝝ dicere exiſtimãtes, ex illo & nunc vſq;, vbi aliorũ vrinam viderint Aſinoꝝ, illic & ipſi circunſtando mingũt. Fabula ſignificat, vnicuiq; quod fatale eſt, incurabile eſſe.

De Aſino, & Vulpe. CLXXXVIII.

Aſinus indutus pelle Leonis vagabat̃ reliqua bruta pterrẽdo, cæterum viſa Vulpe, tentauit & hanc perterrefacere. Hæc aũt (caſu enim ipſius vocem audiuerat) ad ipm ait. ſed bene ſcias, ꝙ & ego timuiſſem, niſi rudentem audiuiſſem. Fabula ſignificat, nõ nullos indoctos, qui iis, qui extra ſũt, aliqui eſſe videntur, ex ſua linguacitate redargui.

De Aſino, & Ranis. CLXXXIX.

Aſinus ferẽs ligna pertrãſibat paludẽ quãdã. lapſus aũt, vt decidit, nec ſurgere poſſet, lamentabat̃, ac ſuſpirabat. Ranæ aũt quæ erãt in palude auditis ſuſpiriis, heus tu dixerunt, & quid faceres, ſi tanto hic tpe, quanto nos fuiſſes, cum, qa ad breue tempus cecidiſti, ſic lamenteris? Hoc ſermone vti quiſpiam poterit in virum ſegnem, qui ob minimos quoſq; labores triſtatur, cum ipſe maioribus facile reſiſtat.

De Aſino, & Coruo. CXC.

Aſinus vlcerato dorſo in prato quodam paſcebatur, Coruo autem inſidendo ſibi, & vlcus pcutiendo, Aſinus rudebat, ac ſaltabat. Sed Agaſone procul ſtante, ac ridente, Lupus

præteriẽs, ipm vidit, & dixit. miſeri nos, quos ſi tantum vi/derit, perſequit̃, huic autem & arridet. Fabula ſignificat, maleficos homines, ſi tantum appareant, dignoſci.

De Aſino, & Vulpe. CXCI.

Aſinus & Vulpes inita inter ſe ſocietate, exiuerunt ad vena/tionem. Leo vero cum occurriſſet ipſis, Vulpes imminẽs periculum videns profecta ad Leonem tradituram ei Aſi num pollicita eſt, ſi ſibi impunitatem promiſerit. qui cum dimiſſurum eam dixiſſet, illa adducto Aſino ĩ caſſes quoſ/dam vt incideret, fecit. ſed Leo videns illum fugere mini/me poſſe, primam Vulpem, comprehendit, deinde ſic ad Aſinum verſus eſt. Fabula ſignificat eos, qui ſociis inſidian tur, ſæpe & ſe ipſos neſcios perdere.

De Gallina, & Hirundine. CXCII.

Gallina Serpentis ouis ĩuentis diligenter calefacta excudit. Hirundo autem cum eam vidiſſet, ait: o demens quid hæc nutris? quæ cum excreuerint a te prima iniuriam auſpica/bunt? Fabula ſignificat, implacabilem eſſe prauitatem, li//cet afficiatur maximis beneficiis.

De Camelo. CXCIII.

Cum primũ viſa eſt Camelus, hoĩes pterriti, & magnitudi nẽ admirati, fugiebãt: vbi vero pcedẽte tpe cognouerũt ip ſius manſuetudinẽ, cõfiſi ſunt eo vſq;, vt ad eã accederẽt. at intellecto paulo poſt belluæ nõ ĩeſſe bilẽ, eo cõtẽptus iere, vt & frena ei ĩponerent, & pueris agẽdã traderent. Fabula ſignificat, terribiles res conſuetudine contemptibiles fieri.

De Serpente. CXCIIII.

Serpens a multis hoĩbus peſſundatus Iouẽ poſtulauit. Iu//piter aũt ad eũ dixit, ſed ſi q prior cõculcauit, pupugiſſes,

nequaq̄ id facere ſecundus aggreſſus fuiſſet. Fabula ſignificat, eos qui prius inuadentibus reſiſtunt, aliis formidoloſos fieri.

De Columba. CXCV.

Columba ſiti correpta, vt vidit quodam in loco poculum aquæ depictum, verum rata, atq; multo elata impetu inſcia in tabulam offendit, vt & pennis ipſius perfractis in terrã decideret, atq; a quodam occurentium caperetur. Fabula ſignificat, non nullos homines ob vehementes alacritates inconſulto res aggredientes, iniicere ſeſe in perniciem.

De Columba, & Cornice. CXCVI.

Columba in columbario quodam nutrita fœcunditate ſupbiebat, Cornix vero ea audita, ait: ſed heus tu, deſine hac re gloriari. nam quo plures paris, eo plus mœroris accumulas. Fabula ſignificat, ex famulis quoq; eos eſſe infeliciſſimos, qui in ſeruitute multos filios faciunt.

De Diuite. CXCVII.

Diues duas habens filias, altera mortua, p̄ficas cõduxit, cũ vero altera filia dixiſſet, vt nos miſeræ, ipſæ, ad quas pertinet luctus, lamentari neſcimus: hæ vero non neceſſariæ, ſic vehementer plangunt: mater ait, ne mirare filia, ſi hæ ita lamentantur, nam nũmorum gratia id agunt. Fabula ſignificat, non nullos homines ob auaritiam non vereri alienis calamitatibus queſtum facere.

De Paſtore. CXCVIII.

Paſtor actis ĩ q̄rcetũ quoddã ouib⁹, ſtrata ſub q̄rcu veſte, aſcẽdit, & fructũ decutiebat. Oues vero inter edendũ glandes, neſciæ & veſtem vna deuorarũt, at cũ Paſtor deſcẽdiſſet, vt qđ erat actũ, vidit, o peſſima ait aĩalia, vos cæteris vellera

ac veſtes præbetis,a me vero,qui vos nutrio,& veſtem ſur ripitis. Fabula ſignificat,pleroſq; hoĩes ob dementiã eos,q̃ nihil attinẽt,bñficio afficere,in domeſticos mala operari.

De Homine perfractore ſtatuæ. CXCIX.

Homo quidam ligneum cum haberet Deũ,ſupplicabat, vt ſibi benefaceret,cũ igit̃ hæc faceret, & nihilominus in pau pertate degeret,iratus eleuatum ipſum cruribus, piecit in pauimentum:illiſo igitur capite,ac ſtatim diffracto,auri q̃ plurimũ effluxit,qđ iam ille dum colligeret,exclamabat, puerſus es,vt puto, & ingratus.colenti enim mihi nequaq̃ ꝓfuiſti,verberãti autẽ te,multa donaſti bona. Fabula ſigni ficat,nõ ꝓfuturum te tibi,honorãdo prauum hominem, ſed verberando ipſum,profuturum magis.

De Piſcatore. CC.

Piſcator piſcandi rudis,acceptis tibiis, ac retibus perrexit ad mare,& ſtans ſuper petra quadã,primũ qdẽ ſonabat tibiis exiſtimans ad vocis ſuauitatem piſces aſſilire, vt vero mul tum contendens,nihil profecit,depoſitis tibiis,aſſumit re te,ac iacto in aquam,multum piſciũ cepit, quibus euacua to reti,vt ſalientes vidit,ait:o peſſimi animantes,cum ſona rem tibia,non ſaltabatis,cum vero ceſſaui id agitis. Fabula in eos, qui præter rationem, & importune aliquid agunt.

De Coruo. CCI.

Coruus ægrotans ait Matri, Mater ꝑcare Deũ, nec lamenta re,ea vero ſuſcipiens,ait:quis Deus o Fili miſerebit̃ tui?cu ius.n.tu carnes nõ es furatus? Fabula ſignificat, qui in vita multos inimicos hñt,amicũ ĩ neceſſitate iuẽturos neminẽ.

De Aquila. CCII.

Super petra Aquila ſedebat, Leporem captura, hanc au

tem quidam percuſſit ſagitta,quæ intra ipſam ingreſſa eſt, ſed crena cũ pẽnis ante oculos ſtabat, quam cum vidiſſet, & hoc mihi altera mœſtitia, ꝙ propriis pennis interream. Fabula ſignificat,durũ eſſe, cũ quis a ſuis periculũ patiat̃.

De Verme,& Vulpe. CCIII.

Qui ſub cœno cælabatur Vermis ſup terram egreſſus dicebat omnibus animalibus, Medicus ſum medicaminũ doctus,qualis ẽ Pæon Deoꝝ medicus:& quomodo ait Vulpes alios curas,te ipſum claudũ non curas? Fabula ſignificat,niſi præſto experiẽtia fuerit, omne verbum inane eſſe.

De Gallina auripera. CCIIII.

Gallinam quis habens oua aurea pariẽtẽ,ratus intra ipſam auri maſſam ineſſe, occiſam aliis gallinis ſimilem reperit. hic multum ſperans inuenire diuitiarum, & exiguis illis priuatus eſt. Fabula ſignificat,oportere contentum eſſe p̃ſentibus,& fugere inexplebilitatem.

De Leone,& Vulpe. CCV.

Leo ſenio confectus,cum ſuppeditare ſibi cibũ nõ poſſet,decreuit aſtu id facere,itaq; profectus in antrum quoddam, & deiectus ſimulabat ægrotare. Aduenientes igitur animantes viſitatiõis gratia, comprehẽſas deuorabat. Multis igitur abſumptis animãtibus Vulpes ea arte cognita,acceſſit ad ipm̃,& ſtãs extra ſpeluncam rogitabat quomõ ſe haberet,cum aũt is dixiſſet,male, cãmq; rogaret, quamobrẽ nõ ingrederet̃. Vulpes ait,qa me veſtigia terrẽt omnia ad introrſum ſpectantia,nulla retrorſum. Fabula ſignificat, prudentes homines coniecturis præuiſa pericula euitare.

De Lupo,& Grue. CCVI.

Lupus gutturi oſſe infixo mercedẽ Grui præbiturũ dixit,ſi

capite iniecto,os ex gutture ſibi extraxerit. Hæc autem eo extracto quippe quæ procero eſſet collo,mercedem eſflagitabat, qui ſubridendo,denteſq; exacuendo,ſufficiat tibi ait illa ſola merces,quod ex ore Lupi & dentibus ſaluum caput,& illæſum exemeris. Fabula in viros, qui a periculo ſeruati bene de ſe meritis eam gratiam referunt.

De Culice,& Leone. CCVII.

Culex ad Leonẽ accedens,ait,neq; timeo te,neq; fortior me es,ſin minus,qđ tibi eſt robur? q laceras vnguibus, & mordes dentibus?hoc & fœmina cum viro pugnans facit:ego vero longe te ſum fortior.ſi vero vis,veniamus ad pugnã. & cum tuba cecinisset,Culex inhæſit mordens circa nares ipſius leues genas.Leo autẽ propriis vnguibus dilaniauit ſe ipſum,donec ĩdignatus eſt.Culex aũt victo Leone cum ſonuiſſet tuba,& epiniciũ cecinisſet,euolauit. Araneæ vero vinculo implicitus cum deuoraret,lamentabat, q cum maximis pugnans,a vili animali Aranea occideretur. Fabula in eos,qui pſternunt magnos,& a paruis proſternũt.

De Aſino. CCVIII.

Aſinus pelle Leonis indutus,leo putabat ab oĩbus, & fuga quidem erat hominum,fuga aũt & gregum. poſtq̃ autem vento flante pelle priuatus eſt, & nudus factus eſt ex hoc tegmine,tunc omnes & clauis,& fuſtibus verberabant. Fabula declarat, q pauper exiſtens non imiteris,quæ ſunt diuitum,ne irridearis,& pericliteris magis.

De Puero oues paſcente. CCVIIII.

Puer quidam,quum eminentiori in loco oues depaſceret,ſæpius clamabat,heus o a Lupis mihi ſuccurrite. Qui circũ aderant cultores agrorum cultum omittentes,ac illi occur

rentes,atq; nihil eſſe comperientes,ad opera ſua redeunt. Quum ſæpius Puer id ioci cauſa feciſſet,ecce quum Lu/ pus pro certo adeſſet, Puer,vt ſibi ſuccurrat,ſerio clamat: Agricolæ id verum non eſſe putantes,quũ minime occur rerent, Lupus oues facile pdidit. Fabula ſignificat,vt qui cognoſcit mentiri,quũ veꝶ dixerit,ei amplius nõ credat.

De Coruo,& Vulpe. CCX.

Coruus,quum carnium fruſtum rapuiſſet, arborem quan/ dam ſuperſedit. Vulpes eum ſuſpiciens,atq; carnes ſibi cu piens,illum arte aggreditur: ſtans igitur ſub arbore, Cor uũ laudare occipit,aiens: o q̃ magna auis eſt hæc,q̃ ſpecio ſa, q̃ venatrix, q̃ formoſa, hác decuit eſſe auium Regem. Nam omnia regia ſuper alias ſibi ſunt aues, ſi modo vocẽ haberet. his laudibus Coruus ĩflatus,& dici mutus haud valens pati vlterius,dum magna voce crocitat, carnes hu/ mi decidunt,illas quum Vulpes rapuiſſet,conuerſa inquit ad Coruum, heus Corue oĩa decora teneres,modo men/ te haud careres. Fabula ſignificat,eos, qui adulatoribus nimium credunt,in aduerſa ſæpius incidere.

De Leone,& Tauro. CCXI.

Leo grãdem Tauꝶ per inſidias ſequẽs,quum prope acceſſit, eum vocauit ad cœnam inquiens. Amice ouem occidi,ho die mecum ſi placet cœnabis. Taurus Leoni morẽ gerens aduenit:q quũ multos lebetes,& magnos,& plures obeli/ ſcos paratos cõſpiceret,& ouẽ ibi nullam adeſſe e veſtigio abiit,quẽ Leo abeuntẽ pſpiciẽs, cur recederet ĩterrogauit. cui Taurus haud ĩurbãe reſpõdit: nõ ab re eqdẽ abeo,quũ nõ ad ouẽ hæc,ſed ad Tauꝶ coquẽdũ videã eſſe parata. Fa bula ſigñat hoĩes prudẽtes ĩproboꝶ artes minime latere.

De Leone, & Ruſtico. CCXII.

Leo cuiuſdam ruſtici filiã amabat, illam quum habere cuperet, patrem virginis rogauit, vt ſibi nubere ipſam aſſentiret. Excepit Ruſticus nullo pacto ſe aſſenſurum filiam beſtiæ nubere, quum illum Leo torue aſpiceret, ac dentibus frenderet. Ruſticus mutato conſilio ait, ſe cupere ei filiã ſpondere modo dentes, & vngulas prius cæderet, euelleretq́;, quoniam virgo illis rebus longe terreretur. Leo id poſtq̃ præ nimio amore fecit, ruſticum adiens, natam ſibi dari poſtulauit. At Ruſticus Leonem quum vngulis, & dentibus perſpexit inertem, arrepto fuſte illum frequens verberando inſequebatur. Fabula indicat, eum, qui inimicis ſe committit de facili perire.

De Muſca. CCXIII.

Muſca quæ in ollam carnium deciderat, quum ſe in iure ſuffocari ſenſit, ſecum ipſa ait, ecce tantũ bibi, tantũ comedi, tantum me laui, qđ iure ſatura mori poſſum. Fabula ſignificat, Prudentis eſſe, id potenti animo ferre, quod vitari minime poteſt.

De Ioue. CCXIIII.

Iupiter, quum nuptias celebraret, cuncta animalia ſibi munera obtulerunt, quæq́; pro viribus ſuis. Serpens vero roſam legit, illamq́; ore gerens Ioui obtulit. At Iupiter vt eum aſpexit, palam inquit, ab omnibus equidem dona libenter accipio, verum a Serpente id haud quaq̃ facio. Fabula ſignificat, Improborum munera non eſſe ſine dolis, quęuis prudentem ſibi perſuadere debere.

Æſopi Fabularum. CCXIIII. Finis.

LAVRENTII Vallenſis in.xxxiii. Æſopi fabulis e Græco in Latinum ſermonē verſis ad Clariſſimum uirum Renaldum Fonal. præfatio.

PRomiſeram nuperrime tibi Coturnices, quas ipſe venatus eſſem miſſurus. Eas capere, vt homo venandi inſuetus quō nō poſſem, ad venationem meam .i. literas me conuerti, & forte ad manus venit libellus græcus ex præda nauali tres & triginta Æſopi fabellas continens, has omnes bidui labore venatus ſum. Mitto igitur ad te ſiue fabellas, ſiue mauis Coturnices, qbus oblectare te poſſis, ac ludere. Etenim ſi Octauianum, Marcumq; Antoniū, orbis terraꝝ principes ludo Coturnicum delectatos accepimus. profecto tu vir literarum amātiſſimus literato hoc genere ludēdi delectaberis. Et ſi quis Octauiano aut M. Antonio pugnacem aliquā haꝝ auium dono dediſſet, iucundam illis rē, gratamq; feciſſet. Ego quoq; tibi iucūdus, gratuſq; ero. ꝙ plus triginta eius generis aues dono mitto pugnaces, victrices, & ſi forte hoc te magis iuuat, & pingues. Oblectāt enim hæ fabellæ & alunt, nec minus fructus habent q̄ floris. Sed ne donū ſuū laudare inſolentis ſit, finem faciā. Tu ſi Coturnices veras, q̄ has fabellas malis reſcribe, mittam nanq; non modo Coturnices, ſed & Perdices. Ex vrbe Caieta. Calen Maii. MCCCC.XXXVIII.

De Vulpe, & Capro. Fabula. I.

Vulpes, & Caper ſitibūdi in puteū deſcēderunt, in quo quū perbibiſſent, circunſpicienti reditum Capro Vulpes ait.

Bono animo eſto Caper. Excogitaui nanque quo pacto vterq; reduces ſimus. Si quidem tu eriges te rectum, prioribus pedibus ad parietem admotis, cornuaq; adducto ad pectus mẽto reclinabis, & ego ꝑ terga, cornuaq; tua tranſiliens, & extra puteũ euadens, te iſtinc poſtea educam. Cuius conſilio, fidem habenti Capro, atque vt illa iubebat, obtemperanti, ipſa e puteo proſiliit. Ac deinde præ gaudio in margine putei geſtiebat, exultabatq;, nihil de Hirco curam habens. Cæterum, quum ab Hirco, vt fidifraga incuſaretur, reſpondit. Enimuero Hirce, ſi tantum eſſet tibi ſenſus in mente, quantum eſt ſetaꝝ in mento, non prius in puteum deſcendiſſes, q̃ de reditu exploratũ habuiſſes. Hæc fabula innuit, Virum prudentem debere finem explorare, antequam ad peragenda veniat.

De Vulpe, & Leone. II.

Vulpes nullum anteà Leonem conſpicata, quum illi alternus ex improuiſo obuiaſſet, ita aſpectum eius expauit, vt parum abfuerit, quin extingueretur. Quod quum iterũ poſtea accidiſſet, ad aſpectum quidẽ Leonis eſt exterrita, ſed non ita, vt prius. Tertio autem, quum Leonem eundẽ eſſet intuita, non modo non exterrita, ſed etiam fidenter adiens, ſecum collocuta eſt, & confabulata. Hæc fabula innuit, quod conſuetudo, & conuerſatio facit, vt quæ maxime horribilia, & formidanda ſunt, neque horrida, neq; formidoloſa videantur.

De Gallis, & Perdice. III.

Gallos Quidam domi ſuæ quum haberet, mercatus eſt Perdicem, eamq; alendam, & in ſocietatem Gallorum dedit vna cum illis ſaginandam, eamq; Galli pro ſe quiſq; mor/

dicabant,abigebantq;. Perdix autem apud ſe afflictabat. exiſtimans ideo talia inferri ſibi a Gallis,quod ſuum ab illorum genere alienum eſſet. Vbi vero nō ita poſt aſpexit & illos inter ſe pugnantes,mutuoq; percutientes,recreata a mœrore inquit.Equidem poſt hoc non afflictabor amplius,videns eos inter ſe dimicantes. Hæc fabula innuit, Virum prudentem debere æquo animo ferre contumelias ab alienigenis illatas,quos vident,ne a domeſticoꝝ quidem iniuria abſtinere.

De Vulpe,& Capite reperto. IIII.

Vulpes aliquādo in domum Citharœdi ingreſſa,dum oīa inſtrumenta muſica,omnemq; ſupellectilē ſcrutaret̃, reperit e marmore Caput ſcienter,fabreq; factū. Quod quū in manu ſumpſiſſet īquit.o Caput cū magno ſenſu factum, nullū ſenſum obtinēs. Hæc fabula,ad eos ſpectat,qui corporis dignitatem habent,animi induſtriā non habent.

De Carbonario,& Fullone. V.

Carbonarius conducta in domo habitans,Fullonem inuitauit,qui eo loci ꝓxime veniſſet,vt eiſdem ī ædibus vna habitarent:ad quē Fullo:o homo non eſt iſtud factū conducibile. Vereor enim, ne quidquid ipſe candidi facerem,id omne tu carbonaria aſpergine fuſcares. Hæc fabula īnuit, nullum cum flagitioſis habendum eſſe commercium.

De Viro iactabundo. VI.

Vir quidam aliquandiu peregrinatus,quum iterum domū reuertiſſet,quū multa alia in diuerſis a ſe viriliter geſta iactabūdus prædicabat,tum vero id maxime,quod Rhodi omnes in certamine ſaliendi ſuperaſſet,eiuſdem rei Rhodios,qui affuerunt teſtes eſſe, ad quem unus aſſiſtentium

reſpondens inquit.o homo ſi verum iſtud eſt quid loque ris?quid tibi opus eſt teſtibus?Ecce hic Rhodus.Ecce hic certamen ſaliendi.Hæc fabula inuit,q̄ vbi rerum teſtimo/ nia adſunt,nihil opus eſt verbis.

De Viro Apollinem tentante. VII.

Vir quidam facinoroſus Delphos ſe contulit Apollinem tentaturus,habenſq; paſſerculum ſub pallio, quem pu// gno tenebat:& accedens ad tripodem, īterrogabat Deum dicens. Quod habeo in dextra viuit,an ne mortuum eſt? prolaturus paſſerculum viuum,ſi ille mortuum reſpōdiſ/ ſet.Occidiſſet enim ſtatim ſub pallio clam priuſquam p/ ferret.At Deus ſubdolam calliditatem hominis intelligēs dixit.O conſultor vtrum mauis facere (penes te nanq; ar/ bitrium eſt)facito,& ſiue viuum ſiue mortuū,quod in ma nibus habes,proferto.Hæc fabula innuit, mentem diui// nam nihil,neq; latere,neq; fallere.

De Piſcatore. VIII.

Piſcator quidam,demiſſis in mare retibus extulit Smaridem puſilli corporis, quæ ſic Piſcatorem obſecrabat. Noli me in præſentiarum capere puſillam & minutam.ſine abire & creſcere, vt poſtea ſic adulta commodo maiore potiaris, cui Piſcator inquit.Ego vero amens ſim, ſi lucrum quod inter manus habeo,licet exiguum prætermittam,ſpe futu ri boni, quantumlibet magni.Hæc fabula innuit,Stolidū eſſe,qui propter ſpem maiorem,rem præſentem,& certam licet paruam non amplectitur.

De Equo,& Aſino. IX.

Vir quidam habebat Equum,& Aſinum. In itinere autem faciendo inquit Aſinus Equo. Si me ſaluum vis, releua a

me partem

me partem oneris mei. Equo illius verbis non obſequēte, Aſinus ſub onere cadens, moritur. Tunc Dominus iumētorum, omnes, quas portabat Aſinus ſarcinas, ſimulq; corium, quod a mortuo exuerat, Equo imponit: quo onere depreſſus Equus, & gemēs cum clamore inquit. Væ mihi iumentorum infeliciſſimo. Quid mihi miſero mali euenit? Nam recuſans partem, nunc totum onus porto, inſup & illius corium. Hæc fabula innuit, maiores debere in laboribus participes eſſe minoribus, vt vtriq; īcolumes ſint.

De Viro, & Satyro. X.

Vir quidam cum Satyro amicitiam inierat, qui quum edendi gratia ſederent, exorta cæli tēpeſtate, ac frigore, Vir manus ad os admouens anhelitu refocillabat, quod intuens Satyrus, interrogabat, quamobrē id faceret. Ille inqt calore oris algentes manus refocillo: pauloque poſt, calidiori edulio allato, cum Vir iterum ad os manum quum edulio admouens, calorem cibi tenui inſpiratiōe refrigeraret. Interrogat Satyrus, quamobrem & id faceret. Reſpondente autem Viro, vt refrigeret edulium. atq; ego inquit Satyrus, tecum poſthac amicitiam non exercebo, qui ex vno ore, & calidum promis & frigidum, Vale. Hæc fabula innuit, deuitandam eius amicitiam eſſe, cuius anceps vita eſt, & non ſimplex ſermo.

De Vulpe, & Pardo. XI.

Vulpes, & Pardus de pulchritudine altercabātur, & Pardo ſuam verſicolorem pellem extollēte. Vulpes quū ſuā ꝑponere non poſſet, inquit. At quāto ego ſpecioſior, q̄ nō corpus, ſed animū verſicolorē ſortita ſum. Hæc fabula innuit, pulchritudinē animi antecellere pulchritudini corporis.

De Fele in Fœminam mutata. XII.

Felis quædam delitium formoſi erat cuiuſdam adoleſcentis. Hanc ille vt in Fœminam mutaret, Venerem deprecatus eſt. Dea miſerta cupiditatis adoleſcentuli, conuertit beſtiã in ſpecioſam puellam, cuius forma inardeſcens adoleſcentulus, adducit illam ſecum domũ. Quibus conſidentibus in cubiculo, Venus volens periculum facere, nũquid illa cum corpore mutaſſet & mores, murem immiſit ĩ mediũ. At illa & eorum, qui aderant, & cubiculi nuptialis immemor, e cubili ſurgens, murẽ inſequebatur, illum comedere cupiens. Tunc Dea indignata, iterum in ſuã reſtituit naturam. Hæc fabula innuit, ſceleſtos homines, & ſi cõditionẽ, ſtatumq; mutent, tamen mores nequaq̃ mutare.

De Agricola, & Canibus. XIII.

Agricola quidam hiberno ſidere in agro deprehenſus, deficientibus cibariis, primum interfectis ſingulis ouibus, illarum carnibus veſcebatur, mox & caprarũ, poſtremo operariis bobus interemptis alebatur. Quod Canes quum animaduertiſſent, inter ſe collocuti ſunt, dicentes. At nos hinc faciamus fugam. Si enim operariis bobus Dominus noſter non pepercit, ne nobis quidem parcet. Hæc fabula innuit, fugiendos eos eſſe, & cauendos, qui a familiaribus quoq; manus non abſtinent.

De Agricola, & Filiis. XIIII.

Agricola Filios ſuos videns quotidie digladiantes, neq; in gratiam inter ſe reducere potis eẽt, iuſſit faſciculum virgarum ſibi afferri. aderant autem Filii illuc ſedentes: q̃ quum allatæ eſſent, colligauit oẽs ĩ vnum faſciculum, iuſſitq; ſingulos Filiorum faſciculũ capere, atq; confringere. Illis ve-

rō confringere non valentibus,ſoluens poſtea faſciculum, tradidit ſingulas virgas eis frāgendas. Atq; illis ſtatim,faci leq; frāgentibus intulit. Ita & vos Filii mei, ſi vnanimes p ſtiteritis,inexpugnabiles vos hoſtibus,inuictoſq; præbe// bitis. Sin minus,ipſa veſtra æmulatio, atq; ſeditio opor// tunam vos prædam inimicis faciet. Hæc fabula innuit, æque res humanas facere, vel a concordia incremētū,vel diſcordia iacturam.

De Muliere,& Gallina. XV.

Mulier quædam vidua habebat Gallinam quotidie ſingula oua parientem. Sperans autem pro ſingulo bina oua pari turam,ſi plus tribuiſſet eſcarum,opipare educabat. Galli/ na vero pinguior effecta,ne unum quidem ouum parturi re poterat. Hæc fabula īnuit,quod homines propter luxū, & copiam rerum marceſcentes ab inſtituto retardantur.

De Morſo a Cane. XVI.

Admorſus a Cane quidā circuibat, ſingulos corrogans cu/ rationem. Nactuſq; quendam eſt, qui cognita mali quali tate,inquit. Si tu quidem Homo conualeſcere vis, ſume cruſtulam panis madefactam in ſanguine vulneris,& por rige Cani,qui te momordit comedendam. Cui ille deri// dens inquit. Ego me hercle ſi iſtud fecero,dignus ſum,qui ab omnibus huius vrbis canibus mordear. Hæc fabula in nuit,improbos homines,quum maxima beneficia accepe rint,tum maxime ad maleficia animari.

De duobus Amicis,& Vrſo. XVII.

Duobus Amicis vna iter faciētibus,fit Vrſus obuiā, quorū vnus perterritus in arborē ſcandens latuit. Alter vero, cū ſe imparē Vrſo fore,& ſi pugnare vellet,ſupatū iri ītellige

ret, pcidens ſimulabat ſe mortuũ eẽ. Vrſus aũt aduenien s aures, & occipitiũ olfaciebat. Illo, qui ſtratus iacebat uſq; cõtinente reſpirationẽ, ita mortuũ eſſe credens Vrſus abiit. A iunt. n. Vrſum nõ ſæuire in cadauer. Mox Alter, qui inter frondes arboris latuerat, deſcẽdẽs interrogat Amicum quidnã ad aurem Vrſus ſecum eſſet locutus. Cui Amicus inqt. Admonuit me, ne poſthac cum huiuſmodi Amicis iter faciam. Hæc fabula innuit, deuitandos eos amicos, qui periculoſo in tpe, ab auxilio præſtando reuocant pedem.

De Adulescentibus, & Coco XVIII.

Duo adoleſcentes obſoniũ a Coco mercati cõiter erãt. Cæterũ quũ Cocus quibuſdã negotiis domeſticis intẽderet, vacaretq;. Alter adoleſcẽtũ ptẽ obſonii in alterius ſinũ immiſit. Conquirẽti aũt Coco qui carnẽ ſubſtulerat, iurabat ſe nõ habere. Qui vero hẽbat, iurabat ſe nõ abſtuliſſe. Cocus vero intellecta adoleſcẽtum aſtutia, inqt. Et ſi me latet fur, tamẽ eũ, quem iuraſtis Deum non latebit. Hæc fabula innuit, q ſi hoĩes cælamus, Deũ nequaq̃ cælare poterimus.

De Arundine, & Olea. XIX.

Diſceptabãt Arũdo, & Olea de conſtantia, de fortitudine, & de firmitate. & Olea qdem probra Arundini ingerebat, vt fragili, & ad oẽm ventum vacillanti. Arundo autem obticebat, nõ longum tẽpus expectans. Nam cum ventus vehemens ingruiſſet, Arundo agitabat, refellebaturq;. Olea vero quum violentias ventorum reluctari vellet, confracta eſt. Hæc fabula innuit, eos qui fortioribus ad tempus cedunt potiores eſſe iis qui non cedunt.

De Tubicine. XX.

Erat Tubicen, qui in militia ſignũ caneret. Is interceptus ab

hoĩbus,ad eos, qui circũſiſtebãt proclamabat. Nolite me o viri innocuum,inſontemq́ occidere. Nullũ enim vnq̃ ego occidi. Quippe nihil buccinam aliud quam hanc tribam habeo:ad quem illi viciſſim cum clamore reſponderunt. Tu vero hoc ipſo magis trucidaberis, ꝙ quũ ipſe dimica re nequeas, cæteros potes ad certamen impellere. Hæc fa/bula innuit,ꝙ præter cæteros peccant,qui malos,& impor tunos Principes perſuadent ad inique agendum.

De Aucupe,& Vipera. XXI.

Auceps quidam ſumptis aucupatoriis retibus,ad venãdum ꝓceſſit,viſoq́ Turdo in cacumine arboris ſedente,cõpoſi/tas artificioſe arundines cum reti ad auem clanculũ admo/uebat,ſperãs illam ſe venari poſſe. Quod quũ agit, in altũ intuens,iacentẽ Viperam pedibus offendit,quæ exaſpera/ta dolore,hoĩem momordit. At ille iam deſidens, me miſe rum inquit, qui quum alterum venari volo,ipſe ab altero captus pereo. Hæc fabula innuit,fraudulentos homines ĩ/ſidias ſuas occultare,ſæpe tamen ab aliis idem ſuſtinere.

De Caſtore virilia ſibi amputante. XXII.

Caſtor præter cæteros quadrupedes in aqua durare dicitur, eiuſq́ genitalia ad artem medicã ſane vtilia eſſe. Tunc vbi videt ſe ab indagantibus hoĩbus captũ iri(nouit enim quã obrem indagetur)ipſe ſibi genitalia præcidit, eaq́ ad inſe/quentes proiiciẽs hoc modo incolumis euadit. Hæc fabu/la innuit,huius exemplo prudentes debere pro adipiſcen da ſalute nullam rationem habere fortunarum.

De Delphino,& Thunno. XXIII.

Thunnum quum delphinus inſequeretur præcipiti curſu, & iã iã capiẽdus eſſet,in anfractũ quẽdã ſe intruſit. Delphi

nuſq; ad alterũ ſimilẽ impetu ipſo illiſus eſt, ad quẽ Thun-
nus reſpiciens, iamq; expirantem videns, inquit. Iam mihi
mors non eſt moleſta, videns eum, qui mihi cauſa mortis
eſt mecum morientem. Hæc fabula innuit, æquo animo fer-
re homines calamitates, quum eos propter quos in calami
tate ſunt, calamitoſos aſpiciunt.

De Cane, & Lanio. XXIIII.

Canis qdã inſiliit in Macellũ, Lanio in aliqua re occupato,
& erepto pecoris corde fugiebat. ad quem Lanius conuer
ſus, fugiẽtemq; aſpiciens inquit, o Canis vbicũq; fueris te
obſeruabo, non enim ſubſtuliſti, ſed mihi cor dediſti. Hæc
fabula innuit, iacturam ſemper eſſe hominibus doctrinã.

De Vate quodam. XXV.

Vaticinator qdã in foro ſedẽs ſermocinabat̃, quum qdã ſibi
ꝓſto fuit, trepidãſq; denunciat fores domus eius refractas
eẽ, oĩaq; direpta, q̃ in domo fuiſſent: ad quem nuntium Va
ticinator gemens, ꝑperanſq; curſu ſe domum recipiebat:
quem currentem quidã intuens, o tu inquit, qui aliena ne-
gotia te diuinaturũ ꝑmittis, certe tua nõ diuinaſti. Hæc fa
bula ad eos ſpectat, qui res ſuas non recte adminiſtrantes,
alienas, q̃ nihil ad eos ꝑtinẽt, ꝓuidere, & cõſulere conãtur.

De Ægroto, & Medico. XXVI.

Aegrotus qdam a Medico ĩterrogatus, quonã modo ſe ha-
buiſſet. præter modũ rñdit in ſudorẽ ſe fuiſſe reſolutum.
Cui Medicus, iſtud inqt bonũ eſt. Secũdo vero ab ipſo ite
rũ interrogatus, quonã mõ ſe haberet. rñdit algoribus cor
reptus, diu vexatus ſum, & id quoq; Medicus inqt bonũ
eſt. Tertio, quũ ab eo Medico interrogaret̃, rñdit, ꝓfluuio
corpis debilitatus ſum. Iſtud ẽt bonum eſt inqt Medicus.

Poſtea autem a familiari quodam interrogatus, quo mo/dò habes o amice? reſpõdit, etiam, atq; etiã bene habeo, ſed morior. Hæc fabula innuit, arguendos aſſentatores.

De Aſino, & Lupo. XXVII.

Aſinus calcato ligni aculeo claudicabat, conſpectoq; Lupo, ait, o Lupe en præ cruciatu morior, futurus eſca, aut tua, aut Vulturum, aut Coruoꝝ. Vnũ modo abs te munus flagito. Educ prius de pede aculeum, vt moriar ſaltẽ ſine cru/ciatu. Tunc Lupus ſummis dentibus aculeum mordicus prehendens eduxit. Aſinus vero doloris oblitus, ferratos calces in faciem Lupi impegit, fractiſq; illius fronte, naribus, dentibus, aufugit. Lupo ſe ipm accuſante, ac merito ſibi id eueniſſe dicente. q qui didicerat eſſe Lanius iumentorum, nunc illorum volebat eſſe Chirurgicus. Hæc fabula innuit, q qui ſua artificia deſerunt, tranſferentes ad aliena ipſis non apta, & in deriſum veniunt, & in diſcrimen.

De Aucupe, & Merula. XXVIII.

Auceps tetẽderat volucribus retia, hũc eminus intuẽs Merula pcõtabat, qd negotii ageret, ille rñdit ſe cõdere vrbem, abiitq; lõgius, & ſeſe abdidit. Merula vero illius verbis fi/dẽ hñs, accedẽs ad eſcã iuxta retia oppoſitã, capta eſt. accurrenteq; Aucupe, inqt, o hõ, ſi tu qdẽ talẽ urbẽ cõdis, haud multos ĩuenies incolas. Hæc fabula innuit, eo maxime mõ rẽ priuatã, & rẽ publicã deſtrui, quũ ꝑſides ſæuitiã exercẽt.

De Viatore. XXIX.

Viator lõgũ ingreſſus iter, vouit ſi qd inueniſſet, eius dimi/diũ Ioui ſe oblaturũ. Inuẽta aũt poſtea in itinere Pera pal/mulaꝝ, amygdalarũq; plena, comedit oẽs palmulas, amygdalaſq;. Sed haꝝ nucleos, illarum putamina, & cortices, ad

aram quādam obtulit, inquiens, habes Iupiter quod tibi voueram, quod enim inueni, eius & interiora, & exteriora tibi offero. Hæc fabula innuit, auarum propter pecuniæ cupiditatem, etiam Diis moliri fallacias.

De Puero, & Matre. XXX.

Puer quidā in ſchola condiſcipuli furatus tabellam alphabetariam, attulit matri ſuæ, a qua non caſtigatus quotidie magis furabatur. Procedente autem tēpore, cœpit furari maiora. Tandem a magiſtratu deprenſus, ducebatur ad ſupplicium, Matre vero ſequente, ac vociferante. rogauit ille ſatellites, vt pauliſper cum ea ad aurem loqui permitterēt, q̄bus permittētibus, & Matre feſtinabunda aurem ad os filii admouente. Ille auriculam maternam dētibus euulſit: & quū mater, cæteriq; increparent, nō modo vt furem, ſed in parentem ſuam impium, inquit. Hæc mihi, vt perderer, cauſa extitit. Si enim me tabellam alphabetariam furatum increpaſſet, ſiue caſtigaſſet, nequaq̄ ad vlteriora ꝑgreſſus, nunc ad ſuppliciū ducerer. Hæc fabula īnuit, quod qui inter initia peccādi nō coercent̄, ad grauiora flagitia euadūt.

De Paſtore artem nauticam exercēte. XXXI.

Paſtor in loco maritimo gregē paſcebat, qui cū videret mare tranquillū, īceſſit cupido nauigationē faciēdi ad mercatū. Itaq; venūdatis ouibus, emptiſq; palmaꝝ ſarcinis nauigabat. Oborta aūt vehemēti tēpeſtate, & naui mergi periclitante. oē pōdus nauis in mare deiecit, vixq; euaſit, exonerata naui. Cæterū poſt dies non paucos veniēte quodam, & tranquillitatem maris admirante (erat enim ſane tranqllū) reſpondens inquit, palmulas iterum vult, quantum intelligo, ideoq; immotū ſeſe fore oſtendit. Hæc fabula innuit,

eruditiores effici homines,damno,atq; periculo.

De Filio cuiuſdam Senis,& Leone. XXXII.

Filium Senex quidã habebat vnicũ,generoſi animi,& venaticorum canũ amatorem:hunc per quietẽ viderat a Leone trucidari.Territus,ne forte ſomnium hoc aliquãdo ſequeretur euentus,extruxit domũ quãdam quãpolitiſſimã,& laquearibus ac feneſtris amœniſſimã. Illuc inducẽs Filiũ, aſſiduus illi cuſtos inhærebat. Depinxerat.n.ea in domo ad oblectationem Filii omne animalium genus,in quibus & Leonem.Aduleſcens hæc inſpiciens eo amplius moleſtiæ cõtrahebat. Quadam autẽ vice propius ſtans Leoni inqt,o truculentiſſima fera,ꝓpter te,& ꝓpter inane ſomnium patris mei in hac domo aſſeruor,velut ĩ carcere.Quid tibi faciã?& hæc dicẽs,manũ parieti incuſſit,oculum Leonis eruere volens,& in clauo qui illic latebat offendit:qua ex ꝑcuſſione manus emarcuit,ſuccreuitq; ſanies,& febris ſubſecuta eſt,breuiq; tẽpore Aduleſcẽs ẽ mortuus.Ita Leo aduleſcẽtẽ occidit,nihil adiuuãte patris ſophiſmate. Hæc fabula innuit,quæ ventura ſunt,deuitare poſſe neminem.

De Caluo crines externos gerẽte ꝓ natiuis. XXXIII.

Caluus qdam mentitos crines gerẽs,dum equo vehebat̃,ecce ſibi validior vẽtus illos de capite ſuſtulit. riſus ſtatĩ magnus a præſiſtẽtibus excitabat̃,& ille inhibito curſu,ad illos inqt,qd miꝝ ſi crines,qui nõ erant mei,a me receſſerũt. Illi quoq; receſſerũt,q mecũ fuerãt nati.Hæc fabula ĩnuit, nõ debere nos mœrere ob amiſſas opes.Quod.n.naſcẽtes a natura nõ accepim⁹,id nõ põt nobiſcũ ꝑpetuo ꝑmanere.

Æſopi Fabularum.xxxiii.Finis.

Ex quadam Epiſtola Thadæi Vgoleti ad D. Peregrinum Poſthumum Loticum præſbyterum Parmenſem.

QVod autem quæris Romulus ne Æſopi fabellas ſoluta oratione: an carmine Elego latinas fecerit, vt pleriq; omnes opinantur paucis reſpondebo, ne in minima re, ac parum vtili obſeruationis pene puerilis crimine accuſer, tanq̃ e muſca facturus Elephantum. Romulus hic homo, vt illa ferebant tẽpora, haud indoctus Æſopi fabellas, abſq; controuerſia, ſoluta oratione interpretatus eſt; quemadmodum in multis cum publicis, tum priuatis bibliothecis vidimus: quarum nomina citare noluimus, vt aliter credentes opinioni ſuæ libentius faueãt: perſuaſumq; habeant (ſi diis placet) fabellas Æſopi Elego carmine ſcriptas Romuli eſſe interpretationem: cum tamen conſtet Salonem municipalem noſtrum illorum eſſe autorem. Quod ne dum veteres inſcriptiones teſtantur: ſed & codex vetuſtus de vita Æſopi, qui eſt apud Thomã Ma ctecodam bonarum literarum profeſſorem haud ignobilem. Eius codicis verba adſcripſi, nequis id a me forte fictum ſuſpicetur.

¶ Salo autem poeta Parmenſis dum ſtuderet Athenis eaſdẽ fabulas de græco in latinum noſtris moribus aptando metricẽ compoſuit.

❡ PROLOGVS SALONIS POETÆ PARMENSIS IN FABVLAS ÆSOPI.

VT iuuet & proſit conat᷒ pagina præſens:
Dulcius arrident ſeria picta iocis.
Hortulus iſte parit fructũ cũ flore:fauorẽ
Flos & fructus emunt.hic nitet.ille ſapit.
Si fructus plus flore placet,fructum lege,ſi flos
Plus fructu:florem.ſi duo:carpe duo.
Ne mihi torpentem ſopiret inertia ſenſum:
In quo peruigilet mens mea mouit opus.
Vt meſſis pretium de vili ſurgat agello,
Verbula ſicca deus complue rore tuo.
Verborum leuitas morum fert pondus onuſtũ,
Et nucleum cælat arida teſta bonum.

De Gallo,& Iaſpide. I.

Dum rigido fodit ore fimũ,dũ quæritat eſcam,
Dum ſtupet inuenta iaſpide gallus ait.
Res vili pretioſa loco,natiq; decoris,
Hac in ſorde manens,nil mihi meſſis habes.
Si tibi nunc eſſet,qui debuit eſſe,repertor.
Quem limus ſepelit viueret arte nitor.
Nec tibi conuenio:nec tu mihi:nec tibi proſum:
Nec mihi tu prodes,plus amo cara minus.
❡ Tu gallo ſtolidum,tu iaſpide pulchra ſophiæ
Dona notes.ſtolido nil ſapit iſta ſeges.

De Lupo,& Agno. II.

Eſt lupus,eſt agnus:ſitit hic,ſitit ille:fluentem
Limite non vno quærit vterq; ſiti.

In ſummo bibit amne lupus:bibit agnus in imo.
Hunc timor impugnat,verba mouente lupo.
Rupiſti potumq; mihi,riuoq; decorem.
Agnus vtrunq; negat ſe ratione tuens.
Nec tibi,nec riuo nocui.nam prona ſupinum
Neſcit iter:nec adhuc vnda nitore caret.
Sic iterum tonat ore lupus:mihi damna minaris?
Non minor agnus ait:cui lupus immo facis.
Fecit idem pater ante tuus ſex menſibus actis:
Cum bene patrizes crimine patris obi.
Agnus ad hæc,tanto non vixi tempore,prædo
Sic tonat,an loqueris furcifer?huncq; vorat.
¶ Sic nocet innocuo nocuus.cauſamq; nocendi
Inuenit.hi regnant qualibet vrbe lupi.

De Rana,& Mure. III.

Muris iter rũpente lacu,venit obuia muri
Rana loquax:& opem pacta nocere cupit.
Omne genus peſtis ſuperat mens diſſona verbis,
Cum ſentes animi florida lingua polit.
Rana ſibi filo murem confœderat:audet
Nectere fune pedem,rumpere fraude fidem.
Pes coit ergo pedi:ſed mens a mente recedit.
Ecce natant.trahitur ille.ſed illa trahit.
Mergitur,vt ſecum murem demergat:amico
Naufragium faciens naufragat ipſa fides.
Rana ſtudet mergi,ſed mus emergit,& obſtat
Naufragio.vires ſuggerit ipſe timor.
Miluus adeſt.miſerũq; truci rapit vngue duellũ.
Hic iacet:ambo iacent:viſcera rupta fluunt.

¶ Sic pereant qui ſe prodeſſe fatentur,& obſunt:
Diſcat in autorem pœna redire ſuum.

De Cane,& Oue. IIII.

In cauſam canis vrget ouem.ſedet arbiter:audit.
Reddat ouis panem vult canis.illa negat.
Pro cane ſtat miluus,ſtat vultur,ſtat lupus:inſtant:
Panem,quem pepigit reddere,reddat ouis.
Reddere non debet,nec reddere iure tenetur.
Et tamen,vt reddat,arbiter inſtat oui.
Ergo ſuum,licet obſtet hiems,præuendit amictum.
Et Boream patitur vellere nuda ſuo.
¶ Sæpe fidem falſo mendicat ineptia teſte.
Sæpe dolet pietas criminis arte capi.

De Cane portante carnem. V.

Dum canis ore gerit carnem.caro porrigit vmbram.
Vmbra cohæret aquis:has canis vrget aquas.
Spem carnis plus carne cupit: plus fœnore ſignum
Fœnoris.os operit:ſic caro:ſpeſq; perit.
¶ Non igitur debent pro vanis certa relinqui.
Non ſua ſi quis auet:mox caret ipſe ſuis.

De Leone,Oue,Capra,& Iuuenca. VI.

Vt ratione pari fortunæ munera ſumant.
Sumunt fœdus,ouis,capra,iuuenca,leo.
Ceruus adeſt.ceruum rapiunt.leo ſic ait.hæres
Primæ partis ero.nam mihi primus honor.
Et mihi defendit partem vis prima ſecundam.
Et mihi dat maior tertia iura labor.
Et pars quarta meum,niſi ſit mea,rumpet amorem
Publica ſolus habet:fortior ima premens.

¶ Ne fortem ſociet fragilis vult pagina præſens,
Nam fragili fidus neſciet eſſe potens.

De Fœmina nubente Furi. VII.

Fœmina dum nubit furi, vicinia gaudet.
Vir bonus, & prudens talia verba mouet.
Sol pepigit ſponſam. Iouis aures terra querelis
Perculit: & cauſam cur foret ægra dedit.
Sole necor ſolo. quid erit ſi creuerit alter?
Quid patiar? quid aget tanta caloris hiems?
¶ Hic prohibet ſermo lætum præbere fauorem:
Qui male fecerunt, vel mala facta parant.

De Lupo, & Grue. VIII.

Arcta lupum cruciat via gutturis oſſe retento
Mendicat medicam, multa daturus, opem.
Grus promiſſa petit de faucibus oſſe reuulſo.
Cui lupus, an viuis munere tuta meo?
Nonne tuum potui morſu præcidere collum?
Ergo tibi munus ſit tua vita meum.
¶ Nil prodeſt prodeſſe malis: mens praua malorum
Immemor accepti non timet eſſe boni.

De Cane pregnante, & alia cane. IX.

De partu querulam verborum nectare plenam
Pro cane mota canis ſuſcipit æde canem.
Hæc abit, illa manet: hæc curſitat, illa quieſcit.
Huic tamen a partu rumpitur illa quies.
Illa redit: reddiq; ſibi ſua iura, precatur.
Obſerat hæc aurem: nec minus aure domum.
Plus pce poſſe minas putat hæc, plus bella duobus.
Hæc ſcit poſſe minas plus prece: bella minis.
Cum dolor hanc armet: plus matrem filius armat.

Cedit ſola gregi.iuſtaq; cauſa perit.
¶ Non ſatis eſt tutum mellitis credere verbis.
Ex hoc melle ſolet peſtis amara ſequi.

De Homine,& Colubro. X.

Dum niue canet humus, glacies dū ſopit aquarū
Curſus:in colubrum turbida ſæuit hiems.
Hunc videt,hunc reficit hoīs clementia.ventum
Temperat huic tecto:temperat igne gelu.
Ore ſerit virus coluber,ſic toxicat ædem.
Hoſpes ait colubro.non rediturus abi.
Non exit coluber,nec vult exire:ſed hæret,
Amplectenſq; virum ſibila dira mouet.
¶ Reddere gaudet homo nequā ꝓ melle venenū.
Pro fructu pœnam:pro pietate dolum.

De Apro,& Aſello. XI.

Audet aſellus aprum riſu temptare proteruo.
Audet iners forti dicere:frater aue.
Vibrat aper pro voce caput:nam verba ſuperbit
Reddere.ſed dentem vix tenet ira trucem.
Sus tamen iſta mouet:vilem dens nobilis eſcam
Spernit.deſidia tutus es ipſe tua.
¶ Non debet ſtolido lædi prudentia riſu.
Nec ſtolidus doctum debet adire iocis.

De Mure ruſtico,& vrbano. XII

Ruſticus vrbanum mus murem ſuſcipit æde.
Commodat & mentem:menſaq; mente minor.
In tenui menſa ſatis eſt immenſa voluntas.
Nobilitat viles frons generoſa dapes.
Facto fine cibis vrbanum ruſticus audit.
Vrbani ſocius tendit in vrbis opes.

Ecce penu ſubeunt:inſeruit amicus amico.
Inuigilant menſæ:fercula menſa gerit.
Commendat,conditq; cibos clementia vultus.
Conuiuam ſatiat plus dape frontis honor.
Ecce ſeræ clauis immurmurat:hoſtia latrant.
Ambo timent.fugiunt,nec tamen ambo latent.
Hic latet:hic latebras curſu mendicat inepto.
Aſſuitur muro reptile muris onus.
Blanda penu clauſo parcit fortuna timori.
Ille tamen febrit teſte tremore timor.
Exit qui latuit,timidum ſic lenit amicum.
Gaude carpe cibos;hæc ſapit eſca fauum.
Fatur qui timuit:latet hoc ſub melle venenum,
Fellitumq; metu non puto dulce bonum.
Quam timor obnubit non eſt ſincera voluptas.
Non eſt ſollicito dulcis in ore fauus.
Rodere malo fabam:q̃ rodi perpete cura.
Degenerare cibos cura diurna facit.
His opibus gaude,qui gaudes turbine mentis.
Pauperiem ditet pax opulenta mihi.
Hæc bona ſolus habe:quæ ſunt tibi dulcia ſoli.
Det pretium dapibus vita quieta meis.
Finit verba:redit.præponit tuta timendis.
Et quia ſumma timet.tutius ima petit.
¶ Pauperies:ſi læta venit ditiſſima res eſt.
Triſtior immenſas pauperat vſus opes.

De Vulpe,& Aquila. XIII.

Dum vulpes aquilam pro rapta prole perungit.
Melle precum:prædam reddere neſcit auis.

Præda

Præda gemit: nidiq; timet cibus eſſe guloſi.
Sed redimit natos vtilis arte parens.
Arboreum zonat ſtipulis & vimine truncum.
In ſtipulam docto dirigit ore facem:
In pullos aquilæ coniurat copia fumi.
Hanc tamen & vulpem prouida placat auis.
¶ Non ſit, qui ſtudeat, quia maior, obeſſe minori:
Cum bene maiori poſſit, obeſſe minor.

De Aquila, & Teſtudine. XIIII.

Pes aquilæ prædo teſtudinis aera ſcindit.
Hac ſua concha tegit: cornua longa latent:
Hoc monitu cornix aquilam præmunit: ineptum
Fers onus: at fiet vtile crede mihi.
Quod geris in concha cibus eſt: tibi ſurripit illum
Concha cibum. cõcham frange: cibuſq; cadet.
Vt concham lanies pro viribus vtere ſenſu.
Hanc, ſi celſa cadet, ſaxea franget humus.
Ingenium vires ſuperat: prudentia ſumma eſt
Credere prudenti, lingua miniſtra necis.
¶ Decipientis homo ſubuerſus turbine linguæ,
Corruit, & fortes iſta procella rapit.

De Vulpe, & Coruo. XV.

Vulpe gerente famem, coruum gerit arbor, & eſcã
Ore gerens coruus, vulpe loquente, ſilet.
Corue decore decens cycnum candore parentas.
Si cantu placeas, plus aue quaq; places.
Credit auis, pictæq; placent præludia linguæ.
Dum canit vt placeat: caſeus ore cadit.
Hoc fruitur vulpes: inſurgunt tædia coruo.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Aſperat in medio damna dolore pudor.
℄ Fellitum patitur riſum: quem mellit inanis
Gloria. vera parit tædia falſus honor.

De Leone ſene. XVI.

Irretit miſerum grauitas annoſa leonem.
Inglaciat corpus, corq; ſenile gelu.
Inſtat aper: penſat veteri pro vulnere vulnus.
Frontis eum telo taurus vtroq; fodit.
Sæuit aſellus iners, & frontem calce ſigillat.
Hoc ſolo gemitu vindicat acta leo.
Omnia qui vici me vincunt omnia. dormit
Vis mea: dormit honor: dormit honoris opus.
Cui nocui nocet ecce mihi: multiſq; peperci,
Qui mihi non parcunt. pro pietate nocent.
℄ Hunc timeat caſum, qui ſe non fulcit amico.
Nec dare vult felix, quam miſer optat opem.

De Catulo, & Domino. XVII.

Murmuris & caudæ ſtudio teſtatus amorem
Nunc lingua catulus, nūc pede palpat herum.
Gaudet herus, comitq; canem, comitemq; ciborū
Efficit. alludit turba miniſtra cani.
Arte pari, ſimileſq; iocos, ſimilemq; fauorem
Lucrari cupiens inquit aſellus iners.
Me catulo præfert vitæ nitor: vtile tergum.
Nec placeo fructu: ſed placet iſte iocis.
Ludam, lude, places: ſic ludit tempore viſo.
Vt ludo placeat ludit: & inſtat hero.
Blandiri putat ore ſonans: humeriſq; priorum
Preſſus mole pedum: ſe putat eſſe pilum.

Clamat herus: vult clamor opē: ſubit ordo clientū
Multa domat multo verbere: claua reum.
℄ Quod natura negat, nemo feliciter audet.
Diſplicet imprudens vnde placere ſtudet.

De Leone, & Mure. XVIII.

Frigida ſopito blanditur ſilua leoni.
Curſitat hinc murum ludere prompta cohors.
Preſſus mure leo murem capit: ille precatur.
Iſte precem librat. ſupplicat ira preci.
Hæc tamen ante mouet animo, qd mure perēpto
Laudis emes? ſummum vincere parua pudet.
Si nece dignetur murem leo: nonne leoni
Dedecus: & muri cœperit eſſe decus?
Si vincat minimum ſummus: ſic vincere uinci eſt.
Vincere poſſe decet: vincere crimen habet.
Si tamen hoc decus eſt, & laus ſic vīcere: laus hæc:
Et decus hoc, minimo fiet ab hoſte minus.
De pretio victi pendet victoria. victor
Tantus erit, victi gloria quanta fuit.
Mus abit: & grates reddit, ſi reddere poſſit
Spondet opem: ſolus fit mora parua dies.
Nam leo rete ſubit, nec prodeſt viribus vti.
Sed prodeſt querulo murmure damna loqui.
Mus redit: hunc reperit: cernit loca: vincula rodit:
Hac ope penſat opem: ſic leo tutus abit.
Rem potuit tantam minimi prudentia dentis.
Cui leo dans veniam ſe dedit ipſe ſibi.
℄ Tu qui ſumma potes ne deſpice parua potentē:
Nam prodeſſe poteſt ſiquis obeſſe nequit.

Morbi mole iacet miluus,matremq; precatur,
Vt ſuperis pro ſe det ſacra,detq; preces.
Mater ait:mi nate deos,& ſacra deorum
Turbaſti:recolunt impia facta dei.
Criminis vltores penſant pro crimine pœnam.
Cum ſacra turbares pœna timenda fuit.
Te cogit timor eſſe pium:te pœna fidelem.
Hic timor,hæc pietas cum nece ſera venit.
℄ Qui maculat vitam,mundas cur incolit aras?
Quem ſua facta premunt,cur aliena leuant?

De Hirundine,& Auibus. XX.

Vt linum pariat de lini ſemine,ſemen
Nutrit humus.ſed aues tangit hirundo metu.
Hic ager:hoc ſemen nobis mala vincla minat:
Vellite pro veſtris ſemina ſparſa malis.
Turba fugit ſanos monitus,vanoſq; timores
Arguit.exit humo ſemen,& herba viret.
Rurſus hirundo monet inſtare pericula,rident
Rurſus aues:hominem placat hirundo ſibi.
Cumq; viris habitans cantu blanditur amico:
Nam præuiſa minus lædere tela ſolent.
Iam metitur linum:iam fiunt retia:iam vir
Fallit aues:iam ſe conſcia culpat auis.
℄ Vtile conſilium qui ſpernit:inutile ſumit:
Qui nimis eſt tutus.retia iure ſubit.

De Athenienſibus carentibus Rege. XXI.

Fabula nata ſequi mores, & pingere vitam.
Tangit quod fugias,quodq; ſequaris iter.

Rege carens, nec regis inops, ſine lege, nec exlex.
Abſq; iugo geſſit Attica terra iugum.
Libertas errare negans ſe ſponte coegit.
Et pudor ob legem fortior enſe fuit.
Ne libitum faceret fecit plebs libera regem:
Et quæ non potuit pellere iuſſa tulit.
Rex cœpit laniare truces: punire nocentes.
Quæq; leuanda leuans, quæq; premenda premẽs.
Hos onerat nouitas ciues in lege nouelli
Quæ leuiter poſſent, vix potuere pati.
¶ Vrbem triſte iugum querula ceruice gerentem
Æſopus tetigit: conſona verba mouens.

De Ranis petentibus regem. XXII

Dum nihil auderet ludentes lædere ranas:
Supplicuere Ioui ne ſine rege forent.
Iuppiter huic voto riſum dedit. auſa ſecundas
Rana preces: ſubitum ſenſit in amne ſonum.
Nam Ioue dante trabem, trabis ictu flumine moto
Demerſit ſubitus guttura rauca timor.
Placato rediere metu: videre tigillum
Stando procul regem pertimuere ſuum.
Vt nouere trabem per ſe non poſſe moueri:
Pro duce fecerunt tertia vota Ioui.
Ira Iouem mouit: regem dedit: intulit hydrum:
Hydrus hiante gula cœpit obire lacum.
Clamitat ecce lacus morimur: pie Iuppiter audi,
Iuppiter exaudi, Iuppiter affer opem:
Nos ſepelit venter: noſtri ſumus eſca tyranni.
Aufer cædis opus: redde quietis opes.

Ille refert, emptum longa prece ſerte magiſtrum.
Vindicet æternus otia ſpreta metus.
Omne boni pretium nimio vileſcit in yſu:
Fitq; mali guſtu dulcius omne bonum.
Siqs habet qđ habere decet: ſit lætus habendo.
Alterius non ſit, qui ſuus eſſe poteſt.

De Columbis petentibus regē. XXIII.

Accipitrem milui pulſuræ bella columbæ
Accipiunt regem. rex magis hoſte nocet.
Incipiunt de rege queri: quod ſanius eſſet:
Milui bella pati, q̄ ſine Marte mori.
Si quid agis, prudenter agas, & reſpice finem.
Ferre minora volo, ne grauiora feram.

De Fure, & Cane. XXIIII.

Fure vocante canē prætenſi munere panis.
Spreto pane canis talia verba mouet.
Vt ſileam tua dona volūt: furtiſq; laborant.
Eſſe locum. panem ſi ferō: cuncta feres.
Fert munus mea damna tuū: latet hamus in eſca.
Me priuare cibo cogitat iſte cibus.
Non amo nocturnum panem plus pane diurnō.
Aduena plus noto non placet hoſtis hero.
Non rapiet nox vna mihi bonā mille dierum.
Nolo ſemper egens eſſe: ſemelq; ſatur.
Latratu tua furta loquar niſi ſponte recedas.
Hic ſilet, ille manet: hic tonat, ille fugit.
Si tibi quid detur, cur detur reſpice. ſi des,
Cui des ipſe nota: teq; guloſe doma.

De Lupo, & Succula. XXV.

Vult lupus, vt pariat maturum ſuccula fœtum:
Seq; noui curam ſpondet habere gregis.
Sus ait hac cura careas mihi nolo miniſtres.
Horrent obſequium viſcera noſtra tuum.
I procul: vt tutos liceat mihi fundere fœtus.
I procul: & pietas hæc erit apta mihi.
Pro natis natura iubet timuiſſe parentem.
Fine dato verbis, hic abit: illa parit.
ℭ Tēpore non omni non omnibus omnia credas.
Qui miſere credit: creditur eſſe miſer.

De Terra tumente. XXVI.

Terra tumet: tumor ille gemit: gemituq; fatetur
Partum. pene perit ſexus vterq; metu.
Dum tumeat tellus monſtrat ſe monſtra daturam.
Dicunt, & trepidant, & prope ſtare timent.
In riſum timor ille redit. nam turgida murem
Terra parit. iocus eſt qui timor ante fuit.
ℭ Sæpe minus faciunt hoīes, qui magna minant̄.
Sæpe gerit nimios cauſa puſilla metus.

De Agno, & Lupo. XXVII.

Cum grege barbato dum ludit iunior agnus:
Tendit in hunc menti diſſona verba lupus.
Cur olidam ſequeris munda plus matre capellā?
Lac tibi præberet dulcius ipſa parens.
Eſt prope feſtina. matrem pete. munere matris
Lac bibe: nam ſeruat vbera plena tibi.
Agnus ad hæc: pia capra mihi lac dulce propinat.
Me vice matris alit: me vice matris amat.
Non mihi ſed domino prodeſt me viuere. viuo

Vt metat in tergo vellera multa meo.
Ergo mihi præſtat nutriri lacte caprino:
Quam lac matris habens mergar in ore tuo.
Omnes vincit opes ſecuram ducere vitam.
Pauperius nihil eſt:q̃ miſer vſus opum.
¶ Nil melius ſano monitu·nil peius iniquo.
Conſilium ſequitur certa ruina malum.

De Cane,& Domino. XXVIII.

Armauit natura canē pede,dente,iuuenta.
Hinc leuis:inde vorax:fortis & inde fuit.
Tot bona furat̃ ſenium.nam robore priuat
Corpus:dente genas:& leuitate pedes.
Hic leporem prehendit:fauces lepus exit inermes.
Elumbem domini verberat ira canem:
Reddit verba canis:dum me pia pertulit ætas,
Nulla meos potuit fallere præda pedes.
Defendit ſenii culpam laus ampla iuuentæ.
Pro ſene qui cecidit facta priora vigent.
Nullus amor durat niſi fructus ſeruet amorem.
Quilibet eſt tanti munera quanta facit.
Magnus eram dū magna dedi.ſed mucidus annis
Vileo:de veteri mentio nulla bono.
Si laudas qđ erā:quod ſum culpare proteruū eſt,
Si recipis iuuenem pellere turpe ſenem.
¶ Se miſere ſeruire ſciat,qui ſeruit iniquo.
Parcere ſubiectis neſcit iniquus amor.

De Leporibus fugientibus. XXIX.

Silua ſonat:fugiunt lepores:palus obuiat,hæret,
Fit mora:reſpiciunt ante,retroq; timent.

Dum librant in mente metus ſe mergere pacti.
Se metui,& ranas ſtagna ſubire vident.
Vnus ait ſperare licet:non ſola timoris
Turba ſumus:vano rana timore latet.
Spem licet amplecti.ſpes eſt via prima ſalutis.
Sæpe facit metui non metuenda metus.
Corporis eſt leuitas,& mentis inertia nobis:
Iſta fugæ cauſam ſuggerit,illa fugam.
Sic timeat quicunq; timet:ne mole timoris
Spe careat:grauis eſt ſpe fugiente timor.
¶ Speret qui metuit:morituros viuere vidi
Spe duce.victuros ſpe moriente mori.

De Capra,& Hædo. XXX.

Capra cibum quærens hædum cōmendat ouili:
Hunc illi ſolida ſeruat ouile ſera.
Natum cauta parens monitu præmunit amico,
Vt lateat:nec ſit in ſua damna vagus.
Hic latet:ecce lupus mouet hoſtia.voce capellam
Exprimit:vt pateant hoſtia clauſa petit.
Sta procul hædus ait:caprizas gutture falſo.
Cum male caprizes te procul eſſe volo.
Quod mea ſis mater mentitur imago loquendi.
Rimula qua video te docet eſſe lupum.
¶ Inſita natorum cordi doctrina parentum
Cum pariat fructum.ſpreta nocere ſolet.

De Homine,& Angue. XXXI.

Ruſtica menſa diu nutritum nouerat anguem.
Humanam potuit anguis amare manum.
Gratia longa viri ſubitā mutatur in iram.

Ira per anguineum dirigit arma caput.
Vulneris autor eget: ſe vulnere credit egenum:
Angui pro venia ſupplicat: anguis ait.
Non ero ſecurus, dum ſit tibi tanta ſecuris.
Dum cutis hæc memorat vulnera ſcripta ſibi.
Qui me læſit, item lædet, ſi lædere poſſet.
Expedit infido non iterare fidem.
Sed ſi te piguit ſceleris. ſcelus omne remitto.
Nam gemitus veniam vulnere cordis emit.
¶ Qui nocuit primo vult poſſe nocere ſecundo.
Quæ dedit infidus mella, venena puto.

De Ceruo, & Oue. XXXI.

Ceruus oui præſente lupo ſic intonat. amplum
Vas tritici debes reddere: redde mihi.
Sic lupus eſſe iubet: paret timor ille iubenti:
Namq; die fixo debita ſpondet ouis.
Fit mora: ceruus ouem vexat de fœdere. ceruo
Inquit ouis. non ſtant fœdera facta metu.
Me decuit præſente lupo quæcunq; fateri.
Me decuit fraudem pellere fraude pari.
¶ Cum timor in pacto ſedit: promiſſa timoris
A rent: nil fidei verba timentis habent.

De Muſca, & Caluo. XXXII.

Muſca premit caluũ: caluus vult lædere muſcã,
Vt muſcam feriat, ſe ferit: illa redit.
Caluus ait: te parca iubet vicinã iocari.
Si ferior rides, ſi feriare cades.
Soſpes ero decies ictus: ſemel icta peribis.
Eſt mea prompta mihi gratia: ſurda tibi.

¶ Iure poteſt lædi ludens:vt lædat in ipſum.
Vnde breuis cœpit læſio magna redit.

De Vulpe,& Ciconia. XXXIII.

Vulpe vocante venit:ſperatq; ciconia cœnam,
Fallit auem liquidus vulpe iocante cibus.
Cum bibat iſta cibum.ſolum bibit illa dolorem,
Hic dolor in vulpem fabricat arma doli.
Sunt pauci,mora parua,dies:auis inquit habemus
Fercula,quæ ſapiunt,dulcis amica veni.
Hæc venit:hæc vaſe in vitreo bona fercula condit.
At ſolam recipit formula vaſis auem.
Laudat opes oculo vaſis nitor:has negat ori
Formula:ſic geminant viſus,odorq; famem.
Sic vulpes ieiuna redit:ſic fallitur audens
Fallere:ſic telo læditur ipſa ſuo.
¶ Quod tibi non faceres,aliis feciſſe cauebis.
Vulnera ne facias,quæ potes ipſe pati.

De Lupo q́ īuenit caput marmoreū. XXXIIII.

Dum legit arua lupus:caput inuenit arte ſupbū,
Hoc beat humanis ars pretioſa genis.
Hoc lupus alterno voluit pede:verba reſoluit
O ſine voce genas:o ſine mente caput.
¶ Fuſcat,& extinguit cordis caligo nitores;
Corporis:eſt animi ſolus in orbe nitor.

De Graculo,& Pauone. XXXV.

Graculus inuento nitidi pauonis amictu
Se polit.& ſocias ferre ſuperbit aues.
Quem fore pauonem pauonis penna fatetur.
Pauonum generi non timet ire comes.

Pauo dolum ſentit: falſi pauonis honorem
Increpat. & domitam verbere nudat auem.
Nuda latet: ſocioſq; fugit: nimiumq; pudorem.
Sic putat: ac curuo corripit ore comes.
Aſſenſor nimius nimium ruit aptus in imis.
Eſt locus, hic leuis eſt, illa ruina grauis.
Qui plus poſſe putat ſua q̄ natura miniſtrat:
Poſſe ſuum ſuperans ſe minus ipſe poteſt.
Si tibi nota ſatis naturæ meta fuiſſet:
Nec vilis, nec inops, nec ſine veſte fores.
¶ Cui ſua non ſapiunt alieni ſedulus auceps.
Quod non eſt rapiens deſinit eſſe quod eſt.

De Mula, & Muſca. XXXVI.

Mula rapit curſum. nam mulam mulio cogit.
Mulæ muſca nocet vulnere, ſiue minis.
Cur pede ſopito curſum, tempuſq; moraris?
Te premo, te pungo: peſſima curre leuis.
Mula refert: quia magna ſonas: vis magna videri.
Nec tua facta nocent: nec tua verba mihi.
Nec te ſuſtineo: ſed eum, quem ſuſtinet axis,
Qui mea frena tenet: qui mea terga ferit.
¶ Audet in audacem timidus: fortiq; minatur
Debilis, audendi dum videt eſſe locum.

De Muſca, & Formica. XXXVII.

Muſca mouens lites formicam voce ſagittat.
Se titulis ornat turpiter ipſa ſuis.
Torpes merſa cauis: leuitas mihi quæritur auis.
Dat tibi foſſa domum: nobilis aula mihi.
Delitiæ ſunt grana tuæ: me regia nutrit

Menſa.bibis fecem:ſed bibo lene merum.
Quod bibis a ligno ſugis:mihi ſuggerit aurum
Quod bibo:ſaxa premis:regia ſerta premo.
Æde,cibis,potu,thalamis,cum regibus vtor.
Reginæ teneris oſcula figo genis.
Non minus vrentes mittit formica ſagittas:
Et ſua non modicum ſpicula fellis habent.
Ludo merſa cauis:neſcit tua pœna quietem:
Sunt mihi pauca ſatis:ſunt tibi multa parum.
Me lætam videt eſſe cauus.te regia triſtem.
Plus mihi grana placent,q̃ tibi regis opes.
Venatur mihi farra labor:tibi fercula furtum.
Hæc mihi pax mellit.toxicat illa timor.
Mundo farre fruor.tu fœdas omnia tactu.
Cum nulli noceam.cuilibet vna noces.
Eſt mea parcendi ſpeculum,tua vita nocendi.
Sunt mea quæ carpo.non niſi rapta voras.
Vt comedas viuis.comedo ne viuere ceſſem.
Me nihil infeſtat.te fugat omnis homo.
Vnde petis vitam.rapitur tibi vita palato.
Dulcia vina bibens,fel bibis acre necis.
Si negat ala tibi ventoſo victa flabello.
Aut nece vinceris,aut ſemiuiua iaces.
Si potes æſtiui dono durare fauoris.
Cætera cum parcant,non tibi parcet hiems.
¶ Dulcia pro dulci,pro turpi turpia reddi
Verba ſolent.odium lingua,fidemq; parit.

De Lupo,& Vulpe. XXXVIII.

Reſpondere lupo pro furti labe tenetur.

Vulpes.cauſa vocat:hic petit.illa negat.
Simius eſt iudex docti non errat acumen
Iudicis,arcanum mentis in ore legit.
Iudicium fingit poſcis quod poſcere fraus eſt.
Viſq; fidem de re,quam negat ipſa fides.
Tu bene furta negas:te vitæ purior uſus
Liberat.hanc litem pax domet.ira cadat.
Simplicitas veri fraus eſtq; puerpera falſi.
Eſſe ſolent vitæ diſſona verba ſuæ.
¶ Sordibus imbuti nequeunt dimittere ſordes:
Fallere qui didicit.fallere ſemper auet.

De Viro,& Muſtela. XXXIX.

Præda viri prædo murum muſtela precatur
Da veniam,debes parcere,parce mihi.
Quod caret hoſte domus.q; abeſt a ſorde fatetur
Eſſe meum.pro me te rogat,ergo faue.
Seruitio me redde tuo mihi redde laboris
Premia:pro dono ſit mea vita mihi.
Ille refert,operum debetur gratia menti.
Non operi:gratum mens bona reddit opus.
Nemo licet proſit:niſi vult prodeſſe.meretur.
Nam prodeſſe poteſt hoſtis obeſſe putans.
Cum mihi prodeſſes,mihi non prodeſſe volebas,
Hoſtibus ipſa meis,& meus hoſtis eras.
Non mihi monſtra necaris.ſed eras tibi ꝓuida ſoli:
Sic panem poteras rodere ſola meum.
Pane meo pinguis:mihi da pinguedinis vſum.
Damnis penſo necem,digna perire peri.
¶ Nil decorat factum,niſi facti ſola voluntas.

Non operis fructum:ſed noto mentis opus.

De Rana,& Boue. XL.

Equari vult rana boui.tumet illa:tumenti
Natus ait.ceſſa:pro boue tota nihil.
Rana dolet:meliuſq; tumet:premit ille tumentum.
Vincere non poterit:victa crepare potes.
Tertius iratàm vexat tumor,illa tumoris
Copia ſcindit eam:viſcera rupta fluunt.
¶ Cum maiore minor conferri deſinat.& ſe
Conſulat:& vires temperet ipſe ſuas.

De Leone,& Paſtore. XLI.

Sollicitus prædæ currit Leo:ſpina leonem
Vulnerat:offendit in pede merſa pedem.
Fit mora de curſu:leuitas improuida lapſum
Sæpe facit.læſo ſtat pede turba pedum.
Vix ægrum ſinit ire dolor:ſaniemq; fatetur.
Maior idem loquitur vulneris ipſe dolor.
Cum læſit miſeros fortuna medetur eiſdem.
Hoc eſt cur medicum plaga leonis habet.
Nam leo paſtorem reperit:paſtorq; leoni.
Pro dape tendit ouem:reſpuit ille dapes.
Supplicat:& plagam tenſo pede monſtrat.& illum
Orat opem.paſtor vulnera ſoluit acu.
Exit cum ſanie dolor,& pus cauſa doloris.
Hic blando medicam circuit ore manum.
Soſpes abit.meritiq; notas in corde ſigillat:
Tempore deleri gratia firma nequit.
Hic leo vincla ſubit:romanæ gloria prædæ,
Hunc habet,& multas miſcet arena feras.

Ecce necis potum paſtori culpa propinat.
Clauditur in mediis,& datur eſca feris.
Hunc leo præſenſit:petit hunc.timet ille,timenti
Hæc fera blanditur.ſperat,abitq; timor.
Nil feritatis habens ludit fera:cauda reſultat,
Dum fera manſueſcit,ſe negat eſſe feram.
Hunc tenet:hunc lingit:penſatq; ſalute ſalutem:
Nulla ſinit fieri vulnera.nulla facit.
Roma ſtupet:parcitq; viro:parcitq; leoni,
Hic redit in ſiluas:& redit ille domum.
¶ Non debet meritum turpis delere vetuſtas.
Accepti memores nos decet eſſe boni.

In uetuſtiſſimo codice ultimū carmen legitur hoc modo. Tempore deleri gratia firma nequit.

De Equo,& Leone. XXXXII.

Tondet equus pratum:petit hūc leo:cauſa leonem
Hæc mouet:vt fiat eſca leonis equus.
Inquit equo,mi frater aue:fruor arte medendi,
Et comes,& medicus ſum tibi.paret equus.
Sentit enim fraudes:& fraudi fraude reſiſtit.
Corde prius texens retia fraudis:ait.
Quæſitus,placiduſq; venis:te temporis offert
Gratia.te rogitat pes mihi ſente grauis.
Hic fauet:inſtat equo ſubiecto vertice calcem.
Imprimit,& ſopit membra leonis equus.
Vix fugit ille ſopor:vix audet vita reuerti.
Vix leo colla mouens reſpicit.hoſtis abeſt.
Sic leo ſe damnat:patior pro crimine pœnam.
Nam geſſi ſpeciem pacis:& hoſtis eram.
¶ Quod non es non eſſe velis:quod es eſſe fatere,
Eſt male quod non eſt:qui ſinit eſſe,quod eſt.

Gaudet equus faleris,freno,ſellaq; ſuperbit.
Iſta quidem ueſtit aureus arma nitor.
Obſtat aſellus equo:vicus premit arctus, aſellum
Vexat onus:tardat natus eundo labor.
Quod ſibi claudat iter,ſonipes inclamat aſello.
Occurris domino vilis aſelle tuo?
Vix tibi do veniam de tanti crimine faſtus.
Cui via danda fuit libera:dignus eram.
Supplicat ille minis:mutitq; timore ſilendo.
Fit timor:& ſurda præterit aure minas.
Seſſor equi declinat equo.dum vincere certat.
Vincitur,& curſum viſcera rupta negant.
Priuatur faleris:auro priuatur honeſto.
Hunc premit aſſiduo reda cruenta iugo.
Huic acuit tergum macies:labor vlcerat armos,
Hunc videt,inq; iocos audet aſellus iners.
Dic ſodes vbi ſella nitens?vbi nobile frenum?
Cur hæc eſt macies?cur fugit ille nitor?
Cur manet hic gemitus?cur illa ſuperbia fugit?
Vindicat elatos iuſta ruina gradus.
Stare diu nec vis,nec honor,nec forma,nec ætas
Sufficit in mundo.plus tamen iſta placent.
Viue diu,ſed viue miſer,ſocioſq; minores
Diſce pati.riſum det tua vita mihi.
¶ Pennatis ne crede bonis:te nulla poteſtas
In miſeros armet.nam potes eſſe miſer.

De Quadrupedibus,& Auibus. XLIIII.

Quadrupedes pugnant:auibus victoria nutat.

Spes onerata metu vexat vtrunq; gregem.
Linquit aues quæ ſumit auis de veſpere nomen.
Nec timet oppoſiti caſtra iuuare chori.
Armat aues aquilæ virtus,& viribus implet,
Et monitu:torpet altera turba metu.
Amplexatur aues vlnis victoria lætis.
Pro titulo pœnam tranſfuga ſumit auis.
Vellere nuda ſuo pro plumis vulnera veſtit.
Edictumq; ſubit ne niſi nocte volet.
Nō bonus eſt ciuis, qui præfert ciuibus hoſtē.
Vtiliter ſeruit nemo duobus heris.

De Philomela,& Accipitre. XLV.

Dū philomela ſedet ſtudiū mouet oris amœni.
Sic ſibi,ſic nido viſa placere ſuo.
Impetit accipiter nidum.pro pignore mater
Supplicat.alter ait plus prece carmen amo.
Nec prece,nec pretio.ſed amico flectere cantu
Me potes.ille ſilet.dulcius illa canit.
Mente gemit:licet ore canat,mens eius areſcit.
Cuius melifluum manat ob ore melos.
Impia fatur auis:ſordet modus iſte canoris:
Et laniat natum matre vidente ſuum.
Mater obit:nec obire poteſt:ſed viuit:vt ipſam
Vincat vita necem:plus nece cladis habens.
Cor matris patitur plus nati corpore:corpus
Rodit auis roſtro:cor fodit enſe dolor.
Veſtigat ſua pœna ſcelus,nam fraudibus vſo,
Aucupe fraudoſam viſcus ineſcat auem.
Fine malo claudi mala vita meretur:iniquus

Qua capit inſontes ſe dolet arte capi.

De Lupo,& Vulpe. XLVI.

Ditat præda lupum:ducit lupus otia longo
Fauſta cibo.vulpes inuidet:iſta mouet.
Frater aue.miror cur tanto tempore mecum
Non fueris:nequeo non memor eſſe tui.
Ille refert:pro me vigilat tua cura:precari
Numina non ceſſas,ne mea vita ruat.
Fraude tamen munita venis:falſoq; venenum
Melle tegis:dolor eſt copia noſtra tibi.
Extorquere paras aliquid:furtumq; minaris:
Sed mea furtiuam reſpuit eſca gulam.
Spreta redit:ſpretam ſtimulat dolor.apta dolori
Fraus ſubit.ad pecorum trāſuolat illa ducem.
Hunc mouet his verbis.tua gratia muneris inſtar
Sit mihi:namq; lupum dat mea cura tibi.
Hoſtem perde tuum:tuto latet hoſtis in antro.
Vir fauet:antra ſubit:hic necat enſe lupum.
Iſta lupi conſumit opes.ſed floret ad horam
Vita nocens.vulpes caſſe retenta gemit.
Cur nocui?nocet ecce mihi nocuiſſe nociuo:
Iure cado:cuius concidit arte lupus.
¶ Viuere de rapto vitam rapit.inuidus inſtans
Alterius damnis in ſua damna ruit.

De Ceruo ſpeculante ſe in fonte. XLVII.

Fons nitet argento ſimilis.ſitis arida ceruum
Hunc rapit.haurit aquas.ſe ſpeculat̃ aquis.
Hunc beat,hunc mulcet ramoſæ gloria frontis.
Hunc premit,hunc lædit,tibia macra pedum.

Ecce canes.tonat ira canum.timet ille.timenti
Fit fuga.culpati cruris adorat opem.
Siluæ clauſtra ſubit.cornu retinente moratur.
Crure neci raptum cornua longa necant.
¶ Spernere qđ proſit,& amare qđ obſit ineptũ eſt.
Quod fugimus prodeſt:& quod amamus obeſt.

De Viro,& Vxore. XLVIII.

Dum vir & vxor ament,vxorem priuat amato
Parca viro.nec eam priuat amore viri.
Coniugis amplectens tumulum pro coniuge:uexat
Vngue genas:oculos fletibus:ora ſono.
Hanc iuuat ipſe dolor:nequit hac de ſede reuelli
Grandine:ſeu tenebris:ſeu prece:ſiue minis.
Ecce reum damnat iudex:crux horrida punit.
In cruce cuſtodit tempore noctis eques.
Hic ſitit:ad tumulum vocat hũc & clamor,& ignis,
Orat aquæ munus.hæc dat,& ille bibit.
Ægrum nectareis audet cor iungere verbis.
Hunc vocat ad primum cura ſalutis opus.
Sed redit:& dulces monitus intexit amaro
Cordi:victa ſubit clauſtra doloris amor.
Vir metuens furtum furi ſuſpendia furis
Viſit.ſed viduam tactus amore petit.
Hanc amor ipſe ligat,fructumq́ ligurit amoris.
Hic redit ad furem,ſed loca fure carent.
Hic dolet hoc quæſtu,dolor hic inſtigat amicam.
Non bene ſeruato fure.tremore premor.
Rex mihi ſeruandum dederat,me regius enſis
Terret.& extorem me iubet eſſe timor.

Hæc ait inueni quæ ſpem tibi ſuſcitet artem?
Vir meus implebit in cruce furis onus.
Ipſa viri buſtum reſerat:pro fure catenat
Ipſa virum,reſtem ſubligat illa viro.
Huic merito ſuccumbit eques,ſuccumbit amori
Illa nouo.ligat hos firmus amore torus.
¶ Sola premit viuoſq; metu pœnaq; ſepultos
Fœmina:fœmineum non bene finit opus.

De Iuuene,& Thaide. XLIX.

Arte ſua Thais iuuenes irretit.amorem
Fingit:& ex ficto fructus amore venit.
A multis fert multa procis,ex omnibus vnum
Eligit:huic veri ſpondet amoris opes.
Sum tua,ſiſq; meus cupio plus omnibus,vnum
Te volo:ſed nolo munus habere tuum.
Percipit ille dolos,& fraudi fraude reſiſtit.
Sis mea,ſumq; tuus,nos decet æquus amor.
Viuere non vellem niſi mecum viuere velles,
Tu mihi ſola ſalus.tu mihi ſola quies.
Sed falli timeo,quia me tua lingua fefellit.
Præteriti ratio ſcire futura facit.
Vitat auis taxum,quam guſtu teſte probauit.
Fallere vult hodie ſi qua fefellit heri.
¶ Thaida ſi quis amat:ſua,non ſe credat amari.
Thais amore carens,munus amantis amat.

De Patre,& Filio. L.

Eſt pater.huic genitus.hic patri credere neſcit:
Nam facienda fugit:& fugienda facit.
Mens vaga diſcurrit,& menti conſonat ætas.

Mentis & ætatis turbine frena fugit.
Ira ſenis punit nati pro crimine ſeruos.
Inſtruit iſta ſenem fabula nata ſequi.
Cauta bouem,vitulumq; manus ſupponit aratro.
Hic ſubit.ille iugum pellit.arator ait.
Gaude lætus ara tu quem domat vſus arandi:
A boue maiori diſcat arare minor.
Non placet vt ſudes,ſed des exempla minori,
Qui pede:qui cornu pugnat abire iugo.
Sic domat indomitũ domito boue cautus arator.
Sic veterem ſequitur iunior ille bouem.
❡ Proficit exempli merito cautela docendi:
Maioriq; ſua credat in arte minor.

De Vipera,& Lima. LI.

Vipera fabrilem dapis anxia tendit in ædem:
Incipit & limam rodere.lima loqui.
Neſcis poſſe meum,quæ ſit mea gloria neſcis.
Dente meo pateris,non ego dente tuo.
In tenuem ferrum forti molo dente farinam.
Et cadit a tritu dura farina meo.
Ferrea potenti caſtigo tubera morſu.
Aſpera plano.ſeco longa.foranda foro.
Deliras igitur cum dente minaris inermi.
Rideo quod ferior.vulnera ferre gemis.
❡ Fortem fortis amet:nam fortem fortior angit.
Maiori timeat obuius ire minor.

De fœdere Lupoꝝ,& Ouium. LII.

Pugna lupis opponit oues,ouiumq; ſatelles
Eſt canis:eſt aries:hac ope fidit ouis.

Palma diu dormit:deſperat turba luporum:
Et ſimulans fœdus fœdere temptat ouem.
Fœdus vtrunq; fides iurato numine fulcit.
Id lupus,id ſimplex obſide firmat ouis.
Datq; lupis maleſana canes.recipitq; luporum
Pignora,nec metuit,nec ſua damna videt.
Cum natura iubet natos vlulare lupinos,
Turba lupina furit fœdera rupta querens.
Ergo pecus tutoris egens in viſcera mergit.
Præſide nuda ſuo ſic tumulatur ouis.
¶ Tutorem retinere ſuum tutiſſima res eſt:
Nam ſi tutor abeſt hoſtis obeſſe poteſt.

De Viro,& Secure,& Nemore. LIII.

Quo teneatur eget:nihil auſa ſecare ſecuris
Armet eam lucus.vir rogat:ille fauet.
Vir nemus impugnat laſſans in cæde ſecurim.
Arboris omne genus vna ruina trahit.
Lucus ait pereo:mihimet ſum cauſa pericli.
Me necat ex dono ruſtica dextra meo.
¶ Vnde perire queas hoſtem munire caueto.
Qui dat quo pereat quem iuuat hoſte perit.

De ſocietate Canis,& Lupi. LIIII.

Dum cane ſilua lupū ſociat:lupus inquit amœna
Pelle nites:in te copia facta patet.
Pro verbis dat verba canis.me ditat herilis
Gratia:cum domino me cibat ipſa domus.
Nocte vigil fures latratu nuntio.tutam
Seruo domum:mihi dat culmus in æde torum:
Hæc mouet ore lupus:cupio me viuere tecum:

Communem capiant otia noſtra cibum.
Reddit verba canis: cupio me viuere tecum:
Vna dabit nobis menſa, manuſq; cibum.
Ille fauet: ſequiturq; canem: gutturq; caninum
Reſpicit, & quærit cur cecidere pili.
Inquit ne valeam morſu peccare diurno,
Vincla diurna fero. nocte iubente vagor.
Reddit verba lupus. non eſt mihi copia tanti,
Vt fieri ſeruus ventris amore velim.
Ditior eſt liber mendicus diuite ſeruo.
Seruus habet nec ſe, nec ſua. liber habet.
Libertas prædulce bonum bona cætera condit.
Qua niſi conditur nil ſapit eſca mihi.
Libertas animi cibus eſt, & vera voluptas.
Qua qui diues erit ditior eſſe nequit.
Nollo velle meum pro turpi vendere lucro.
Has qui vendit opes hoc agit vt ſit inops.
¶ Non bene pro toto libertas venditur auro.
Hoc cæleſte bonum præterit orbis opes.

De Ventre, & aliis Membris. LV.

Incuſant auidi pes & manus otia ventris,
Omnia ſolus habes lucra, labore carens.
Nos labor edomuit: te fouet inertia: ſorbes
Omnia quæ noſtri cura laboris emit.
Diſce pati famis acre iugum, vel diſce labori
Cedere, teq; tui cura laboris alat.
Sic ventri ſeruire negant. ſe venter inanem
Comperit. orat opem: nil dat auara manus.
Ille preces iterat, iterum fugit illa precantem.

In ſtomachi fundo torpet,obitq; calor.
Victa fame natura fugit.vis arida fauces
Obſerat,vt ſolitum non ſinat ire cibum.
Vult epulas dare ſera manus.ſed corporis ægri
Perdita non reparans:machina tota perit.
❡ Nemo ſibi ſatis eſt.eget omnis amicus amico:
Si non vis aliis parcere:parce tibi.

De Simia,& Vulpe. LVI.

Simia de turpi queritur nate.porrigit aurem
Vulpes,nec recipit mente,ſed aure preces.
Simia ſic fatur.natis vt mihi dedecus ornem
Sufficeret caudæ pars mihi parua tuæ.
Quid prodeſt nimia campos inſculpere cauda?
Quod mihi prodeſſet eſt tibi pondus iners.
Illa refert,nimio damnas de pondere caudam?
Eſt breuis,eſtq; leuis:hæc duo damna queror.
Malo verrat humum,q̄ ſit tibi cauſa decoris:
Quam tegat immundas res bene mūda nates.
❡ Id minimū minimoq; minus ditaret egenum:
Quod minimum minimo credis auare minus.

De Inſtitore,& Aſello. LVII.

Dum fora feſtinus lucro petit,inſtat aſello
Inſtitor:& preſſum pondere fuſte premit.
Ille necem ſperat:nece promittente quietem:
Sed nece completa viuere pœna poteſt.
Namq; cribella facit,& tympana pellis aſelli.
Hinc laxatur,& hinc pulſa tonante manu.
❡ Cui ſua vita nocet caueat ſibi rumpere vitam:

Non nece ſed meriti iurè quieſcit homo.

De Ceruo,& Bobus. LVIII.

Motus uoce canum ceruus fugit:auia ſiluæ
Deſerit:arua tenet:clauſtra bouina ſubit.
Bos ait:aut luci tenebras,aut æquora ponti
Tutius intraſſes.hinc piger,indè leuis.
Huc veniet cuſtoſq; boum,ſtabuliq; magiſter.
Si duo:vel tantum te videt alter obis.
Ceruus ait:mihi veſtra necem clementia demat:
Condite me latebris:vt iuuet vmbra fugam.
Hunc tumulat fœnum:præſepe reuiſit arator.
Frondibus,& fœno munit,alitq; boues.
Hic abit.at ceruus vitaſſe pericula gaudens.
Bobus agit grates:ex quibus vnus ait.
Eſt leue vitare cæcum.ſi venerit Argus:
Argum ſi poteris fallere tutus eris.
Centum fert oculos.cui ſe debere fatetur,
Et domus,& ſerui,totaq; iura loci.
Res tua te reperit Argum:res altera cæcum.
Qui tibi dormitat.ſcit vigilare ſibi.
Hic ſilet:Argus init ſtabulum,bobuſq; miniſtrat.
Plus æquo tenues viderat eſſe boues.
Dum præſepe munit cibis:dum fulgurat ira.
Auſa videre diem:cornua longa videt.
Quid latet hic?quid ait video?ſentitq; latentem:
Et bona fortunæ munera lætus habet.
℃ Exulis eſt non eſſe ſuum:vigilare potentis.
Stertere ſeruorum:velle iuuare pii.

De Iudæo,& Pincerna. LVIIII.

Fert Iudæus opes,ſed onus fert pectore maius,
Intus adurit eum cura,foriſq; labor.
Ergo metu damni ſibi munere regis amorem
Firmat,vt accepto præduce tu tus eat.
Regius hunc Pincerna regit.cor eius adurit
Auri dira ſitis:qui parat enſe nefas.
Silua patet,ſubeunt.Iudæus in ore ſequentis
Cor notat,ipſe ſequar inquit,at ille negat.
Et gladium nudans,nemo ſciet inquit:obito.
Ille refert,ſcelus hoc iſta loquetur auis.
Hic rapit enſe caput.& opes metit.& ſcrobe funus
Cælat.agit celeres annus in orbe rotas.
Perdices cœnæ domini Pincerna miniſtrat
Ridet.& a riſu vix vacat ille ſuo.
Rex audire ſitit.hic differt dicere cauſam.
Fit locus.Ambo ſedent:hic petit,ille refert.
Rex dolet:& læto mentitur gaudia riſu.
Regis concilium:conſiliumq; ſedet.
Pincernam crucis eſſe reum ſententia prodit.
Crux punit meritum iure fauente cruci.
¶ Vt perimas quemquã nullum tibi ſuadeat aurũ:
Nam decus,& vitam mœſta ruina rapit.

De Ciue,& Equite. LX.

Ciuis,Eques ſub rege vigent.hic prælia regis.
Hic diſpenſat opes:hic vir:& ille ſenex.
Inuidiæ prælata genis innata doloris
Flammis fax iuuenem torret honore ſenis.
Regis in aure truces fingit de ciue ſuſurros.

Non eſt paſtor ait: ſed lupus ille ſenex.
Ditant furta ſenem: creuit ſua copia furtis.
Eſt ſua de cenſu gaza reciſa tuo.
Firmabo mea dicta manu: ſua furta fateri
Hunc faciam. bello iudice verus ero.
Cum moueant obiecta ſenem: plus debilis ætas
Hunc mouet: & ſenii crimine viſus hebes.
Parcunt iura ſeni: ſi pro ſe pugnet amicus.
Cui nullius odor fœnoris arma dabit.
Mendicat pugilem: ſed abeſt qui pugnet amicus:
Nam refugit viſo turbine falſus amor.
Dum fortuna tonat fugitiuos terret amicos.
Quis amet: & quis non: ſola procella docet.
Cœna trahit ciuem: differt nox vna duellum.
Sollicitat mentem iuſta querela ſenis.
Quos meritis emi: multos mihi fecit amicos
Longa dies: cũctos abſtulit hora breuis.
De tot amicorum populo non reſtitit vnus.
Quamq; dedi multis nemo repenſat opem.
Rebar pace frui. paci mea congruit ætas,
Sed mea turbauit gaudia liuor edax.
Hoſti multa meo palmam pepigere. tepeſco.
Ille calet. careo viribus. ille viget.
Arma parum noui: ſe totum præbuit armis.
Eſt mihi viſus hebes: viſus acutus ei.
Nil mihi præbet opem: niſi iuſtæ gratia cauſæ.
De fragili queritur præſide cauſa potens.
Corporis ecclypſim timet alti copia cordis:
Ne fragili pereat mens animoſa manu.

Si turpes nitidæ mendax infamia vitæ
Infigit maculas: quid nituiſſe iuuat?
Deſperat: lugetq; ſenex: hunc lenit arator.
Qui ſenis arua nouat annua lucra ferens.
Me ſtimulat pietas. pro te perferre duellum.
Eſt mihi pro domino dextra parata meo.
Ecce dies oritur. locus eſt, tempuſq; duelli.
Stant pugiles: ineunt mente, manuq; ſibi.
Eſt equiti fœdum quod ſtet. quod pugnet arator.
Seq; putat victum. ni cito vincat eum.
Nil de ſe retinet virtus oblita futuri.
Dextera corporeas prodiga fundit opes.
Ictus ipſe ſuos ſteriles expendit in vſus:
Et feriens hoſtem ſe magis hoſte ferit.
Sed propriæ virtutis opes abſcondit arator.
Dum locus expenſæ detur & hora ſuæ.
Aut motu fallit. aut armis temperat ictus:
Prædicitq; minas frontis vtrunq; iubar.
Dormitans vigilat: ceſſanſq; recogitat ictus:
Et metuens audet: dextra notatq; locum.
Hæc mora non artis ratio: ſed culpa timoris
Creditur: arte fruens eſſe videtur iners.
Gaudet eques viciſſe putás: ſpernitq; bubulcum:
Sudoremq; ſuum tergit ab ore ſuo.
Ecce moram neſcit: equitē ſpeculata morantem:
Et cubiti nodum ruſtica claua ferit.
Huius plaga loci totius corporis aufert
Robur. cedit eques: ſeq; cadente ſedet.
O noua ſimplicitas ſedet ille: vocatq; ſedentem:
Et niſi ſurgat eques: ſurgere velle negat.

Surge bubulcu s ait. cui miles ſurgere nolo.
Alter ait ſedeas. meq ſedere licet.
Turba ſtupet. præfectus adeſt. equitiq morant,
Imperat. aut ſurgat: aut ſuperatus eat.
Hæret eques: præfectus ait: te vicit arator.
Pugna cadit: regi panditur ordo rei.
Rex ait. inciſum nolo proferre duellum.
Dedecus explanet ille: vel ille ſuum.
Pugna redit: mileſq ſedet velut ante ſedebat.
Surge bubulcus ait: non volo reddit eques.
Cultor ait. dum ſtare negas, ego ſtare negabo.
Surgere ſi tentes. ſurgere promptus ero.
Ambo ſedent: ridet populus: præſeſq bubulco
Intonat: aut ſurgat: aut ſuperatus eat.
Cultor ait. ſurgat. caderet ſi ſurgere vellet.
Percute præſes ait. percute ſurgat eques.
Te decet, aut illum ſibi victi ponere nomen.
Hoc mihi non ponam nomen arator ait.
Surgo, ſurge miſer. nam turpe ferire ſedentem
Eſt mihi: ſitq tibi turpe ſedendo mori.
Sic ait. & timidus mulcet: rogat ille furentem.
Parce precor victo: ſupplico victor abi.
Læta nouat fortuna ſenem: ſenis vnicus hæres
Scribitur: & dignas intrat arator opes.
¶ Ius ſuperat vires: ſors aſpa monſtrat amicum.
Plus confert odio gratia: fraude fides.

De Capone, & Accipitre. LXI.

Quærere diffugium domino veniente caponem
Audax accipiter dum videt: inquit ei.
Quid fugis? exulta dominũ dum cernis adeſſe.

Cuius in aduentu plaudere nitor ego.
Me capo reſpondit, fratrum diuerſa meorum
Terret pœna. tibi non timor vllus adeſt.
Nil magis horrendum q̃ flebilis aula tyranni,
Qua pietas omnis cum ratione perit.
Raptores: famuliq; truces: ſcelerumq; miniſtri.
Iniuſtis dominis impietate placent.
Qui ſine vi ſine fraude manent: hi fraude necant.
Nullo damnantur crimine ſæpe boni.
Sic fratres periere mei. te reddit amicum
Impietas domino, nequitiæq; vigor.
Hi proprias lauere ſtolas in ſanguine, paſſos
Martyrium, ſepelit venter auarus eos.
Illius ergo timens aſpectum credo latere
Tutius: vt morti me rapuiſſe queam.
℃ Non amat inſontes: ſed ſontes aula tyranni:
Complacet iniuſto raptor iniquus hero.

De Lupo, & Paſtore. LXII.

Cum paſtore lupus ſociabile fœdus iniuit:
Interius totus diſſociatus ei.
Ergo dolum ſub melle tegens lupus ĩquit. amice
Sum pauidus crebra garrulitate canis.
Ille ſuo noſtrum latratu ſcindit amorem:
Ille bonum pacis diſſociare petit.
Si me ſecurum: ſi me vis reddere tutum:
Obſes tutelæ ſit datus ille mihi.
Exhibito vigili lupus intrat tutus ouile,
Dilanians miſeras opilionis oues.
Pacis amatorem ſimulat ſe perfidus hoſtis.
Cautius vt vulnus exitiale ferat.

¶ Cuius eges ſemper rem̄ nulli tradere debes:
Blanditiæ pluſquam dira venena nocent.
Fine fruor verſu gemino: quid cogitat omnis
Fabula declarat: datq; quod intus habet.
¶ Æſopi fabulæ per Salonem Parmenſem finiunt.

Auiani poetæ ad Theodoſium Imperatorem
Prologus in fabulas Æſopi incipit.

Dubitanti mihi Theodoſi optime quo nā literarum titulo noſtri noīs memoriā mādarem⁹: fabulaꝝ textus occurrit: q; in his vrbane concepta falſitas deceat,& veritatis neceſſitas nō incūbat. Nā quis tecū de oratione, quis de poemate loqueretur: cum in vtroq; literaꝝ genere,& Atthicos græca eruditiōe ſuperes:& latinitate Romanos. Huius quoq; materiæ ducem nobis eſſe Æſopum noueris, qui reſponſo Delphici Apollinis monitus ridicula orſus ē, vt legēda firmaret. Veꝝ has pro exemplo fabulas,& Socrates diuinis operibus īdidit,& poemati ſuo Flaccus aptauit: q; ī ſe ſub iocoꝝ cōmunium ſpecie vitæ argumenta contineant: quas græcis iambis Babrius repetēs ī duo volumina coartauit. Phædrus ēt partē aliquam quīq; ī libellos reſoluit. De his ergo uſq; ad. XL.& duas in vnum redactas fabulas edidi: quas rudi latinitate cōpoſitas, Elegis ſum explicare conatus. Habes igit̄ opus quo aīum oblectes: ingeniū exerceas: ſollicitudinē lenias: totūq; viuendi ordinem cautus agnoſcas. Loq vero arbores: feras cū hominibus gemere: verbis certare volucres: animalia ridere fecimus: vt pro ſingulorum neceſſitatibus vel ab ipſis animis ſententia ꝓferatur.

De Muliere,

RVſtica deflenti puero iurauerat olim,
Ni taceat rapido ꝙ foret eſca lupo.
Creduꝰ hāc vocē lupꝰ audit: manet ip̄as
Peruigil ante fores irrita vota gerens:
Nam laſſata puer nimiæ dat membra quieti,
Spem quoq; raptori ſubſtulit inde fames.
Hunc vbi ſiluarum repetentem luſtra ſuarum
Ieiunum coniux ſenſit adeſſe lupa.
Cur inquit nullam refers de more rapinam,
Languida conſumptis ſed trahis ora genis.
Ne mireris ait deceptum fraude maligna
Vix miſerum vacua delituiſſe fuga:
Nam quæ præda rogas, quæ ſpes contigere poſſit.
Iurgia nutricis cum mihi verba darent.
Hæc ſibi dicta putet, ſeq; hac ſciat arte notari
Fœmineam quiſquis credit adeſſe fidem.

De Teſtudine,& Aquila. II.

Pennatis auibus quondam teſtudo locuta eſt,
Siquis eam volucrum deſtituiſſet humi,
Protinus e rubris conchas proferret harenis
Quis pretium nitido cortice baca daret.
Indignans ſibimet tardo ꝙ ſedula greſſu
Nil ageret tota perficeretq; die.
At vbi promiſſis aquilam fallacibus implet,
Experta eſt ſimilem perfida lingua fidem.
Et male mercatis dum quærit ſidera pennis
Occidit infelix alitis ungue fero.

Tunc quoq; ſublimes cum iam moreretur in auras
Ingemuit notis hæc licuiſſe ſuis:
Nam dedit exoſæ poſt hæc documenta quieti,
Non ſine ſuppremo magna labore peti.
Sic quicunq; noua ſublatus laude tumeſcit
Dat merito pœnas dum meliora cupit.

De Cancro,& Matre. III.

Curua retrocedens dum fert veſtigia cancer
Hiſpida ſaxoſis terga relixit aquis.
Hunc genitrix facili cupiens præcedere greſſu:
Talibus adloquiis præmonuiſſe datur.
Nec tibi tranſuerſo placeant hæc deuia nate
Rurſus in obliquos,nec velis ire pedes:
Sed iuſſu contempta ferens veſtigia recto
Innocuos prono tramite ſiſte gradus.
Cui natus.faciam ſi me præceſſeris inquit,
Rectaq; monſtrantem tutior ipſe ſequar.
Nam minus eſt ſtultum,cum tu prauiſſima tẽptes
Alterius cenſor vt vitioſa notes.

De Vento,& Viatore. IIII.

Immitis Boreas,placiduſq; ad ſidera Phœbus
Iurgia cum magno conſeruere Ioue.
Quis prior inceptum peragat.mediũq; p orbem
Carpebat ſolitum forte viator iter.
Conuenit hanc potius liti perfigere cauſam
Pallia nudato diſcutienda viro.
Protinus impulſus ventis circumtonat æther,
Et gelidus nimias depulit imber aquas.
Ille magis duplicem lateri circundat amictum

Turbida ſubmotos quā trahit aura ſinus.
Sed tenues radios paulatim creſcere Phœbus
Iuſſerat: vt nimio ſurgeret igne iubar,
Donec laxa volens requieſcere membra viator
Depoſita feſſus veſte ſederet humi.
Tunc victor docuit præſentia numina Titan
Nullum præmiſſis vincere poſſe minis.

De Aſino, qui inuenit pellem Leonis. V.

Metiri ſe quemq; decet, propriiſq; iuuari
Laudibus, alterius nec bona ferre ſibi.
Ne detracta grauem faciant miracula riſum
Cœperit in ſolis cum remanere malis.
Exuuias aſinus getuli forte leonis
Ceperat. & ſpoliis induit ora nouis,
Aptauitq; ſuis īcongrua tegmina membris,
Et miſerum tanto preſſit honore caput.
Aſt vbi terribilis animo circunſtetit horror,
Pigraq; præſumptis venit in oſſa vigor.
Mitibus ille feris communia pabula calcans
Turbabat pauidas per ſua rura boues.
Ruſticus hunc magna poſtq̄ deprehendit ab aure
Correptum vinclis, verberibuſq; domat.
Et ſimul abſtracto denudans corpora tergo
Increpat his miſerum vocibus ille pecus.
Forſitan ignotos mutato murmure fallis
At mihi qui quondam ſemper aſellus eris.

De Rana, & Vulpe. VI.

Edita gurgitibus olimq; immerſa profundo,
Et luteis tantum ſemper amica vadis

Ad ſuperos colles,herboſaq; prata recurrens,
Mulcebat miſeras turgida rana feras.
Callida q; poſſet grauibus ſuccurrere morbis,
Et vitam ingenio continuare ſuo.
Nec ſe Pæonio iactat ceſſiſſe magiſtro,
Quamuis perpetuos curet in orbe deos.
Tunc vulpes pecudum ridens aſtuta quietem
Verborum vacuam prodidit eſſe fidem.
Hæc dabit ægrotis inquit medicamina membris
Pallida cæruleus cui notat ora color.

De Cane notã habente,vt noſceret. VII.

Haud facile eſt prauis innatum mentibus, vt ſe
Muneribus dignas,ſupplicio ve putent.
Forte canis quondam nullis latratibus horrens,
Nec patulis primum rictibus ora trahens:
Mollia ſed pauidæ ſubmitens verbera caudæ
Concitus audaci vulnera dente dabat.
Hũc dominus ne quem probitas ſimulata lateret,
Iuſſerat in rabido gutture ferre notam.
Faucibus innexis crepitantia ſubligat æra,
Quæ facili motu ſigna cauenda darent.
Hæc tamen ille ſibi credebat præmia ferri,
Et ſimilem turbam deſpiciebat ouans.
Tunc inſultantem ſenior de plebe ſuperbum
Aggreditur tali ſingula voce mouens.
Infelix quæ tanta rapit dementia ſenſum
Munera pro meritis ſi cupis iſta dari.
Non hoc virtutis decus oſtentatur in ære
Nequitiæ teſtem ſed geris inde ſonum.

De Camelo coquerente Ioui. VIII.

Contemptum propriis ſapientem viuere rebus,
Nec cupere alterius noſtra fabella monet.
Indignata cito ne ſtet fortuna recurſu,
Atq; eadem minuat quæ dedit ante rota.
Corporis immenſi fertur pecus iſte per auras,
Et magnum precibus ſollicitaſſe Iouem.
Turpe nimis cunctis irridendumq; videri
Inſignes geminis cornibus ire boues:
Et ſolum nulla munitum parte camelum
Abiectum cunctis expoſitumq; feris.
Iuppiter arridens poſtq̄ ſperata negauit,
Inſuper & magnæ ſubſtulit auris onus.
Viue minor merito cui ſors non ſufficit inquit,
Et tua perpetuum liuide damna geme.

De duobus ſociis, & Vrſa. VIIII.

Montibus ignotis, curuiſq; in vallibus arctum
Cum ſocio quidam ſuſcipiebat iter.
Securus quodcunq; malum fortuna tuliſſet
Robore collato poſſet vterq; pati.
Cumq; per inceptum vario ſermone feruntur
In mediam præceps conuenit vrſa viam.
Horum alter facili comprehendens robora curſu
In viridi trepidum fronde pependit onus.
Ille trahens nullo iacuit veſtigia greſſu
Exanimem fingens ſponte relictus humi.
Continuo prædam cupiens fera ſæua cucurrit,
Et miſerum curuis vnguibus ante leuat.
Verum vbi concreto riguerunt membra timore,

Nam ſolitus mentis liquerat oſſa calor.
Tunc olidum credens, quamuis ieiuna, cadauer
Deſerit: & luſtris conditur vrſa ſuis.
Sed cum ſecuri paulatim in verba rediſſent
Liberior iuſto qui fuit ante fugax.
Dic ſodes quid nam trepido tibi rettulit vrſa,
Nam ſecreta diu, multaq; verba dedit.
Magna quidẽ monuit. tũc hæc quoq; maxīa iuſſit
Quæ miſero ſemper ſunt facienda mihi.
Ne facile alterius repetas conſortia dixit
Rurſus ab inſana ne capiare fera.

De Caluo equite. X.

Caluus eques capiti ſolitus religare capillos,
Atq; alias nudo vertice ferre comas:
Ad campum nitidis venit conſpectus in armis,
Et facilem frenis flectere cœpit equum.
Huius ab aduerſo Boreæ ſpiramina perflant
Ridiculum populo conſpiciente caput.
Nam mox deiecto nituit frons nuda galero
Diſcolor appoſita quæ fuit ante coma.
Ille ſagax tantis q; riſus millibus eſſet,
Diſtulit admota calliditate iocum.
Quid mirum referens poſitos fugiſſe capillos?
Quem prius æquæuæ deſeruere comæ.

De duobus Ollis Ærea, & Lutea. XI.

Eripiens geminas ripis cedentibus ollas
Inſanis pariter flumen agebat aquis:
Sed diuerſa duas ars: & natura creauit,
Ære prior fuſa eſt, altera ficta luto.

Diſpar erat fragili & ſolidæ concordia motus,
Incertumq; vagus amnis habebat iter.
Ne tamen elixam confingeret ærea teſtam
Iurabat ſolitam longius ire viam.
Illa timens ne quid leuibus grauiora nocerent,
Et quia nulla breui eſt cum meliore fides.
Quamuis ſecuram verbis me fecerit inquit,
Nam timor exanimo diſcutiendus erit.
Nam me ſiue tibi ſeu te mihi conferat vnda
Semper ero ambobus ſubdita ſola malis.

De Ruſtico, qui inuenit Theſaurum. XII.

Ruſticus impreſſo molitus vomere terram
Theſaurum ſulcis proſiluiſſe videt.
Mox indigna animo ꝑperante relinquit aratra,
Semina compellens ad meliora boues.
Continuo ſupplex telluri conſtruit aras,
Quæ ſibi depoſitas ſponte dediſſet opes.
Hunc Fortuna nouis gaudentem prouida rebus
Admouet, indignam ſe quoq; thure dolens.
Nunc inuenta meis non prodis munera templis,
Atq; alios mauis participare deos.
Sed cum ſubrepto fueris triſtiſſimus auro
Me primam lachrymis ſollicitabis inops.

De Tauro, & Leone. XIII.

Immenſum taurus fugeret cum forte leonem,
Tutaq; deſertis quæreret antra viis:
Speluncam reperit, quam tunc hirſutus habebat
Cinyphei ductor qui gregis eſſe ſolet.
Poſt vbi ſummiſſa meditantem irrumpere fronte

Obuius obliquo terruit ore caper.
Triſtis abit,longaq; fugax de valle locutus,
Nam timor expulſum iurgia ferre vetat.
Non te demiſſis ſetoſum putride barbis,
Illum qui ſupereſt conſequiturq; tremo.
Nam ſi diſcedat noſces ſtultiſſime quantum
Diſcrepat a tauri viribus hircus olens.

De Ioue,Simia,& nato. XIIII.

Iuppiter in toto quõdam quæſiuerat orbe
Munera natorum quis meliora daret.
Certatim ad regem currit genus omne ferarum,
Permixtum q; homini cogitur ire pecus.
Sed nec ſquãmigeri deſunt ad iurgia piſces,
Vel quicquid volucrum purior aura vehit:
Inter quos trepidæ ducebant pignora matres
Iudicio tanti diſcutienda dei.
Tunc breuis informem traheret cum ſimia natum,
Ipſum etiam in riſum compulit ire Iouem.
Hanc tamen ante alios rupit turpiſſima vocem,
Cum generis crimen ſic abolere cupit:
Iuppiter hoc norit maneat victoria ſi quem
Iudicio ſupereſt omnibus iſte meo.

De Grue,& Pauone. XV.

Threicia volucrem fertur Iunonius ales
Communi ſociam continuiſſe cibo.
Namq; inter varias fuerat diſcordia formas,
Magnaq; de facili iurgia lite trahunt.
Quod ſibi multimodo fulgerent membra decore,
Cæruleam facerent liuida terga gruem:

Et ſimul erectæ circundans tegmina caudæ,
Sparſerat arcanum rurſus in aſtra iubar.
Illa licet nullo pennarum certet honore,
His tamen inſultans vocibus vſa datur.
Quamuis innumerus plumas variauerit ordo
Merſus humi ſemper florida terga geris:
Aſt ego deformi ſublimis in aere penna
Proxima ſideribus, numinibuſq; feror.

De Quercu, & Arundine. XVI.

Montibus e ſummis radicitus eruta quercus
Decidit inſani turbine victa Noti:
Quam timidis ſubter decurrens alueus vndis
Suſcipit, & fluuio præcipitante rapit.
Verum vnde diuerſis impellitur ardua ripis
In fragiles calamos grande reſedit onus.
Tunc ſic exiguo connectens ceſpite ramos,
Miratur liquidis quod ſtet arundo vadis.
Se quoq; tam vaſto nedum conſiſtere trunco,
Aſt illam tenui cortice ferre minas.
Stridula mox blando reſpondit canna ſuſurro:
Seq; magis tutam debilitate docet.
Tunc rapidos inquit ventos, ſæuaſq; procellas
Deſpicis, & totis viribus acta ruis.
Aſt ego ſurgentes paulatim demoror Auſtros,
Et quamuis leuibus prouida cedo Notis.
Et tua præruptis offendit robora nimbus,
Motibus aura meis ludificata perit.
Hæc nos dicta mouent magnis obſiſtere fruſtra,
Paulatimq; truces exſuperare minas.

De Venatore, & Tigri. XVII.

Venator iaculis haud irrita vulnera torquens
Turbabat pauidas per ſua luſtra feras.
Tunc pauidis audax cupiens ſuccurrere tigris
Verbere commotas iuſſit adeſſe minas.
Ille tamen ſolito contorquens tela lacerto,
Nunc tibi qualis eram nuntius iſte refert.
Et ſimul emiſſum tranſegit vulnera ferrum,
Præſtrinxitq; citos haſta cruenta pedes.
Molliter affixum traheret cum ſaucia telum
A trepida fertur vulpe retenta diu.
Dicq; quis ille foret, qui talia vulnera ferret,
Aut vbi nam iaculum delituiſſet agens:
Illa gemens fractoq; loqui vix murmure cœpit,
(Nam ſolitas voces ira, dolorq; rapit.)
Nulla quidem medio conuenit in aere forma,
Quæq; oculis olim ſit repetenda meis.
Sed cruor & validis in nos directa lacertis
Oſtendunt aliquem tela fuiſſe virum.

De quatuor Tauris, & Leone. XVIII.

Quattuor immenſis quōdam per prata iuuencis
Fertur amicitiæ tanta fuiſſe fides:
Vt ſimul emiſſos nullus diuelleret error,
Rurſus & e paſtu turba rediret amans.
Hos quoq; collatis inter ſe cornibus ingens
Dicitur in ſiluis pertimuiſſe leo.
Dum metus oblatam prohibet tentare rapinam,
Et cum iuratos horret adire boues.
Sed quamuis audax, factiſq; minacior eſſet

Tantorum ſolus viribus impar erat.
Protinus aggreditur prauis inſiſtere verbis:
Colliſum cupiens diſſociare pecus.
Sed poſtq̃ dictis animos diſiunxit acerbis
Inuadit miſerum, diripuitq; gregem.
Tunc quidam ex illis vitam ſeruare quietam
Qui cupit ex noſtra diſcere morte poteſt.
Neue cito admotas verbis fallacibus aures
Impleat, aut veterem deſerat ante fidem.

De Abiete, & Dumo. XIX.

Horrentes dumos abies pulcherrima riſit,
Cum facerent formæ iurgia magna ſuæ.
Indignum referens cunctis certamen haberi,
Quod meritis nullus conſociaret honor.
Nam mihi deductum ſurgens in nubila corpus
Verticis erectas tollit in aſtra comas.
Puppibus & patulis media conſede locamur,
In me ſuſpenſos explicat aura ſinus.
At tibi deformem q; dant ſpineta figuram
Deſpectum cuncti præteriere viri.
Ille refert nunc læta quidem bona ſola fateris,
Et noſtris frueris imperioſa malis.
Sed cum pulchra minax ſuccidit membra ſecuris:
Quam velles ſpinas tunc habuiſſe meas.

De Piſcatore, & Piſce. XX.

Piſcator ſolitus prædam ſuſpendere ſeta
Exigui piſcis vile trahebat onus,
Sed poſtq̃ ſuperas captum perduxit ad auras,
Atq; auido fixum vulnus ab ore tulit,

Parce precor ſupplex lachrymis ita dixit abortis,
Nam quanta ex noſtro corpore damna feres.
Non me ſaxoſis genitrix fœcunda ſub antris
Fudit,& in propriis ludere iuſſit aquis.
Tolle minas,tenerumq; tuis ſine creſcere menſis
Hæc tibi me rurſum littoris ora dabit.
Protinus immenſi depaſtus cærula ponti
Pinguior ad calamum ſponte redibo tuum:
Ille nefas captum referens abſoluere piſcem
Difficilis queritur caſibus eſſe vices:
Nam miſerum eſt īquit præſentem amittere p̄dam,
Stultius eſt rurſum vota futura ſequi.

De Caſſita aue,& Filiis. XXI.

Paruula progeniem terræ mandauerat ales
Qua ſtabat viridi ceſpite flaua ſeges.
Ruſticus hanc fragili cupiens decerpere culmó,
Vicinam ſupplex forte petebat opem:
Sed vox inplumes turbauit credula nidos,
Suaſerat & laribus continuare fugam.
Cautior hos remeans prohibet diſcedere mater,
Nam quid ab externis perficietur ait.
Ille iterum charis operam mandauit amicis,
At genitrix rurſus tutior inde manet.
Sed poſtq̄ curuas dominum comprehēdere falces
Frugibus,& veram ſenſit adeſſe manum.
Tunc ait o miſeri dilecta relinquite rura,
Cum ſpem de propriis viribus ille petit.

De Cupido,& Inuido. XXII.

Iuppiter ambiguas hominum prædiſcere mentes
Ad terras Phœbum miſit ab arce poli.

Tunc duo diuerſis poſcebant numina votis:
  Namq; alter cupidus, inuidus alter erat.
His quoq; ſe medium Titan ſcrutatus vtrunq;
  Obtulit: & precibus vt peteretur ait.
Præſtandi facilis: nam quæ rogauerat vnus,
  Protinus hæc alter cum geminata feret.
Sed cui longa iecur nequeat ſociare cupido
  Diſtulit admotas in noua damna preces.
Spem ſibi confidens alieno creſcere voto,
  Seq; ratus ſolum munera ferre duo.
Ille vbi captantem ſocium ſua præmia vidit
  Supplicium proprii corporis optat ouans.
Nam petit extinctus vt lumine degeret vno,
  Alter vt hoc duplicans viuat vtroq; carens.
Tunc ſortem capiens humanam riſit Apollo,
  Inuidiæq; malum rettulit ipſe Ioui.
Quæ dum prouentis aliorum gaudet iniquis
  Lætior infelix & ſua damna cupit.

De Venditore, & Baccho. XXIII.

Venditor inſignem referens de marmore Bacchū
  Expoſitum pretio fecerat eſſe deum.
Nobilis hunc quidam funeſta in ſede ſepulchri
  Mercari cupiens compoſiturus erat.
Alter adoratis vt ferret numina templis,
  Redderet & ſacro debita vota loco.
Nunc ait ambiguum facies de mercibus omen,
  Cum ſpes in pretium munera diſpar agat.
Si me defunctis, ſeu mauis tradere diuis,
  Siue decus buſti ſi velis eſſe deum:

Subdita namq; tibi magni reuerentia fati,
Atq; eadem retines funera noſtra manu.
Conuenit hoc illis,quibus eſt præmiſſa poteſtas
An præſtare magis:ſeu nocuiſſe velint.

De Venatore,& Leone. XXIIII.

Certamen longa protractum lite gerebant
Venator quondam nobilis:atq; leo.
Hii cum perpetuum cuperent in iurgia finem.
Edita continuo forte ſepulchra vident.
Illic docta manus flectentem colla leonem
Fecerat in gremio procubuiſſe viri,
Scilicet affirmans pictura teſte ſuperbum
Se fieri extinctam nam decet eſſe feram.
Ille graues oculos ad inania ſigna retorquens
Infremit,& rapido pectora verba dedit.
Irrita te generis ſubit fiducia noſtri:
Artificis teſtem ſi cupis eſſe manum:
Quod ſi noſtra nouum caperet ſolertia ſenſum,
Scalperet vt docili police ſaxa leo.
Tunc hoīem aſpiceres oppreſſū murmure magno,
Conderet vt rapidis vltima facta genis.

De Fure,& Puero. XXV.

Flens puer extrema putei conſedit in ora,
Vana ſuperuacuis rictibus ora trahens.
Callidus hunc lachrymis poſtq̄ fur vidit abortis,
Quænam triſtitiæ ſit modo cauſa rogat.
Ille ſibi abrupti fingit diſcrimina funis,
Atq; auri queritur deſiluiſſe cadum.
Nec mora ſollicitam traxit manus improba mētē

Exutus putei protinus ima petit.
Paruulus exiguo circundans pallia collo
Sentibus immerſus delituiſſe datur.
Sed poſt fallaci ſuſcepta pericula voto
Triſtior amiſſa veſte reſedit humi.
Dicitur his ſolers vocem rupiſſe querelis,
Et gemitu ſummos ſollicitaſſe deos.
Perdita quiſquis erit poſt hæc bene pallia credat,
Qui putat in liquidis q̄ natet vrna vadis.

De Leone,& Capella. XXVI.

Viderat excelſa paſcentem in rupe capellam
Cominus eſuriens cum leo ferret iter:
Et prior heus inquit præruptis ardua ſaxis
Linque,nec hirſutis paſcua quære iugis.
Sed cytiſi croceum per prata virentia florem,
Et ſalices glaucas:& thyma grata pete.
Illa gemens deſiſte precor fallaciter inquit
Securam placidis inſimulare dolis.
Vera licet moneas maiora pericula tollas,
Tu tamen his dictis non facis eſſe fidem.
Nam quamuis rectis conſtet ſententia verbis
Suſpectam hanc rapidus conſiliator habet.

De Cornice,& Vrna. XXVII.

Ingentem cornix ſitiens aſpexerat vrnam,
Quæ minimam fundo continuiſſet aquam.
Hanc eniſa diu planis effundere campis,
Scilicet vt nimiam pelleret inde ſitim.
Poſtq̄ nulla viam virtus dedit:admouet omnes
Indignata noua calliditate dolos.

Nam breuis immerſis acreſcens ſponte lapillis
  Potandi facilem præbuit vnda viam.
Viribus hoc docuit q̄ ſit prudentia maior:
  Quæ cœptum volucris explicuiſſet opus.

De Ruſtico,& Iuuenco. XXVIII.

Vincla recuſanti,dedignantiq; iuuenco
  Aſpera mordaci ſubdere colla iugo,
Ruſticus obliqua ſubcidens cornua falce
  Credidit inſanum defremuiſſe pecus.
Cautus & immenſo ceruicem innectit aratro,
  Namq; erat hic cornu promptior atq; pede,
Scilicet vt longus prohiberet verbera temo,
  Ne ve ictus faciles vngula ſæua daret.
Sed poſtq̄ irato detractans vincula collo
  In meritam vacuo calce fatigat humum.
Continuo euerſam pedibus diſperſit arenam,
  Quam ferus in domini ora ſequentis agat.
Tunc ſic informi ſquallentes puluere crines
  Diſcutiens imo pectore victus ait.
Ni mirum exemplum naturæ deerat iniquæ,
  Quo fieri poſſet cum ratione nocens.

De Cuſtode,& Viatore. XXIX.

Horrida congeſtis cum ſtaret bruma pruinis,
  Cunctaq; durato ſtringeret arua ge u,
Hæſit ibi aduerſa nimborum mole viator
  Perdita nam prohibet ſemita ferre gradum.
Hunc nemorum cuſtos fertur miſeratus in antro
  Exceptum Satyris continuiſſe ſuo.
Quem ſimul aſpiciens ruris miratur alumnus,

Vimq;

Vimq; homini tantam protinus eſſe pauet.
Nam gelidos artus vitæ vt reuocaret in vſum
A fflatas calido ſoluerat ore manus.
Sed cum cœpiſſet depulſo frigore lætus
Hoſpitis eximia ſedulitate frui:
Namq; illi agreſtem cupiens oſtendere vitam
Siluarum referens optima quæq; dabat.
Obtulit & calido plenum cratera Liæo,
Laxet vt infixus frigida membra tepor.
Ille vbi feruentem labiis contingere teſtam
Horruit, algenti rurſus ab ore ſufflat.
Obſtupuit duplici monſtro præterritus hoſpes,
Expulſum & ſiluis longius ire iubet:
Nolo ait vt noſtris vnq̃ ſucceſſerit antris
Tam diuerſa duo qui ſimul ora ferat.

De Ruſtico, & Sue quodam. XXX.

Vaſtantem ſegetes, & pinguia culta ruentem
Liquerat abſciſſa ruſticus aure ſuem,
Vt memor accepti referens monumenta doloris,
Alterius teneris parceret ille ſatis.
Rurſus in excepti deprehenſus crimine campi
Perdidit indictæ perfidus auris onus.
Nec mora prædictæ ſegeti caput intulit horrens,
Pœna ſed indignum congeminata facit.
Tunc domini captum menſis dedit ille ſuperbis,
In varias epulas plurima fruſta ſecans.
Sed cum conſumpti dominus cor quæreret apri
Impatiens fertur cor rapuiſſe cocus.
R uſticus hoc iuſtam verbo compeſcuit iram

Adfirmans ſtultum non habuiſſe ſuem.
Nam cur nimborum demens in damna rediſſet,
Vtq; vno toties poſſet ab hoſte capi.
Hæc illos deſcripta monent qui ſæpius auſi
Nunq̃ a peccatis abſtinuere manus.

De Boue,& Mure. XXXI.

Ingentem fertur quondam mus paruus oberrans
Auſus ab exiguo lædere dente bouem.
Verum vbi mordaci confecit vulnera roſtro
Tutus in anfractus conditur inde ſuos.
Ille licet vaſta toruum ceruice minetur,
Non tamen iratus quem petat eſſe videt.
Tunc indignantem iuſto ſermone fatigans
Diſtulit hoſtiles calliditate minas.
Non quia magna tibi tribuerunt mēbra parentes
Viribus affectum conſtituere tuis.
Diſce tamen breuibus quæ ſit fiducia monſtris,
Et facias quicquid paruula turba cupit.

De Ruſtico,& Curru. XXXII.

Hærentem luteo ſub gurgite ruſticus axem
Liquerat,& nexos ad iuga tarda boues.
Fruſtraq; depoſitis confidens numina votis
Ferre ſuis rebus cum reſideret opem.
Cui rector ſummis Tyrinthius infit ab aſtris,
(Nam vocat hunc ſupplex in ſua vota deum)
Perge laborantes ſtimulis agitare iuuencos,
Et manibus pigras diſce iuuare rotas.
Tunc quoq; congreſſus maioraq; viribus auſus
Fac ſuperos animis conciliare tuis.

Diſce tamen pigris non flecti numina votis,
Præſenteſq; adhibe cum facis ipſe deos.

De Anſere faciente Oua aurea. XXXIII.

Anſer erat cuidam pretioſo germine fœta,
Ouaq; quæ nidis aurea ſæpe daret.
Fixerat hanc volucri legem natura ſuperbæ,
Ne liceat pariter munera ferre duo.
Sed dominus cupidum ſperans vaneſcere votum
Non tulit exoſas in ſua lucra moras.
Grande ratus pretium volucris de morte referre,
Quæ tam continuo munere diues erat.
Poſtq̃ nuda minax egit per viſcera ferrum:
Et vacuam ſolitis fœtibus eſſe videt.
Ingemuit tantæ deceptus crimine fraudis,
Nam pœnam meritis rettulit inde ſuis.
Sic quicunq; deos vno male tempore poſcunt.
Iuſtius his etiam vota diurna negant.

De Formica,& Cicada. XXXIIII.

Quiſquis torpentem paſſus tranſire iuuentam,
Nec timuit,vitæ prouidus ante mala:
Confectus ſenio poſtq̃ grauis adfuit ætas,
Heu fruſtra alterius ſæpe rogauit opem.
Solibus ereptos hiemi formica labores
Diſtulit,& breuibus condidit ante cauis.
Verum vbi cadentes ſuſcepit terra pruinas,
Aruaq; ſub rigido delituere gelu:
Pigra nimis tantos non æquans corpore nimbos
In propriis laribus humida grana legit.
Decolor hanc precibus ſupplex alimenta rogabat,

Quæ contra querulo ruperat arua ſono.
Se quoq; maturas contenderet area meſſes
Cantibus æſtiuos explicuiſſe dies.
Paruula tunc ridens ſic eſt affata cicadam,
(Nam vitam pariter continuare ſolent)
Mi quoniam ſummo ſubſtantia parta labore eſt
Frigoribus mediis otia longa traho.
At tibi ſaltandi nunc vltima tempora reſtant,
Cantibus eſt quoniam vita peracta prior.

De Simia pariente. XXXV.

Fama eſt q; geminum profundens ſimia partum
Diuidit in varias pignora nata vices.
Namq; vnum charo genitrix aduxit amore,
Alteriuſq; odiis exaturata tumet.
Cœperat vt fœtam grauior terrere tumultus
Diſſimili natos conditione rapit.
Dilectum manibus vel pectore geſtat amico,
Contemptum dorſo ſuſcipiente leuat.
Sed cum laxatis nequeat conſiſtere plantis,
Oppoſitum fugiens ſponte remiſit onus.
Alter ab hirſuto circundans brachia collo
Hæret:& inuicta cum genitrice fugit.
Mox quoq; dilecti ſuccedit in oſcula fratris
Seruatur vetulis vnicus hæres auis.
Sic multos neglecta iuuant,atq; ordine verſo
Spes humiles rurſus in meliora refert.

De Boue,& Vitulo. XXXVI.

Pulcher ab intacta vitulus ceruice reſultans
Scindentem aſſidue viderat arua bouem.
Non pudet heus inquit longæuo vincula collo

Ferre,nec expoſitis otia noſce iugis:
Cum mihi ſubiectas pateat diſcurſus in herbas,
Et nemorum liceat rurſus opaca ſequi.
At ſenior nullam verbis compulſus in iram
Vertebat ſolitam vomere feſſus humum.
Donec depoſito per prata liceret aratro
Molliter herboſo procubuiſſe toro.
Mox vitulum ſacris innexum reſpicit aris
Admotum cultro cominus ire prope.
Hanc tibi triſtis ait dedit indulgentia mortem,
Expertem noſtri quæ facit eſſe iugi.
Proderit ergo graues quamuis perferre labores
Otia q̃ tenerum mox peritura pati.
Eſt hominum ſors iſta magis felicibus: vt mors
Sit cita,cum miſeros vita diurna regat.

De Cane,& Leone. XXXVII.

Pinguior exhauſto canis occurriſſe leoni
Fertur,& inſertis verba dediſſe iocis.
Non ne vides duplici tendantur vt ilia tergo,
Luxurietq; thoris nobile pectus ait.
Proximus humanis ducor poſt otia menſis
Communem capiens largius ore cibum.
Sed quid graſſa malum circundat guttura ferrum.
Ne cuſtodita fas ſit abire domo.
At tu magna diu moribundus luſtra pererras:
Donec ſe ſiluis obuia præda ferat.
Perge igitur noſtris tua ſubdere colla catenis,
Dum liceat faciles promeruiſſe dapes.
Protinus ille grauem gemitu collectus in iram,
Atq; ferox animi nobile murmur agit.

Vade ait,& meritis nodum ceruicibus infer,
Compenſentq; tuam vincula dura famem.
At mea cum vacuis libertas redditur antris,
Quamuis ieiunus quælibet arua peto.
Has illis epulas potius laudare memento,
Qui libertatem poſtpoſuere gulæ.

De Piſciculo,& Phoca. XXXVIII.

Dulcibus e ſtagnis fluuio torrente coactus
Æquoreas præceps piſcis obibat aquas.
Illic ſquāmigerum deſpectans improbus agmen
Eximium ſeſe nobilitate refert.
Non tulit expulſum patrio ſub gurgite phocas,
Verbaq; cum ſalibus aſperiora dedit.
Vana laboratis aufer mendacia dictis,
Quæq; refutari te quoq; teſte queant.
Nam quis erit potior populo ſpectante probabo,
Si pariter captos humida lina trahant.
Tunc me nobilior magno mercabitur emptor,
Te ſimul ære breui debile vulgus emet.

DeMilite,& Tuba. XXXIX.

Vouerat atritus quondam per prælia miles
Omnia ſuppoſitis ignibus arma dare:
Vel quia victori moriens ſibi turba dediſſet,
Vel quicquid profugo poſſet ab hoſte capi.
Interea votis ſors affuit.& memor arma
Cœperat accenſo ſingula ferre rogo.
Tunc lituus rauco defendens murmure culpam
Immeritum flammis ſe docet eſſe prius.
Nulla tuos inquit petierunt tela lacertos
Viribus affirmes quæ tamen acta meis.

Sed tantum ventis,& cantibus arma coegi,
Hoc quoq; ſummiſſo teſtor ad aſtra ſono.
Ille reſultantem flammis crepitantibus addens,
Nunc te maior ait pœna,dolorq; rapit.
Nam licet ipſe nihil poſſis tentare nec auſus
Sæuior hoc alios q̃ facit eſſe malos.

De Pardo,& Vulpe. XL.

Diſtinctus maculis,& pulchro pectore pardus
Inter diſſimiles cœperat ire feras.
Sed quia nulla graues variarent terga leones,
Protinus his miſerum credidit eſſe genus.
Cætera ſordenti damnans animalia vultu,
Solus in exemplum nobilitatis erat.
Hunc arguta nouo gaudentem vulpes amictu
Corripit,& vanas approbat eſſe notas.
Vade ait,& pictæ nimium confide iuuentæ,
Dum mihi conſilium pulchrius eſſe queat.
Miremurq; magis quos munera mentis adornant
Quam qui corporeis enituere bonis.

De Imbre,& Olla. XLI.

Impulſus ventis,& preſſa nube coactus
Ruperat hibernis ſe grauis imber aquis.
Cũq; per effuſas ſtagnaret turbine terras
Expoſitum campis fictile preſſit opus.
Mobile namq; lutum tepidus prius inſtruit aer,
Diſcat vt admoto rectius igne coqui.
Tunc nimbus fragilis perquirit nomina teſtæ
Immemor illa ſui amphora dicor ait.
Nunc me docta manus rapiente volumina gyro
Molitor obliquũ iuſſit habere latus. L iiii

Hactenus hac inquit liceat conſtare figura,
Nam te ſubiectam diluet imber aquis.
Et ſimul accepto violentius amne fatiſcens
Pronior in tenues victa cucurrit aquas.
Infelix quæ magna ſibi cognomina ſumens
Auſa pharetratis nubibus iſta loqui.
Hæc poterunt miſeros poſt hæc exempla monere.
Subdita nobilibus vt ſua facta gemant.

De Lupo, & Hædo. XLII.

Forte lupum melior curſu deluſerat hædus
Proxima vicinis dum petit arua caſis.
Inde fugam recto tendens in mœnia curſu
Inter lanigeros aſtitit ille greges.
Impiger hunc raptor, mediamq; ſecutus in vrbẽ
Temptat compoſitis ſollicitare dolis.
Non ne vides inquit cunctis vt victima templis,
Immitemq; gemens morte cruentat humum.
Quod niſi ſecuro valeas te reddere campo,
Hei mihi vittata tu quoq; fronte cades.
Ille refert modo quam metuis precor exue curam,
Et tecum viles improbe tolle minas:
Nam ſat erit ſacrum viuis fudiſſe cruorem,
Quam rapido fauces exaturare lupo.
Sic quoties duplici ſubeuntur triſtia caſu,
Expedit inſignem promeruiſſe necem.

Æſopi fabularum XLII. Finis.

Domicus Palladius Soranus Pollioni Va/
dio Sacerdoti venerando.S.P.D.

Iam pridem tuo ſermoni de Abſtemio frequenti literatorũ cõſeſſu Pollio venerande nõ inuitus iterfui.Quum mini/me ꝑtextatis(vt ita dicã)laudibus hoiem celebrares,adeo/ꝙ in arcem euaſiſti,vt nemo ſane(mea ſententia)eũ cumu/latius laudare potuerit.Mox inde ſecedẽs,diu hæc oĩa me cum animo volutabam, vnde tanta conflueret laudationis abũdãtia, vñ tanta nõ vulgaris obſeruãtia emanaret,vnde deniꝗ amicitia adeo perfecta exoriret̃. proculdubio non aliũde mecũ tandẽ collegi, q̃ ex præclaræ eius virtutis noĩe ꝓficiſci,cuius qdem vis magna,& ꝑpotẽs eſt. Quáobrem nõ poſſum ꝓfecto nõ ſuſpicere ingeniũ tuũ ſublime,tuum ꝙ aĩum virtutibus fultũ,diligẽtius non admirari,qui neꝗ ambitiõe,neꝗ inuidia,neꝗ aliquo alio liuore deuincit̃. Si qdẽ oẽs quas meret̃ Abſtemius noſter laudes nõ trãſis ſilẽ/tio,imo ad illas ipas cumulãdas,ob eius incredibilẽ eloq̃n/tiã,ſingulareꝗ doctrinã vltro accedis,idꝗ haud ab re,quũ pater oĩum elegãtiaꝝ,atꝙ idem lepoꝝ oĩum merito ſit,& hẽat̃.Et vt hæc clariora luce,non officii gratia, aut temere dicant̃,quotidie quodã mõ aliqua eius laboꝝ monumẽta exiſtere uidemus,q̃ vndiꝗ ſumma verboꝝ cõcinnitate,ꝑ/ſpicaciſſimiſꝗ ſentẽtiis ſcatẽt.nã qd mõ dicã de hoc Apo/logoꝝ libello nup impſſo?in quo pſpicua,ac inſignis eius ingenii amœnitas nõ abſꝗ laude maxima redũdare videt̃. Quare nõ vereor, vt is remiſſo cuiuſcunꝗ aĩo peſſum eat, Abſtemioꝗ(abſit inuidia verbo)oĩum q̃ iucũdiſſimo de/trahat̃.Cui & te,& me ob tanti eius nominis celebritatem, nulla vnq̃ in re defuturos eſſe liquido conſtabit. Vale.

LAVRENTIVS ABSTEMIVS OCTAVIANO VBALDI// NO COMITI MERCA TELLI.S.P.D.

EDiturus hunc Apologorum libellum,quem de nu
mero fabularum Hecatomythium nũcupaui,mul/
tum diuq; dubitaui Octauiane Princeps ĩclyte,tuo
ne eum nomini potiſſimum dedicarem? Nam quũ tuam
in me non ſine plurimis beneficiis perſpicerem beneuolen
tiam,non aliquid mearum vigiliarum tibi deuouere, in//
gratiſſimi hominis eſſe videbatur. Rurſus quum tuorũ
in me officiorum numerum, diuinaſq; virtutes tuas mecũ
ipſe reuoluerem, indignum tantis meritis, tantaq; ſapien/
tia munuſculum hoc eſſe cernebam. Hanc tandem dubita
tionẽ meã amouit humanitas & prudentia tua,qua non tã
res tibi dono datas,q̃ offerentium voluntatem ſoles inſpi/
cere. Addidit quoq; mihi animum Guidus Vbaldus cla//
riſſimus Dux, & Princeps meus, omni laude maior, qui
opuſculum meum de nonnullis locis obſcuris ſuperiori
anno ei dedicatum,vultu ita placido,& ſerena fronte ſuſce
pit,vt ſperare merito poſſem, hoc tibi qualecunq; fore nõ
ingratum. Non mediocriter etiam me incitarunt, Georgi
us Emus pro Venetis hic agens legatus,non ſolum patri//
tia nobilitate, verum etiam bonarum artiũ ſtudiis clarus:
& Carolus Verardus Cæſenas Archidiachonus Cæſenæ
& Alexandri Pontifi. Maximi Cubicularius. Vir omni li
terarum genere præſtans, nec non Renatus Melioratus,
& Robertus Vrſus Ariminenſes,iuris conſulti clariſſimi,

nec minus, quæ humanitatis vocant ſtudiis eruditi. Hi.n. aliiq; complures optimi harum rerum cenſores, quũ hunc libellum legiſſent, multis me verbis ſunt ad editionem co/hortati. Non putaui igiť, tam humano Principi, hoc mu/nus ingratum futurum, quod tot eruditis viris ante pla//cuiſſe cognoueram. Accipe igitur hoc quicquid eſt libelli ab Abſtemio tuo, cuius mentem, animumq; ſi penitus poſ ſes inſpicere, in hac tenui re, magnum munus tibi iudica//res oblatum. Ne quis autem inutilem, & inanem hunc me/um ſcribendi laborem exiſtimaret, præfaciunculam quan/dam præponendam cenſui, qua intelligeretur doctos etiã, & claros viros, in magnis rebus huiuſmodi fabulis, non voluptatis tantum, verum etiam vtilitatis gratia delecta//tos. Sedulo dedimus operam, vt ſeria potius, q̃ iocos ſape/rent. vnde ridiculas multas, quæ inter componendum ſeſe mihi offerebant conſulto præterii, quia nimis laſciuæ, & tã ti Principis grauitate mihi videbantur indignæ. Non ta//men ita agreſtis eſſe volui, quin eas aliqua vrbanitate aſper gerem: maxime ad Principem ſcribens, quum Prĩcipes cu rarum mole preſſi, ſoleant interdum recreandi animi gra//tia iocos appetere. Vale.

Eiuſdem Abſtemii Procemium.

Cogitanti mihi varia ſcriptorum genera, qui vt humanæ vi tæ prodeſſent, cogitationes ſuas literarũ mãdauere memo/riæ, qui Apologos ſcripſere, non poſtremo loco digni eſſe videntur. Non.n.modo mortaliũ animos incredibili qua dam afficiũt voluptate, verũ etiam ad res honeſtas, vtileſq; peragendas ſuis fabellis magis q̃ philoſophi ſuis p̃ceptis alliciũt. Nam ita in legẽtiũ animos quadã iucũditate pene

trant,& quibuſdam ſimilitudinibus, quæ maxime ad commouendos animos valent, quid vitandum, faciendumq; ſit,oſtendunt,vt omnes etiam inuiti,illis aſſentire cogan/tur. Senſus enim audiendi faſtidioſiſſimus, res etiam vtiles, honeſtaſq;, haud facile admittit, ni fuerint aliqua vrbanitate conditæ. Teſtis quidam Orator Athenienſis, qui ad Athenienſes verba faciens, quom eos minus attentos videret, rogauit vt ſaltem fabulam audire dignarentur. Quo impetrato. Ceres inquit, & Hirundo, & Anguilla ſimul iter facientes, ad quendam fluuium peruenerunt. Hirundo quidem ſuperuolauit, Anguilla autem amnem tranauit. Quod quom dixiſſet,obticuit. Interrogantibus autem illis, quid Ceres egiſſet. Vobis inquit Dea veſtra ſuccenſuit,qui eos,qui vobis vtilia ſuadent audire nolentes, tam attentis auribus confabulantes auditis. Quantam vim Apologi habeant ad animos commouendos,quom multis poſſem,tribus ero contentus exemplis oſtendere. Samiis Rectorem Populi morti addicere volentibus, Æſopus hac fabella diſſuaſit,dicens. Vulpem quendam fluuium tranſeuntem in lacunam fuiſſe propulſam. Vnde quom exire non poſſet, tenaci limo retenta, muſcarum affligebatur aculeis. Quod Herinaceus conſpicatus, miſericordia motus eſt, interrogauitque, an vellet,vt ab ea muſcas abigeret. At illa abnuit dicens: Hæ meo ſanguine iam plenæ, paruam mihi poſſunt inferre moleſtiam. Si autem has abegeris, aliæ famelicæ superuenient,quæ quicquid mihi ſupereſt ſanguinis exhaurièt. Ita o viri Samii vobis eueniet, ſi enim hunc Rectorem veſtrum iam locupletem occideritis, alios eligatis neceſſe

eſt,qui dum ſe opibus volét implere, quicquid hic vobis reliquit,eripient. His verbis moniti Samii,ab incepto deſtitere. Hac ratione adductus Tiberius Cæſar diurnos magiſtratus dabat,vnde(vt refert Ioſephus)ſub eo, per viginti annorum ſpatia,per duos tantum præſides,Gratum ſcilicet,& Pilatum eſt gubernata Iudæa. Non parcit populis regnum breue,vt inquit Statius. Himerenſes, Phalaridem Agrigentinorum Tyrannum Ducem exercitus ſui eligere volentes, Steſichorus Poeta hoc Apologo deterruit: Equus dicens ſolus paſcebat in prato. Adueniente autem Ceruo, & paſcua corrumpente, conſuluit hominem, qua poſſet illum arte punire. Cui homo, ſi frenum inquit acceperis,& me armatum dorſum tuum aſcendere permiſeris. Quum huic conſilio eſſet obſecutus, Ceruum quidem hominis auxilio victor abegit. Sed non amplius hominem dorſo, non frenum depulit ore. Ita inquit Steſichorus viri Himerenſes vobis eueniet, ſi Phalaridē Ducem efficietis. Hoſtes quidē veſtros punietis, ſed huic Tyranno perpetuo ſeruietis. Quibus verbis territi Himerenſes huiuſmodi Ducis eligendi conſilium depoſuere. Quū Populus Romanus ab ſenatu receſſiſſet, ꝙ tributū,& militiam toleraret,nec vllo pacto reduci poſſet,non ne Agrippa Menenius eum hoc Apologo reuocauit? Olim inquiens Quirites,humani artus,ventrem ocioſum,& deſidem intuentes,ab eo diſcordarunt,nec amplius illi cibum miniſtrare decreuerunt. Sed quum ipſi quoq; alimenta illi denegando,quæ per omnia membra deferuntur, deficerent, cum eo in gratiam redierunt. Eodem inquit modo Senatus,& Populus quaſi venter,& mēbra, alter alterius auxi-

lio indigent, & vt diſcordia intereunt, ita concordia valet. Qua fabula Populus reuocatus, cum Senatu in gratiam rediit. Non immerito igitur nõ ſolum Græci, & latini Poetæ, vt Heſiodus, & Horatius huiuſmodi fabulas ſuis operibus inſeruerunt, verum etiam maximi, & celeberrimi Philoſophi, vt Plato, Ariſtoteles, Plutarchus, & multi alii, eas plurimum commendarunt, & ad iſtitutionem moralis, & ciuilis vitæ non minimum facere arbitrati ſunt. Quo circa Omnibonus Leonicenus, & Laurentius Valla viri ætatis noſtræ doctiſſimi, paucos Æſopi Apologos e græco in latinum vertere ſibi laudi, cæteris vero voluptati, & vtilitati fore non dubitarunt. Et iure quidem. Leguntur enim, & ĩ doctiſſimorum virorum manibus quotidie verſant̃. Non video igitur cur has componendo fabulas laude fraudari debeam, quam cæteri latini ex tranſlatione conſecuti ſunt, niſi adeo inuidiſſimus, vt latinis licere non putemus, quod Græcis eſt cum ſumma omnium laude conceſſum.

De Mure in Ciſta nato. Fabula. I.

Mus in Ciſta natus, oẽm fere ibi duxerat ætatẽ, nucibus paſtus, q̃ in ea ſeruari ſolebãt. Dũ aũt circa oras ciſtæ ludẽs decidiſſet, quæreretq; aſcẽſum, reperit epulas lautiſſime paratas, quas quũ guſtare cœpiſſet, q̃ ſtultus inquit hactenus fui, q in toto terrarũ orbe nihil melius ciſtula mea eſſe credebam. Ecce q̃ ſuauioribus hic veſcor cibis. Hæc fabula indicat, non ita patriam diligendã, ſi ignobilis ſit, vt alia non adeamus loca, quom alibi beatiores eſſe poſſumus.

De Ruſtico impetrante, vt triticum abſque ariſtis naſceretur. Fabula. II.

Impetrauerat a Cerere Ruſticus quidam, vt triticum abſq;

ariſtis naſceretur,ne metentium,triturantiumq; manus læ-
deret:quod vbi inaruit,a minutis auibus depaſtum eſt.Tũ
Ruſticus q̃ digna inquit patior,qui paruæ commoditatis
cauſa,emolumenta q̃ maxima perdidi.Fabula indicat,par-
ua incommoda,maiori vtilitate penſanda.

De Accipitre Columbam inſequente. III.

Cum Accipiter Columbam præcipiti inſequeretur volatũ
villam quandam ingreſſus, a Ruſtico captus eſt,quẽ blan-
de,vt ſe dimitteret obſecrabat.Non enim te læſi dicẽs.Cui
Ruſticus,nec hæc reſpondit te læſerat.Fabula indicat,me-
rito puniri,qui innocentes lædere conantur.

De Aranea,& Hirundine. IIII.

Aranea in Hirundinem excandeſcens,quæ muſcas qui ſuus
eſt cibus capiebat,retia in foribus,per quas volitare ſole-
bat,vt eam caperet,ſuſpenderat.Hirundo vero aduolans,
retia cum textrice per aera portabat.Tunc Aranea in ae-
re pendens, & ſe iam iam perituram intelligens, q̃ iuſte
hæc patior dicebat, quæ minima volatilia magno labo-
re vix capiens, credidi tam magnas aues poſſe comprehẽ-
dere. Hac admonemur fabula, ne viribus maiora ag-
grediamur.

De Ruſtico Amnem tranſituro. V.

Ruſticus torrentem tranſiturus,qui forte imbribus excreue-
rat,quærebat vadum.Et quom primum eã fluminis partẽ
tentaſſet,quæ quietior,placidiorq; videbatur, reperit eam
altiorem,quam animo erat opinatus. Rurſus ibi breuio-
rem,tutioremq; adinuenit, vbi maiori aquarũ ſtrepitu flu-
uius decurrebat. Tunc ſecum, q̃ tutius inquit, clamoſis
aquis, q̃ quietis,& ſilentibus vitam noſtram credere poſ-

ſumus. Hac admonemur fabula, vt minus verboſos, & minaces q̃ quietos extimeſcamus.

De Columba, & Pica. VI.

Columba interrogata a Pica, quid eam induceret, vt in eodem ſemper loco nidificaret, quum eius pulli inde ſibi ſemper ſurriperentur. ſimplicitas reſpondit. Hæc indicat fabula, facile eſſe, viros probos ſæpe decipi.

De Cuculo, & Accipitre. VII.

Irriſus ab Accipitre Cuculus, quod quũ ſibi, & corpe par, & colore non abſimilis eēt. præ anguſtia animi, potius vermibus terrenis q̃ ſuauibus aliarum auium carnibus veſceretur, vidit paucis poſt diebus Accipitrem a Ruſtico, cuius columbas inſectabatur captum, ad metum cæteroꝝ ex alta turri pendere. Cui Cuculus, quam melius tibi inqt amice fuiſſet vermes venari, q̃ alienas aues impetere. Hæc fabula indicat, eorum vitam tutiorem eſſe, & magis ꝓbandam, qui ſuis rebus ſine periculo contenti ſunt, q̃ illorum, qui aliena appetentes adeunt magna vitæ diſcrimina.

De Aſino, & Vitulo. VIII.

Aſinus, & Vitulus in eodem paſcentes prato, ſonitu campanæ, hoſtilem exercitum aduentare præſenſerant. Tũ Vitulus fugiamus hinc o Sodalis ĩquit, ne hoſtes nos captiuos abducant. Cui Aſinus, fuge tu inquit, quem hoſtes occidere, & eſſe conſueuerunt, Aſini nihil intereſt, cui vbiq; eadem ferendi oneris eſt propoſita conditio. Hæc fabula ſeruos admonet, ne dominos magnopere mutare formident, modo prioribus deteriores futuri non ſint.

De Vulpe, & Mulieribus Gallinas edẽtibus. IX.

Vulpes iuxta villã quãdã trãſiẽs, cõſpexit caternã Mulierũ plurimas

plurimas gallinas opipare aſſatas alto ſilenti o comedentẽ, ad quas cõuerſa. Qui clamores inqt, & canum latratus cõ/tra me eẽnt, ſi ego facerẽ quod vos facitis? Cui rñdens q̃dã Anus: peſſima animalium inquit, nos q̃ noſtra ſunt come dimus, tu vero aliena furaris. Hæc fabula nos admonet, ne putemus nobis in aliena licere, quod ꝓpriis dominis licet.

De Caponibus pinguibus, & macro. X.

Vir q̃dam complures Capones in eodem ornithoboſco in/cluſos, largo nutricauerat cibo, q̃ pingues effecti ſunt oẽs præter vnum, quẽ vt macilentũ irridebãt fratres. Dñs no/biles hoſpites lauto & ſumptuoſo accepturus cõuiuio im/perat coco, vt ex his interimat, coquatq;, quos pinguiores inuenerit. hoc audientes corpulenti ſeſe affligtabant dicen tes. q̃uãto p̃ſtitiſſet nos macilentos eſſe? Hæc fabula in pau perũ ſolamẽ conficta eſt, quoꝝ vita tutior eſt, q̃ diuitum.

De Trabe, & Bobus eam trahentibus. XI.

Trabs vlmea de Bobus conquerebatur dicens. Ingrati ego multo tempore, meis vos frondibus alui, vos vero me nu/tricem veſtram per ſaxa, & lutum trahitis. Cui Boues, ge/mitus, ſuſpiriaq; noſtra, & ſtimulus, quo pungimur te do/cere poteſt, q͏ꝫ te trahamus inuiti, ignouit Trabs. Hæc nos docet fabula, ne in eos, excandeſcamus, qui non ſua ſpon te nos lædunt.

De Arboribus pulchris, & deformi. XII.

Arbores cõplures in eodẽ creuerant loco ꝓceræ, rectæ, eno/deſq;, præter vnã humilem, paruã, nodoſamq;, quã vt de/formẽ, puſillãq; cæteræ ludibrio habere ſolitæ erãt. Ædifi/caturus domũ loci dñs iubet oẽs excidi, p̃ter eãm, quæ bre/uitate, & deformitate ſua, ædificiũ indecoꝝ redditura vi/

debatur. Cæteris excisis, deformis hæc ſecum dicebat. De te nō amplius querar natura, q̄ me turpē genueris, quom formoſis, tā magna videam imminere diſcrimina. Hæc fabula nos admonet, ne doleamus nos natos eſſe deformes, quum multis formoſitas ſæpe nocuerit.

De Cycno ī morte canēte, rephēſo a Ciconia. XIII.

Cycnus moriens interrogabat̃ a Ciconia, cur in morte, quā cætera animalia adeo exhorrēt, multo ſuauiores q̄ in omni vita emitteret ſonos, quō potius mœſtus eſſe deberet. Cui Cycnus: qa inqt, neq; cibi q̄rendi cura amplius cruciabor, neq; aucupū laqueos extimeſcā. Fabula nos admonet, ne mortē formidemus, qua oēs vitæ p̄ſentis miſeriæ p̄cidunt̃.

De Muliere Virum morientem flente, & Patre eam conſolante. XIIII.

Mulierem adhuc iuuenem, cuius Vir animam agebat, conſolabatur Pater dicens. Ne te afflictes tantopere Filia. Alium enim Virum tibi inueni iſto longe formoſiorem, qui prioris deſiderium facile mitigabit. At Mulier doloris impatiens, vt quæ maritum ardenti amore proſequebatur, nō modo verba parentis non admittebat, ſed intempeſtiuam alterius Mariti mentionem accuſabat. At vbi Maritū defunctum videt, inter lachrymas & luctus parentem interrogat, an adſit ibi iuuenis ille, quem ſibi in virum dare velle ſe dixerat. Fabula indicat, q̄ cito defunctorum Maritorum amor ex Vxorum animo excidere ſoleat.

De Muliere Amatoris diſceſſum flente. XV.

Mulier impudica amatorē ſuū abeūtem, quom oībus fere rebus ſpoliauerat, multis lachrymis p̄ſequebat̃. interrogante autem eam vicina, cur ita inconſolabiliter fleret. Non di

ſceſſum eius inq̃t,ſed palliũ,quod ei reliq̃ fleo. Fabula indicat,non amatores,ſed eoꝝ bona a meretricibus amari.

De Muſca,quæ quadrigis inſidens puluerem ſe exci/taſſe dicebat. XVI.

Quadrigæ in ſtadio currebãt,quibus Muſca inſidebat. Maximo autem puluere,tum equinorum pedum pulſu, tum rotarum volutatione exorto,dicebat Muſca,q̃ magnã vim pulueris excitaui. Hæc fabula,ad eos ſpectat,qui quũ ignaui ſint,alienam tamen gloriam ſuis magnificis verbis in ſe tranſferre conantur.

De Anguilla conquerente,ꝙ magis,q̃ Serpens infeſtaretur. XVII.

Anguilla interrogabat Serpentem quare quom ſimiles eſſent,atꝗ cognati, homines tamen ſe potius,q̃ illum inſequerentur. Cui Serpens, quia rarus inq̃t me lædit impune. Fabula indicat, minus lædi ſolere,qui ſeſe vlciſcuntur.

De Aſino,Simia,& Talpa. XVIII.

Conquerenti Aſino,ꝙ cornibus careret. Simia vero,ꝙ cauda ſibi deeſſet. Tacete ĩquit Talpa,quum me oculis captã eſſe videatis. Hæc fabula ad eos pertinet, qui non ſunt ſua ſorte contenti,qui ſi aliorũ infortunia cõſiderarent, æquiori animo tolerarent ſua.

De Nautis Sãctorum auxiliũ implorãtibus. XIX.

Nauta qdam in mari ſubita,& atra tempeſtate deprehenſus, cæteris eius ſociis diuerſorum diuoꝝ auxilium implorantibus,neſcitis inq̃t qd petatis. Ante enim quã ſancti iſti ad Deum pro noſtra liberatione ſe conferant,hac imminenti procella obruemur. Ad Deum igitur confugiendum cenſeo,qui abſꝗ alterius adminiculo,a tantis malis nos pote/

rit liberare. Inuocato igit̃ Dei omnipotẽtis auxilio, illico procella ceſſauit. Fabula indicat, vbi potentioris auxilium haberi poteſt ad imbecilliores non confugiendum.

De Piſcibus e Sartagine in prunas deſiliẽtibus. XX.

Piſces adhuc viui in Sartagine feruẽti oleo coquebant̃. quo/rum vnus fugiamus hinc fratres inquit, ne pereamus. Tũc omnes pariter e Sartagine exilientes, in ardentes prunas de ciderunt. Maiori igitur dolore affecti, damnabant conſiliũ, quod ceperant, dicentes. Quanto atrociori nunc morte pe rimus? Hæc nos admonet fabula, vt ita præſentia vitemus pericula, ne incidamus in grauiora.

De Quadrupedibus ſocietatem aduerſus Aues cum Piſcibus ineuntibus. XXI.

Quadrupedes quum bellum ſibi ab Auibus eſſet indictum, cum Piſcibus fœdus inierunt, vt eorum auxilio ſe ab Aui/um furore tuerent̃. Quum autem optata expectarent auxi lia, Piſces negãt per terram ad eos accedere poſſe. Hæc nos admonet fabula, ne eos nobis ſocios faciamus, qui quum opus ſit, nobis auxilio eſſe non poſſint.

De Legato auaro Tubicines decipiente. XXII.

Quidã Auarus ꝑ patria legatus in aliã vrbẽ ꝓfectus erat, cui Tubicines p̃ſto affuerũt, vt illius aures Tubaꝝ clãgore, lo culos aũt ſuos pecunia implerẽt. Quibus ille renuntiari iu bet, nõ eſſe nũc locũ cãtibus, ſe in ſummo luctu, & mœrore cõſtituto, matrẽ. n. ſuam obiiſſe. Tubicines aũt ſpe fruſtra/ti, & mœſti abeũt. Amicus qdã legati audiens luctũ, ad eũ viſendũ, cõſoládũq; accedit, interrogatq;, q̃diu mater eius obiiſſet. Quadraginta iã anni ſunt inqt. Tunc amicus intel lecta Legati ſtropha, in riſum effuſus eſt. Hæc fabula, ad

auaros facit,qui omni arte ſtudent conſeruare pecuniam.

De Viro,qui ad Cardinalem nuper creatum, gratulā- di gratia acceſſit. XXIII.

Vir q̄dam facetus admodū,& vrbanus, audiēs amicum ſuū ad Cardinalatus dignitatē aſſumptū,ad eū gratulandi gratia acceſſit,qui honore tumidus,amicum veterē agnoſcere diſſimulās,quiſnam eſſet interrogabat. Cui ille,vt erat ad iocos promptus. Miſereſco inq̄t tibi, cæteriſq;, qui ad hmōi honores pueniūt. quā primū enim dignitates hmōi eſtis aſſecuti,viſum,auditūq;, & cæteros ſenſus ita amittitis,vt priſtinos amicos amplius nō cognoſcatis. Hæc fabula eos notat,q in altum ſublati,veteres deſpiciūt amicitias.

De Iuuene Senis curuitatem irridente. XXIIII.

Iuuenis quidam conſpicatus Senem in arcus tenſi ſimilitudinem curuum,interrogauit an ſibi arcum vellet vendere. Cui ille, Ecquid inq̄t,eſt tibi opus emere? Si enim ad meā perueneris ætatem,abſq; pecunia arcum tibi natura concedet. Hæc fabula indicat,minime irridenda vitia ſenilis ætatis,quæ nemo viuendo effugere poteſt.

De Sene Puellam in vxorem accipiente. XXV.

Vir quidā imprudēs,exacto ſeptuageſimo vitæ anno, Puellam duxerat in vxorem, quom ad id tempus in cælibatu permanſiſſet. Cui quom debitum ſoluere non poſſet,dicere ſolebat. Quam male vitam meā diſpoſui. Iuueni enim mihi Vxor deerat,nunc autem Senex deſum vxori. Hæc fabula innuit,omnia ſuo tempore peragenda.

De Aquila,& Pica. XXVI.

Pica Aquilam rogabat,vt ſe inter ſuos familiares,& domeſticos acciperet,quom id mereretur,cum corporis pulchri-

tudine,tum ad mandata peragenda linguæ volubilitate, cui Aquila,hoc facerem reſpondit,ni vererer,ne quæ intra regiam fiunt, tua loquacitate cuncta efferres. Hæc fabula monet,linguaces,& garrulos domi non habendos.

De Turdo amicitiã cũ Hirũdine ineũte. XXVII.

Gloriabat̃ Turdus ſe amicitiam cõtraxiſſe cum Hirundine. Cui Mater,ſtultus es Fili inqt,ſi credis cũ ea poſſe cõuiuere, quũ vterq; veſtrũ diuerſa ſoleat appetere loca. Tu.n.frigidis,Illa tepidis delectat̃ locis. Hac monemur fabula, ne eos nobis faciamus amicos,quorũ vita a noſtra diſſentit.

De Ruſtico,& Mure. XXVIII.

Ruſticus quidam erat admodũ paup,ſed adeo facetus,vt ne calamitatis quidem tpe natiui leporis obliuiſceret̃. Is quũ villam ſuam caſu igne iniecto,ita ardẽtẽ videret,vt aliquo modo ignem extĩguere poſſe diffideret,mœſtus ſpectabat incendium. Interim cernit Murem quendam, qui villa egreſſus periculum q̃ ocyſſime fugiebat. Oblitus damnorum Ruſticus cucurrit,& Murem corripiens,illum in medium iecit incendium dicens. Ingratum animal tempore felicitatis mecum habitaſti,nunc quia fortuna mutata eſt, villam meam deſeruiſti. Fabula indicat,eos non eſſe veros amicos,qui arridente fortuna a latere tuo non diſcedunt, turbata autem,præcipiti abeunt curſu.

De Eremita virgine ægrotante. XXIX.

Inſitum eſt a natura omni animantiũ generi, vt rei venereæ libidine incitent̃,a qua ſi q hoĩes, qui coruo albo rariores ſunt,ſe abſtinere volũt,ſæpe in graues morbos incidere ſolẽt. Quidam igit̃ Eremita ab ipſa præſentia ita titillatiões carnis euicerat,vt vſq; ad quintũ & vigeſimũ ætatis annum

virgo permaneret. Quum aũt in ea ætate grauiſſime ægrotare cœpiſſet. Medici nullũ aliud ſalutis eius remediũ ſe inuenire dicebãt, niſi vt cũ aliqua muliere coiret. Diu Eremita recuſauit, mori ſe potius velle dicens, q̃ virginitatẽ, rẽ tã præclarã, & Deo maxime gratã amittere. Aſſueti.n. virtutibus, ægre illas a ſe diſcedere patiunt̃. Victus tãdẽ p̃cibus, & cupiditate vitæ, qua nihil homini ſanæ mẽtis dulcius ẽ, adductæ ſibi mulieris infuſus gremio, placidũ petiuit per mẽbra ſoporẽ. Experrectus aũt, vehemẽter angebat̃, & tãtam vim lachrymaꝝ effundebat, vt oẽs, q aderãt illius miſererent̃. Quiſq; igit̃ eũ ſolari, & vt bono animo eſſet hortari, qm̃ Deus clemẽtiſſimus Pater ei ignoſceret, qa nõ voluptatis, ſed recuperãdæ ſanitatis cã opus tale patraſſet. At ego inquit, iſtud non fleo, ſed q; tantam dulcedinem citius expertus non ſum. Hæc indicat fabula, humanã naturam adeo peccatorum illecebris delectari, vt vitiorum volũptatem facile virtutum amaritudini anteponant.

De Diuite quodam, & Seruo. XXX.

Vir erat Diues Seruum habens tardi ĩgenii, quẽ regem ſtultorum ſolebat nuncupare. Ille his verbis ſæpius irritatus, ſtatuit Hero par referre. Semel enim in Herum cõuerſus. Vtinam inquit rex ſtultorum eſſem, in toto enim terrarũ orbe, nullum meo latius eſſet imperium, & tu quoq; meo ſubeſſes imperio. Fabula indicat, oĩa plena eſſe ſtultorum.

De Vidua Virum petente. XXXI.

Vidua q̃dã diues a vicina petebat, vt maritum ſibi reperiret, quẽ nõ coitus gratia, q ĩgratus admodũ ſibi erat, ſed ne bona ſua dilapidarent̃, exoptare ſe dicebat. Mulier ſagax, & Viduæ verſutias intelligẽs, ſe inquiſiturã pollicet̃. Paucis

poſt diebus Viduam cōueniens reperi inquit tibi Virum, ex animi tui ſententia. Eſt enim Vir prudens, & ad res gerē das natus, & genitalibus caret, quæ tibi cordi nō ſunt. Cui Vidua, abi hinc inquit in malam rem cum iſto marito tuo tam illepido. Et ſi enim coitus appetens non ſum, volo ta/ men habeat, qđ nos reconciliet, ſi quando cœperimus eſſe diſcordes. Hæc fabula indicat, nullum matrimoniū felix ſi clauus defuerit, q Vi℞ & Mulierē arctiſſime conſtringit.

De Canibus Vrbanis Villaticū īſequētibus. XXXII.

Canes cōplures Vrbani quēdam Villaticū p̄cipiti īſequeban tur curſu, q̄diu ille fugit, nec repugnare auſus eſt. At vbi ad īſequētes cōuerſus ſubſtitit, & dentes ipſe quoq; oſten/ dere cœpit, oēs pariter ſubſtiterūt, nec aliqs vrbano℞ illi ꝓ pinquare audebat. Tūc īperator exercitus, q forte ibi ade/ rat, ad ſuos conuerſus milites. Cōmilitones inqt, hoc ſpe/ ctaculum nos admonet, ne fugiamus, quum p̄ſentiora fu/ giētibus q̄ repugnantibus videamus imminere pericula.

De Anu Dæmonem accuſante. XXXIII.

Solent hoīes vt plurimū, quom ſua culpa aliquid ſibi accide rit aduerſi, ī Fortunam, vel in Dæmonem culpam confer re, vt ſe crimine exuant, adeo oēs ſibi indulgent. Hoc Dæ/ mon ægre ferens, quū videret Anum quandam ſoleatam arborem aſcēdentem, ex qua illam ruituram, & ī ſe culpam collaturam p̄uiderat, accitis teſtibus dixit. Videte Anum illam abſq; meo conſilio arborē aſcendentem, vnde eam caſuram eſſe proſpicio. Eſtote mihi teſtes, me ei non ſuaſiſ ſe, vt ſoleata illuc aſcenderet. Mox Anus cecidit: & quū in terrogaret, cur ſoleata arborē aſcēdiſſet, Dæmon inqt me ī pulit. tūc Dæmō, adductis teſtib⁹, ꝓbauit id ab Anu abſq;

ſuo factũ eẽ cõſilio. Fabula indicat, hoĩes minime venia dignos, q̃ quũ libere peccẽt, Fortunã vel Dæmonẽ accuſant.

De Teſtudine, & Ranis. XXXIIII.

Teſtudo conſpicata Ranas, quæ in eodem ſtagno paſcebantur, adeo leues, agileſq́;, vt facile quolibet proſilirent, & lõgiſſime ſaltarent, naturã accuſabat, q̀ ſe tardum animal, & maximo impeditum onere proceaſſet, vt neq́; facile ſe mouere poſſet, & magna aſſidue mole premeretur. At vbi vidit Ranas anguium eſcam fieri, & cuiuſcunq́; vel leuiſſimo ictui obnoxias, aliquantulum recreata dicebat. Quanto melius eſt onus, quo ad omnes ictus munita ſum ferre, q̃ tot mortis ſubire diſcrimina? Hæc fabula ĩdicat, ne ægre feramus dona naturæ, quæ maiori nobis commodo ſæpe ſunt, q̃ nos intelligere valeamus.

De Gliribus quercum eruere volentibus. XXXV.

Glires quercũ arborẽ glãdiferã dẽtibus eruere deſtinauerãt, quo paratiorem haberent cibũ, ne victus gratia toties aſcẽdere, & deſcẽdere cogerẽtur. Sed quidã ex eis, qui ætate, & vſu rerũ, ac prudentia cæteros lõge anteibat, eos abſterruit dicẽs. Si nutricem noſtram nunc interficiemus, quis futuris annis, nobis ac poſteris noſtris alimẽta præbebit? Fabula hæc monet, virum prudẽtem debere non modo præſentia intueri, verum etiam futura longe proſpicere.

De Cane, & Hero. XXXVI.

Canem quidã hñs, quo magis ab illo diligeret, ſemp eũ ſuis paſcebat manibus, ligatũq́; ſoluebat. Ligari aũt, & verberari iubebat a ſeruo, vt beneficia a ſe, maleficia aũt a ſeruo in illum viderent eſſe collata. Ægre aũt ferens Canis ſe aſſidue ligari, verberariq́; aufugit: & quũ increparet a Dño.

vt ingratus,& tãtorum beneficiorum immemor, qui ſe fugiſſet, a quo ſemper dilectus,paſtuſq; fuiſſet, ligatus aũt, verberatuſq; nunquam. Reſpondit, quod ſeruus tuo iuſſu facit, a te factum puto. Hæc fabula indicat,eos malefactores habẽdos,qui maleficiorum cauſa fuere.

De Auibus Scarabæos timentibus. XXXVII.

Magnus timor aues inceſſerat,ne Scarabæi arcu pilari eas occiderẽt.a qbus magnam pilarum vim in ſterquilinio ſummo labore fabricatam audierunt. Tunc Paſſer, nolite inqt expaueſcere. Quo modo enim pilas in nos per aera volantes iacere poterũt, quum eas per terram magno molimine vix trahant. Hæc fabula nos admonet,ne hoſtium opes extimeſcamus,quibus deeſſe videmus ingenium.

De Vrſo,& Apibus. XXXVIII.

Vrſus ictus ab Ape tanta ira percitus eſt,vt aluearia,in qbus Apes melificauerãt,tota vnguibus diſcerperet. Tunc Apes vniuerſæ,quum domos ſuas dirui,cibaria auferri, filios necari viderẽt,facto impetu aculeis Vrſum inuadentes,pene necauere,qui ex earum manibus vix elapſus ſecum dicebat: quanto melius erat Apis vnius aculeum tolerare, q̃ tot in me hoſtes mea iracundia concitare. Hæc fabula innuit,longe melius interdum eſſe iniuriam unius ſuſtinere, q̃ dum vnum punire volumus, multos nobis inimicos comparare.

De Aucupe,& Fringilla. XXXIX.

Auceps tetenderat volucribus retia,largamq; illis in area effuderat eſcam,paſcẽtes tñ aues non capiebat,quia ſibi videbantur paucæ,qbus paſtis auolantibus,aliæ paſtum adueniunt,quas quoq; ꝑpter paucitatem capere neglexit, hoc

per totũ diem ordine ſeruato,ac aliis aduenietibus,aliis ab eũtibus,illo ſemp maiorem pdã expectãte, tãdẽ aduespera ſcere cœpit. Tũc Auceps amiſſa ſpe multas capiẽdi,quum iam tps eẽt quieſcendi,attrahens retia vnã tm̃ Fringillã, q̃ infelix in area remanſerat,cepit. Hæc fabula indicat, qui omnia cõprehendere volũt,ſæpe pauca vix capere poſſe.

De Milite,& Equo. XL.

Miles Equũ habẽs optimũ,emit aliũ nequaq̃ illi bonitate parem,quem multo diligentius,q̃ priorem nutricabat:quod hic admirans dicebat priori. Cur me dominus,q̃ te impenſius curat?quum tibi neq; pulchritudine,neq; robore,neq; velocitate comparandus ſim? Cui ille. Eſt hæc inquit hominũ natura,vt ſemp in nouos hoſpites benigniores ſint. Hæc fabula indicat,hominum amentiam,qui noua etiam ſi deteriora ſint,ſolent veteribus anteponere.

De Sue,& Cane. XLI.

Sus irridebat Canem odoriſequum,qui domino murmure, & cauda adularetur,a quo ad artem aucupatoriam multis verberibus,auriũq; vellicationibus fuerat inſtructus. Cui Canis. Neſcis inqt ĩſane neſcis, quod ex verberibus illis ſũ conſecutus?per ea enim ſuauiſſimis pdicũ,coturnicũq; carnib⁹veſcor. Hæc fabula nos monet,ne iniquo feramus animo pceptoꝝ verbera,q̃ multoꝝ bonoꝝ cã eẽ conſueuere.

De Trabe Boum pigritiã increpante. XLII.

Trabs,quæ curru vehebatur,Boues,vt lentos increpabat dicẽs. Currite pigri,onus enim leue portatis. cui Boues,irrides nos reſpõderũt ignara quæ te pœna maneat. onus hoc nos cito deponemus,tuũ aũt tu quoad rumparis,ſuſtinere cogeris. ĩdoluit Trabs,nec amplius Boues cõuitiis laceſcẽ.

re auſa eſt. Hæc fabula quęlibet monet, ne alium iſultet ca//
lamitatibus, quum ipſe poſſit maioribus ſubiacere.

De Carduele, & Puero. XLIII.

Carduelis auis interrogata a Puero, a quo in delitiis habita, & ſuauibus, & largis cibis nutrita fuerat, cur cauea egreſſa regredi nollet, vt meo inquit arbitratu, nõ tuo me paſcere poſſim. Hæc fabula indicat, vitæ libertatem cunctis deli//tiis anteponendam.

De Scurra, & Epiſcopo. XLIIII.

Scurra quidã Calẽdis Ianuarii ad Epiſcopũ quendã, diuitẽ qdem, ſed auaꝝ accedẽs, nũmiſma aureum ſtrenæ noĩe pe tiit. Antiſtes inſanire hoĩem dixit, q crederet tãtã pecuniã ſibi in ſtrenam dari. Tunc Scurra nũmũ argenteũ efflagita re cœpit. Sed quum ille hunc quoq; nimiũ ſibi videri di/ceret, æreum quadrantẽ, vt ſaltem ſibi traderet, orabat. Sed quũ ne hũc quoq; poſſet ab Epiſcopo extorquere. Reue/rẽde inqt Pater ſaltem benedictiõẽ tua me ꝑ ſtrena impti. Tũc Eps flecte inqt genua fili, vt te benedicã. At ego inqt Scurra benedictionẽ iſtam tuã tã vilem nolo. Si.n. nũmũ æreũ valeret, eã mihi nunq̃ ꝑfecto cõcederes. Hæc fabula, cõtra eos Epos, & Sacerdotes cõficta eſt, q diuitias, & opes pluris faciũt, q̃ cuncta eccleſiæ, ſacramenta, atq; myſteria.

De Vpupa indigne honorata. XLV.

Inuitatæ fere oẽs aues ad Aquilæ nuptias, indigne ferebant Vpupam cæteris præferri, qa corona inſignis eſſet, & verſi/coloribus pẽnis ornata, quum ſemper inter ſtercora, & ſor des ſolita eẽt volutari. Hæc fabula, ſtultitiam eoꝝ arguit, qui in hoĩbus honorãdis potius veſtium nitorem, præſtã/tiamq; formæ, q̃ virtutes, moreſq; ſoleant attendere.

De Sacerdote, & Pyris. XLVI.

Sacerdos quidam guloſus extra patriam ad nuptias proficiſcens, ad quas fuerat inuitatus, reperit in itinere pyrorum aceruum, quorum ne vnum quidem attigit, quamuis magna affectus fame. Quin potius ea ludibrio habens lotio conſperſit. Indignabatur enim huiuſmodi cibos ſibi in itinere offerri, qui ad lautas accedebat epulas. Sed cum in itinere torrentem quendam ita imbribus auctum offendiſſet, vt ſine vitæ periculo eum tranſire non poſſet, domum redire conſtituit. Reuertens autem ieiunus, tanta eſt oppreſſus fame, vt niſi pyra illa, quæ vrina conſperſerat comeſſet, quum aliud non inueniret, extingueretur. Hæc fabula monet, nihil eſſe contemnendum, quum nihil ſit tam vile, & abiectum, quod aliquando vſui eſſe non poſſit.

De Mulo, & Equo. XLVII.

Mulus conſpiciens Equum aureo freno, Ephippiiſque inſignem, & purpureis opertum faleris rumpebatur inuidia, illum beatum reputans, qui continue optimis veſceretur cibis, & decoro amiciretur ornatu, ſe autem præ illo infelicem, qui clitellis male dolatis oppreſſus quotidie maxima onera ferre cogeretur. At vbi vidit Equum e pugna redeuntem multis affectum vulneribus præ illius calamitate ſe felicem appellabat, longe melius eſſe dicens quotidiano labore durum victum quæritare, & turpiter veſtiri, quam poſt optimos, & delicatos cibos, & tantos ornatus mortis adire diſcrimina. Hæc fabula monet, Regibus, & Principibus minime inuidendum, quia diuitiis, & opibus abundent, quum eorum vitam longe pluribus periculis, quam pauperorum videamus eſſe ſubiectam.

De Porco, & Equo. XLVIII.

Porcus conſpiciens Equum bellatorem, qui cataphractus ad pugnam prodibat. Stulte inquit, quo ꝑperas? in pugnā. n. fortaſſe morieris. Cui Equus. At tibi inter lutum, ſordeſq; impinguato, quãuis nihil dignũ laude geſſeris, cultellus adimet vitam, mortem vero meam comitabit̃ gloria. Hæc fabula innuit, honeſtius eſſe rebus præclare geſtis occumbere, q̃ vitam turpiter actam protrahere.

De Coriario emente pellem Vrſi a Venatore nondum capti. XLIX.

Coriarius ad Venatorem accedens emit ab eo pellẽ Vrſi, pecuniamq; pro ea perſoluit. Ille ſibi in præſentia pellem Vrſi non eſſe, cæterum poſtridie venatum profecturũ, vrſoq; interfecto, pellem illius ei ſe datuꝝ pollicet̃. Coriarius animi gratia cum Venatore in ſiluam profectus, altiſſimã arborem aſcendit, vt inde Vrſi, Venatoriſq; certamen ꝓſpiceret. Venator ĩtrepidus ad antrum, vbi Vrſus latebat profectus, ĩmiſſis canibus, illum exire cõpulit: qui euitato Venatoris ictu eum ꝓſtrauit humi. Tunc Venator ſciens hãc feram in cadauera nõ ſæuire, anhelitu retento ſe mortuum ſimulabat. Vrſus naribus admotis olfaciens, quum illum nec naſo, nec ore ſpirantem deprehenderet, abſceſſit. Coriarius quum feram abeſſe proſpiceret, ac nihil amplius eſſe periculi, ex arbore ſe deducens, & ad venatorem, qui nondum ſurgere audebat, accedẽs illum vt ſurgeret monebat. Interrogauit deinde, quid ad aurem ei Vrſus locutus eſſet. Cui Venator, monuit me inquit, ne deinceps Vrſi pellem vendere velim, niſi eũ prius ceperim. Hæc fabula indicat, incerta pro certis non habenda.

De Eremita, & Milite. L

Eremita quidem vir ſanctiſſimæ vitæ Militem hortabat᷑, vt relicta ſæculi militia,quam abſq; Dei offenſa, & animæ diſcrimine pauci exercent,tandem ſe corporis traderet quieti,& animæ conſuleret ſaluti.Cui Miles,faciam inquit,qđ mones Pater.eo enim verum eſt,vt hoc tempore milites neq; ſtipendia exigere valeant,licet exigua ſint,neq; prædari poſſint.Fabula ſignificat, multos vitiis renunciare,quia illa amplius exercere non poſſunt.

De Viro,& Vxore bigamis. LI.

Vir quidam defuncta Vxore, quam valde dilexerat, duxit alteram,& ipſam viduam,quæ aſſidue ei prioris mariti virtutes,fortiaq; facinora obiiciebat.Cui,vt par referret, ipſe quoq; defunctæ Vxoris mores ꝓbatiſſimos, pudicitiamq; inſignem referebat.Quadā aūt die Viro irata,pauperi elemoſynam petenti partem caponis,quem in cœnā vtriuſq; coxerat dedit,dicēs.Do tibi hoc ꝓ aīa prioris Viri.Quod audiens Maritus,accerſito pauperi,reliquum caponis dedit,dicens: & ego quoq; do tibi hoc ꝓ anima vxoris meæ defunctæ.Sic illi,dum alter alteri nocere cupiunt,quid cœnarent,non habuerunt.Hæc fabula monet, non eſſe cōtra eos pugnandum,qui ſe poſſunt optime vindicare.

De Leone,& Mure. LII.

Leo laqueo captus in ſilua,quū ſe ita irretitū videret,vt nullis viribus ſe inde poſſe explicare confideret,murē rogauit vt abroſo laqueo eum liberaret, ꝓmittens tanti beneficii ſe nō immemorē futurū.Quod cū Mus ꝓmpte feciſſet,Leonē rogauit,vt filiā eius ſibi traderet in vxorem. Nec abnuit Leo vt benefactori ſuo rē gratā faceret.Noua aūt nupta ad virū veniens,quū eum nō videret, caſu illum pede preſſit,

itaq; contriuit. Hæc indicat fabula, matrimonia, & cætera conſortia improbanda, quæ ab imparibus contrahuntur.

De Vlmo, & Silere. LIII.

Vlmus in ripa fluminis nata Siler ſibi ꝓximū irridebat, vt debile, & inualidum, ꝙ ad oēm vel leuiſſimū vndarū impetum flecteretᷣ. ſuā aūt firmitatem, & robur magnificis extollebat verbis, ꝙ multos annos aſſiduos amnis impetus incōcuſſa pertulerat. Semel autem maxima vndarum violentia Vlmus perfracta trahebatur ab aquis. Cui Siler ridens inquit. Cur me deſeris vicina? vbi eſt nunc fortitudo tua? Fabula ſignificat, ſapientiores eſſe, qui potētioribus ſecedūt, q̄ qui reſiſtere volentes turpiter ſuperantur.

De Cæra duritiem appetente. LIIII.

Cæra ingemiſcebat ſe mollē, & cuicunq; leuiſſimo ictu penetrabilē ꝓcreatā. Vidēs aūt lateres ex luto multo ſe molliori factos in tātā duritiem ignis calore ꝑueniſſe, vt multa ꝑdurarēt ſæcula, ſe iecit in ignē, vt eādem duritiem cōſequeretᷣ. Sed ſtatim igne liquefacta cōſumpta eſt. Hac admonemur fabula, ne appetamus, qđ eſt nobis natura denegatū.

De Agricola militiā, & mercaturā affectante. LV.

Agricola quidam ægre ferebat ſe aſſidue terrā voluere, nec perpetuis laboribus ad magnas diuitias peruenire, quum nōnullos videret milites, qui raris prælijs, ita rem auxerāt, vt bene induti incederent, & lautis epulis nutriti beatam agerent vitā. Venditis igitᷣ ouibus, capris, ac bobus: equos emit, & arma, & in militiam profectus eſt: vbi quū ab Imperatore ſuo male pugnatum eſſet, non ſolum quæ hēbat perdidit, ſed ēt pluribus vulneribus affectus eſt. Quare dānata militia, mercaturā exercere ſtatuit, vbi maius lucrū, &

minorem

minorem laborem eſſe exiſtimabat. Prædiis igitur vendi/
tis, quum nauem mercibus impleuiſſet, nauigare cœpe//
rat. ſed quum in alto eſſet, tempeſtate ſubito coorta, nauis
ſubmerſa eſt, & ipſe cum cæteris, qui in ea erant ad vnum
omnes periere. Hæc fabula monet, quęlibet debere ſua ar/
te eſſe contentum, quum vbiq; ſit parata miſeria.

De Aſino, & Scurra. LVI.

Aſinus indigne ferens Scurram quendam honorari, & pul/
chris veſtibus amiciri, quia magnos ventris edebat ſonos,
ad magiſtratus acceſſit. petẽs ne ſe minus q̃ Scurram ho/
norare vellent. Et quum magiſtratus admirantes eum in/
terrogarent, cur ſe ita honore dignũ duceret, inqt, quia ma
iores q̃ Scurra crepitus ventris emitto, eoſq; abſq; fetore.
Hæc fabula eos arguit, qui in rebus leuiſſimis ſuas pecuni
as profundunt.

De Amne ſuũ fontẽ cõuitiis laceſſente. LVII.

Amnis qdam ſuum cõuitiis fontem laceſſebat vt inertem, q̧
immobilis ſtaret, nec vllos haberet piſces, ſe autem pluri/
mum commendabat, q̧ optimos crearet piſces, & per val/
les blando murmure ſerperet, indignatus fons in amnem
velut ingratum vndas repreſſit. Tunc Amnis, & piſcibus
& dulci ſono priuatus euanuit. Hæc fabula eos notat, qui
bona, quæ agunt ſibi arrogant, non Deo attribuunt, a quo
largo fonte noſtra bona procedunt.

De Viro maligno, & Dæmone. LVIII.

Vir malignus, quõ plurima perpetraſſet ſcelera, & ſæpius ca
ptus, & carcere concluſus arctiſſima, & peruigili cuſtodia
teneretur. Dæmõis auxiliũ implorabat, qui ſæpenumero
illi affuit, & e multis eũ periculis liberauit. Tandem iterũ

N

deprehēſo, & ſolitū auxiliū imploranti, Dæmon magnū calceoꝶ pertuſoꝶ faſcē ſup humeros hñs apparuit, dicens Amice amplius tibi auxilio eſſe non poſſum, tot.n.loca ꝑ te liberando hactenus pagraui, vt hos oēs calceos cōtriuerim. Nulla mihi ſupeſt pecunia, qua alios valeam comparare. Quare pereundū eſt tibi. Hæc admonet fabula, ne exiſtimemus noſtra ſemper impunita fore peccata.

De Auibus plures reges eligere volentibus. LIX.

Aues conſultabant de pluribus regibus eligendis, quū Aq̃la tantos volucrum greges ſola regere non poſſet, feciſſent ꝙ voto ſatis, niſi Cornicis monitu a tali cōſilio deſtitiſſent, quæ quum cauſam rogaretur, cur non plures reges duceret eligendos, quia difficilius inquit plures, q̃ vnus ſaccus impletur. Hæc fabula docet, longe melius eſſe ab vno, q̃ a multis Principibus gubernari.

De Muliere, q̃ ꝑ Viro ſe mori velle dicebat. LX.

Matrona q̃dā admodū pudica, & Viri amātiſſima ægre ferebat Maritū aduerſa valetudine detineri. Lamētabatᷣ, ingemiſcebat, & vt ſuū in Viꝶ amorē teſtaretᷣ, rogabat mortē, vt ſi Maritum ſibi eēt ereptura, ſe potius q̃ illum vellet occidere. Inter hæc verba mortem cernit horribili aſpectu venientem, cuius timore perterrita, & iā ſui voti pœnitēs. Non ſum ego īquit quā petis. Iacet ibi in lecto quem occiſura veniſti. Hæc fabula indicat, neminē eſſe adeo amātem amici, qui non malit ſibi bene eſſe, q̃ alteri.

De Aduleſcente in funere matris canente. LXI.

Vir quidam defunctam Vxorē, quæ ad ſepulchrū efferebatᷣ, lachrymis, & fletibus ꝓſequebatᷣ. Filius vero eius canebat, qui quū a patre increparetᷣ, vt amēs, & inſanus, qui in ma/

tris funere cãtaret, quũ vna ſecũ mœſtus eſſe,& flere debe/ret.inqt Pater mi,ſi ſacerdotes,vt canerent conduxiſti,cur mihi iraſceris gratis cõcinẽti? Cui pater. Nõ tuũ inqt,& ſacerdotũ ẽ idẽ offm̃. Fabula ĩdicat,nõ oĩa oĩbus eẽ decora.

De Viro gelotypo,q vxorẽ dederat cuſtodiẽdã. LXII.

Vir gelotypus, vxorẽ quã paꝝ pudice viuere compererat, cuidam amico cui plurimũ fidebat,dederat cuſtodiẽdam, ingentem pollicitus pecuniam ſi eã ita diligenter obſeruaret,vt nullo modo coniugalem violaret copulam. At ille, vbi aliquot dies expertus,cuſtodiam hanc nimis difficilẽ, & ingenium ſuum uerſutia mulieris vinci comperiſſet,ad maritum accedẽs dixit,ſe amplius nolle hanc tam durã gerere prouinciam, quandoquidem ne Argus quidem, qui totus oculeus fuit, Mulierem inuitam poſſet cuſtodire. Addidit præterea ſi neceſſe ſit,malle ſe anno integro ſaccũ plenum pulicibus quotidie ĩ pratum deferre,ſolutoq; ſacco eos inter herbas paſcere,veſpereq; facto ad vnum omnes domum reducere,q̃ vna die impudicam mulierem ſeruare. Hæc fabula indicat,nullos cuſtodes eſſe ita diligentes,qui impudicas mulieres valeant cuſtodire.

De Viro Clyſteria recuſante. LXIII.

Vir quidã natione germanus diues admodũ ægrotabat, ad quẽ curandum plures acceſſerãt medici(ad mel.n.caterua tim conuolant muſcæ)qui inter cætera dicebant opus eſſe clyſteribus,ſi vellet conualeſcere.qđ quum Vir huiuſmodi inſuetus medicinæ audiret, furore percitus medicos domo eiici iubet dicens,eos eẽ inſanos,q quũ caput ſibi doleret,podici vellent mederi. Hæc fabula ĩnuit,omnia ẽt ſalutaria inſuetis,& inexpertis,aſpera,& obfutura videri.

De Aſino ægrotante,& Lupis viſitátibus. LXIIII.

Aſinus ægrotabat,famaq; exierat,eũ cito moritu℞. ad eũ igitur viſendũ quũ Lupi,Caneſq; veniſſent, peteréntq; a filio, quõo pater eius ſe héret. Ille per hoſtii rimulá rñdit. Melius q̃ velletis. Hæc indicat fabula, ꝙ multi fingunt moleſte ferre mortem alio℞,quos tamen cupiunt celeriter interire.

Qđ Nuci,Aſino,& Mulieri ꝓſunt verbera. LXV.

Mulier quædam interrogabat Nucem ſecus viam natám,q̃ a prætereunte populo ſaxis impetebatur. Quare eſſet ita amens,vt quo pluribus, maioribuſq; verberibus cæderet̃, eo plures, præſtantioreſq; fructus ꝓcrearet. Cui Iuglás,es ne inquit prouerbii immemor,ita dicentis?

Nux,Aſinus,Mulier,ſimili ſunt lege ligati.
Hæc tria nil recte faciunt,ſi verbera ceſſent.

Hæc fabula innuit ſæpe homines propriis iaculis ſe ſolerẽ confodere.

De Aſino laborum finem nõ inueniente. LXVI.

Aſinus hiberno tpe plurimũ angebat̃,ꝙ nimio afficeret̃ frigore,& du℞ palearũ haberet victũ. Quare vernã tempe riem,& teneras herbas optabat. Sed quum ver aduenisset, cogereturq; a domino, qui figulus erat, argillam ĩ aream, & ligna ad fornacem,indeq; lateres,imbrices,tegulas ad diuerſa loca deferre,pertæſus veris,in quo tot labores tolerabat, æſtatem omnibus votis expetebat,vt Dominus meſſe impeditus eum qeſcere pateret̃. Sed tũc quoq; quum meſſes in areã, & inde domũ triticũ ferre cõpelleret̃,nec quieti locus ſibi eſſet,aut ũnũ ſaltẽ labo℞ finẽ fore ſperabat. Sed vbi ne tũc quoq; malo℞ terminũ adeſſe cernebat,quũ quotidie vinũ,poma,ligna portáda eſſent,rurſus hiemis niues,

& glaciē efflagitabat, vt tunc ſaltē aliqua ſibi reqes a tantis laboribus concederet. Hæc fabula indicat, nulla eſſe pſentis vitæ tpa, quæ non perpetuis ſint ſubiecta laboribus.

De Mure qui cum Fele amicitiam contrahere volebat. LXVII.

Mures complures in cauo parietis commorantes, contēplabant Felem, quæ ī tabulato capite demiſſo, & triſti vultu recumbebat. Tunc vnus ex eis hoc aīal inquit, benignum admodum, & mite videtur. Vultu enim ipſo ſanctimoniam quādam præfert, volo ipſum alloqui, & cum eo īdiſſolubilem nectere amicitiam. Quæ cum dixiſſet, & proprius acceſſiſſet, a Fele captus, & dilaceratus eſt. Tunc cæteri hæc videntes, ſecum dicebant. Non eſt profecto, non eſt vultui temere credendum. Hæc fabula innuit, non ex vultu, ſed ex operibus homines iudicandos, cum ſub ouilla pelle ſæpe atroces lupi deliteſcant.

De Aſino, qui Hero ingrato ſeruiuerat. LXVIII.

Aſinus, qui viro cuidā ingrato multos annos inoffenſo pede ſeruiuerat, ſemel (vt fit) dum ſarcina preſſus eſſet, & ſalebroſa īcederet via, ſub onere ceciderat. Tūc Dominus implacabilis multis verberibus ſurgere cōpellebat, pigrū aīal & ignauum nuncupans. At ille miſer inter verbera hæc ſecum dicebat. Infelix ego, q̄ ingratum ſortitus ſum Herū. Nam quāuis ei multo tpe ſine offenſa ſeruiuerim, tamē nō vult hoc vnum delictum tot meis priſtinis beneficiis compenſare. Hæc fabula, in eos conficta eſt, qui beneficiorū ſibi collatorum immemores, etiam minimam benefactoris ſui in ſe offenſam atroci pœna proſequuntur.

De Lupo ſuadēte Hyſtrici, vt tela deponeret. LXIX.

Lupus eſuriens in Hyſtricem intenderat aĩum,quẽ tñ q̃a ſa/
gittis vndiq; munitus erat inuadere nõ audebat.Excogita
ta aũt eũ perdẽdi aſtutia,illi ſuadere cœpit,ne pacis tpe tm̃
telorum onus tergore portaret,q̃nquidem ne alii qdem ſa
gittarii,niſi quũ ꝑlii tp̃s inſtaret,portarẽt.Cui Hyſtrix ad
uerſus Lupum inqt,ſemp ꝑliandi tp̃s eẽ credẽdũ eſt. Hæc
fabula innuit,virum ſapientem oportere aduerſus inimi/
corum,& hoſtium fraudes ſemper eſſe munitum.

De Mure liberante Miluum. LXX.

Mus cõſpicatus Miluũ laqueo Aucupis implicitũ,miſertus
eſt auis,quãuis ſibi inimicæ,abroſiſq; dẽte vinculis,euolã/
di viã ei fecit.Miluus tanti immemor bñficii,vbi ſe ſolutũ
vidit,Murem nil tale ſuſpicantem corripiẽs vnguibus,&
roſtro lacerauit.Fabula indicat,malignos viros huiuſmo/
di gratias ſuis benefactoribus ſolere rependere.

De Cochlea petente ab Ioue, vt ſuam domum ſecum
ferre poſſet. LXXI.

Quum Iupiter ab exordio mundi ſingulis aĩalibus mune/
ra,quæ petiiſſent elargiret̃,Cochlea ab eo petiit,vt domũ
ſuam poſſet circũferre. Interrogata a Ioue.Quare tale ab
eo munus expoſceret,qđ illi graue,& moleſtũ futuꝝ erat.
Malo inquit tam graue onus ꝑpetuo ferre,q̃ quũ mihi li/
buerit malum vicinum non poſſe mutare.Fabula indicat,
malorum vicinitatem omni incommodo fugiendam.

De Herinaceo Viperam hoſpitẽ eiiciente. LXXII.

Herinaceus hiemẽ aduẽtare p̃ſentiens,blãde Viperam rogã
uit,vt in ꝓpria illius cauerna aduerſus vim frigoris locum
ſibi concederet,qđ quũ illa feciſſet,Herinaceus huc illuc ſe
prouoluens ſpinaꝝ acumine Viperã pũgebat, & vehemẽ/

ti dolore torquebat. Illa male ſecum actum videns, quan/ do Herinaceus ſuſcepit hoſpitio, blādis eum verbis, vt exi ret orabat, quandoquidē locus ambobus eſſet anguſtus. Cui Herinaceus exeat inquit, qui hic manere non poteſt: quare Vipera ſentiens ſibi locum ibi non eſſe, illi ceſſit ho ſpitio. Fabula indicat, eos in conſortia non admittendos, qui nos poſſunt eiicere.

De Lepore ſeſe Vulpi præferente ob pedum velocita/ tem. LXXIII.

Lepus ſeſe dignum reputabat, qui Vulpi præferret, quoniā longe illam pedū pernicitate ſuperabat. Tunc Vulpes. At ego inquit ingenium ſum ſortita preſtantius, quo ſæpius q̄ tu pernicitate tua canes eludo. Hæc indicat fabula, cor/ poris velocitatem, & vires, ab ingenio longe ſuperari.

De Sene ob impotentiam libidinem carnis relin// quente. LXXIIII.

Vir quidam ſanctitate p̄ditus ſingulari Senē quēdā admone bat, vt tandē vitiū libidinis dimitteret, cui vehemēter inſu darat. Cui Senex, obtemperabo inquit pater ſancte ſanctiſ ſimis, optimiſq; admonitionibus tuis. Nam vſum Veneris admodum mihi obeſſe ſentio, & virga amplius non arri// gitur. Fabula indicat, multos nō amore virtutis, & Dei, ſed timore pœnæ, & impotētia cōſuetis vitiis ſolere deſiſtere.

De Agricola, & Poeta. LXXV.

Agricola qdā ad Poetam accedēs, cuius agros colebat, quū eum inter libros ſolū offendiſſet, interrogauit eū, quo pa// cto ita ſolus viuere poſſet. Cui ille, ſolus inquit tātum eſſe cœpi, poſtq̄ te huc cōtuliſti. Hæc indicat fabula, eruditos viros, qui doctiſſimo℞ viro℞ turba cōtinue ſtipantur, tūc

ſolos eſſe,quom inter illiteratos homines fuerint.

De Lupo ouis pelle íduto,q gregẽ deuorabat. LXXVI.

Lupus ouis pelle indutus ouiũ ſe ímiſcuit gregi, quotidieq; aliquam ex eis occidebat. Quod quũ paſtor animaduertiſſet,illũ in altiſſima arbore ſuſpendit. Interrogantibus autẽ cæteris paſtoribus cur Ouẽ ſuſpendiſſet. aiebat,pellis quidem (vt videtis) eſt Ouis,opa aũt erãt Lupi. Hæc indicat fabula,homines non ex habitu, ſed ex operibus iudicãdos, qm̃ multi ſub veſtimẽtis ouiũ,lupina faciunt opera.

De Patre Filiũ ad virtutes fruſtra hortãte. LXXVII.

Pater quidã Filium vitiis deditũ multis hortabať verbis, vt derelicta vitioꝝ via,virtutibus íuigilaret, quæ ei laudẽ, & decus erant pariturę. Cui Filius, fruſtra inqt Pater me ad hæc facienda hortaris. Multos.n. p̃dicatores (vt aiunt) audiui,q lõge te melius ad virtutum hortabanť viam. Nunq̃ tñ eoꝝ admonitionibus obſecutus ſum. Fabula indicat, viros malignæ naturæ nulli⁹ hortatu a vitiis velle deſiſteř.

De Cãe oues dñi ſui occidẽte,a quo ſuſpẽſus ẽ. LXXVIII.

Paſtor quidam Cani oues ſuas dederat cuſtodiendas, optimis illum paſcens cibis. At ille ſæpe aliquam ouem occidebat. Quod quum paſtor animaduertiſſet, Canem capiens eum volebat occidere. Cui canis. Quid me inquit perdere cupis,qui ſum vnus ex domeſticis tuis, interfice potius Lupum,qui continue tuo inſidiatur ouili. Immo inqt Paſtor te q̃ Lupum morte dignum magis puto. Ille ení palam ſe meum hoſtem profitetur. Tu vero ſub amicitiæ ſpecie quotidie meum imminuis gregem. Hæc innuit fabula, longe magis puniẽdos, qui ſub amicitiæ ſpecie nos lædũt, q̃ qui aperte ſe noſtros inimicos profitentur.

De Ariete cum Tauro pugnante. LXXIX.

Aries quidã inter lanigeros greges erat, tãta cornuũ, & capitis firmitate, vt cæteros arietes ſtatim, facileq́ʒ ſuparet. Quare quũ nullũ amplius arietẽ iueniret, qui occurſanti ſibi auderet obſiſtere, crebris elatus victoriis, Tauꝝ auſus ẽ ad certamen ꝓuocare. Sed primo cõgreſſu, quũ in taurinam frõtem arietaſſet, tã atroci ictu repercuſſus eſt, vt fere moriẽs, hæc diceret. Stultus ego quid egi? Cur tam potentem adverſarium auſus ſum laceſſere, cui me imparẽ creauit natura? Fabula indicat, cũ potẽtioribus ſe nõ eẽ decertãdum.

De Vidua, & Aſino viridi. LXXX.

Vidua quædã cælibatum exoſa nubere cupiebat, ſed nõ audebat, verita vulgi irriſiones, q maledictis eas ſolet inceſſere, quæ ad ſecundas trãſeũt nuptias. Sed commater eius, q̃ contẽnẽdæ eẽnt populi voces, hac arte mõſtrauit. Iuſſit enim aſinũ album, quẽ vidua hẽbat viridi colore depĩgi, & per omnes vrbis vicos circunduci. Quod dum fieret, tanta admiratio ab initio omnes inuaſerat, vt non ſolum pueri, verum etiam ſenes hac re ĩſolita moti aſinum animi gratia comitarẽtur. Deinde quum huiuſmodi animal quotidie per vrbem duceret, deſierunt admirari. Itidẽ inquit ad Viduam Commater eueniet tibi. Si enim virum acceperis per aliquot dies eris fabula vulgi, deinde hinc ſermo cõticeſcet. Hæc fabula indicat, nullam rem eſſe tanta dignam admiratione, q̃ diuturnitate tpis nõ deſinat eſſe miraculũ.

De Aquila Filios Cuniculi rapiente. LXXXI.

Aquila in altiſſima arbore nidulata, Catulos Cuniculi, q lõge inde paſcebant, in eſcam pullorũ ſuorũ rapuerat, quam Cuniculus blãdis orabat verbis, vt ſuos ſibi filios reſtitue-

re dignaret. At illa eum, vt puſillum, & terreſtre aīal, & ad ſibi nocēdum impotēs arbitrata eos in cōſpectu matris vnguibus dilacerare, & pullis ſuis epulādos apponere nō dubitauit. Tūc Cuniculus filiorꝫ morte cōmotus, hanc iniuriam minime īpunitam abire pmiſit. arborē.n.q̄ nidū ſubſtinebat, radicitus effodit, quæ leui impulſu ventorꝫ pcidens, pullos Aquilæ adhuc inplumes, & īuolucres in humum deiecit, qui a feris depaſti magnū doloris ſolatium Cuniculo p̄buerūt. Hæc indicat fabula, neminem potentia ſua fretum imbecilliores debere deſpicere, quum aliquando infirmiores potentiorū m iniurias vlciſcantur.

De Lupo piſce fluuii maris regnū affectāte. LXXXII.

Lupus piſcis erat in amne quodam, q pulchritudine, magnitudine, ac robore cæteros eiuſdem fluminis piſces excedebat. Vnde cuncti eum admirabantur, & tanq̄ regem præcipuo proſequebantur honore. Quare in ſuperbiam elatus, maiorem principatum cœpit appetere. Relicto igitur amne, in quo multos annos regnauerat, ingreſſus eſt mare, vt eius regnum ſibi vendicaret: ſed offendens Delphinū miræ magnitudinis, qui in illo regnabat, ita ab illo īſectatus ē, vt aufugiens vix amnis hoſtium ingrederetur. Vnde amplius non eſt auſus exire. Hæc fabula nos admonet, vt rebus noſtris contenti ea non appetamus, quæ noſtris viribus ſunt longe maiora.

De Oue Paſtori conuitiante. LXXXIII.

Ouis conuitiabat Paſtori, q non cōtentus lacte, qd' in vſum ſuum, filiorūq; ab ea mulgebat, inſup illam vellere denudaret. Tunc Paſtor iratus filiū eius trahebat ad mortē. Ecqd inqt Ouis peius mihi facere potes? Vt te inq t Paſtor occi/

dam,& lupis, canibuſq; proiiciam deuorandá. ſiluit Ouis maiora adhuc mala formidans. Hæc fabula indicat, nõ debere homines in Deum excandeſcere, ſi diuitias, ſi filios ipſis permittat auferri, quum etiam maiora, & viuentibus, & mortuis poſſit inferre ſupplicia.

De Auriga, & rota currus ſtridente. LXXXIIII.

Auriga ĩterrogabat Currũ, q̃re Rota, quæ erat deterior ſtrideret, quũ cæteræ idem nõ facerent. Cui Currus, Ægroti inqt ſemp moroſi, & queruli eſſe conſueuerunt. Hæc indicat fabula, mala ſolere hoĩes ad querimoniã ſemp ĩpellere.

De Viro amicos experiri volente. LXXXV.

Vir quidam diues admodum, & liberalis, magnã habebat amicorum copiam, quos ad cœnam ſæpiſſime inuitabat, ad quam libentiſſime accedebant. Volens autem experiri, an in laboribus & periculis ſibi fideles eſſent, omnes pariter cõuocauit dicens obortos ſibi inimicos, ad quos perdẽdos ire ſtatuerat. Quare correptis armis ſecum irent, vt illatas ſibi vlciſcerent̃ iniurias. Tunc omnes præter duos ſe ſe excuſare cœperunt. Cæteris igitur repudiatis illos tantum duos in amicorum numero habuit, quos deinde ſingulari amore ꝓſecutus eſt. Hæc indicat fabula, aduerſam fortunam amicitiæ experimentum eſſe q̃ optimum.

De Vulpe carnẽ Leporis Cani laudãte. LXXXVI.

Vulpes quum fugaret̃ a Cane, & iã iam eſſet capienda, nec vllam aliam euadendi viam inuenire ſe poſſe cognoſceret, Quid me inqt o Canis perdere cupis? cuius caro tibi vſui eſſe non poteſt. Cape potius Leporem illum (non procul enim Lepus aberat) cuius carnem ſuauiſſimam mortales eſſe cõmemorant. Canis igit̃ motus conſilio Vulpis, omiſ

ſa Vulpe, Leporem inſecutus eſt, quem tñ ob incredibilem eius velocitatẽ capẽ nõ potuit. Paucis poſt diebus, Lepus conueniens Vulpẽ, vehementer eam accuſabat (verba.n. eius audiuerat) ꝙ ſe Cani demõſtraſſet. Cui Vulpes. Quid me accuſas Lepus, quæ te tantopẽ laudaui? Quid diceres, ſi te vituperaſſem? Hæc ĩdicat fabula, multos mortales ſub laudationis ſpecie aliis perniciem machinari.

De Lepore calliditatem, & Vulpe celeritatem a Ioue petentibus. LXXXVII.

Lepus, & Vulpes a Ioue petebant. Hæc vt calliditati ſuæ pedum celeritatem, Ille vt velocitati ſuæ calliditatẽ adiungeret, quibus Iupiter ita reſpondit. Ab origine mundi e ſinu noſtro liberaliſſimo ſingulis animantibus ſua munera ſumus elargiti. Vni aũt omnia dediſſe, aliorum fuiſſet iniuria. Hæc innuit fabula, Deũ ſingulis ſua munera ita eſſe æq̃li lance largitum, vt quiſq; eſſe debeat ſua ſorte contentus.

De Equo inculto ſed veloci, & cæteris eum irridentibus. LXXXVIII.

Equi complures ad circenſes ludos fuerant adducti pulcherrimis phaleris ornati, præter vnum, quem cæteri, vt incultum, & ad huiuſmodi certamen ineptũ irridebant, nec vnquam victorem futurum opinabantur. Sed vbi currendi tempus aduenit, & dato tuba ſigno, cuncti e carceribus exiliere, tum demũ innotuit, quanto hic pauloante irriſus cæteros velocitate ſuperaret. Omnibus enim aliis poſt ſe longo interuallo relictis palmã aſſecutus eſt. Fabula indicat, non ex habitu, ſed ex virtute homines iudicandos.

De Ruſtico per vocem hædi ad iuriſconſultum admiſſo. LXXXIX.

Ruſticus quidá graui lite implicitus ad quẽdá iuriſcõſultũ acceſſerat,vt eo patrono ſeſe explicaret. At ille aliis negoꝯ ciis impeditus,renuntiari iubet ſe non poſſe nunc illi vaca re.Quare abiret alias rediturus.Ruſticus,qui huic vt vete ri,fidoq; amico plurimũ fidebat, pluries rediens nunq̃ adꝯ miſſus eſt.Tandẽ hædũ adhuc lactentem,& pinguem ſecũ deferens,ante ædes iuriſperiti ſtabat,& hædũ vellicans illũ balare cogebat.Ianitor,qui ex præcepto Heri dona portá tes ſtatim admittere ſolebat, audita Hædi voce, Ianuá illi co aperiens hoĩem introire iubet.Tunc Ruſticus ad Hæ// dum conuerſus gratias inquit ago Hædule mi,qui tam fa ciles mihi has effeciſti fores.Fabula indicat,nullas tam duꝯ ras,difficileſq; fores eſſe,quas munera non aperiant.

De Adoleſcente ex coitu infirmo,& Lupo. XC.

Adoleſcens quidá vxorẽ duxerat,& ipſam quoq; adoleſcen tulam,formoſam admodũ,& libidinoſam, cuius effrenæ li bidini dum ſatiſfacere cupit,ita lumbos exhauſit, vt pau// cis diebus macilentus fieret,& mortuo magis q̃ viuo ſimiꝯ lis videretur.Non ingredi,non ſtare,non aliquod opus faꝯ cere poterat.Vt ſenex quidá apricatione gaudebat. Dum ergo in aprico ſtans loco,calore ſolis ſeſe calefaceret, acci// dit,vt venatores, qui Lupum fuerant inſectati,illac iter ha berent,quos cum Adoleſcens interrogaret, cur Lupum non ceperãt,ob incredibilem inquiunt illius velocitatem illum aſſequi non potuimus.Tunc ait Adoleſcens, Vxoꝯ rem profecto hic Lupus habere non debet,ſi enim Vxori iunctus eſſet, nunq̃ tanta pedum pernicitate polleret.Hæc indicat fabula,neminem eſſe adeo robuſtum,& fortẽ, quẽ nimius Veneris vſus non infirmum,& debilem reddat.

De Sene Iuuenem poma ſibi ſurripientem ſaxis deii/ciente. XCI.

Senex quidam Iuuenem ſibi poma ſurripientem, blādis orabat verbis, vt ex arbore deſcenderet, nec res ſuas vellet auferre. Sed quum incaſſum verba funderet, Iuuene eius ætatem ac verba contemnente, non in verbis tantum īquit, verum etiam in herbis audio eē virtutem. Herbas igitᷣ vellere, & in illum iacere cœpit. Quod Iuuenis conſpicatus in vehementem riſum effuſus eſt, & Senem delirare arbitrabatur, qui crederet eum ex arbore herbis poſſe depellere. Tunc Senex omnia experiri cupiens. Quando inquit verborum, & herbarum vires aduerſus raptorem mearum rerum nullæ ſunt, lapidibus agā, in quibus quoq; dicunt eſſe virtutem: lapideſq;, quibus gremium impleuerat, ī Iuuenē iaciens, illum deſcendere, & abire coegit. Hæc fabula indicat, omnia prius ſapienti tentanda, q̄ ad armorum cōfugiatur auxilium.

De Luſcinia cātum Accipitri ꝑ vita pollicēte. XCII.

Luſcinia ab Accipitre famelico comprehēſa, quom ſe ab eo deuorandam ītelligeret, blande eum rogabat, vt ſe dimitteret, pollicita pro tanto beneficio ingentem mercedem ſeſe relaturā. Quum aūt Accipiter eam interrogaret quid gratiæ ſibi referre poſſet. Aures inquit tuas mellifluis cantibus demulcebo. At ego inquit Accipiter malo mihi vētrē demulceas. Sine tuis enī cantibus viuere, ſine cibo vero nō poſſum. Hæc fabula īnuit, vtilia iucūdis anteponenda.

De Leone Porcū ſibi ſociū eligēte. XCIII.

Leo quū ſocios aſciſcere ſibi vellet, multaq; aīalia ſeſe illi adiungere optarent, idq; precibus, & votis expoſcerent, cæte/

ris ſcriptis cũ Porco ſolũ ſocietatem voluit inire, rogatus aũt cãm, rñdit. Quia hoc aïal adeo fidũ eſt, vt amicos, & ſocios ſuos in nullo quãtũuis magno diſcrimine vnq̃ relinquit. Hæc fabula docet, eorum amicitiã appetẽdã, q aduerſitatis tempore a pſtando auxilio non referunt pedem.

De Culice cibũ, & hoſpitiũ ab Ape petẽte. XCIIII.

Culex hiberno tẽpore quum, & fame, & frigore ſe perituꝝ coniiceret, ad apium acceſſit aluearia, ab eis cibum, & hoſpitium petens. Quæ ſi ab eis fuiſſet conſecutus promittebat filios earum ſe artem muſicam edocturum. Tunc quædam Apis, at ego inquit artem meam malo liberi mei diſcant, quæ res a famis, & frigoris periculo eximere poterit. Fabula nos admonet, vt liberos noſtros iis artibus erudiamus, quæ eos ab inopia valeant vendicare.

De Aſino Tubicine, & Lepore tabellario. XCV.

Leo rex quadrupedũ aduerſus volucres pugnaturus ſuorũ acies inſtruebat. Interrogatus autem ab Vrſo quid ei Aſini inertia, aut Leporis timiditas ad victoriam conferre poſſent? quos ibi inter cæteros milites adeſſe cernebat. reſpondit, Aſinus tubæ ſuæ clangore, milites ad pugnã cõcitabit. Lepus vero ob pedum celeritatem, tabellarii fungeť officio. Fabula ſignificat, neminem adeo contemptibilem, qui aliqua re nobis pdeſſe non poſſit.

De Accipitribus inter ſe inimicis, quos Columbæ pacauerant. XCVI.

Accipitres inuicẽ inimici quotidie decertabant, ſuiſq; odiis occupati alias aues minime infeſtabãt. Columbæ illorum vicem dolentes, eos miſſis legatis compoſuere. Sed illi vbi inter ſe amici effecti ſunt, cæteras aues imbecilliores, & ma

xime columbas vexare,& occidere non deſinebant. Tunc ſecum Columbæ,q̃ vtilior Accipitrum diſcordia q̃ concordia nobis erat? Hæc monet fabula, malorum inter ſe ciuiũ odia alenda potius,q̃ extinguenda,vt dum inter ſe digladiantur,viros bonos quiete viuere permittant.

De Muliere ignẽ in Mariti domũ ferente. XCVII.

Vir quidam prudens uxorem ducebat. Interrogatus autem ab amicis,quid ſibi vellet facula illa,quam noua nupta accenſam e paterna domo effert. Rurſuſq; Mariti domum ingreſſura accẽdit,& intro fert. Significat inquit,me hodie ignem e ſoceri mei ædibus ablatum in domum meam inferre. Fabula ſignificat,ſæpenumero mulieres ignem quendam eſſe,qui mariti bona comburit.

De Prætore repetundarum damnato. XCVIII.

Prætor,qui prouinciã cui præfuerat expilauerat,repetundarum dãnatus fuerat. Quumq; ægre ablata reſtitueret,dicebat quidam e prouincialibus. hic noſter Prætor Mulieres imitatur,quæ fœtus concipientes mira voluptate afficiuntur: quum autem eos emittunt,incredibili dolore torquẽtur. Fabula ſignificat,aliena non eſſe ſurripienda,ne illa deponere coacti mœrore conficiamur.

De Sene mortem differre volente. XCIX.

Senex quidam Mortem,quæ eum e vita ereptura aduenerat, rogabat vt paulum differret,dum teſtamentum conderet,& cætera ad tãtum iter neceſſaria p̃pararet. Cui Mors, cur nõ inquit hactenus præparaſti,toties a me admonitus? Et quom ille eam nunq̃ a ſe viſam amplius diceret, quum inquit nõ æquales tuos modo, quoꝝ nulli fere iam reſtãt, verũ ẽt iuuenes, pueros,infantes quotidie rapiebã, non te

admonebam

admonebam mortalitatis tuæ? Cũ oculos hebeſcere, audi tũ minui, cæteroſq; ſenſus in dies deficere, corpus ingraue/ ſcere ſentiebas, nonne tibi me ꝓpinquam eſſe dicebã? & te admonitũ negas. Quare vlterius differendũ nõ eſt. Hæc fabula idicat, ita viuẽdũ, quaſi mortẽ ſemp adeſſe cernamus.

De Auaro ſacculũ nummoꝝ alloquente. C.

Vir qdam auarus, qui ingentẽ aureorũ aceruum male partũ relicturus moriebatur, interrogabat ſacculum nũmorum, quem morienti ſibi iuſſerat afferri, quibus voluptatem eēt allaturus. Cui ſacculus hæredibus inquit tuis, qui nũmos a te tanto ſudore quæſitos in ſcortis, & conuiuiis ꝓfundẽt, & Dæmõibus, qui animam tuã æternis ſuppliciis mãcipabunt. Hæc indicat fabula, ſtultum eſſe in iis laborare, quæ aliis gaudium, nobis autem ſint allatura tormentum.

FINIS.

Petri Pauli Phãtini de Tradotio in hecatomythion cõſumatiſſimi viri Laurẽtii Abſtemii Maceraten. tetraſticõ.

Quod nemus heſperidum panchaia bactra ſabæi,
Heliſium quod habet, quod tagus, aſtur arabs,
Cuncta tuo Abſtemi naſcuntur ſponte vireto,
Cuius habent ſiliquæ ſeria, non apinas.

Ioannis Antracini Maceratẽ. in hecatomythion clariſſimi viri Laurentii Abſtemii Maceraten. tetraſticon.

Doctiloquos aliis ſcriptis ſuperare latinos
Quære ſumus lepidis græcia docta pares.
Te Xanthi ſeruus technis celebrauit amœnis.
Non minus Abſtemii nos decorauit opus.

O

Laurentius Abſtemius magnifico ac ſtrenuo viro D. Angelo Griphoni equiti aurato. S.P.D.

Cogitanti mihi Vir magnifice, cui potiſſimũ dono darem hũc Apologorum libellum, quem vt alium a me ſuperioribus annis editum, & illuſtri Principi Octauiano dedicatum Hecatomythium de numero fabulaꝝ nuncupaui, tu non hoc modo, verum etiam maiori dignus munere occurriſti, non quia vtroqꝫ parente clariſſimo ortus ſis, multi.n. generoſis orti parẽtibus, & a maioꝝ virtutibus degenerãtes dedecori ſuis fuere. Nec qa amplas diuitias et opes poſſides, multi.n. locupletiſſimi ĩdocti, ĩcultiqꝫ ſunt: quos Diogenes ille Sinopæus oues aureo indutas vellere nũcupabat. ſed quia vt multorũ, & Benẽtis noſtri ꝑcipue ſermone accepi, ita omni virtutũ gñe fulges, ita literas & literatos amas, vt maioꝝ tuoꝝ gloriã nõ mõ æques, veꝝ ẽt ſuperes. Diuitiis vero nõ incũbis, vt Draco ille puigil, q aurea mala ſuabat, ſed eas ad liberalitatẽ cõfers, & hoc famis tpe, ne hoĩes inedia peant, multoꝝ ſuccurris ĩopiæ. Cæteras virtutes tuas laudo, & admiror, hoc aũt pietatis opꝰ, qbꝰ laudibꝰ efferre debeã, nõ inuenio. Sed tu non hoc facis, vt humanã gloriã cõſeqris, nõ.n. hic mercedẽ recepturus es. Nõ ĩ eoꝝ nũero reponẽdus es, de qbꝰ Virgilius. Aut q diuitiis ſoli incubuere reptis, Nec ptẽ poſuere ſuis, q̃ maxĩa turba ẽ. Merito igiť te potiſſimũ elegi, cui hãc meã inſcriberẽ lucubratiũculã, mei in te amoris, & obſeruãtiæ teſtẽ. Tu vero ꝓ tua hũanitate hoc exiguũ Abſtemii tui munus læto aĩo, & ſerena frõte ſuſcipe, nõ rẽ, ſed dãtis aĩum, volũtatẽqꝫ cõſiderãs. Vale. Ex vrbe Faneſtri, pridie Cal. Maii. M.D.V.

DE DIVITE petente a Fortuna, ne plures ſibi da/ ret diuitias. Fabula. I.

VIr quidã admodũ diuitiaꝝ, & opum ſuaꝝ pertæſus mendico hoĩ centũ aureos obtulerat, ſi ad Fortunã ſuã accedẽs, quæ in remotis orbis partib⁹ morabat̃ eã noĩe ſuo rogaret, ne plures diuitias ſibi cõcederet. Pau/ per lõgi itineris labore deterritus, primo abnuit. Sed quõ deĩde conſilii pœnitens ſe iteꝝ polliceret̃. Diues nõ plus q̃ nonagĩta dare velle ſe dixit. Pauper hanc paruam tanti laboris mercedẽ ratus renuit primo, ſed quom paulopoſt nonagĩta peteret. Diues vix, vt octoginta daret, poterat ad duci. Sed quom Mendicus hunc quoq; numerum recu// ſaret, poſtea vellet: ſemper Diues ex numero oblato de// cem detrahebat, donec ad denarium numerum perueniſ/ ſet. Mendicus tandem qui centum recuſarat aureos, ino/ pia vrgente aureis decem acceptis ad Fortunam ſe contu/ lit, multis eam rogans precibus, ne in Diuitem plures vel/ let cõferre diuitias, quæ illi moleſtæ, & graues admodum erant. Sed in ſe potius vellet eſſe benigna, qui a teneris an/ nis in perpetua vixerat inopia. Tunc Fortuna, conſtitui in quit Diuiti illi, qui te miſit etiam nolenti duplicare, im// mo triplicare diuitias. Te autem in ſumma mendicitate perpetuo viuere faciam. Decem autem quos accepiſti au/ reos, nunquam habuiſſes, niſi tunc arctiſſimus me oppreſ/ ſiſſet ſomnus. Fabula indicat, Fortunam infelici homini ſemper aduerſam, Fortunato autem etiam nolenti ſemper eſſe propitiam.

De Vidua, q̃ opariũ ſuũ ſibi cõiugio copulauit. II.

Vidua q̃dã cõquerebat̃ cum Operario, quem ad fodiẽdum

agrum conduxerat, qđ omni auxilio deſtituta non poſſet & viri & mulieris pariter officium ſuſtinere. Tunc Operarius eam hortari cœpit, vt viꝝ acciperet, qui bonam, magnamq; partem oneris ei demeret, pollicituſq; eſt ſe eam ſibi matrimonio copulatuꝝ, ſi eum tali officio idoneum iudicaret. Tum Mulier nõ vlterius cunctandum rata, quum hunc ad opus maritale admodũ aptũ arbitraret̃, fac inqt, qcqd vis, deinde (erat enim hora prãdii) comedemus. Operarius & huiuſmodi cõfabulatiõe, & viduæ forma ad venerem incitatus, ſiluano auſpice matrimonium conſumauit, proq; agro viduam fodere cœpit. Fabula indicat, q̃ facile humanæ mentes venerea voluptate capiantur.

De viro deflente Vxorem, qui tamen oſtendit ſtatim aliam ſuperducere velle. III.

Vir qdã paup defunctæ Vxoris mortẽ multis lachrymis, & q̃relis pſequebat̃, ſe miſeꝝ & infelicẽ vocitans, qui tã pbæ Mulieris eſſet conſortio deſtitutus, vtq; ſuum in vxorẽ teſtaret̃ amorẽ, dicebat in morẽ turturis cõpare priuati, in pppetuo cælibatu velle permanere. Inter lamẽtãdum aũt cernẽs qđ mulieres, q̃ ad curandum funus cõuenerãt, veſte nimiũ ſumptuoſa defunctam ĩduere volebant. Quid facitis inqt ſtultæ? Cur tam p̃tioſam veſtẽ pdere vultis? Quid alia vxor, quam ducturus ſum, feret? Tũc oẽs, q aderant, ĩter luctus, & lachrymas vix riſum poterãt cõtinere. Qui.n. pauloante cælibẽ vitam agere velle ſe dixerat. nũc de alia vxore cœperat cogitare. Fabula indicat, difficile eẽ animi ægritudinem verborum ſimulatione cælare.

De Sacerdote, q qnq; veſtales p̃gnantes fecerat. IIII.

Sacerdos quidam ſpectatæ admodũ vitæ ab Ep̃o venerabili vi

ro monaſteriũ cuſtodiendũ, curãdũq; acceparat, in quo qnq; mulieres Deo dicatæ iuuenes, ſed nõ multũ pudicæ erant íclusæ. Sed qm mentes quoq; ferreæ libidine ſuperant, iſe/lix vir nõ cogitans cui faceret iniuriam, illaꝝ forma, ac ille cebris delinitus, intra anni circulũ qnq; ex illis filios ꝑcreauit. Quod quom Antiſtes audiſſet, ira & furore ſuccenſus accerſitũ ad ſe ſacerdotẽ vehemẽter ícrepuit, ꝑfidum, & ſa/crilegum hoīem nuncupans, q tẽplũ ſpiritus ſancti eẽt au/ſus violare. At ille rubore ſuffuſus, quũ ſe aliter defendere neſciret. Domine inqt, qnq; talẽta tradidiſti mihi, ecce alia quinq; ſuperlucratus ſum. Quo dicto tam faceto permo/tus Epiſcopus homini veniam dedit. Fabula indicat, pec/cata, quum ratione nequeant, vrbanitate diluenda.

De Epiſcopo, qui ſacerdoti ignouerat nummos arma/tos afferenti. V.

Epiſcopus quidam pecuniæ quam ſalutis animæ cupidior, Sacerdotem quendam, qui grauiſſimum quoddam ſcelus perpetrarat, condemnare decreuerat. At ille cui præſuli ſui erat auaritia nota, lancem aureis plenam, quibus imago re gis armati erat impreſſa, Epiſcopo dono dedit. Tunc Anti ſtes. Conſtitueram íquit te omnino perdere. Sed quis poſ/ſet tot armatis obſiſtere? Inuitus te cogor abſoluere. Fabu la indicat, nullũ ſcelus eſſe tam deforme, quod vir auarus pecuniæ magnitudine non condonet.

De Pſitaco admirante cur maior honor alibi, q̃ in pa/tria ſibi exhiberetur. VI.

Pſitacus ex oriente in occidentẽ delatus, vbi huiuſmodi aues naſci nõ cõſueuerũt, admirabatur ſeſe in maiori pretio, & honore haberi, q̃ in natali cõſueuiſſet ſolo. Nã caueã ebur

neã argẽteis cõtextã virgis incolebat, ſuauiſſimiſq; alebat cibis, q̄ cæteris auibus occidẽtalibus, q̃ neq; forma, neq; in exprimẽdis hũanis vocib⁹ erãt ĩferiores, nõ cõtĩgebat. Tũc Turtur ĩ eadẽ cauea cõcluſus, hoc ĩq̄t, nulla ẽ admiratione dignum. Nulli.n. in patria meritus honor exhiberi ſolet.

De Aq̄la ĩ pulchritudine ſe cæteris auib⁹ p̄ferẽte. VII.

Aquila ſe in pulchritudine cæteris auibus præferebat, cun/ ctis hoc verum eſſe affirmãtibus. Pauo autem ſecum dicebat. Non pennæ te formoſam, ſed roſtrum & vngues efficiunt, quorum timore nulla ex nobis audet tecum de formoſitate certare. Fabula indicat a multis res potentiorum, non tam veritate, q̃ timore laudari.

De Teſtudine ab Aquila in altum ſublata. VIII.

Teſtudo ægre ferẽs ſe ĩ locis humidis, & cõuallibus aſſidue cõmorari, Aquilam rogauit, quã audierat ita alte volare, vt maximos terraꝝ tractus poſſet lõge, & late deſpicere, vt ſe in altũ tolleret, vñ ipſa quoq; montes, & valles, campos, & æquor eodẽ tpis momẽto poſſet intueri. Quod quũ Aq̄la prompte feciſſet, eam ex alto demiſit, vnde cadens humi illiſa, & confracta eſt. Fabula monet, ne quis ſe altius extollere velit, q̃ eius conditio, aut natura patiatur.

De Cane aduerſus Lupum Aſino non opitulante, q̄a ſibi panem non dederat. IX.

Canis moloſſus nõ mõ ad Lupos, ſed ẽt ad Vrſos expugnãdos validus, cũ Aſino, q̄ ſaccũ panibus plenũ ferebat, lõgũ iter fuerat ingreſſus. Inter eundũ aũt oborta fame, Aſinus pratum offendens, large ventrem virẽtibus herbis impleuit, Canis aũt Aſinũ rogabat, vt aliquãtulum panis ſibi daret, ne periret inedia. At ille non ſolũ panem nõ dabat, ſed

canē irridēs illi vt ſecū herbas paſceret,cōſulebat. Interim lupū aduenīētē Aſinus cōſpicatus, Canē rogabat, vt ſibi eēt auxilio.Cui Canis.Tu mihi īqt cōſuluiſti,vt aduerſus famē herbas paſcerē.Ego quoq; tibi conſulo, vt aduerſus Lupū te ferratis calcibus tuearis.Hæc quō dixiſſet abiēs in gratū comitē,& raptoris ſui mox cibū futuꝝ ī pugna deſeruit.Fabula indicat,qui indigētibus expetita nō pſtat auxilia,ab aliis quoq; neceſſitatis tēpore ſolere deſtitui.

De Paupe flēte ruinā dom⁹ vbi theſaurū inuenit. X.

Vir quidam pauper nihil hēbat præter domū ruinā minantem,tibicinibuſq; ſuffultam,quam ab agro rediens quom ruentem offendiſſet,nec haberet,vnde eam reficeret,vehemēter angebať,magnoq; heiulatu,& clamore cūcta cóplebat. Inter lamentandum autem cernit urnulam æneam, quæ multos iam annos in pariete obſtruſa latuerat,īter rudera & ſaxa iacētem,quam quū ſubſtuliſſet,apertamq; aureis plenam inueniſſet,heiulatu & clamore compreſſis,vehementi gaudio affectus eſt. Fabula indicat,ſæpenumero id nobis vtile eſſe,quod damnoſum putabamus.

De Vulpe orāte foramē dom⁹ mō dilatari,mō cōtrahi.XI.

Vulpes īgreſſura domū Ruſtici,vbi gallinas audierat,foramē p quod trāſeūdū erat,dilatari cupiebat.Sed rurſus quū raptā gallinā ferēs īde fugeret,& latratū canis audiret deos precabať,vt cani foramē eēt anguſtū,ne inde poſſet exire. Fabula īdicat,mortales pro commodis ſuis vota mutare.

De Olea tarde, & Cucurbita cito creſcentibus. XII.

Olea admirabať Cucurbitam iuxta ſe natam breui tantum creuiſſe,vt ſe eſſet longe altior,q̄ annos q̄ plurimos in eodē fuerat loco.Sed quō aduētante hieme Cucurbita exaruiſ/

ſet,minime inquit Olea, cito creſcentibus eſt inuidendum, quibus tam citus eſt paratus interitus. Fabula indicat, nimium feſtinata non eſſe diuturna.

De Pecunia potius ad malos, quam ad bonos accedente. XIII.

Pecunia interrogata a Virtute cur potius ad malos, quàm ad bonos accederet. Quia boni inquit mentiri, peierare, vſuram facere, & alios ſpoliare te magiſtra nõ didicerunt. Hæ enim res ad ſeſe me trahere ſolent. Tunc Virtus, malò inqt diſcipuli mei in paupertate degant, quã ſeſe his vitiis cõtaminent. Vtriſq; enim cito moriendum eſt. Boni in terrarum orbe gloriam relinquentes ſempiternam, ad cæleſtia regna ſubuolabunt. Mali autem merita notati infamia relictis opibus ſuis ad tartara ima deſcendẽt. Fabula monet, diuitias turpiter non congregandas, quæ amatoribus ſuis hic infamiam, poſt mortẽ aũt ſint daturæ tormentum.

De Bubone dicente Aquilæ filios ſuos cæterarũ auiũ filiis eſſe formoſiores. XIIII.

Aquila in cõcilio auiũ dixerat, cæterarũ auium filios, qui magis formoſi eẽnt in aulicos eligere. Et quũ certatim quæq; ſuos offerret. Bubo Regina inqt noſtra, meos accipe; qui cæteros pulchritudine ſuperant. qua fòrma inqt Aqla ſũt filii tui? Qua ego ſum Bubo rñdit. Tũc cũctæ aues ſunt vehemẽti cachinno cõmotæ. Fabula ĩdicat neminẽ natũ adeo deformẽ, qui parẽtibus ſuis non videat̃ eſſe formoſus.

De Vulpe in puteũ delapſa, quæ Lupum rogabat, vt inde eam ſubduceret. XV.

Vulpes in puteũ delapſa, & iã iã ſubmergẽda, rogabat Lupũ in putei margine exiſtẽtẽ, vt demiſſo fune illic eã educeret.

Cui Lupus, quō inq̄t iſtuc decidiſti? Nō eſt nūc ait Vulpes iſtud narrādi tp̄s. Quū me hinc ſubduxeris, tibi ordine cū cta narrabo. Fabula indicat, quō periclitātibus celeri auxilio opus eſt, ſuperuacuis verbis tp̄s non eſſe terendum.

De Fele, quæ Murem, & caſeum comedit. XVI.

Vir quidam magnum ac pulcherrimū in capſa caſeum habebat, quem Muſculus edebat. Ex conſilio ergo amici Felem illuc clauſit, quæ occiſo Mure totum caſeum comedit. Fabula indicat, eos non adhibendos cuſtodes, qui non minus q̄ hoſtes nobis nocere poſſunt.

De lauto Leonis cōuiuio, nō oībus aīalibus grato. XVII.

Leo epulū opipare, apparateq; cæteris brutis aīalibus exhibebat, in quo gallinæ, turdi, & hmōi auiū, carnes partim aſſæ, partim elixæ erant. Hoc cani, feli, & cæteris aīalibus carniuoris gratū admodū erat. Cætera āt quæcunq; herbis, hordeoq; veſcunt̄ hmōi conuiuiū vt inſipidū dānabāt. Fabula indicat, q̄ difficile ſit variæ vulgi voluntati ſatiſfacere.

De Viro de morte patris piſciculos ſciſcitāte. XVIII.

Vir qdam doctus ad cōuiuium cuiuſdā Principis accitus, & in vltimo loco diſcūbere iuſſus, quum cæteris cōuiuis magni piſces, ſibi aūt minutuli apponerent̄, nullū edebat. Sed ſingulos ori prius, deinde aurib⁹ admouēs, tāq̄ aliqd ab eis ſcitaturus in patinis ītegros, & illæſos reponebat. īterrogatus a magiſtro conuiuii cur hoc faceret, meus inquit pater ante hoc biēniū his in regionibus naufragio periit. nec qd de eius cadauere factū ſit, poſtea ſcire potui. Scitabar ergo ab his piſciculis, an aliqd de eo ſcirēt. Verū hi eo tp̄e nōdū ſe natos fuiſſe rn̄dēt. Quare maiores interrogādi eēnt. Princeps audito tam lepido dicto, ipſi quoq; maiores iuſſit ex-

hiberi, ſempq́ eum poſtea inter pcipuos cõuiuas habuit. Fabula indicat, apud literarũ inopes doctis viris non tã doctrinam, q̃ facetias, & vrbana dicta prodeſſe.

De Cane pluuiam timente, quia feruenti aqua fuerat excoctus. XIX.

Canis quidam quoties pluebat domo egredi non audebat. Interrogatus ab alio cane cur hoc faceret. Quia ĩquit quõdam feruenti aqua excoctus ſum. Fabula indicat, grauia mala expertis leuiſſima quæq́ timori eſſe.

De Viro, q vicino cõuitiante veſicã cõcutiebat. XX.

Vir quidam prudens mitis, ac trãquilli ingenii habebat vicinum maledicum, iurgiorũ amantem, qui eum quotidie cõuitiis, & maledictis ad iram prouocabat. Vt igitur illius petulantiam, & ꝓcacitatem retunderet, quoties eum conuitiantem audiebat, nil reſpondebat. Sed veſicam vento plenam, in qua fabas concluſerat, concutiebat: cuius ſonitu illum erubeſcere, & a conuitiis deſiſtere compellebat. Fabula indicat, maledictis, & ſtultis viris minime reſpondendũ, ne eis ſimiles iudicemur.

De Aſino, qui porco inuidebat. XXI.

Aſinus porco, qui ſub eodem erat dño, plurimum ĩuidebat, qđ oĩs laboris exps, variis nutriret cibis, indieſq́ pinguior fieret, ipſe autem plurimum laboris ſuſtinens duris paleis aleretur. Vnde macilentus effectus vix ingredi poſſet. Sed vbi vidit contubernalem ſuum ad lanienam trahi vt occiſus hoĩum eſſet cibus, aliquantulum recreatus. At at inqt, hinc illa in nutriendo porco hominum diligentia. O quã melius eſt Aſinum eſſe, quam porcum. Fabula indicat, iis quos felices putamus, minime inuidendum, quum illa ad

umbrata felicitas ſæpe multis ſit cauſa miſeriis.

De Muliere ob turdos verberata. XXII.

Vir quidam iracundus emens merulas dederat vxori coqn/
das dicens. Coque hos turdos, cui vxor Merulæ ſunt non
turdi. Quom autem maritus contenderet eſſe turdos, nec
vxorem poſſet inducere, vt turdos eſſe aſſentiretur, pluri/
mis eá verberibꝰ affecit. Exacto aũt anno, quõ dies certami
nis illuxiſſet. Mulier verbeꝝ memor, hæc eſt inqt illa dies,
qua me ſuperiori anno ob illas maledictas merulas tã ma
le tractaſti. Adhuc inquit Vir negare audes illos fuiſſe tur/
dos? & quom rurſus Mulier Viro non cederet, iterum va
pulauit, ſicq; quotãnis eadem die redeunte vapulabat. Fa
bula indicat, ſtultum eſſe aduerſus potentiores ſe ob mini
mam rem velle contendere.

De viro, qui experiri voluit mentem vxoris. XXIII.

Vir quidã callidus expiri cupiens animũ vxoris, quæ ſæpe/
numero dicere ſolebat, adeo viri amorem ſibi infixum, qđ
ſi optio daretur, mariti vitam ſua morte redimeret, ſuper
nudos vtriuſq; pedes ſtupam igne ſuccenſam decidere per
miſit. Tunc Mulier dolore affecta, amoriſq; oblita mariti a
ſuis tantum pedibus ardentem ſtupam excuſſit. Fabula vi
ros admonet, ne mulieribus fidem adhibeant, quom mari
tos magis q̃ ſe ipſas amare teſtantur.

De Opilione, q inter canes Lupũ aluerat. XXIIII.

Opilio reperiens Catulum lupi domũ tulit, eũq; inter canes
ouiũ cuſtodes aluit, q vbi adoleuit, oues occidere, caneſq;
vt vna ſecũ comederẽt edocere. Quod Opilio aĩaduertẽs
Lupũ qdẽ occidit, canes tñ vt ab ouiũ cæde tẽperarẽt, non
poterat prohibere. Tũc Paſtor ſecum. Merito plector, vt

qui lupū canibus immiſcui, qui eos oues occidere docuit. Fabula īdicat, bonoꝝ mores maloꝝ cōſuetudine corrūpi.

De Filio Hortulani puncto ab Vrtica. XXV.

Filius Olitoris pūctus ab Vrtica, quæ paternis in hortis creuerat, conqueſtus eſt Patri, quod herba domeſtica ne heri quidem ſui filio pepercisſet. Cui Pater, Fili inquit, huic innatum eſt omnibus eandem eſſe. Fabula indicat, viꝝ natura malignum ne a domeſticorū quidē iniuriis abſtinere.

De Gallo Vulpinā pellem fugientem. XXVI.

Gallus a Vulpe captus magna difficultate illius manus euaſerat. Hic paulopoſt viſa Vulpis pelle vehemēter territus fugiebat, q cū a cæteris irrideret auib⁹, qđ inani timore cōcuteret. Si inter Vulpis vngues, vt ego inqt, fuiſſetis, pedū veſtigia, nedum pellē illius timeretis. Fabula indicat, e magnis periculis elapſos, quæq; minima formidare ſolere.

De Paſtore gregē ſuū aduerſus Lupū hortāte. XXVII.

Paſtor, qui magnū capraꝝ ouiūq; gregē hēbat, videns gregē ſuū quotidie Lupi eſcam fieri, ac minui, oues & capras cōgregans longa eas oratione hortatus eſt ne vellent Lupū formidare, quom eſſent numero plures, & cornibus, qbus Lupus careret, inſup armatæ. Sed vellēt vnanimiter, & auxilio mutuo ſeſe ab illius impetu, & furore defendere, promittens ſe quoq; eis nō defuturū. Illæ hac oratiōe animatæ ꝑmittūt, iurantq; ſe nequāq̄ Lupo ceſſuras. Quū aūt paulopoſt Lupus aduētare nūtiaret, tanto timore affectæ ſūt, vt nullis Paſtoris verbis poſſent a fuga cohiberi. Tūc Paſtor ſecū īpoſſibile ē inqt mutari poſſe naturā. Fabula indicat, hoīes nā īgnauos, ac meticuloſos n̄ ſolū cōſpectu, ſed ēt hoſtiū fama terrerī: nullaq; ducis oratōe ad virtutē accēdi.

De Apro Aſinũ ad certamẽ ꝓuocante. XXVIII.

Aper Aſinum ad certamen prouocans, ſperabat ſe victorem fore, quod longiores, acutioreſq; ſibi, quam aduerſario dẽtes eſſent. Sed quom Aſino propíquaſſet, ferratis pedibus percuſſus, cecidit ſemimortuus. Paulopoſt ad ſe reuerſus. Non iſtinc me lædi inquit credebam. Fabula indicat, virum prudentem omnia explorare debere, vnde ab aduerſario poſſit offendi.

De Viro, qui Vxori ſe ouũ peperiſſe dixerat. XXIX.

Vir quidã experiri volẽs, an Vxor cõmiſſa tegeret. Vxor inquit magnum portẽtum, & ſilentio dignum mihi hac nocte contigit (cum illa.n. cubans hoc dicebat) qđ enarrarẽ, ſi a te nõ efferri arbitrarer. Veꝝ nõ audeo, qa mulieres rimaꝝ plenas, & hac illac ꝑfluẽtes audio. Cui Vxor, nõdũ me per noſti mi Vir, q̃ ex aliaꝝ ingeniis me iudicas. Potius mortẽ mihi paterer inferri, q̃ aliquid cõtra tuam volũtatem efferrem, idq; iureiurando cœpit affirmare. Tũc Maritus quaſi verbis illius fidẽ haberet, peperi inqt hoc ouũ (dormitũ.n. ꝓficiſcẽs ouũ ſecum attulerat) Sed caue ſi me ames, ne cui hoc dicas. Tute.n. noſti quanto dedecori mihi eẽt, ſi ex viro gallina factus dicerer. Mulieri tarde admodum nox diſcedere viſa eſt. Vix ergo aurora rutilante, cõmatrẽ conueniens narrat maritum duo oua peperiſſe. Illa vero alteri mulieri, compatrem ſuum, tria oua enixum eẽ. Quid multis moror? Anteq̃ Sol occideret, ꝑ totam vrbem vulgatũ ẽ hunc hominem ad. xl. oua peperiſſe. Fabula indicat, quæ taceri volumus, nulli mulieri eſſe dicenda.

De Sacerdote, qui turdos puero ſuo aſſandos dederat. XXX.

Sacerdos gulæ deditus decem Turdos pingues veru infixos Puero ſuo aſſandos dederat,dicẽs oportere ab illo omnes ad vnum edi, ſi ĩ cinerẽ deiiceret. Quõ paulopoſt rediiſſet (fuerat.n.ad q̃dã negotia expediẽda ꝓfectus)reperit Puerum heiulãtem. Qui interrogatus cur fleret,rñdit, qa non potuiſſet niſi nouẽ comeſſe, quũ in cinerem decidiſſent,rogaretq;,ne aliũ tũc eẽ cogeret, qm̃ ſatis ſupq; ſatis venter ſibi turgidus eẽt. Sacerdos irritatꝰ quũ Pueri amẽtia,tũ qa ſe cœna priuatũ cõſpiciebat,educto extra limẽ domus Puero oñdit ei tres vias dicens,elige quã vis,hic pernoctaturus non es. Fabula indicat, amentes ſeruos domi nõ habẽdos.

De Ficedula Turdũ in fertiliorẽ locũ ducẽte. XXXI.

Ficedula per locum quendam deſertum iter faciens reperit Turdum labruſcæ vuis,& ſilueſtrium arboꝝ bacis victitãtem,apud quem hoſpitata,hortata eſt eum, vt relicto tam ſterili,& deſerto loco, ſecum pergeret. Se.n. ducturã eum in regionem ſuauiſſimis vuis,ficis,& omni pomoꝝ amœnitate refertam. Quom autem Turdus illius conſiliis obſecutus,in locum a ficedula prædictum peruẽiſſet, reperit cibos adhuc ſuauiores, q̃ illa ꝓmiſerat. Sed quom videret non nullas aues viſco ĩplicitas,alias laqueis captas,cõplures retibꝰ irretitas,& mille ĩſidias,ac dolos auibus tẽſos,vale Ficedulæ dicẽs antiquã in patriã rediit,vbi vſq; ad decrepitã ætatẽ abſq; vllo inſidiãtiũ metu vitã tranqlle ꝑtraxit. Fabula indicat,lõge melius eẽ tenui,& agreſti victu quiete viuere q̃ lautis, & opiparis epulis inter vitæ diſcrimina.

De Viro auaro moriente. XXXII.

Vir auarus moriens,quom tunc demum intelligeret, nihil ſecum laturum,vertit ſe ad amicos & ꝓpinquos,quos præ

ſentes cernebat dicẽs. Diſcite a me, qui omne vitæ tempus ſtruendis opibus incubui, ne nimium ſtudeatis congregare diuitias. Ex tot enim terræ iugeribus, & tam p̃cioſis veſtibus, quas tanto ſudore paraui, quinq; pedum foſſam, & linteamen vnum, quo mortuus tegar poſſidebo. Fabula ĩdicat, ſtultum, & miſerum eſſe tãtam coaceruãdis opibus operã impẽdere, q̃ velimus nolimus breui ſũt relinq̃ndæ.

De Grammatico docente Aſinum. XXXIII.

Grammaticus quidam gloriabatur adeo in arte ſua ſe excellẽtem eſſe, vt ſi digna daretur merces, non modo pueros, verum etiam aſinos docere profiteretur. Princeps audiens hominis temeritatem interrogat eum, an ſi quinquaginta ei daret aureos, intra decennium docere Aſinũ confideret. Reſpondit vir impudens non recuſare ſe ab eo interimi, ſi hoc ſpatio temporis Aſinus ille legere, & ſcribere neſciret. Amici hoc audiẽtes admirabant̃, increpabãtq; hominem, qui non modo rem arduam atq; difficilem, verum etiam impoſſibilem facere promiſiſſet, timebantq;, ne exacto hoc tempore a Principe occideret̃, quibus ille reſpondebat. Anteq̃ hoc tempus elabat̃, aut Aſinus morietur, aut Princeps, aut ego. Fabula indicat, in periculo conſtitutis moram ſæpe auxilio eſſe ſolere.

De Lupo, qui ſe religioni addixerat. XXXIIII.

Lupus in ſeniũ deductus, cum nõ amplius venari poſſet, ſeſe religioni addixit, ſumptoq; monachi habitu, cibũ hoſtiatim mendicabat. Reprehenſus ab alio Lupo, qd uis inqt faciam? dentes deciderunt, currere nõ valeo. Quare aliter viuere poſſe diffido. Fabula declarat, multos hoĩes religioni ſeſe addicere, quia aliter vitam degere nequeunt.

De Morione crucifixũ ꝑ thuribulo afferẽte. XXXV.

Sacerdotes cõplures in quoddam templum ad ſolẽnia cele/ branda conuenerant, vbi thuribulum nõ erat. Miſerunt ergo Morionem quendam ad aliud templum propinquũ, vt inde thuribulum afferret, qui profectus, quũ quid eſſet thuribulũ neſciret, crucifixum ligneũ, quem ibi forte of/ fendit, humeris tollens attulit Sacerdotibus, qui ridentes, quum non crucifixum, ſed thuribulum velle dicerent. At ego inquit Fatuus, nihil ibi hoc magis tribulatum inueni. Fabula indicat, res peragendas fatuis nõ comittendas.

De Serpente ſaxo oppreſſo. XXXVI.

Serpens ingenti oppreſſus ſaxo, rogauit Virũ illac iter habẽ/ tem, vt a ſe onus amoliretur, pollicitus ingẽtem ſe illi Theſau rũ, ſi hoc faceret, daturum. Quod quũ Vir mitis feciſſet, nõ mõ ꝓmiſſa non ſoluebat, ſed hoĩem morte dignũ eſſe dicebat. Dũ ita cõtẽderent, accidit, vt Simius illac trãſiret, q iu/ dex, & arbiter electus, non poſſum inquit, inter vos tãtas cõ ponere lites, niſi videro prius quo pacto Serpens ſub ſaxo ſtabat. Quom ergo Vir Serpenti ſaxũ impoſuiſſet, inqt Simius, ingratũ aĩal ſub ſaxo relinquẽdũ cenſeo. Fabula indicat, ingratos homines nullo dignos eſſe beneficio.

De Viro lapidato, qui reſurrexit. XXXVII.

Vir quidã lapidibus occiſus a populo, reſurrexit, q interro/ gatus a quodã, qd ſibi in ea lapidatiõe moleſtius fuiſſet, nihil inqt lapide, quẽ qdã iecit, quẽ mihi amicũ eſſe credebã, quis nõ fuerim illo pcuſſus. Fabula indicat, mala q̃ ab ami/ cis inferuntur grauiora videri, q̃ q̃ nobis inferunt inimici.

De Vulpe capta, & a Gallo prodita. XXXVIII.

Vulpes Ruſtici laqueis, cuius plurimas gallinas occiderat,

capta

capta rogauit Gallū, a quo ſolo viſa fuerat, vt aut cultellū, quo laqueū ſcinderet, ſibi afferret, aut Hero nihil diceret, quoad dentibus laqum abrupiſſet. Gallus vtrūq; pollicit⁹ dñm ꝓpere adiens, narrat Vulpem caſſe detineri, quem claua armatum ad ſe perdendam venientem Vulpes conſpicata. Infelix īquit, & ſtulta ego, quæ credidi Gallum mihi fidum fore, cuius tot vxores occideram. Fabula indicat, iis quos inſigniter læſimus nunquam fidendum.

De Vulpe gallinas metu canis īuadere ñ audēte. XXXIX.

Vulpes cohorté gallinaꝝ nocte īuadere nō audebat metu canis, quē apud eas pnoctare cognouerat. Sed quom eas alio migraſſe, vt cū nōnullis aliis gallinis degerēt, intellexiſſet, vbi canis nō erat, voti cōpotem ſe fore rata, illuc ſe cōferēs ad vnā oēs occidit. Fabula indicat, melius eſſe bonū, & ſtrenuū vicinū, ꝙ̄ ignauos conſanguineos habere ꝓpinquos.

De Gallinæ pullo matri non obſequente, vnde a Miluo raptus eſt. XL.

Gallina pullos cōplures habens vehementer extimeſcebat, ne ſibi a Miluo ſurriperent. Vnde ſæpe eos ſub ala viſo Miluo congregans, ab inimica alite tutabat. Sed quadam die Miluum ad ſe accedentem conſpicata, filios conuocauit, qui omnes propere ad vocem Matris currentes ſalui facti ſunt; vno dumtaxat excepto, qui Matris voce cōtempta, dum granum tritici eſſe cupit, per aera curuis vnguibus a ſæua aue raptus eſt. Fabula indicat, qui parentum imperio non obſequunt, in maximas calamitates incidere.

De Lupo in foſſam lapſo, & Vulpe irridente. XLI.

Lupum ī foſſam lupariā delapſum Vulpes cōſpicata irridebat, & circū oras, & foſſæ marginē lætabūda ſaltitabat, ſto-

lidũ aíal illũ appellás, qui hoíum fraudes nó aíaduertiſſet. Dũ ſic ergo laſciua geſtiret ſubſidés terra eã traxit í pceps, quã delabentẽ Lupᵘ cóſpicatus, maximũ inqt nũc mortis meæ ſolatiũ ad manes feram, videns Vulpẽ, q̃ me irridebat, mecũ pereũtẽ. Fabula indicat, illoꝶ calamitatibᵘ nũq̃ inſultandum, quom in eaſdẽ nos quoq; incidere poſſimus.

De Lupo oues inuadere volente ſed ípedito. XLII.

Lupus, & leo cõtracta íter ſe amicitia victũ q̃ritabát, quũ Lupus audito ouiũ balatu cõfide inqt amice. Cibus iam aderit. Secutus ergo ouium vocem quom ad ouile perueniſſet, reperit illud optime munitum, & canes prope dormientes. Reuerſus igitur ad Leonem. Non placet inquit mihi, quod in præſentia edamus oues. Macilentæ admodum enim ſunt. Sinamus eas pingueſcere, redituri, quom fuerít pingues effectæ. Fabula eos arguit, qui impediti ne quid faciant ſe noluiſſe argumentantur.

De Vulture a canibᵘ capto ob pdã nõ dimiſſã. XLIII.

Vultures duo cadauer depaſcẽtes, duo ígentia carnis fruſta abſciderant, q̃ vnguibus p aera ferre decreuerãt, quõ ſubito canibus aduentãtibus, alter eoꝶ demiſſa ſua parte cadaueris heiulans ſtatim e canum conſpectu pcul abiit. Alter pdæ intentus, dum partem ſuam dimittere cunctat, a canibus captus eſt, qui dum ſe iam iam moriturũ videret, heu í qt me miſeꝶ, & íſelicem, q paruæ voluptatis cauſa, tot vitæ voluptates amittam. Fabula indicat, nimiam acquirendi cupiditatem ſæpenumero auaris attuliſſe perniciem.

De Olitore, qui talpam occidere volebat. XLIIII.

Olitor Talpã capiens, eam interimere volebat. Cui illa, ne occidas inqt mi Here me famulam tuam, tã pulchra pelle

cõtectã,& hortulos tuos gratis fodiẽtẽ. Non me rñdit Olitor his blãdulis delinies verbis, quõ me ĩuito hortulos meos, vt dicis fodiens, herbas omnes, vt te ipſam paſcaris radicitus eruas, & me ad inopiã redigas. Fabula indicat, in cunctis rebus voluntatem hominum eſſe ſpectandam.

De Viro diuite, & Viro literato. XLV.

Vir qdam diues ſed illiteratus, Virũ doctũ, ſed inopem deridebat, ꝙ ipſe ſua ĩduſtria multas diuitias cõgregaſſet, quõ ille qui tanta doctrina pollebat, maxima inopia premeret. Cui ille, nil mirum, quom tu opibus coaceruandis, ego uero doctrinæ comparandæ, quæ longe diuitiis præſtat, incubuerim. Hinc inter diuitem, & literatum orta cõtentio, vtrum doctrina an gaza præſtantior eſſet, componi non poterat, quom vterq; multos fautores haberet, ſed plures diues. Tandem hoc pacto compertum eſt doctrinam gazaza præſtantiorem eſſe. Diſcordiis ciuilibus ambo ſolum mutare compulſi, quom nihil ſecum e ſuis fortunæ bonis ferre potuiſſent, in aliam vrbem ſe contulerunt, vbi Vir literatus magna ad docendum mercede conductus in magno pretio, & honore habebatur. Qui vero diues fuerat, panem hoſtiatim petere coactus inopia cõfeſſus eſt, ſe ſua opinione deceptum. Fabula indicat, fortunæ bona, quoniam huc & illuc tranſeunt, ab animi bonis quæ propria & perpetua ſunt longe ſuperari.

De Vulpe capta a Cane dũ ſe mortuã ſimulat. XLVI.

Vulpes ſimulans ſe defunctã, vt aues ad ſe tanq̃ ad cadauer accedẽtes ĩterciperet, luto oblita ĩ quodam agro reſupina iacebat, expectans cornices, coruos, & hmõi rapaces volucres, quas deuoraret, quũ ſuperueniens Canis eam mordi

eius captam cœpit dentib⁹ lacerare. Quod illa aīaduertēs, digna īqt patior. Nā dū fraudib⁹ aues cape ſtudeo, ab alio ipſa capta ſum. Fabula indicat, q aliis inſidias moliunt̄, moleſte ferre nō debere, quom ipſi quoq; ab aliis capiuntur.

De Vrſo, qui vxori oculum eruit. XLVII.

Vrſus dū forte cū vxore rixaret̄, oculū illi eruit. Sed poſtea pœnitens tanto dolore affectus ē, vt vngues ſibi mordicus pcideret. Deinde quom inter loquendū diceret, præ ſuo in Vrſam amore, ſe ppriis armis exuiſſe. Quid inquit Vxor iſtud luſcæ mihi nunc pdeſt? Anteq̄ oculum mihi erueres iſtud faciendum fuit. Fabula īdicat, poſt illatas iniurias ſerā eſſe pœnitentiam, quom facta infecta fieri non poſſint.

De Leone irato cōtra Ceruū lætū morte Leænæ. XLVIII.

Leo omnes quadrupedes ad defunctæ vxoris exequias honeſtādas inuitarat. Cunctis igit̄ aliis mortem reginæ ineffabili dolore proſequentibus, ſolus Ceruus, cui illa filios eripuerat, exps doloris nullas lachrymas emittebat. Quod Leo percipiens accerſitum ad ſe Ceruum, vt illum perimeret, interrogat. Cur nō cum aliis reginæ mortem fleat. Cui ille, feciſſem inquit, niſi me hoc facere prohibuiſſet. Aduenienti enim mihi felix eius anima ad eliſias ſedes pficiſcēs apparuit dicens, eius diſceſſum non lugendum, quom ad amœna vireta Fortunatorum nemorum, ſedeſq; beatas pficiſceret̄. Hæc leo audiens lætatus eſt, Ceruoq; veniam dedit. Fabula indicat, viri prudentis offm̄ eſſe interdum fingere, & ſeſe a potētium furore honeſta excuſatione tutari.

De Patrefamilias ſuccēſente cani ob gallinas raptas. XLIX.

Paterfamilias oblit⁹ harā, in q̄ Gallinæ pnoctabāt, claudere. quom mane ſurrexiſſet, reperit oēs a Vulpe occiſas, & abla

tas eſſe. Indignatus igit̃ in Canem, tanq̄ malum reꝝ ſuaꝝ cuſtodem, multis illum afficiebat plagis. Cui ille, ſi tu ı̄qt, cui gallinæ oua, & pullos pariebant in occludendo hoſtio negligens fuiſti, qd miꝝ, ſi ego alto ſopore oppreſſus Vulpem venientem nō ſenſi, q nulla ex illis emolumenta percipiebam. Fabula indicat, haud vnq̄ ſperandū diligentem fore familiam, cuius pater familias negligens fuerit.

De Delectore militum. L.

Delector qdā miſſus a Duce ſuo ad milites deligendos, qui rebus bellicis magis idonei viderent̃, inter cæteros quendam eligere volebat, ꝓcera ſtatura, & q aſpectu ipſo præ ſe ferebat ſtrenuū bellatorē. Tū ille, falleris inqt o Delector. Non ſum enim is qui videor. Fabula indicat, ex ipſo corporis habitu homines non eſſe iudicandos.

De Vulpe Gallinam ı̄cubantem occidere volente. LI.

Vulpes ruſtici cuiuſdā domū ingreſſa, reperit in nido Gallinā ouis incubātē, q̄ eam rogabat dicēs. Ne me obſecro in p̄ſentia occidas macilentā. Expecta paululū dū pulli mihi naſcāt̃, quos vt tenellos abſq; dētiū dolore eē poteris. Tūc Vulpes nō eſſem inqt inter Vulpes numeranda, ſi nūc eſuriens ſpe pulloꝝ, q nōdū nati ſunt paratū omitterē cibum. Dētes validos gero, q quālibet duriſſimā carnē molere cōſueuerūt. Hæc dicēs, gallinā deuorauit. Fabula indicat, eū amentem eſſe, qui incerta ſpe maioꝝ reꝝ p̄ſentes omittit.

De Cane, q ſocietatē cū Aſino aduerſus Lupū iniuit. LII.

Canis moloſſus cognoſcēs ſe Lupo cū quo magnas exercebat inimicitias imparē, ſtatuit aliquē ſibi ſociū aſciſcere, vt mutuo auxilio Lupū ſuparet. Videns aūt Aſinū Lupo vocaliorē, maiorē, clitelliſq; velut thorace armatū, magnaſq;

pilas podice cũ magno tonitru emittẽtem, ratus eſt eũ ſtrenuum eẽ bellatorẽ. Quare contracta ſocietate Lupũ ad pugnam ꝓuocauit. Sed vbi ad primum lupi cõſpectũ Aſinũ fugientem vidit, nilq; aliud q̃ inconditos clamores, & magnos ventris crepitus edentẽ, ipſe quoq; fugiẽs ſociũ in ipſa pugna deſeruit pabulum Lupo, vulturibuſq; futuꝝ. Fabula indicat, ſtultos eſſe, qui hoĩum virtutem ex verborum ampulloſitate, & corporis proceritate diiudicant.

De Lupo gregem aggreſſo, quom ibi duo Canes eẽnt inter ſe pugnantes. LIII.

Lupus ex alta ſpecula cõtemplatus Canes geminos gregis ouium cuſtodes inter ſe pugnantes, & ſeſe mutuis morſibus dilacerantes, ſpẽ concepit poſſe tuto oues ĩuadere. Magno igit̃ impetu in oues delatus, quũ vnam oppido pinguem rapuiſſet, concite fugiebat. Canes id cõſpicati, omiſſa domeſtica pugna Lupum fugientem aſſecuti tantis illũ affecere vulneribus, vt vix poſſet euadere. Cum aũt mox ab alio Lupo ĩterrogaret̃ cur ſolus gregem eſſet adortus vbi tam validi erant propugnatores, domeſtica inquit pugna deceptus ſum. Fabula indicat, quod ĩnimicitiæ externorum, diſcordes propinquoꝝ aĩos reconciliare ſolent.

De Aſino, qui obiens vinũ effudit. LIIII.

Vir qdã paup, cui ꝑter vini doliũ, & aſinũ nihil erat, filiã vnicam cuidã ſpopõderat adoleſcẽti, paulũ neſcio qd pollicit⁹ dotis, quã ex vini & aſini pretio (cõſtituerat.n. hæc venũdare) cõtrahere poſſe arbitrabat̃. Sed ſeq̃nti q̃ ſponſalia facta ſunt nocte, Aſinus obiit, & ĩter moriẽdũ fracto calcibus dolio vinũ effudit. Fabula ĩdicat, nullã ĩ reb⁹ caducis ſpẽ hñdã.

De Arundine nidulum ab auicula petente. LV.

Arundo ægre ferebat, quom cæteræ non ſolum arbores, ve/rum etiam herbæ interdum nidos auium ſuſtinerent, ſe eo honore priuari. Rogauit ergo auiculam quandam, vt in ipſa nidificaret. cui illa, facerem inquit, niſi inſtabilitati tuæ diffiderem. Nolo enim filiorum meorum domum in fun/damento tam inſtabili collocare. Fabula ĩdicat, res noſtras viris inſtabilibus minime committendas.

De Pica Cuculum pro accipitre fugiente. LVI.

Pica inter arborꝫ frondes deliteſcẽtẽ Cuculũ cõſpicata, Acci/pitrẽ eſſe ſuſpicata eſt. Quare cõcite fugiebat. Quod non/nullæ aliæ aues, q̃ ꝑpe aderant, intuitæ, Picã irridebant, qđ pro accipitre Cuculum fugeret, qbꝰ illa, malo inqt a vobis irrideri, q̃ ab amicis fleri. Fabula indicat, melius eſſe inimi/cis ridendi, q̃ amicis flendi præbere materiam.

De Seruo qui Aſinum heri e rupe deiecit. LVII.

Seruus cuiuſdã agricolæ Aſinũ dñi ſui ex alta rupe ꝑcipitem dedit, ne quotidie huc, & illuc agere cogeret̃, mentituſq; ẽ dño illũ ſponte ſua ſe deieciſſe. Ob hoc Dñs Seruum com pellebat omnia humeris ſuis ferre, q̃ ante Aſinus portabat. Quod Seruus neq̃ aĩaduertens, male inquit mihi cõſului, quom innocentem cõſeruũ meũ peremi, q me tãto labore leuabat. iuſte nũc plector. Fabula indicat, inſipientes dum mala a ſe amoliri volũt, ſæpe incidere in grauiora.

De Porco poſt mortẽ gratiã dño referente. LVIII.

Porcus criminatus ab ouibus, qđ dño a quo tanta paſcebat̃ diligẽtia, nullam referret gratiã, quõ ipſæ lac, lanã, agnoſq; illi præberent, mortuus ĩqt referam. Non ab re me nutrit. Fabula indicat, quod nemo abſq; ſpe premii laborẽ ſubit.

De Merula Miluum extimeſcente. LIX.

Merula ſuſpiciens Miluum magno ambitu aera circinantē, igēteſq; heiulatus edentem, vehementer exterrita eſt. Cui Turdus ne trepida ſoror īqt. Tantos pugnæ apparatus, tot q; minas ī exiguū murē, aut ī pullū gallinaceū tandē effundet. Cauēdum nobis eſt ab accipitre, cuius prius vngues q̄ vocem ſentire ſolemus. Fabula īdicat, magis quietos, & tacitos homines, q̄ minaces, & verboſos extimeſcendos.

De Gallis inter ſe pugnantibus. LX.

Galli duo (vt eorum mos eſt) inter ſe de ducatu Gallinarum acerrime certabant. Qui ſupior in pugna fuerat, alarum plauſu, vociſq; cantu ſe victorē fuiſſe ſignificās, Venere, & otio emarcuit. Victus aūt a cōſpectu gallinarum pfugiēs cum cornicibus & pauonibus ſeſe quotidie pugnando exercebat, inferendi, vitandiq; ictus artē ediſcebat, q̄ vbi ſe ſatis inſtructū vidit, rediēs aduerſarium ad pugnam puocatum nullo negocio ſuperauit. Fabula īdicat, nihil æque milites eneruare, q̄ nimium Veneris vſum, deſuetudinemq; pugnandi.

De Viro benefico, qui in latrones inciderat. LXI.

Vir beneficus, & in cunctos liberalis peregre profectus incidit in latrones, q circunſtantes quū eum īterimere vellent, exclamauit vnus ex eis. Ne interficiatis hunc, virum bonū, & de me benemeritum. Quippe qui me nō ſolum olim benigne ſuſcepit hoſpitio, verum etiam ægrotum fouit, medicoq; curandum tradidit. Quibus verbis moti ſocii, illum illæſum abire pmiſerunt. Fabula indicat, quoad poſſumus beneficia in cunctos conferenda.

De Cane qui occidit filium domini. LXII.

Vir qdam diues venandi ſtudio mirifice deditus cōplures canes alebat, quorum vnus filiū dn̄i morſu īterfecit. Dn̄s ira per

citus nõ ſolum homicidam, ve℞ ēt oēs alios iuſſit occidi. Tunc ait vnus ex eis. Vnus peccauit, & cũcti plectimur. Fabula indicat, vnius malignitatem ſæpe multis obeſſe.

De Agricola icto ab ape. LXIII.

Agricola ictus ab ape admirabaᷓ vt ex eodem ore ſuccus tã ſuauis, & ſtimulus tanti doloris exiret. Reſpondit Apes. Quo beneficentior ſum, eo maiori odio ꝓſequor mihi inferentes iniuriam. Fabula indicat, Quo magis homines benefici ſunt, eo minus iniurias tolerare.

De Capra prohibita a Cane hortum intrare. LXIIII.

Capra eſuriens, hortum quendam, vbi virentia viderat olera, intrare cupiebat. Sed Canis moloſſus, quem Olitor cuſtodem appoſuerat nõ permittebat, minitans ei mortem, ſi pedem introferre tentaret. Cui Capra. Quid ĩquit me eſſe ꝓhibes, q̃ tibi nulli ſunt vſui? Nulla reſpondit Canis ratione hoc facio, ſed quia ita mihi inſitum eſt a natura. Fabula exprimit naturam auaro℞, qui multis rebus abundant, quibus neq; ipſi fruunᷓ, neq; alios frui patiuntur.

De Hydro Ranam deuorare volente. LXV.

Hydrus in quadã palude Ranã pſeq̃baᷓ, quẽ quõ illa euadere nõ poſſet, cõuerſa dicebat. Ne me deuora Hydre, q̃ nulli vnq̃ nocui. Cui Hydrus, clamor tuus inq̃t, minæq;, qb⁹ die, noctuq; obſtrepis, te maleficum aĩal eẽ teſtanᷓ. Quod autem nõ noceas, impotẽtia cã eſt, dẽtes.n.nõ habes. Fabula indicat, multis non animum nocendi, ſed vires deeſſe.

De Iuuene ducturo Vxorem rogãte amicos vt pro ſe orarent. LXVI.

Iuuenis qdã deſpõſurus vxorẽ, quõ interrogareᷓ, an eã vellet, cõuertit ſe ad amicos, & ꝓpinquos, q̃ ibi aderant, dicẽs.

Quid vt muti ſiletis? Cur nõ Deum, vt me hodie adiuuet, oratis? Si enim ſternutãtibus Deum adeſſe precamur, vbi nullum eſt periculum, quanto nuncmagis ꝑ me orare debetis, cui tantum videtis imminere diſcrimen. Fabula indicat, ducentes vxorem maximã adire pericula.

De Viro decrepito arbores inſerente. LXVII.

Vir decrepitæ ſenectutis irridebat a Iuuene quodã, vt delyrus, quod arbores inſereret, quaꝝ non eſſet poma viſurus. Cui Senex. Nec tu inqt ex iis, quas nũc inſerere paras, fructus fortaſſe decerpes. Nec mora. Iuuenis ex arbore, quam ſurculos decerpturus aſcẽderat, ruens collum fregit. Fabula indicat, mortem omni ætati eſſe communem.

De Claudo primum accubitũ occupante. LXVIII.

Claudus quidam ad nuptias inuitatus in primo diſcubuit loco. Sed magiſter conuiuii eum inde detrahens in vltimo collocauit dicens. Sedes nulla datur præter q̃ ſexta trocheo: alludens ad hũc pedẽ, cui duæ ſyllabæ diſpares ſunt, vt illi pedes erant, & qui in vltima metri heroici locatur ſede, vt ille ima cõuiuii parte dignus erat. Fabula ĩdicat, primos accubitus nõ occupandos, ne irrideamur ĩde detracti.

De viro q theſauꝝ cõpatre cõſcio abdiderat. LXIX.

Vir quidam admodum diues theſaurum in ſilua infoderat, nemine præter compatrem, cui plurimum fidebat, conſcio. Sed quom paucis poſt diebus ad eum viſendum acceſſiſſet, reperit effoſſum, atq; ablatum. Suſpicatus igitur id, qđ erat a compatre ſublatum, eum conueniens, volo inquit cõpater mi mille aureos vbi theſaurum abdidi, adhuc infodere. Compater cupiens plura lucrari retulit, repoſuitq; theſaurum, quem quom verus dominus paulopoſt ac

cedens reperiſſet, ſecũ domũ tulit, couenieſq; cõpatrẽ inqt fidifrage neſumas inanẽ laborem, ut ad theſaurũ accedas. Amplius enim non inuenies. Fabula indicat, q facile ſit ui rum auarum ſpe pecuniæ decipere.

De Leone a Vulpe edocto, vt poſſet e vinculis exire. LXX.

Leo cõphẽſus laq̃o totis viribus vincula dirũpere conabat. Quo aũt maiori conatu laqueũ trahebat, eo arctius detinebat. Vulpes illac iter hñs, quõ hoc eẽẽ intuita. Nõ viribus inqt mi Rex iſtinc euades, ſed ĩgenio. Relaxandus.n.laq̃us, & diſſoluẽdus, nõ trahẽdus eſt. Quod quom Leo feciſſet, ſtatim ſoluto laqueo quo erat aſtrictus liber euaſit. Fabula indicat, ingenium uiribus longe eſſe præſtantius.

De Pſitaco ob artem exprimendi verba humana honorato. LXXI.

Pſitacus in aula regis degens ĩterrogabatur a cæteris auibus, quid ita in magno haberetur honore? Quibus ille. Quia inquit exprimendi humanas voces artem edoctus ſum. Fabula nos admõet, vt bonas & liberales ediſcamus artes, ſi volumus vbiq; clari, honorabileſq; haberi.

De Philoſopho Cynico, qui percuſſori ſuo argẽteum dedit. LXXII.

Philoſophus cynicæ ſectæ ĩ iũrgio colapho pcuſſus, nõ ſolũ cõmot⁹ nõ ẽ, vex ẽt pcuſſorẽ argẽteo nũmo donauit. Qđ quom oẽs, q̃ aderãt admirarent, dicerentq; eũ dignũ iterũ cædi, neſcitis nunc inquit, quid egerim. Scietis aũt poſtea. Haud lõgo poſt tempore percuſſor ille uolens quendam alium cædere (ſperabat enim aliquid fortaſſe lucrari) letale vulnus accepit. Mortẽ igit ſibi ĩminere ſentiẽs. Quan/

to melius inq̃t mihi fuiſſet colapho a Cynico repcuti,q̃ nũmo etiã aureo donari. Fabula indicat,delinq̃ntibus impunitatem peccandi potius q̃ pœnam interdum nocuiſſe.

De Boue cornua a Deo petente. LXXIII.

Bos ægre ferebat vires inermes ſibi a natura datas, q̃m armis carebat,q̃ viribus potiora putabat. Rogauit ergo Iouẽ,vt ſibi cornua cõcedere dignaret̃. Quod quũ impetraſſet.ſtatim voti ſui eũ cœpit pœnitere.Nã quũ iermis liber eſſet,a nemineq; capi poſſet,natis cornib⁹laqueo cõprehenſus ad arãdũ ducebat̃,& imẽſos labores ſubire cogebat̃.Fabula ĩdicat,nihil a deo petẽdũ,niſi qđ ille nobis ꝓfutuꝝ ĩtelligit.

De Sene a filio eiectus a domo, qui duo lintea petiuit. LXXIIII.

Vir q̃dam decrepitæ ſenectutis domo eiectus a Filio in xenodochio degebat.Cõſpicatus aũt Filiũ illac iter habentẽ.eũ rogauit,vt ſaltem duo lintea ex rebus ſuis,quas tãto ſudore parauerat,ſibi mitteret,q tandẽ paternis p̃cibus motus ĩperat filio ſuo puerulo, vt expetita ad auum lintea ferret. Puer ſagax,& tali dignus patre,vnũ tantum tulit. Increpitus autem a parente, quod nõ duo,vt iuſſus erat attuliſſet. ſeruo inquit alterum tibi,vt quum decrepitus in xenodochio deges,illud tibi mittam. Fabula indicat,qua mente in parentes ſumus,eadem liberos noſtros in nos futuros.

De Puero diſcere nolente. LXXV.

Puer oſor literaꝝ,ĩ ludũ literariũ a patre deductus nullis magiſtri blanditiis induci poterat,vt primã Alphabeti ꝓferret literam. Tũ Præceptor aperi os inq̃t. Quod huius literæ exigit enuntiatio. Ille vero hiabat,ſed abſq; voce. Præceptor videns laborem ſuũ irritum(neq; enim puerulum

ac nouitium verberādum cēſebat)iubet eum īter cōdiſcipulos ſedere,eos monens vt illi pſuadeāt hāc vel ſaltem literā efferre.Tum cōdiſcipuli ꝓ virili qſqꝫ eum hortari dicētes. Eſt ne tantus labor.a.dicere?At puer verſutus.Non eſt inqt arduum dicere.a.ſed ſi.a.dicerē,vellet vt.b.diſcerē,& c.Nō erit ea vis præceptori,patriqꝫ vt diſcam.Fabula indicat, nolentes diſcere a nemine poſſe compelli.

De Oue capta a Cane vociferante quod a Lupo capta non faciebat. LXXVI.

Ouis cōprehēſa a Cane gregis cuſtode maximos edebat heiulatus,capta aūt a Lupo nullā emittebat vocē.Interrogata a Paſtore cur ita faceret,moleſtius inqt mihi eſt a Cane, qui mihi cuſtos & amicus eſſe debet lædi,q̄ a Lupo, quem natura perpetuū mihi genuit inimicū.Fabula indicat,grauiores nobis domeſticorum,q̄ externoꝝ eſſe iniurias.

De Pauone a milite pennis ſpoliato. LXXVII.

Pauo apud Militem,qui galeam multis Struthionis pennis ornauerat,gloriabat̃ ſe multo pulchriores pēnas hēre,vtqꝫ id veꝝ eē approbaret,caudā ī giꝝ explicuit.Miles illaꝝ pulchritudine illectus auem capiens eam tanto priuauit ornatu,conumqꝫ galeæ inſigniuit. Tunc ſecum pauo,me miſerum & ſtultum inquit, qui tam pretioſas res raptori oſtendi,quas occultare debebam. Fabula indicat, pretioſarum rerum oſtentatione multos ad rapinas concitare.

De Turdo per viſcum capto. LXXVIII.

Turdus viſco capt⁹ ab Aucupe ſe ip̄m afflictabat dicēs.Nō tm̄ mortis dolore excrutior,q̄tū qd meæ res me perimūt. Aiunt.n.viſcū ex turdoꝝ ſtercore ꝓcreari.Fabula indicat, hoīes tūc vehemēter cōmoueri,quū rebus ſuis intereunt.

De Auaro poma marceſcētia cōmedēte. LXXIX.

Vir auarus plurima,pulcherrimaq; poma collegerat,q̃lia in
hortis Alcinoi,& Heſperidū fuiſſe poetæ fabulāť,q̄ ita pce
bat,vt niſi corrūpi icipent,eē nō auderet. Hui⁹ filius oppi/
do liberalis ſodales ſuos ad pomaria ſæpe ducebat,dicens.
Accipite ex his q̃ vultis oīa, ꝑter marceſcētia. Illa.n.pater
meus ĩ ſecūda menſa ſemꝑ ſibi iubet afferri. Huic pcepto il
li libenter obtēperabant. Fabula indicat,hoīe auaro nihil
eē miſerius,q alijs cuſtodit,quæ ei deus fruenda conceſſit.

De Auaro nimis agros cuſtodiente. LXXX.

Vir quidam extremæ auaritiæ emit prædia admodum fera/
cia,& omni fructiferarum arboꝝ genere referta, q̄ priori
domino ampliſſimos fructus reddebant,q̃uis immunita eſ
ſent,& cunctis viatoribus peruia. Ratus igiť nouus Dn̄s ſi
melius coleret,& diligentius cuſtodiret vberiores fructus
ſe inde captuꝝ,optīe colere cœpit,& dēſis vepribus,ac pa/
rietibus clauſit, cuſtodeſq; diligentes appoſuit. veꝝ poſt
hanc tam diligentem cuſtodiā agri paꝝ fructus illi redde
bāt. Cōſult⁹ aūt Deus vn̄ hoc accidiſſet,ita rn̄dit. Ipe mali
tāti cā es,q ſepib⁹ agros, Parietibuſq; arctis obſtructos vn
diq; ſuas. Multa dedit quōdā,qa mľti multa petebāt, Vni
fuit ager tibi nūc,cur tāta reqris? Fabula indicat,liberali vi
ro deū mľta largiri,quo multoꝝ īdigētiæ valeat ſubuēire.

De Malo arbore ingentia poma ꝑcreante. LXXXI.

Malus arbor Oleam irridebat, qď exiguas ꝑcreaſſet bacas,
quū ipſa ingētia,& q̄ vix ſui rami ferrent, mala ꝑduxiſſet.
ſed vehemēti exorto vento,quū pomoꝝ onere, tū vi turbi
nis,& poma fere cuncta ceciderunt,& rami confracti ſunt,
Olea aūt illæſa pmāſit. Tūc ſecū Malus,quāto inqt melius

mihi fuiſſet minores fœtus edidiſſe. Fabula indicat, nos de bere modicis rebus eſſe contentos, quũ amplæ opes, & ni/miæ diuitiæ, ſine ingenti periculo nequeant poſſideri.

De Muliere a Viro verberata, quæ ſe mortuam ſimu/labat. LXXXII.

Mulier q̃dã a viro multis verberibꝰ affecta, ſe mortuã ſimu/labat, quo marito timorẽ ĩcuteret. Retẽto.n. anhelitu ĩmo bilis reſupina iacebat. Vir ſagax, & mulieris fraudũ ñ igna rus, beſtia inq̃t mortua pelle nudanda ẽ, arreptoq; cultro a pedibꝰ pellẽ diripere cœpit. Vxor ſentiẽs quorſum ſua ten deret ſimulatio pedem retrahens illico reſurrexit. Fabula ĩ dicat, quod viro prudẽti fruſtra muliebres tendũt̃ ĩſidiæ.

De Miluo, & Accipitre apud Aquilam de præſtantia contendentibus. LXXXIII.

Miluus cũ Accipitre apud Aquilã de p̃ſtantia certabat, di/cens ob corporis magnitudinem ſeſe illi p̃ferendum. Con tra Accipiter nõ ſtaturam, ſed vires ſpectari oportere dice bat. Tunc Aquila ite ait venatum, & vter veſtrum dignio rem mihi attulerit prædam eum p̃ſtantiorem iudicabo. Quum autem Miluus exiguum murem. Accipiter vero columbam apportaſſet. inquit Aquila, q̃to colũba maior ẽ mure, tãto Accipitrẽ Miluo p̃ſtãtiorẽ eẽ ꝓnũtio. Fabula ĩ dicat, ex operũ, nõ corpoꝶ magnitudine hoĩes metiẽdos.

De Inſano ſapientiam vendente. LXXXIIII.

Inſanus q̃dam vrbes pagrãs alta voce clamabat ſapiẽtiam ſe habere venalẽ. Cuidam aũt oblato argẽteo eam petẽti, co/laphũ ĩcuſſit, lõgũq; filũ dedit, dicẽs, eris ſapiens, ſi quouſq; hoc filũ ꝓtendit̃ ab inſanis & furioſis abfueris. Fabula ĩdi/cat, nullum cum inſanis habendum eſſe commercium.

De Porcello, & teſtamento patris. LXXXV.

Porcellus mortẽ parentũ ĩgẽti clamore deflebat. Sed quũ lectis teſtamẽti tabulis, magnũ glãdis aceruũ, multoſq; farinæ modios ſibi relictos cognouiſſet, obticuit. Rogat⁹ cur nõ ampli⁹ fleret, farina inqt, & glãdes os mihi occluſerũt. Fab. ĩdi. ãplas hæreditates hæredũ dolori facile finẽ ĩpõere.

De ouib⁹ ĩmoderate ſegetẽ depaſcentib⁹. LXXXVI.

Agricola cõqrente, quod oues vniuerſam ſegetem depopularent. Iupiter eis præcepit, vt modeſte depaſcerent. Quæ quum præceptis non obtemperarẽt, lupo iniũctum eſt vt oues moderate puniret. Sed paſtore conquerente totum ouium gregem a lupo occiſum, Iupiter iratus venatori imperauit, vt lupum perimeret. Quod ille impigre eſt executus. Fabula ĩdicat, nullũ ĩmoderatum eſſe diuturnũ.

De leone ptem prædæ a lupo petente. LXXXVII.

Lupus & Vulpes inita inter ſe ſocietate venatũ pfecti ſunt, q quũ Ceruũ, quem cepant diuidere vellent, ſupueniẽs Leo tertiã pdæ ptẽ ſibi, vt q̃drupedũ regi deberi dicebat. Lup⁹ vero negabat. Tunc excandeſcens Leo iniectis ĩ Lupũ vnguib⁹, totũ eius caput pelle nudatũ rubicũdũ reddidit. Vñ Lup⁹ vix viuus euaſit. Conuerſus hinc in Vulpem Leo, tu vero qd dicis? Ego inqt mi Dñe rex nõ tertiã mõ ptem, ſed totũ Ceruum tuum eſſe nõ ĩficior. Ecquis inqt leo, te ita ſapienter docuit reſpondere. Galerus ait Vulpes ille ruber, quem ſocio meo lupo impoſuiſti. Fabula indicat, melius eſſe partem interdum concedere, q̃ totum amittere.

De Viro vxorẽ ñ cognoſcẽte vt felix euaderet. LXXXVIII.

Vir fatuus vxorẽ ducturus, audiuit a vicino ſuo illũ futurũ in pecoribus fortunatũ, q vxorẽ poſt nuptias primis trib⁹

diebus

diebus nõ tãgeret. Vt igit͛ hãc felicitatẽ cõſeq̃ret͛ (erat.n. pa
ſtor ouiũ) nocte prima Vxorẽ nõ attigit, nihiloq; magis, q̃
eã cõſecuta ẽ. Virgo libidĩe ĩcẽſa, quũ ſe huc, & illuc ĩ lecto
volutaret, neq; vllis blãditiis Virũ ad opus maritale poſſet
impellere, tertia nocte Maritum nil tale ſuſpicãtem, & pro
pterea alto oppreſſum ſomno ſecuri aggreſſa duobus icti/
bus percuſſit. Quũ aũt interrogaret͛, quid eam ad tantũ fa/
cinus impuliſſet, infelicitas mea inq̃t, exiſtimans magnam
mulieꝶ eẽ infelicitatẽ, viros ſtertere, quũ fodere debeãt. Fa
bula indicat, vxores non ſinendas virgines permanere.

De Viro ſepem deſtruente vt inutilem. LXXXIX.

Vir q̃dã ſepi, q̃ eius vinea cõcluſa erat, vt ſterili conuitiabat͛,
eãq; vt nullius emolumẽti exciſam exuſſerat. Tũc vinea ap
tã, & pecoribus, & hoĩbus facta puia, a cunctis depopulata
eſt. Dominus vineæ hoc cõſpicatus ſe ipm ſtultitiæ accuſa
bat, qđ ſepem vuæ ſuæ cuſtodẽ tã imprudenter amouiſſet.
Fabula indicat, qui res ſeruant non minus facere, quamuis
ocioſi videantur, q̃ qui eas ſuo labore congregarunt.

De Dæmõe morte diuitũ lætãte, paupeꝶ vero mœſto. XC.

Dæmõ terraꝶ orbem peragrãs (vt eius eſt mos) aĩaduertit iu
uenem quendam parentum morte lætantem. Vnde totus
exhilaratus eſt. Sed vlterius ꝓgreſſus fleuit, quum alium fi
lium in funere patris mœſtum intueretur. Interrogatus tã
diuerſoꝶ affectuũ cãs. Riſus inq̃t filii ex obitu parentũ ſi/
gnificat illos diuites eſſe defunctos, quoꝶ admodũ rari no/
ſtras effugiũt manus. Fletus vero paternæ eſt ſignũ inopiæ.
Paupeꝶ aũt regnũ cælorum vt plurimum eſſe conſueuit.
Fabula indicat, nimias diuitias hoĩes ad inferna deducere.

De Lupo eſuriẽte, qui in cadauer bouis ĩciderat. XCI.

Lupus ſenio confectus,quō āplius venari non poſſet,ma/
gna cruciabat fame,nec aliquē cognatū aut amicū, qui eū
cibo iuuaret poterat inuenire. Dū ergo mœſtus īgētē pera
graret ſiluā,ī bouis cadauer īcidit, qd vix cœperat laniare,
quū nō ſolū cæteri lupi,verū etiam vultures,corui,& corni
ces illuc ſe contulerant,lupum orantes vt ſe in amicitiā,& ī
partem prædæ admitteret. Tunc ſecum Lupus. Quē paulo
ante fratres,& filii negligebāt,ecce alienigenæ aīantes nunc
honore ꝓſequunt,& amicū expetunt. Non mihi,ſed Boui
hūc exhibēt honorē. Fabula indicat,pauperē cunctis odio/
ſum eſſe,diuitibus vero ab omnibus honorem exhiberi.

De Vulpe capta,& ruſticū vt ſe dimitteret orante. XCII.

Vulpes capta a Ruſtico,cuius q̄plurimas gallinas occiderat,
blādis eū verbis orabat,vt ſe dimitteret ſancte iurās nullū
vlterius dānū ſe illi illaturā. Cui Ruſticus,ignoſcere inqt ti
bi plibēter,& te incolumē dimitterē,niſi te ſubdolū,& fidi/
fragū aīal eē cognoſcerē. A mortua nullū mihi detrimentū
inferri poſſe certo ſcio,a viua vero ſubdubito. Fabula indi/
cat,pfidis,& fallacibus viris nullam adhibendam fidem.

De Porco læto morte inimici. XCIII.

Porci duo erāt cuidā Subulco tā īmortale īter ſe odiū,& ppe
tuas inimicitias hn̄tes vt quotidie ſeſe dētibꝰ lacerarēt. Quū
aūt dn̄s vnū ex eis occideret,alter incredibili afficiebat læti
tia,vidēs inimico ſuo iā iā eē moriēdū. Paucis aūt poſt die/
bus,quū ipſe quoqꝫ ad necē traheret, ſeſe afflictabat dicēs.
heu me īfelicē,cur inimici mei cæde lætatꝰ ſum, quē tam ci
to eram eodē exitu ſecuturꝰ. Fabula īdicat, nemīnē debere,
ne inimici qdē morte lætari,quū exploratū ſit cūctis eē mo/
riendū.

De Dæmone Vxorē recuſante. XCIIII.

Dæmō defūcta vxore, quā admodū moroſam, & difficilē habuerat in ꝑpetuo cælibatu ꝑmanere decreuerat. Ingreſſus aūt quēdā hoīem vt īde exiret, nullis adiuratiōb⁹, ac minis poterat adduci. Tādē exorciſta quū oīa prius fruſtra tētaſſet, ſciēs nullū vxore maius eē tormētū minat⁹ē, niſi egrederet̄, ſe vxorē illi datuꝝ. Tū Dæmō alta voce clamauit, egredior egredior. noli me iugalib⁹ vīculis irretire, ſtatimq; exiuit. Fabula īndi. difficili, & moroſa vxore nihil eē miſerius.

De Murib⁹ tintinabulū feli ſuſpēdere volētib⁹. XCV.

Mures in vnum cōuenientes cōſultabant, quo īgenio, q̄ve arte felis inſidias poſſent euitare. Tūc q cæteros, & ætate, & rerū vſu anteibat, reperi inqt viam, q̄ nos a tantis periculis incolumes cōſeruabit, ſi mihi parere volueritis. Suſpēdamus collo eius tintinabulum, cuius ſonitu venientem aduerſus nos felem ſentire poſſumus. Tūc omnes voce conſona ſententiā illius vt ſaluberrimam laudauerūt, atq; faciendū eſſe dixerūt. Surgens aūt qdā ſenior impato ſilentio. Ego quoq; inqt iſtam ſnīam approbo. Sed quis erit q collo Felis tītinabulū ſuſpendere audeat? Quū aūt omnes hanc ꝓuinciā ſubterfugerent, irrita ſnīa fuit. Fabula īdicat, multos q̄ faciēnda ſunt laudare, ſed qui ea facere velint, paucos reperiri.

De Milite timente includi in oppido obſidendo ob auxilia a longe ventura. XCVI.

Miles qdā prudens īuitat⁹a cōmilitonib⁹ſuis, vt cuidā Italiæ oppido, qđ ad Regē Galloꝝ defecerat vna cū eīs vellet eſſe ꝓſidio: ſi ꝓprius īnqt lōci dn̄s oppidum obſīdebit, qs nobis ſuppeditabit auxilium? Tunc illi, Rex inqunt Gallorum. Miles tumulū quēdā cōſcēdēs, o Rex Galloꝝ ter alta uoce clamauit. Quō aūt nullū ſibi redderet̄ rn̄ſū, cōuerſus ad īui

tantes. Nolo inquit illuc accedere, vbi q̃ mihi ſuppetias daturus eſt auxilium implorantem nõ audiat. Cæteri q illuc acceſſerunt, a proprio oppidi domino obſeſſi, expugnato oppido capti, & iugulati ſunt. Fabula ĩdicat, ſtultos & amẽtes eſſe, qui ſeſe periculis imprudenter obiiciunt.

De bobus ſperantibus paſcere, qui ad arandum ducti ſunt. XCVII.

Bubulcus ſtabulũ ĩgreſſus Boues lætitia exultãtes aſpexit, interrogauit igit̃ eos q̃ nã eẽt cã lætitiæ? Cui illi, ſperam⁹ inq̃t, hũc diẽ abſq; labore ĩ lætiſſimis paſcuis nos eſſe ducturos. Quid vos inqt Bubulcus vt ita credatis ĩduxit? Ita inqunt fore ſomniauim⁹. Nolite ait Bubulcus hmõi ſomnio fidẽ adhibere, qđ falſũ eẽ dep̃hẽdetis. Ego. n. ſomniaui vos hodie araturos. hoĩum. n. ſomnia, q̃ brutorum veriora eẽ conſueuerunt. Fabula indicat, nihil mortaliũ ſpe eſſe fallacius.

De Viro, qui ſe felicitatis ſuæ cauſam, infelicitatis vero fortunam eſſe dicebat. XCVIII.

Vir q̃dã auaritiæ deditus, quũ audiret, nihil mercatura eẽ lucroſius, diuẽditis paternis bonis nauigare cœpit, ꝓſperaq; vſus fortũa, breui maxĩas diuitias cõgregauit. ĩterrogat⁹ ãt ab amico, qũo tã puo tpis curriculo tot opes coaceruaſſet, mea inqt ĩduſtria. Sed quõ nõ cõtẽt⁹ tot ac tãtis q̃s parauerat diuitiis ditior nauigatiõe fieri vellet, bis terq; naufragio facto amiſſis opib⁹ ad ſũmã inopiã redactus eſt. Qui deĩde ĩterrogat⁹, qđ eũ paulo añ tãtis reꝝ oĩum copiis afluẽtẽ ad tãtã pauptatẽ redegiſſet, Fortũna r̃ndit. Qđ fortũna audiẽs vehemẽter ĩdoluit, ĩgratũ eũ appellãs, q bonoꝝ ſe cãm, maloꝝ vero volebat eẽ fortunã. Fabu. ĩdi. ĩprobe eos facere, q̃ felicitatis cãm ſuæ ĩduſtriæ, aduerſitatis ãt Fortũæ aſcribũt.

De Fœmĩa maritũ ob pullos male ſuatos uerberãte. XCIX.

Fœmina quædã virilis aĩ, Maritũ meticuloſum, & inſulſum multis affecerat plagis, quia vnũ ex pullis gallinaceis, quos abiẽs ei ſuãdos reliq̃rat, Miluus abſtulerat. Quare uxore iteꝝ abſente, ne quẽ polloꝝ, quibus datus hærebat cuſtos, auis inimica poſſet eripe, vniuerſos eodẽ filo ligatos dilig˜tius cuſtodiebat. Sed quũ ex ĩprouiſo Miluus adueniens unũ unguibus rapiẽs, vellet auferre, oẽs pariter per inane portauit. Infelix Maritus, memor ob unũ pullũ amiſſum ſe ab vxore male mulctatũ, multo grauiora cœpit formidare. Satius ergo mori eſſe duxit, q̃ iteꝝ vxoris iram experiri. Ficus q̃ſdam melle & aromatibus optĩe cõditas vaſculo fictili Mulier prudẽs cõdiderat, marito ĩſulſo, cuius gulã timebat, monito, ne quid ĩde eẽt quũ præſentaneũ uenenum lateret ĩ uaſculo. Maritus mori cupiẽs ficus comedit vniuerſas, ratus eã optimam moriẽdi, & vxoris iram euadendi uiã eẽ. Rediẽs Mulier, quũ pullos oẽs a miluo ereptos eẽ cognoſceret, ſũpto ĩgẽti baculo, maritum malũ pullorum cuſtodẽ verberare decreuerat. Cui ĩſipiẽs maritus, noli ĩq̃t Vxor me iã iã morituꝝ verberare. Omne.n. vaſculi venenũ comedi, vt errati pœnas luã. Tũc mulier ira ĩ riſũ verſa marito ignouit, q̃ pro pullis male ſuatis alio pacto ei ſatiſfecit. Fabu. ĩdi. aduerſus ĩſipiẽtes nullũ idoneũ eẽ remediũ.

Laurẽtii Abſtemii Apologus de Gallo, & Vulpe. C.

Gallus Leonem cum videret omnium
Regem quadrupedum quamcitiſſima fuga
Vitare conſpectum ſuum, & vocis ſonum
Seſe timori credidit Vulpeculæ
Magis futurum, cæteriſq; animantibus.

Nullumq; ſibi periculum deinceps fore.
Sed huc,& illuc dum pigro incedit gradu
Elatus,& ſuperbus hac victoria,
Humumq; ſcalpit vnguibus quærens dapes,
Roſtroq; corneo fodit, Vulpeculæ
Fruticibus abditæ dolo captus miſer
Tremente fudit ore moriens talia.
Nemo ſecundis fretus inſtabilis deæ
Volubilem tenere ſe putet rotam.

NICOLAI Abſtemii Laurentij F. Apologus de Piro Vrbana & Silueſtri.

Roſcida poma gerens fœcundo creuerat horto
Agricolæ duri variis Pirus inſita ramis,
Vmbrabatq; ſuos alieno tegmine truncos.
Hanc iuxta agreſtis tales non edere fœtus
Sueta,nec heſternis opibus fœcunda virebat,
Poma per incultos ſpargens ſilueſtria ramos.
Quam vicina ſoror dictis carpebat amaris.
Quod nō grata homini ferret,nec commoda brutis
Poma.ſed auſteros cunctis præbentia ſuccos.
Cui Pirus agreſtis turbato hæc reddidit ore,
Si mihi adoptaſſet generoſa ex arbore ramos
Agricolæ quoq; cura mei,quibus inſita quondā
Tu paris ambroſiæ ſucco certantia poma,
Silueſtrem poſuiſſem animum,nec dona tuliſſem
Inferiora tuis,nec menſæ ingrata ſecundæ.
Artibus ingenuis teneros ni inſeueris annos
Non erit vnde rudi manent de pectore fructus.

FINIS.

LAVRENTII Abſtemii Libellus de cõpluribus ver/bis communibus, quæ nunc male appellantur deponentia ad Sigiſmundum ſecretarium Apoſtolicum.

QVom in proœmio vitæ paminundæ, quã ſuperio/ribus annis edidi, proſecutus ſum in paſſiua ſignificatione poſuiſſem, quidã paꝝ in optimorum authorũ lectione verſatus, auſus eſt vt accepi, me carpere, quaſi ne/ſcium proſequi actiuã tantũ habere ſignificãtiam. Nõ aïaduertit vir ille, quiſqꝫ eſt, me qui tot ãnos in docenda grãmatica verſatus ſũ in hmõi errorẽ inſcitia cadere nõ potuiſſe. Cõſulto ita locutus ſũ. Nõ.n. qa ignorẽ quid grãmatiſtæ doceant huiuſmodi conſtructione ſum vſus, ſed vt ſequerer, & imitarer ſpectatiſſimos lĩguæ latinæ authores, quos omnibus, quæ verba deponẽtia tranſitiua iſti appellitant, & multis ẽt aliis in or deſinẽtibus, q̃ ſimiliter deponẽtia vocitãt, duplicẽ ſignificationẽ & cõſtructionẽ agẽtis videlicet & patiẽtis dediſſe cõperio. cũ quibus malo errare, q̃ cũ iſtis bñ ſentire. Nã ſi vllã cũ doctis viris familiaritatẽ haberent, mecũ vna ſentirent. Nõ igĩ vt eos redarguam, quos cõuincere nullus eſt labor, nec vt doctrinam meã quã minimam eẽ nõ inficior, a maledicoꝝ ſermone defendã, ſed vt cõi cõ/ſulam vtilitati, & p̃cipue meoꝝ diſcipuloꝝ hæc efflagitantiũ breui libello oñdere decreui, hæc verba apud latini eloquii principes cõia reperiri. Vtar aũt nõ tãtũ exẽplis illoꝝ, quos A. gellius, Priſcianuſqꝫ citant, ſed multorum aliorũ, nec poetarum modo, ne id poetica dicant factitatum eſſe licentia, nec antiquiſſimorum tantum, ne hunc loquendi morem obſoletum eſſe cauſentur, ſed aliorum etiam, qui

variis ſæculis vſq; ad Priſciani ætatē eleganter, & latine lo cuti ſunt, poſt quem Italia atroci barbaroꝝ ſeruitute op/ preſſa, propriam liguam vna cū terraꝝ amiſit īperio. Qui igitur hos grammaticæ canones ediderūt barbari fuerūt, & licet poſt Dātis, Petrarcæ, & Boccatii ætatem, qui eam ī ſtaurare conati ſunt, multi doctiſſimi viri fuerint, hodieq; ſint, nondū tñ oīs eſt exploſa barbaries. Multi.n. quæ vera ſint nō ignorant, ſed veriti vulgus offendere quod īpreſſā ſibi a teneris annis opinionē pertinaciter tuetur, & enixe defendit, malūt errare, q̄ contra populi iudicium vera pro/ ferre. Quidā vir doctus a me īterrogatus qd de Laurentio Valla ſentiret, rñdit illū fuiſſe hominem extremæ demen/ tiæ, qui licet vera ſentiret, auſus tñ eēt tanq̄ publicus cēſor oīum errata corrigere. Aldus Manucius, cui vtraq; lingua plimū debet, & Cantalicius egregius grāmaticus fatent̄ præter illa decē, quæ tribus verſiculis cōtinētur, plura alia eſſe verba cōia. Sed hic illa nō noīat. Aldus vero nōnulla enumerat, ſed apud antiquos dicit illa fuiſſe cōia. Vterq; verum vidit, ſed carptorum morſus veritus fateri aperte nō eſt auſus. Ego aūt nullius maledicentiā formidans cla/ re oſtendam ſuato alphabeti ordine, q̄diu lingua latina ī corrupta fuit, a præſtantiſſimis doctrina viris vt dico obſer uatum fuiſſe. Tibi aūt hunc libellū inſcripſi Sigiſmunde vir doctiſſime ac eloquentiſſime, ne me putes oblitū illius temporis, quo in Galliam proficiſcens cū IVLIANO tunc, nunc IVLIO: tunc cardinale, nunc PONT. MAX. carmen tuum in laudem Alouiſii Tuſcani, & prī/ cipium hiſtoriarum tuarum mihi tunc bibliothecario FEDERICI clariſſimi Ducis Vrbini recitare digna/ tus es. Præterea quū doctiſſimus ſis, & longo tpe ī optioꝝ

authorum lectione verſatus, quod hiſtoriæ tuæ a te ſumma eloquentia, & arte cõſcriptæ declarãt, mihi perſuaſi, niſi mea mẽs me fallit, te a mea opinione nõ abhorrere. proinde Abſtemio tuo iam pridẽ tibi dedito, quũ opus erit, clypeum tuæ authoritatis opponere. Vale vir doctiſſime & facundiſſime.

A

Abominor. Verrius. Sæuitiaque eorum abominaretur ab oĩbus.

Abutor. Hortẽſius. Abuſis iam omnibus locis. Varro. Vnde vtamur potius quam ab rege abutamur.

Adipiſcor. Ca. Fanius. hæc adipiſcantur paſſiue. Fabius Maximus. Admitti magis quam adipiſci. Cicero de Senectute. Quam vt adipiſcantur omnes exoptant, eandẽ accuſant adeptam. Ouidius de Triſtibus. Ne cadat, & multas palmas inhoneſtet adeptas.

Admiror. Canũtius. Turpe eſt propter venuſtatẽ veſtimẽtorũ admirari, vt propter vitam turpiſſime actam contemnere.

Adminiculor. Varro. Tribunitio auxilio adminiculati.

Adulor. Caſius. Adulatique erant ab inimicis, & adhortati. Cicero pri. Officiorum. Nec adulari nos ſinamus.

Aggredior paſſiue dictũ eſt a Cicerone in epiſtola ad nepotẽ. Hoc etiam reſtiterat, vt fictis a te aggrederer donis.

Anteſtari. Liuius. Impubes libripẽs eẽ nõ põt, neque anteſtari.

Arbitror. A. Gellius lib. prĩo noctiũ atticarum. Anceps quæſtio, & in vtranque partem a prudentibus viris arbitrata eſt. Coelius. Ex ſcriptis eorum, qui veri arbitrantur.

Architector. Cornelius nepos. Ædes Martis, quæ in circo flaminio architectata eſt ab Hermodoro flaminio.

Aſpernor. Cice. ad nepotẽ. Qui hẽt vltro appetitur, qui ẽ pauper aſpernatur. Hirci⁹ li. v. cõmẽtariorum. Cæterum Virgi. poſtquam

terra mariq; clauſus ſe nihil pficere intellexit, ſuos autem interfectos M. Catonem Vticæ ſibi manus intuliſſe, regē vagum a ſuis deſertum, ab omnibuſq; aſpernari.

Aſſectari. Ennius. Aſſectari ſe oēs cupiunt. M. Alpheus philologus. Themiſtocles quū a formoſo aſſectaretur.

Aucupor. Lactantius. v. diuinaꝝ īſtitutionū. Multa q̄ ad virtutē diuulgata, ac p rumorem viciſſim aucupata diſcunt.

Augurant. L. Cæſar. Quæ res augurentur paſſiue. Cicero in Bruto. Et auguratum ab eodem.

B

Blandior. Verrius. Blanditusq; labor molli curabit artē

C

Calumnior. Stauerius de pportione. non eſſe poſitiones regulæ, a quibus interdum analogia calumniatur.

Carnificor. Siſen na. Vitam cum dolore & īſigni cruciatu carnificatus amiſit.

Cauſor. Ouidius. Cauſabor quare ſit lapidoſus ager.

Comitor. Virgi. primo Ænei. Vno gradit comitatus Achate. Ouidi. de Triſtibus. Ingenio tamē ipſe meo comitorq; fruorq;. Plinius. viii. n. hi. In grege prioris anni ſorore libētius etiam q̄ æqua matre comitatur.

Conſolor. Q. Metellus ī epiſtola, quā cū in exilio eſſet ad Cn. & L. Domitios dedit. At quum animum inqt veſtrum erga me video, vehementer conſolor, & fides, virtuſq; veſtra ante oculos verſat. Aſinius Pollio. Sed quū ob ea, q̄ ſpaueram dolebā, conſolabar ob ea, quæ timui. Boetius. li. iii. de philoſophica conſolatione. Hoc modo conſolari quidem diu itiis indigentia poteſt, ſed auferri non poteſt.

Cōſpicor. Var. pauptas. n. cū nō ita nutricata, vt nō cōſpicat.

Conſector. Laberius. Vxorem tuam, & meam nouercam a populo lapidibus video conſectari.

Conſequor. Orbilius. Quæ vix ab hoĩbus conſequi poſſunt. Varro. Veſtales incœſti compertas anſa petunẽ incognita conſecuta neglignnẽ. Conſecuta pro impetrata paſſiue.

Conteſtor. P. Aufidius. Si quis alio vocitatur noĩe tum cum his conteſtatur, atq; olim vocitabat̃, conteſtatur paſſiue.

D

Demolior. Cicero. Pater nuſquam demolitur, nuſquam exoneratur pecunia, paſſiue dixit.

Depeculor. L. Cæcil. Vbi ſenatꝰ ĩtellexit populũ depeculari.

Depopulor. Cæſar lib. vii. belli gallici. Depopulata Gallia Cymbri, magnaq; illata calamitate finibus qdẽ noſtris aliquando exceſſerũt, atq; alias terras petiuerũt. Lactãtius de ira dei. Quaſi cõi latrocinio terra oĩs depopulabit̃. Cõmẽtator Papinii Lactantius, ſiue (vt alii volunt) Lutatius exponens illud in. iiii. thebaidos. Lõguſq; a fontibus amnis Diripit̃, inqt Diripitur, ideſt depopulat̃. Item ĩterpretãs primum verſum qnti libri eiuſdem opis. Pulſa ſitis fluuio populataq; gurgitis aluum Agmina linquebant ripas. inquit populata hic agentis eſt non patientis, nequis crederet ibi populata paſſiue accipi, vt apud Virgilium ſexto Æneι. Deiphobũq; videt lacerũ crudeliter ora, Ora, manuſq; ambas, populataq; tempora raptis Auribus: Sciebat enim populari communis eſſe ſignificationis.

Deſpicor. Q. Pompeius, me miſerum quem illæ fœminæ deſpicari auſæ ſunt. Priſcianus hunc locum adducens ait deſpicor commune accipiebant.

Deteſtor. Horatius pri. Carmin. Bellaq; matribus deteſtata.

Dignor. Virgili.iiii. Ænei. Coniugio Anchiſa Veneris dignate ſupbo exponit Seruius dignate, ideſt digne habite ĩ paſſiua ſignificatõe. In primo aliter. haud tali me dignor honore. Cicero in Oeconomico. Homo ex eo nũero hoĩum, q̃ apud nos hoc noĩe dignant̃. Macrobi⁹ primo Saturnaliũ. Nec exiſtimes Alcmena apud Thebas Bœotias natũ ſolũ vel primũ Herculẽ nũcupatũ. Immo poſt multos atq; postremos ille hac appellatione dignatus atq; honoratus eſt.

Dimetior. Cicero de Senectute. Lyſandrum dixiſſe ferũt mirari ſe nõ mõ diligẽtiã, ſed ẽt ſolertiam eius, a quo eẽnt illa dimenſa & deſcripta, & ei Cyrũ rñdiſſe. At q ego iſta ſum dimẽſus mei ſunt ordĩes, mea deſcriptio. vbi licet aĩaduertere in vna clauſula dimetiri a Cicerone in vtraq; ſignificatiõe eẽ collocatũ. C. Cæſar li. ii. belli gallici. Interim legiões ſex, q̃ primæ venerant, ope dimẽſo caſtra munire cœperũt. Virgi. ii. Georgicon. Oĩa ſint paribus numeris dimẽſa viarũ. Sili. li. xii. Hic vt ſigna ferox, dimẽſaq; caſtra locauit.

Dominor. Nigidius. Omne pecus indomitũ habet quiddã in ſe ferum. Sed tñ ea natura eſt, vt curari, & dominari poſſit. Cicero de Officiis: O antiqua domus q̃ diſpari domino dominaris. Lactantius lib. vii. de Inſti. Nũc qa Dei populus ex omnibus linguis congregatus apud omnes gentes commoratur, & ab his dominatur, & premitur.

E

Execror. Ca. iiii. ori. duo cõſules lege publi. execrari paſſiue.

Emetior. Virg. pri. Geor. Ille ẽt emẽſo cũ iã decedet olympo.

Ementior. C. Memius. Quare ſtulte cõficta, quam apte ementita ſunt. Cicero in Antonium. Q uem ipſe ementitis auſpiciis vitioſum fecerat. ementitis paſſiue dixit.

Exordior. Viſellius. Bonæ res p illos a raro initio exorſæ ĩ te ad ſummum puenerunt. exorſæ. i. initæ. paſſiue dictum eſt.

F

Fruſtror. Feneſtella. Fruſtratus igit̃ a ſpe deuictus in caſtrum ſe recepit. Fruſtratus paſſiue ꝓtulit. Idẽ. Fruſtramur irridemur. Papinius. vi. Thebaidos. At tibi ait Phlegia caſu fruſtrate ſiniſtro. Idem ĩ eodẽ: Fruſtratæ breuitae manus. Idem ĩ. viii. Nec fruſtrata manus, mortẽq; ĩuenerat haſta.

Fatur. Suetonius in ſecundo ꝓœ. Faſti dies ſunt, in qbus ius fatur, ideſt dicit̃: vt nefaſti, in qbus non dicitur.

I

Incomitatus. Virgi. iiii. Aenei. Lõgã ĩcomitata uidet̃ Ire uiã. Stati. v. Theba. Vaga littora furto Incomitata ſequor. Oui. de morte Druſi. Cur ſine me, cur ſic ĩcomitatus abis? Boetius de cõſolatiõe philoſophica. At qui philoſophiæ fas non erat incomitatum relinquere iter innocentis.

Interp̃tor quoq; qdam cõe eſſe negant. Sed Cicero primo de diuinatione credit, dum ait. Ex quo illud ſomniũ ita eſſe interpretatum. Idem in eodem: Male cõiecta, maleq; ĩterp̃tata falſa ſunt, non rerum uitio, ſed interpretum inſcitia.

Inultus. Cicero primo de diuinatiõe: Mortẽ ſuã ne ĩultã eſſe pateretur. Lucanus. Quod multis peccatur inultũ eſt. Idẽ in primo: Vmbraq; erraret Craſſus inulta.

Inſectatus paſſiue. Hircius li. v. belli ciuilis. Grauis. n. armaturæ miles ſimul atq; ab his ĩſectatus cõſtiterat, in eoſq; impetum fecerat, illi ueloci curſu facile curſum vitabant.

M

Machinor. Salluſtius ſecundo hiſtoriarum. At Lucullum regis cura machinata fames breui fatigabat.

Medicor. Ouidius. At tanq̃ minimo penitus medicata rube

bas.Columella.li.i.Ne rurſus ſuffumatione medicata ſint.
Meditor. Terẽtius in Phormione: Meditata ſunt omnia mea mihi incõmoda. Silius li.vii. Verũ age nunc quia res arctæ, nunc percipe porro Quæ meditata mihi.
Mercor. Propertius li.pri.Naturæq; decus mercato perdere cultu. Idẽ libro .iiii. Si tibi forte comas vexauerit vtilis ira Poſtmodo mercata pace premendus erit.
Metior.C.Cæſar li.pri.de bello Gallico: Omnino biduum ſupererat,quum exercitui frumentum metiri oporteret.
Metor.Hor.ii.Carmi.Nulla decẽpedis metata priuatis opacã Porticus excipiebat arcton.Hircius li.viii.de bello Gallico:Quorum pertinacia cognita Cæſar.xx.cohortibus inſtructis,caſtriſq; metatis muniri iubet caſtra.

O

Oblitus.Virgil.in Bucolicis. Nunc oblita mihi tot carmina. Horatius: Oblituſq; meis,obliuiſcendus & illis.
Operor.Lactantius lib. vii.diuinarũ inſtitutionũ.Vniuerſos igitur oportet operã dare, vt vel ſe quãprimũ ad rectã viam dirigãt,vel ſuſceptis,opatiſq; virtutibus,huius vitæ laboribus patienter exactis conſolatorẽ Deum habere mereant̃.
Ordior.Columella lib.pri.Quom ex depreſſiore loco fuerit orſa fundamenta nõ ſolum ſuperficiem ſuam facile ſuſtinebunt,ſed etiam profultura,& ſuſtentatione fungentur.

P

Profiteor. Ouidius.Non peccat quæcunq; poteſt pecaſſe negare,Solaq; peccatum culpa profeſſa facit.
Polliceor. Metellus Numidicus ĩ oratiõe,q̃ apud populũ C. Manlio tribuno plebis rñdit. Nam vt aliis plerũq; uenienti magiſtratu ſtatuæ pollicẽat̃.Hircius li.ii.de bellis ciuilib⁹:

Pecũías,q̃ erãt Varroni a ciuibus romãis pollicitæ,remittit.

S

Stipulor tam actiua ſignificatione q̃ paſſiua ablatiuo coniun/gitur,vt ſtipulor a te pro interrogo te:& ſtipulor a te ꝓ in/terrogor a te,q̃uis ſit actiuũ.Iuue.i.vii.q̃tũ uis ſtipulare,& ꝓtinus accipe q̄d do,ſubaudit᷑ a me.Ecce hic ẽ actiue.Plau tus in Pſeudulo.Minæ.xx.ſanæ & ſaluæ ſunt tibi hodie,q̃s abs te eſt inſtipulatus pſeudulus,& hic actiue.Sed idẽ in ru dente paſſiue.Niſi dolo malo inſtipulatus ſis.Sine ẽt dum ſiem.xxv.annos natus.Idẽ in ciſtellaria:Me rñdere poſtu/las Iniuriũ eſt.Stipulari ſemper me a viris vltro oportet.

T

Teſtor.Ouidius de Põto.Nota tua eſt ꝓbitas teſtataq; tp̃s in oẽ.Quintilianus,ii.de inſtitutiõe oratoria:Cũ alioꝝ moni mẽtis,tũ Catonis oratione teſtatũ eſt.Cicero primo de di/uinatiõe.Quis aũt eſt,quẽ nõ moueat clariſſimis monimẽ tis teſtata,cõſignataq; antiq̃tas.Ouid.de Ponto.Vincitur Aegipſos,teſtataq; tp̃s ĩ oẽ Sũt tua veſtalis carmĩe fcã meo.
Teſtificor.Oui.iiii.faſto.Mira ſed in ſcena teſtificata loquor.

V

Vador vadaris verbũ eſt cõe ſm Donatum,vbi loquitur de figura amphibologia.Dicit enim amphibologiam poſſe fieri per verbum cõmune.vt criminatur Cato,vadat̃ Tul/lius,nec addat quẽ vel a quo.Hoc idẽ affirmat Acrõ expo/nẽs illud Horatii prio Sermonũ:Et caſu nunc rñdere vada to,debebat vbi dicit pticipiũ eſt ab eo q eſt vador vadaris, & ẽ verbũ cõe ideſt voco te,& vocor a te ad iudiciũ.Liui. lib.vi.ab vrbe condita actiue dixit:Tot vadibus accuſator vadatus eſt reum,hic primus vades publicos dedit.

Velificor. Iuuenalis. Creditur olim velificatus Athos.
Vereor. Afranius in cõſobrinis. Hem iſte parẽtũ eſt vitabilis liberis, vbi malunt metui q̃ vereri ſe a ſuis.
Vtor. Nonius. Supellex multa, q̃ nõ vtitᷣ emitᷣ tñ, ideſt q̃ vſui non eſt. hinc naſcitᷣ vtendus pticipiũ, quo vtitᷣ Ouidius in libello de morte Druſi. Vita data eſt vtenda, data ẽ ſine fœnore nobis Mutua, nec certa pſoluenda die. Idem de Arte amandi. Multa rogant vtenda dari, data reddere nolunt.

His exẽplis ex A. gellio, Priſcianoq; excerptis mlta ego quoq; addidi, q̃ breui tpis ſpatio legẽdo cõperi, addituros multo plura, ſi inqrere voluiſſem. Sed hæc ſatis eſſe putaui, cũ ne aliis ſcrutandi laborem viderer demere voluiſſe, tũ qa ĩgenti meo de totius orbis ciuitatibus opi vltimã ſum ĩpoſiturus manũ, cui nunc totus ĩcũbo. Videãt igitᷣ bonaꝝ literaꝝ amatores an tantos viros imitãdos putent, q variis ætatibus floruere. pſertim quũ ipe Priſcianus maxius author artis grãmaticæ pbet apud græcos quoq; hæc verba dupli cis eẽ ſignificãtiæ, hẽantq; more cõium q̃tuor pticipia. Eſt pterea amplianda & dilatanda lingua latina, nõ ita ĩ arctũ ſtringenda, vt loq nõ valeam⁹. Si qs aũt mihi fidem nõ putet adhibẽdã, qa ĩ nõnullis pticipioꝝ pteriti tpis exẽplis ſũ vſus, legat A. gelliũ, Seruiũ, Priſcia. q volentes pbare aliqd ex his verbis eſſe cõmune pticipiorum præteriti exempla poſuerunt. A. gellius. n. vt oſtẽdat veneror verbũ eſſe cõe adduxit illud Virgilianũ: Curſuſq; dabit venerata ſacerdos. Sic vt dignor ſit ſignificatiõis reciprocæ, dicit ab eodẽ poeta dictũ. Cõiugio Anchiſa Veneris dignate ſuperbo.

Sed dicet qſpiã pluaſiſti qdẽ mihi ſupradicta verba eẽ ſignificatõis reciprocæ, ſed de pſequor vñ lis erat exorta nullã ſe

ciſti mentionē. Si ſatis, vt arbitror, ꝓbaui cōſequor, & cōſector, & aſſector in vtrāq; ptē dici, cur nō ꝓſequor ī eodē ordine ponēdū cenſere debemus, ꝓſertī quō Ioānes Boccatiꝰ vir ætatis ſuæ doctiſſimꝰ ſequor eius ſimplex ī patiēdi ſignificatiōe poſuerit ī libello Ariſtotelis de admirādis auditionibꝰ, quē e græco in latinū cōuertit. Sic.n.dicit. Vrſaꝝ genꝰ ī Myſia eſt, vt dicūt, colore albū, q̄ dū ſequūt̄ a canibꝰ, illos afflāt anhelitu, & eo carnes eoꝝ corrūpūt. Si A. Gellius largior verbū cōe eſſe cenſuit, qa Salluſtius dixerat, dilargitis ꝓſcriptorū bonis, cur nō ꝓſequor verbū cōmune erit, quū eius ſimplex ſequor, & cōſequor, & cōſector, & aſſector ab eodem fonte nata cōmunia eſſe probatum ſit.

Hæc ſunt mi Sigiſmūde vir doctiſſime atq; eloq̄ntiſſime, qbꝰ ꝓſequor & ſimilibꝰ ī paſſiua vti ſoleo ſignificatione. Quare te oro, vt vtrū laude an flagris dignus ſim, mihi reſcribeē nō graueris. Sed nō huc vn̄ breui diſceſſurus ſum: ſed Vrbinū, quo accitu Illuſtriſſimi ducis mei ꝓfecturus ſum. Tāti enim iudiciū & cēſurā tuā facio, vt q̄ tu recta iudicaueris, illa ſeq̄nda mihi pſuaſerim. Vale, & quum dat̄ occaſio, me Excel. principi meo Vrbini Duci, & Odaxio eius ſecretario vtriuſq; linguæ doctiſſimo etiam atq; etiā cōmenda. Ex vrbe Faneſtri. pridie Calen. Maii. M.D.V.

ANTONII Nicoſantis clariſſimi Iuris conſulti.

Seria, mordaces curas, fora, iurgia, lites
Qui fugis, & uitæ gaudia pauca cupis:
Romano luſus miſtos ſale ſcōma, iocoſq;
Hoc habet, hoc ſummas candide lector opus.

LVDOVICI Pallioti Fanenſis.

Fabula diuerſis centum uariata figuris
Cernitur hic uiuo lemmate grata nimis,
Quom ſale ſit multo tum confertiſſima,tumq;
Moribus,& docto non minus eloquio.

IACOBVS Conſtantius Fanenſis Lectori.

Abſtemi nec digna obelo monimenta,nec aſtro:
Libraq; quod faciat nil tua Lector habet.
Omnia cognouit,perpendit ſingula,non eſt
Vel quota,quæ carpi littera iure queat.
Mecum igitur ſuperos,linguæ latialis honorem
Hunc hominem vt ſeruent,qui legis,vſq; roga.

ANTONIVS Nicoſantes Faneſtris.

Qui rudis es,carpiſq; bonos,hunc ſume libellum
Quo Laurens mores grammaticamq; docet.

LVDouici Pallioli Faneſtris diſtichon.

Abſtemi collecta vides monimenta diſerti,
Præclarum quis non iudicet ingenium?

Impreſſum Venetiis in Ædibus Ioannis Tacuini de Tridino
Anno Domini.MDXIX.Die.VI.Martii.
Leonardo Lauretano Principe.

Regiſtrum operis

A B C D E F G H I K L M N O P Q

Omnes quaterni:præter A ternus:& Q quinternus.

Marcus Grunnius Corococta porcellus teſtamentũ fecit.Quoniam ma
nu mea ſcribere non potui, ſcribendum dictaui.Magirus Cocus dixit:
ueni huc euerſor domi,ſoli uertiator,fugitiue porcelle,& hodie tibi di
rimo uitam.Corococta porcellus dixit.Si qua feci,ſi qua peccaui,ſi qua
uaſella pedibus meis confregi, rogo domine Coce,uitam peto,& con
cede roganti.Magirus Cocus dixit.Tranſi puer, affer mihi de coquina
cultrum,ut hunc porcellum faciam cruẽtum.Porcellus cõprehẽdit a fa
mulis,ductus ſub die.xvi.Calẽdas lucerninas,ubi abundant cymæ, Cly
banato,& Piperato cõſulibus.& ut uidit ſe moriturum eſſe,horæ ſpa-
tium petiit,& Cocum rogauit ut teſtamentum facere poſſet.Clamauit
ad ſe duos parẽtes,ut de cibariis ſuis aliquid dimitteret eis, qui ait.Patri
meo Verrino lardino delego dari glandis modios.xxx.& Matri meæ
Scrofæ delego dari lalluginis modios.xl.& ſorori meæ Quirinæ:in cu
ius uotum intereſſe non potui,delego dari hordei modios.xxx.Et de ui
ſceribus meis.Dabo ſutoribus ſetas, Rixoribus capitinas,Surdis auricu
las,Cauſidicis,& uerboſis linguam,Bubulariis inteſtina,Eſiciariis femo
ra, Mulieribus lumbulos, Pueris ueſicam, Puellis caudam, Cynædis
muſculos,Curſoribus,& uenatoribus talos,Latronibus ungulas.Et nec
nominando Coco legato dimitto popinam,& piſtillum, quem mecũ
attuleram de tebeſte uſq; ad terreſtre liget ſibi collum de reſte.Et uolo
mihi fieri monumentum ex literis aureis ſcriptum.M.Grunnius Coro
cocta porcellus uixit annos.Dccccxcix.&.vi.menſes,ꝙ ſi ſemis uixiſſet,
mille annos impleſſet.Optimi amatores mei uel cõſules uitæ,rogo uos
ut cum corpore meo bene faciatis,bene condiatis de bonis condimen-
tis nuclei,piperis,& mellis, ut nomen meum in ſempiternum nomi-
netur.Mei domini,& conſobrini mei,qui in meo teſtamento interfui-
ſtis, iubete ſignari.Lardio ſignauit,Offellicus ſignauit,Cincinatus ſigna
uit,Lucanicus ſignauit,Tergillus ſignauit,Celſanus ſignauit, Nuptiali-
cus ſignauit.Explicit teſtamentum porcelli ſub die.xvi.Cal.lucernarias,
Clybanato & Piperato conſulibus.

1973